

ΔΙΑΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ 12^{ης} Γενικής Συνέλευσης της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας

Γενεύη, 23 - 26 Ιουνίου 2005

**ΔΙΑΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ
ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ**

**ΠΡΑΚΤΙΚΑ
12^{ης} Γενικής Συνέλευσης
της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας**

Γενεύη, 23 - 26 Ιουνίου 2005

ΔΙΑΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: ΝΑΓΙΑ ΜΗΛΙΟΥ
ΕΚΤΥΠΩΣΗ-ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: «ALTA GRAFICO A.E.»
ΑΘΗΝΑ 2006

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

ΑΛΒΑΝΙΑ

κ. APOSTOLI, Gaqo, βουλευτής

Μέλος της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο.

κ. FABER, Niko, βουλευτής

Μέλος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Δ.Σ.Ο.

ΑΡΜΕΝΙΑ

κ. ZAKARYAN, Stepan,

Βουλευτής

κ. MINASYAN, Mkrtich,

Βουλευτής

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

κ. KOTSIRAS, Nicholas, βουλευτής

Μέλος της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

κ. MILTCHEV, Kiril, βουλευτής

Μέλος της Επιτροπής Βιοηθικής της Δ.Σ.Ο.

ΓΕΩΡΓΙΑ

κα NAKASHIDZE, Nino

Βουλευτής

κ. TSERETELI, Giorgi

Βουλευτής

ΕΛΛΑΔΑ

κ. ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ, Στυλιανός –Άγγελος, βουλευτής

Γενικός Γραμματέας της Δ.Σ.Ο.

κ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ, Νικόλαος, βουλευτής

Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας της Δ.Σ.Ο.

κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Δημήτριος, βουλευτής

Ταμίας της Δ.Σ.Ο.

κ. ΔΕΙΚΤΑΚΗΣ, Γεώργιος, βουλευτής

Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονισμού της Δ.Σ.Ο.

Δρ. ΜΥΓΔΑΛΗΣ, Κώστας,

Σύμβουλος της Δ.Σ.Ο.

ΕΣΘΟΝΙΑ

κ. VELMAN, Vladimir, βουλευτής
*Μέλος της Επιτροπής Ανθρωπίνων
Δικαιωμάτων της Δ.Σ.Ο.*

Η.Π.Α.

κα PAPPAS, Maria
Πρόεδρος της Επιτροπής Διεθνούς Πολιτικής της Δ.Σ.Ο.

ΙΟΡΔΑΝΙΑ

κ. QUAWAS, Audeh,
Βουλευτής
κ. ZREIKAT, Abdullah,
Βουλευτής

ΚΥΠΡΟΣ

κ. ΚΑΡΑΣ, Αντώνης, βουλευτής
Μέλος της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο.
κ. ΦΥΤΤΗΣ, Σοφοκλής, βουλευτής
Μέλος της Επιτροπής Οικονομικών της Δ.Σ.Ο.
κα ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ, Εύη
Γραμματέας

ΛΕΤΟΝΙΑ

κ. BARTASHEVICHS, Aleksandrs, βουλευτής
Μέλος της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο.
κ. KLEMENTIEV, Andrei
Βουλευτής

ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ

κ. KOTLYAROV, Igor, βουλευτής
Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας της Δ.Σ.Ο.

ΜΟΛΔΑΒΙΑ

κ. ESIR, Stepan,
Βουλευτής

ΟΥΓΚΑΝΤΑ

κ. SSEKIKUBO, Theodore, βουλευτής
Μέλος της Επιτροπής Διεθνούς Πολιτικής της Δ.Σ.Ο.

ΟΥΚΡΑΝΙΑ

κα SAMOILYK, Katerina, βουλευτής
Μέλος της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο.
κ. BAUER, Mychailo, βουλευτής
Μέλος της Επιτροπής Παιδείας της Δ.Σ.Ο.
κ. TARAN, Victor,
Βουλευτής
κ. KOLISNYCHENKO, Boris
Γραμματέας

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΑΚΗ ΑΡΧΗ

κ. DAUD, Bishara, βουλευτής
Μέλος της Επιτροπής Διεθνούς Πολιτικής της Δ.Σ.Ο.
Δρ. HANANIA, Ghazi, βουλευτής
Μέλος της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Δ.Σ.Ο.

ΠΟΛΩΝΙΑ

κ. CZYKWIN, Eugeniusz, βουλευτής
Μέλος της Επιτροπής Κανονισμού της Δ.Σ.Ο.
κ. CZUZ, Aleksandr,
Βουλευτής

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

κ. ANDEA, Petru,
Βουλευτής

ΡΩΣΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

κ. POPOV, Sergei, βουλευτής
Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης της Δ.Σ.Ο.
κ. PLOKHOTNIUOK, Boris, βουλευτής,
Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών της Δ.Σ.Ο.
κ. ZATOULIN, Konstantin, βουλευτής
Πρόεδρος της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Δ.Σ.Ο.
κ. KROUTOV, Aleksandr, βουλευτής
Μέλος της Επιτροπής Κανονισμού της Δ.Σ.Ο.
Καθ. ALEXEEV, Valery
Σύμβουλος της Δ.Σ.Ο.
κ. STAVITSKY, Valery
Γραμματέας
κ. ALEXEEV, Denis
Γραμματέας
κ. SHPILENKO, Dmitri
Γραμματέας

ΣΕΡΒΙΑ ΚΑΙ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ

κα KRUŠKA, Borislava, βουλευτής
Μέλος της Επιτροπής Πολιτισμού της Δ.Σ.Ο.
κ. BOŠKOVICH, Radenko,
Βουλευτής
κ. MICHAILOVICH, Ognjen
Βουλευτής

ΣΥΡΙΑ

Δρ. DAHDOUH, Basile
Βουλευτής
κ. NEMER, Hunein,
Βουλευτής

Προσκεκλημένοι

- Σεβ. Μητροπολίτης Ανδριανουπόλεως κ. Δαμασκηνός
- Σεβ. Μητροπολίτης Ελβετίας κ. Ιερεμίας
Εκπρόσωπος του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου
- Θεοφ. Επίσκοπος Λαμψάκου κ. Μακάριος
- κ. Anders Johnsson B., *Γενικός Γραμματέας της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης*
- Πρέσβης κ. Carlo Trojan, *Μόνιμος Αντιπρόσωπος του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών στην Ευρωπαϊκή Ένωση*
- κα Ingeborg Breines, *Διευθύντρια, Αντιπρόσωπος του γραφείου συνδέσμου της UNESCO στη Γενεύη*
- κ. Peter Weiderud, *Εκπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών*
- Σεβ. Δρ. Keith Clements, *Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Εκκλησιών*
- κ. Steve Bernard, *Εκπρόσωπος της Πνευματικής Έκκλησης της Γενεύης*
- κ. Cornelio Sommaruga, *Πρόεδρος της Πρωτοβουλίας για Διεθνή Αλλαγή, Caux*

Παρατηρητές

- Πρέσβης κ. Ibrahim Ahmed Auf, *Γενικός Γραμματέας της Κοινοβουλευτικής Ένωσης των κρατών-μελών του Οργανισμού της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης (Κ.Ε.Ι.Σ.),*
- Πρέσβης κ. Mohammad Peyroni, Κ.Ε.Ι.Σ.,
Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας της Κοινοβουλευτικής Ένωσης των κρατών-μελών του Οργανισμού της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης (Κ.Ε.Ι.Σ.)
- κ. Sollogoub, Cyrille,
Εκπρόσωπος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Ορθόδοξων Νεολαίων «SYNDESMOS»
- κα. Abdu Kelini, Georgette,
Μέλος του Κοινοβουλίου της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου

Ομιλητές

- Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος κ. Silvano Tomasi,
Μόνιμος παρατηρητής της αποστολής της Αγίας Έδρας στον Ο.Η.Ε.
- Δρ. Aruna Gnanadason,
Συντονίστρια της ομάδας δικαιοσύνης και ειρήνης, Εκκλησία της Νότιας Ινδίας
- Δρ. Γκάρι Βατσικούρας,
Ίδρυμα μεταπτυχιακών σπουδών Ορθόδοξης Θεολογίας στο Ορθόδοξο Κέντρο του Οικουμενικού Πατριαρχείου, Σαμπεζύ, Γενεύη
- κ. Alexander Beloropsky,
Συντονιστής των δημοσίων θεμάτων, Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών
- Αιδ. Δρ. Keith Clements,
Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Εκκλησιών

Δημοσιογράφοι

- κ. ΓΕΩΡΓΟΥΣΗΣ, Ζαχαρίας

Γραμματεία της Δ.Σ.Ο.

- κα ΜΗΛΙΟΥ, Νάγια
- κα ΜΠΑΚΑΛΗ, Μαρία
- κα ΒΑΡΤΑΝΙΑΝ, Λίλη

Διερμηνείς

- κ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ, Περικλής
- κ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Βασίλης
- κα JODA, Regine
- κα DERUGUINE, Tania

Ορθόδοξο Κέντρο του Οικουμενικού Πατριαρχείου

κα Γεωργία Βατσικούρα

“Ο Χριστιανισμός μπροστά στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής”

Ορθόδοξο Κέντρο του Οικουμενικού Πατριαρχείου στο Σαμπεζύ, Γενεύη

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Πέμπτη, 23 Ιουνίου 2005

- 18:00 - **Εναρκτήρια Συνεδρίαση**
- 18:00 – 18:10 - Εναρκτήρια ομιλία από τον Πρόεδρο της Γενικής Συνέλευσης της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (Δ.Σ.Ο.), μέλος της Ρωσικής Κρατικής Δούμα κ. Sergei Popov.
- 18:10 – 18:15 - Χαιρετισμός από τον Γενικό Γραμματέα της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης κ. Anders B. Johnsson.
- 18:15 – 18:20 - Ανάγνωση χαιρετιστηρίου μηνύματος του Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου από τον Μητροπολίτη Ελβετίας κ. Ιερεμία.
- 18:20 – 18:25 - Χαιρετισμός από τον μόνιμο αντιπρόσωπο του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Πρέσβη κ. Carlo Trojan.
- 18:25 – 18:30 - Χαιρετισμός από την αντιπρόσωπο του γραφείου συνδέσμου της UNESCO στη Γενεύη, Διευθύντρια κα Ingeborg Breines.
- 18:30 – 18:35 - Χαιρετισμός από τον εκπρόσωπο του Γενικού Γραμματέα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών κ. Peter Weiderud.
- 18:35 – 18:40 - Χαιρετισμός από τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Εκκλησιών Σεβ. Δρ. Keith Clements.
- 18:40 – 18:45 - Χαιρετισμός από το μέλος της συντακτικής επιτροπής της Πνευματικής Έκκλησης της Γενεύης κ. Steve Bernard.
- 18:45 – 18:50 - Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο της Πρωτοβουλίας για Διεθνή Αλλαγή, Caux κ. Cornelio Sommaruga.
- 18:50 – 18:55 - Χαιρετισμός από τον Γενικό Γραμματέα της Κοινοβουλευτικής Ένωσης του Οργανισμού των κρατών μελών της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης (Κ.Ε.Ι.Σ.) κ. Ibrahim Ahmed Auf.

- 18:55 – 19:10 - Λοιπά χαιρετιστήρια μηνύματα.
- 19:10 – 19:20 - Εναρκτήρια ομιλία από τον Γενικό Γραμματέα της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (Δ.Σ.Ο.), βουλευτή κ. Στυλιανό-Άγγελο Παπαθεμελή.
- 19:20 - Πέρασ εναρκτήριας συνεδρίασης.
- 19:30 – 20:00 - Τιμητική αναφορά στον Σεβ. Μητροπολίτη Δαμασκινό Παπανδρέου. Την προσωπικότητα του τιμωμένου σκιαγραφεί ο σύμβουλος της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο δρ. Κώστας Μυγδάλης. Απονομή αναμνηστικού από τον Πρόεδρο της Γενικής Συνέλευσης κ. Sergei Popov και τον Γενικό Γραμματέα της Δ.Σ.Ο. κ. Στυλιανό-Άγγελο Παπαθεμελή.
- 20:00 - Παράθεση δεξίωσης από τον Πρόεδρο της Γενικής Συνέλευσης της Δ.Σ.Ο. βουλευτή κ. Sergei Popov και τον Γενικό Γραμματέα της Δ.Σ.Ο. βουλευτή κ. Στυλιανό-Άγγελο Παπαθεμελή στο χώρο του Ορθόδοξου Κέντρου.

Παρασκευή, 24 Ιουνίου 2005

- 10:00 - Έναρξη των εργασιών.
- 10:00 – 10:15 - Εισήγηση επί του θέματος: **“Ο Χριστιανισμός μπροστά στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής – η θέση της Καθολικής Εκκλησίας”** από τον *Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο κ. Silvano Tomasi, Μόνιμο παρατηρητή της αποστολής της Αγίας Έδρας στον Ο.Η.Ε.*
- 10:15 – 10:30 - Εισήγηση επί του θέματος: **“Οι Μεταρρυθμισμένες εκκλησίες μπροστά στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής”** από την *Δρ. Aruna Gnanaadason, Συντονίστρια της ομάδας δικαιοσύνης και ειρήνης, Εκκλησία της Νότιας Ινδίας.*
- 10:30 – 10:45 - Εισήγηση επί του θέματος: **“Ορθοδοξία και οι προκλήσεις της σύγχρονης εποχής”** από τον *Δρ. Γκάρι Βατσικούρα, Ίδρυμα μεταπτυχιακών σπουδών ορθόδοξης θεολογίας στο Ορθόδοξο Κέντρο του Οικουμενικού Πατριαρχείου, στο Σαμπεζύ της Γενεύης.*
- 10:45 – 11:15 - Διάθεση καφέ.
- 11:15 – 11:30 - Εισήγηση επί του θέματος: **“Η συμβολή του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών στην κατανόηση των προκλήσεων της σύγχρονης εποχής”** από τον *κ. Alexander Belorovsky, Συντονιστή των δημοσίων θεμάτων, Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών.*
- 11:30 – 11:45 - Εισήγηση επί του θέματος: **“Φαινόμενα της σύγχρονης εποχής”** από τον *Αιδ. Δρ. Keith Clements, Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Εκκλησιών.*

- 11:45 – 13:30 - Συζήτηση - παρεμβάσεις.
- 13:30 - Πέρασ των εργασιών.
- 14:00 - Γεύμα.
- 16:30 - Συνέχεια των εργασιών.
- 16:30 – 18:15 - Συζήτηση επί του κεντρικού θέματος. Τοποθετήσεις.
- 18:15 – 18:30 - Διάθεση καφέ.
- 18:30 – 19:30 - Ολοκλήρωση της συζήτησης επί του κεντρικού θέματος.
- 20:00 – 22:00 - Δείπνο κατά τη διάρκεια κρουαζιέρας στη λίμνη της Γενεύης.

Σάββατο, 25 Ιουνίου 2005

- 10:00 - Έναρξη των εργασιών.
- 10:00 – 11:30 - Συζήτηση επί των ψηφισμάτων - Υιοθέτηση.
- 11:30 – 12:00 - Διάθεση καφέ.
- 12:00 – 13:30 - Απολογισμός πεπραγμένων της Δ.Σ.Ο για το έτος 2004-2005 από τον Γενικό Γραμματέα, κ. Στυλιανό-Άγγελο Παπαθεμελή. Έγκριση των πεπραγμένων της Δ.Σ.Ο, για το έτος 2004 – 2005.
- Προγραμματισμός – Συζήτηση – Έγκριση δραστηριοτήτων της Δ.Σ.Ο για το έτος 2005-2006.
- Οικονομικός απολογισμός για το έτος 2004 – 2005 και οικονομικός προϋπολογισμός για το έτος 2005 – 2006 από τον ταμία και μέλος της Επιτροπής Οικονομικών της Δ.Σ.Ο, κ. Δημήτριο Γεωργακόπουλο. Έγκριση οικονομικού απολογισμού για το έτος 2004 – 2005 και οικονομικού προϋπολογισμού για το έτος 2005 – 2006.
- Συζήτηση, για τον τόπο διεξαγωγής της 13^{ης} Γενικής Συνέλευσης της Δ.Σ.Ο το 2006.
- 20:00 - Παράθεση δείπνου από τον Πρόεδρο της Γενικής Συνέλευσης της Δ.Σ.Ο. βουλευτή κ. Sergei Ρορον και τον Γενικό Γραμματέα της Δ.Σ.Ο. βουλευτή κ. Στυλιανό-Άγγελο Παπαθεμελή.

Κυριακή, 26 Ιουνίου 2005

09:30 – 11:00

- Παρακολούθηση της Θείας Λειτουργίας.
Συνάντηση με τον Σεβ. Μητροπολίτη Έλβετίας κ. Ιερεμία και παράθεση καφέ από το Ορθόδοξο Κέντρο προς τους συμμετέχοντες.
- Αναχωρήσεις των συμμετεχόντων.

**ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ 12^{ης} ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ
ΔΙΑΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ
«Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ
ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΠΟΧΗΣ»**

ΠΕΜΠΤΗ, 23 ΙΟΥΝΙΟΥ 2005

Γενεύη, Ελβετία

Προεδρεύει ο ΣΕΡΓΚΕΙ ΠΟΠΟΦ—Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας(Δ.Σ.Ο.). Ο προεδρεύων χαιρετίζει τα μέλη και τους καλεσμένους του 12^{ου} συνεδρίου:

Σεβασμιώτατε, αξιότιμε κύριε Γενικό Γραμματέα της ΔΣΟ Στυλιανέ-Άγγελε Παπαθεμελή, αξιότιμοι συνάδελφοι, θα παρακολουθήσουμε μια σειρά ενδιαφέρουσες και περιεκτικές εισηγήσεις που θα μας δώσουν τη δυνατότητα να ρίξουμε μια πιο συγκεκριμένη και προσεκτική ματιά στα σύγχρονα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι θρησκευτικές οργανώσεις.

Δεν είναι η πρώτη φορά που η υπέρβαση των απειλών και προκλήσεων του σύγχρονου κόσμου γίνεται θέμα της συζήτησής μας. Το 1997 στη Θεσσαλονίκη ήδη στραφήκαμε σ' αυτό το θέμα μέσα από τον πολιτιστικό διάλογο και το 2001 στην Πάτμο εξετάσαμε την πολιτική πλευρά της καινούριας ευρωπαϊκής κοινότητας, καθώς και το ρόλο της Ορθοδοξίας σ' αυτήν, ωστόσο η αναμφισβήτητη επικαιρότητα και σπουδαιότητά του επιβάλλουν την ανάγκη να εκπονηθούν οι καινούριες απόψεις και εκτιμήσεις πάνω σε ολόκληρο το σύνολο των ζητημάτων.

Τα κοινωνικά προβλήματα είναι αδύνατο να επιλυθούν χωρίς την ενεργό συμμετοχή της εκκλησίας σ' αυτή τη διαδικασία. Μέσα στον μεταβαλλόμενο κόσμο η ίδια η θρησκεία υφίσταται μεταμορφώσεις, καμιά φορά οι διαδικασίες αυτές προκαλούν ανησυχία και κάποτε συνιστούν τη φυσιολογική συνέπεια των κοινωνικών εξελίξεων. Ωστόσο οφείλουμε να επισημάνουμε ότι για τις χώρες της ορθόδοξης παράδοσης είναι χαρακτηριστική η κατανόηση των θρησκευτικών θεσμών ως νησίδων σταθερότητας μέσα στη θάλασσα των κοινωνικών μετασχηματισμών. Πρόκειται για μεγάλη εμπιστοσύνη, αλλά και μεγάλη ευθύνη.

Οι πρόσφατες πολιτικές αλλαγές και, πριν απ' όλα, τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας στο πλαίσιο του δημοψηφίσματος στη Γαλλία, οι οποίες εξελίχθηκαν σε μια σοβαρή απειλή για τις εκκλησίες της Ευρώπης, αποτελούν ορατά αποτελέσματα των κοινωνικών αλλαγών. Θεωρώ σημαντικό να επισημάνω ότι στις συνελεύσεις μας υπογραμμίστηκε κατ' επανάληψη το ενδεχόμενο να εξελιχθούν τα γεγονότα σύμφωνα μ' αυτό το σενάριο, κάποτε ασκήθηκε βάσιμη κριτική σχετικά με το σχέδιο της Συνταγματικής συνθήκης εξαιτίας της άρνησης να αναφερθούν στο προοίμιό της οι χριστιανικές ρίζες της Ευρώπης. Τώρα η προοπτική της ανάπτυξης των σχέσεων μεταξύ των εκκλησιών και θεσμών της ΕΕ αναβάλλεται επ' αόριστον. Με φανερή ανησυχία είμαι αναγκασμένος να διαπιστώσω ότι η συνέχιση της πολιτικής απόρριψης των εποικοδομητικών πρωτοβουλιών μπορεί να οδηγήσει στην όξυνση της κοινωνικής κατάστασης για θρησκευτικούς και εθνικούς λόγους.

Η Συνέλευσή μας πάντοτε διακήρυττε ότι η εκδήλωση της κάθε μορφής εθνικής μισαλλοδοξίας, είτε πρόκειται για τις διώξεις των εθνικών μειονοτήτων στο Κοσσυφοπέδιο, είτε για τις διακρίσεις εις βάρος των Ρώσων σε ορισμένα κράτη της Βαλτικής, βρίσκεται σε αντίθεση με τη χριστιανική διδασκαλία και πρέπει να καταδικαστεί. Αυτό είναι επίσης σημαντικό σε σχέση με την ισλαμοφοβία και τον αντισημιτισμό – τις ακραίες μορφές της μισανθρωπίας και της εθνικής διχόνοιας που τον τελευταίο καιρό καλλιεργούνται με τεχνητό τρόπο από ορισμένες πολιτικές

δυνάμεις. Δεν μπορούμε να αποδεχτούμε την πολιτική των δύο μέτρων και σταθμών, όταν προσβάλλονται τα αισθήματα των άλλων εθνών, περιλαμβανομένου του ρωσικού, του σερβικού ή του αρμένικου, όταν καταπατούνται τα σεβάσματα και η ιστορική τους μνήμη.

Μπορούμε να πούμε με κάθε βεβαιότητα ότι η Ευρώπη δεν θα έχει μέλλον αν τα κράτη και οι κοινωνίες δεν αναγνωρίσουν τις εθνικές, τις πολιτιστικές και τις θρησκευτικές παραδόσεις όλων των λαών που την κατοικούν. Πρέπει να το κατανοήσουν όχι μόνο οι γηγενείς κάτοικοι, αλλά και εκείνοι που προσπαθούν να μας επιβάλουν μια καινούρια μονοπολική παγκόσμια τάξη πραγμάτων.

Όπως τόνισε ο Πατριάρχης Μόσχας και πασών των Ρωσιών Αλέξιος Β΄ στον χαιρετισμό του προς τα μέλη της Συνδιάσκεψης του Ο.Α.Σ.Ε. για τον αντισημιτισμό και τις άλλες μορφές μισαλλοδοξίας, «ορισμένοι πολιτικοί φρονούν ότι η καταστολή των παραδόσεων ενός λαού, περιλαμβανομένων των θρησκευτικών, θα συμβάλει σε μεγαλύτερη ανεκτικότητα. Θεωρούμε ότι είναι ένα λάθος που οφείλεται στην ψευδαίσθηση της ομοιότητας όλων των λαών. Μόνο ο σεβασμός για την πολυμορφία των παραδόσεων, των πολιτισμών και των θεμελίων της ζωής μπορεί να αποτελέσει τη βάση της σταθερής ειρήνης και συναίνεσης μέσα στην κοινωνία».

Η υπερνίκηση της ψευδοπολιτιστικής ισοπέδωσης και της δικτατορίας της ομοιομορφίας, η διατήρηση του ιστορικού σου προσώπου, της μοναδικής σου ταυτότητας δεν είναι απλώς ένα πολιτικό σύνθημα, αλλά η ζωτική ανάγκη της ορθόδοξης κοινωνίας μας που αντιμετωπίζει την κληρονομιά του ελληνικού και του σλαβικού πολιτισμού με το ίδιο δέος και φροντίδα.

Στην ιστορία της ανθρωπότητας οι θρησκείες έπαιξαν έναν σημαντικότατο ρόλο στην ανάπτυξη του πολιτισμού, τον καθορισμό της ισορροπίας μεταξύ των κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών πτυχών της κοινωνικής προόδου, δημιουργούσαν τις προϋποθέσεις για την κοινωνική ενσωμάτωση. Ανάμεσα στις θρησκείες θα ξεχώριζα ιδιαίτερα την ορθοδοξία – μια διδασκαλία που έχει απορροφήσει τη σοφία της Ανατολής και τον πραγματισμό της Δύσης και έχει αφομοιώσει ό,τι καλύτερο από τις πολιτιστικές παραδόσεις του ελληνικού κόσμου.

Ο εσωτερικά διαλεκτικός χαρακτήρας που προσιδιάζει στην ορθοδοξία την καθιστά ιδιαίτερα σημαντική για την επίλυση των καινούριων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η παγκόσμια κοινότητα, όπως η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, η πείνα, η αύξηση του αριθμού των ναρκομανών, των πασχόντων από το AIDS και τις άλλες επικίνδυνες ασθένειες, η αύξηση της εγκληματικότητας, της βίας, η ολοένα και μεγαλύτερη δυσαναλογία ανάμεσα στα εισοδήματα των πλούσιων και αναπτυσσόμενων χωρών και πολλά άλλα.

Ο αξιοσέβαστος Έλληνας θεολόγος πρωθιερέας Γεώργιος Μεταλληνός στην εργασία του «Ορθοδοξία και μισαλλοδοξία» επεσήμανε: «Η ορθοδοξία στην ουσία της δεν μπορεί να καλύψει οποιαδήποτε αδικία ή απανθρωπία, απ' όπου και αν προέρχεται. Δεν είναι με το μέρος εκείνων που έχουν τη δύναμη, αλλά με το μέρος εκείνων που υφίστανται την αδικία».

Η σύγχρονη ευρωπαϊκή πραγματικότητα έδειξε ότι η επιδίωξη μιας γρήγορης συνένωσης, της ένωσης πάση θυσία οδηγεί στην κρίση του συστήματος. Όταν δεν υπάρχει ομοφωνία και δεν λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις όλων των συντελεστών του διαλόγου, καλλιεργούνται η αποξένωση και η δυσπιστία και ευνοείται η διάλυση της καινούριας αυτής ενότητας. Και εδώ είναι πλέον απαραίτητη και μπορεί να αξιοποιηθεί η εμπειρία της ορθοδοξίας ως ιστορικά βαθιά ανεκτικού και εσωτερικά διαλεκτικού θρησκευτικού συστήματος.

Ο Νικολάι Μπερντιάγιεφ έγραφε: «Μέσα στον χριστιανισμό συντελείται η συνάντηση και η συνένωση των δύο μεγάλων ρευμάτων της παγκόσμιας ιστορίας...

Ο χριστιανισμός συνιστά τη συνάντηση και τη συνένωση των ανατολικών και δυτικών πνευματικών ιστορικών δυνάμεων». Και αυτό σημαίνει ότι χωρίς την ορθόδοξη συνισταμένη η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση είναι καταδικασμένη να είναι μονόπλευρη και ελάχιστα αποτελεσματική.

Για τη σύγχρονη Ευρώπη, όπως, άλλωστε, και για ολόκληρο τον κόσμο, ο διάλογος ως ανεξάρτητη αξία και ως θεμέλιο για τη δημιουργία ενός ενιαίου οικονομικού, διαπολιτισμικού χώρου, που είναι σε θέση να αυτοδιοργανώνεται ενόψει των εξωτερικών και εσωτερικών προκλήσεων, αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία.

Σε σχέση μ' αυτό θα ήθελα σήμερα να τονίσω ιδιαίτερα τη σημασία του διαλόγου που αρχίζουμε να αναπτύσσουμε με τους εκπροσώπους του ισλαμικού κόσμου και, πριν απ' όλα, τις καλές μόνιμες επαφές που έχουμε συνάψει με την Κοινοβουλευτική Ένωση του Οργανισμού της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης. Είμαι πεπεισμένος ότι η σύμπραξη μεταξύ των εκπροσώπων των εθνικών και ομολογιακών κοινοτήτων ευνοεί τη σαφέστερη και πληρέστερη αλληλοκατανόηση και μπορεί να αποτελέσει το δρόμο προς τη δημιουργία ενός κόσμου απαλλαγμένου από το εθνικό και το θρησκευτικό μίσος. Και η συμμετοχή της ηγεσίας της Κ.Ε.Ι.Σ. στο φόρουμ μας δεν μπορεί παρά να ενισχύει τη γραμμή της εποικοδομητικής μας συνεργασίας.

Εκτιμώντας την κατάσταση στον ορθόδοξο κόσμο θα ήθελα να εκφράσω την ανησυχία μου σχετικά με την κρίσιμη κατάσταση που έχει διαμορφωθεί στο Πατριαρχείο των Ιεροσολύμων και την FYROM. Πιστεύω ότι στις ομιλίες των αξιοσέβαστων βουλευτών θα ακούσουμε ακόμη τις απόψεις τους επί της ουσίας του ζητήματος αυτού, καθώς αν δεν θα αναφερθούμε σ' αυτό, οι συνέπειες μπορούν να προσλάβουν το χαρακτήρα μιας κρίσης του συστήματος που δεν θα είναι καθόλου εύκολο να την ξεπεράσει η ορθοδοξία. Ο κόσμος μας ήρθε αντιμέτωπος με καινούρια προηγούμενα, όταν οι κοσμικές αρχές και οι πολιτικές δυνάμεις επηρεάζουν ολοένα και περισσότερο την ενδοεκκλησιαστική διαμάχη και η οργάνωσή μας είναι υποχρεωμένη να αποτιμήσει αυτόν τον παράγοντα.

Στην ουσία μπορούμε να πούμε ότι προβλήματα σε λανθάνουσα μορφή υπάρχουν στην Εκκλησία της Κύπρου και την Ελλαδική εκκλησία. Υπάρχουν εντάσεις στη Μολδαβία, τη Γεωργία και την Ουκρανία. Στο μεταξύ πολλά από τα προβλήματα που απαριθμήσαμε υπήρξαν επακόλουθα και προκλήθηκαν από τις πολιτικές διαδικασίες.

Οι εκκλησίες μας πρέπει να βρουν εσωτερικούς μηχανισμούς διευθέτησης των συγκρουσιακών καταστάσεων χωρίς να καταφεύγουν στις πολιτικές μεθόδους που εισάγονται απ' έξω. Ο παπισμός που προσπαθούν να μας επιβάλουν δεν είναι αποδεκτός για έναν ορθόδοξο άνθρωπο, του είναι ξένες οι επεμβάσεις στις υποθέσεις των κυρίαρχων αυτόνομων εκκλησιών. Μαζί μ' αυτό, η Δ.Σ.Ο. με την εμπειρία της ανεκτικότητας και συμμετοχής στη λήψη των ζυγιασμένων κοινοβουλευτικών αποφάσεων θα μπορούσε να προσφέρει αναντικατάστατη στήριξη μετριάζοντας τις αντιθέσεις που προκύπτουν, να γίνει πρωτεργάτης της συμφιλίωσης. Προς το παρόν όμως η Συνέλευσή μας ουσιαστικά έχει αποκλειστεί από τη διαδικασία των διαπραγματεύσεων. Και νομίζω ότι δεν πρέπει να ανταλλάξουμε τη δεκαετή και πλέον θετική μας εμπειρία με τη βολική και άνετη στάση ενός έξωθεν παρατηρητή. Σε αντίθετη περίπτωση θα διαλυθούμε μέσα στο πλήθος των ημιπεριθωριακών κοινωνικών οργάνωσεων που φροντίζουν μόνο για τη δική τους καλοπέραση.

Στην εισήγησή μου θα ήθελα να σταθώ ιδιαίτερα σε ορισμένα οργανωτικά ζητήματα που έχουν σχέση με τη δραστηριότητα της Συνέλευσής μας.

Από ιστορική άποψη η σύσταση της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας αποτέλεσε την απάντηση στις προκλήσεις των πανευρωπαϊκών ενωτικών

διαδικασιών και υπαγορεύτηκε από την ανάγκη δημιουργίας μιας οργάνωσης που θα υπερασπιζόταν τα συμφέροντα της ορθόδοξης κοινότητας. Μέσα σ' ένα σύντομο χρονικό διάστημα η ΔΣΟ ξεπέρασε τα όρια της ανατολικοευρωπαϊκής περιοχής προβάλλοντας την παγκόσμια ανάγκη υπεράσπισης των πνευματικών, ηθικών και κοινωνικών αξιών της ορθοδοξίας, των παραδόσεων και του πολιτισμού της.

Η οργάνωσή μας έκανε την εμφάνισή της ακριβώς εκείνη την εποχή που πολλοί κοινωνιολόγοι, μελλοντολόγοι και πολιτικοί επιστήμονες διαπίστωναν την έναρξη της οικουμενικής κρίσης του συστήματος, όταν για πρώτη φορά επισημάνθηκε με σαφήνεια η απειλή μιας πλανητικής κρίσης που θα έπληττε όχι μόνο όλους τους τομείς της ζωής της ανθρώπινης κοινότητας, όλες τις χώρες, όλα τα κοινωνικά συστήματα, αλλά και το φυσικό περιβάλλον που κατοικεί ο άνθρωπος, την καθεαυτό προσωπικότητα του ανθρώπου, τη θρησκευτική συνείδηση του κόσμου.

Η Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας διαδραμάτισε έναν ξεχωριστό ρόλο στη διαφύλαξη και την υπεράσπιση των ορθόδοξων παραδόσεων στα τέλη του 20ού αιώνα και, μάλλον, έγινε ένας από τους λίγους διεθνείς πολιτικούς οργανισμούς που έκαναν προσπάθειες να επιστήσουν την προσοχή, πριν απ' όλα, στα προβλήματα νομικής φύσης, να αντιδράσουν στον προσηλυτισμό, να υπερασπιστούν τα δικαιώματα και τις θρησκευτικές ελευθερίες του ανθρώπου.

Η Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας μετατρέπεται σταδιακά από οργάνωση που απλώς διακηρύσσει τις αρχές και τους στόχους της σε μια ενεργό ενοποιητική δύναμη που εκπροσωπεί τα συμφέροντα της ορθόδοξης κοινότητας των λαών του κόσμου. Κατάφερε να αναγνωριστεί στο διεθνή στίβο ως μια αποτελεσματική ειρηνοποιός οργάνωση που δείχνει ένα θετικό ενδιαφέρον για την επίλυση των σύνθετων διαχριστιανικών συγκρούσεων στη Βουλγαρία, τη Μολδαβία, την Ουκρανία, την Εσθονία, την Ελλάδα, την Γεωργία, την Γιουγκοσλαβία και την Κύπρο.

Ωστόσο ο καινούριος αιώνας θέτει μπροστά μας καινούρια καθήκοντα.

Παρά τον προφανή ισοπέδωση του παγκόσμιου οικονομικού και πολιτικού χώρου, οι διεθνείς οργανισμοί εξακολουθούν να παίζουν έναν σημαντικό ρόλο. Και σήμερα πια μπορούμε να κάνουμε λόγο για τους κακούς χειρισμούς της κυβέρνησης του πρώην Προέδρου των ΗΠΑ Μ.Κλίντον που διακήρυσε ότι ο ΟΗΕ και οι άλλοι διεθνείς οργανισμοί δήθεν έχασαν το κύρος και την επιρροή τους ανταγωνιζόμενοι τη μοναδική κυρίαρχη υπερδύναμη - την Αμερική. Η καινούργια παγκόσμια πραγματικότητα, οι στρατιωτικές συγκρούσεις, οι οικονομικές κρίσεις και η κλιμάκωση των εθνομολογιακών εντάσεων που ουσιαστικά προκλήθηκαν από την πολιτική των ΗΠΑ συσπείρωσαν ακόμη περισσότερο τις παγκόσμιες πολιτικές ελίτ γύρω από τους διεθνείς οργανισμούς. Ένας τέτοιος σύνθετος πολυπολικός κόσμος δεν θα μπορέσει ποτέ να αποδεχτεί μόνο ένα σύστημα αξιών που προσπαθούν να του επιβάλουν. Για να επιτευχθεί η αρμονία χρειάζεται η πολυμορφία, ο αμοιβαίος σεβασμός και, το βασικότερο, η επιδίωξη μιας τέτοιας αρμονίας. Στο πνεύμα αυτής της επιδίωξης και της μακράιωνης εμπειρίας της ορθόδοξης πίστης και πολιτισμού μας συστάθηκε και η οργάνωσή μας η οποία δικαιωματικά χαίρει εκτίμησης και κύρους τόσο μέσα στα κοινοβούλια των χωρών-μελών, όσο και ανάμεσα στους ιεράρχες και τους λαϊκούς όλων των κατά τόπους Ορθόδοξων εκκλησιών. Και το κύρος αυτό οφείλεται σε πολλά θετικά παραδείγματα και ακόμη και τις παραδόσεις τα οποία είναι χαρακτηριστικά για την εποικοδομητική μας δουλειά στο σύνολό της.

Ωστόσο υπάρχουν και μερικές τάσεις που μας καθιστούν επιφυλακτικούς.

Πριν απ' όλα, μας ανησυχεί το γεγονός ότι η Συνέλευσή μας είναι υπερβολικά τυποποιημένη και συγκεντρωτική. Κατά τη γνώμη μου, δεν στηρίζεται επαρκώς στο

έδαφος πάνω στο οποίο δημιουργήθηκε, δεν έχουμε πάντοτε αρκετή ικανότητα να ακούμε και να λαμβάνουμε υπόψη μας τις θέσεις των εταίρων και πολλών από τα μέλη μας. Είναι πάρα πολύ συμβολικό το ότι η συνάντησή μας πραγματοποιείται υπό τη σκιά της Πεντηκοστής, όταν το Άγιο πνεύμα κατήλθε στους αποστόλους και πήγαν σε διάφορους λαούς κηρύττοντας το σωτήριο μήνυμα. Και είμαστε επίσης υποχρεωμένοι να σεβόμαστε τις υποχρεώσεις που αναλάβαμε πριν από δώδεκα χρόνια όχι χάριν ενός λαού και όχι σε μια γλώσσα, αλλά για το καλό ολόκληρης της ορθόδοξης κοινότητας η οποία προς το παρόν μας δείχνει εμπιστοσύνη. Ωστόσο, για να προχωρήσουμε πιο πέρα, πρέπει να κατανοήσουμε τι δυνατότητες διαθέτουμε.

Σήμερα η βασική μας ατζέντα διαμορφώνεται από την Γραμματεία. Μαζί μ' αυτό έχουμε οκτώ επιτροπές: Οικονομικών, Κανονισμού, Παιδείας, Ανθρωπίνων δικαιωμάτων και Βιοηθικής. Δυστυχώς, η δουλειά τους δεν είναι οργανωμένη αρκετά καλά, αν και ακριβώς η δράση στο επίπεδο των Επιτροπών θα μπορούσε να δώσει στη Συνέλευσή μας καινούρια ώθηση για ανάπτυξη, να προσελκύσει πιο δυναμικά όλους τους ορθόδοξους βουλευτές μας.

Είμαι πεπεισμένος ότι πρέπει να αναζητήσουμε καινούριες δυνατότητες ώστε το κύριο βάρος της δουλειάς μας να μεταφερθεί στις επιτροπές, οι οποίες, διαμορφώνοντας το σύνολο των επίκαιρων προβλημάτων, θα ανέβαζαν την αποτελεσματικότητα της οργάνωσής μας, θα μετατρέπονταν σε κέντρα δραστηριότητας στα διαστήματα μεταξύ των συνδιασκέψεων μας.

Προτείνω να αποδεχτούμε την πρόταση να πραγματοποιηθούν οι συνεδριάσεις των επιτροπών στις χώρες τα κοινοβούλια των οποίων εκπροσωπούνται από τους προέδρους τους. Η ενίσχυση των επιτροπών, η δραστηριοποίηση της δουλειάς τους θα συμβάλει στην ενίσχυση των θέσεων της Γραμματείας, θα ανεβάσει το συντονιστικό της ρόλο. Νομίζω ότι στις ομιλίες των εκπροσώπων των εθνικών κοινοβουλίων θα διατυπωθούν και άλλες προτάσεις σχετικά με την τελειοποίηση της δουλειάς της Δ.Σ.Ο.

Θα ήθελα να πω μερικά λόγια σχετικά με τα σχέδια ψηφισμάτων της Συνέλευσής μας. Πολύ περισσότερο που τα προβλήματα που αναφέρονται σ' αυτά και οι δηλώσεις που γίνονται αφορούν τα άμεσα ζητήματα της δράσης της Δ.Σ.Ο, μπορούμε να πούμε ακόμη και τη βάση της δράσης της. Πρόκειται για δύο διαφορετικά ψηφίσματα που αναφέρονται στα γεγονότα σε διάφορες χώρες, αλλά είναι πολύ κοντά στο πνεύμα. Η ουσία τους είναι ότι δύο επονομαζόμενες πολιτισμένες χώρες που διεκδικούν να συμμετάσχουν στις διαδικασίες της πανευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και επηρεάζουν ενεργά τη διεθνή κατάσταση στην ανατολικοευρωπαϊκή και τη μικρασιατική περιοχή, δηλαδή σ' έναν παραδοσιακά ορθόδοξο χώρο, λοιπόν, οι δύο αυτές χώρες καταπατούν απροκάλυπτα τα συμφέροντα των μικρών χωρών. Εντωμεταξύ ορισμένες δυνάμεις που στηρίζουν την αστάθεια στην περιοχή κάνουν προσπάθειες να προσδώσουν θρησκευτική και εθνική φύση στην κοινωνική και πολιτική σύγκρουση στις μικρές αυτές χώρες. Γι' αυτό εκφράζουμε την ανησυχία μας σχετικά με τις προβληματικές αυτές καταστάσεις, αφού, αν δεν επιλυθούν στο σύντομο μέλλον, αν οι πλευρές δεν δείξουν την προθυμία να ρυθμίσουν τα επίμαχα ζητήματα, οι συνέπειες μπορούν να αποβούν αρνητικές για ολόκληρη την περιοχή.

Νομίζω ότι η υιοθέτηση των ψηφισμάτων μας είναι μόνο οι μισές απαραίτητες ενέργειες. Είναι σημαντικό να κάνουμε γνωστή τη στάση της οργάνωσής μας σε όλα τα κοινοβούλια των χωρών-μελών της Δ.Σ.Ο., να ενημερώσουμε ευρέως την παγκόσμια κοινή γνώμη για τις υφιστάμενες απειλές, να καλέσουμε τα κοινοβούλια διαφόρων χωρών να στηρίξουν την πρωτοβουλία μας.

Διανύουμε ένα εξαιρετικά υπεύθυνο στάδιο της ιστορικής μας πορείας. Στην εισήγησή μου επεσήμανα μόνο ορισμένα σύνθετα προβλήματα και σημεία της έντασης. Μεταξύ των προκλήσεων της σύγχρονης εποχής συγκαταλέγονται και η φτώχεια, και η κρίση της οικογένειας, και η κοινωνική περιθωριοποίηση, και η αύξηση του αριθμού των προσφύγων. Ελπίζω πως όλες αυτές οι προκλήσεις θα καλυφτούν στην πορεία των συζητήσεων μας. Γι' αυτό καλώ τα μέλη της υψηλής μας συνέλευσης να μην ξεκαθαρίζουν τους εσωτερικούς τους λογαριασμούς και να μην προβάλλουν περαιτέρω τις αμοιβαίες αξιώσεις, αλλά να συζητήσουν τα καθήκοντά μας και τις μορφές συμμετοχής μας στη ζωή της ορθόδοξης οικουμένης και την έναρξη μιας καρποφόρας δουλειάς.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκρότημα).

Αξιότιμες κυρίες και κύριοι, επιτρέψτε να δώσω το λόγο στον κύριο Anders Johnson, Γενικό Γραμματέα της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης για να αναγνώσει το χαιρετιστήριο μήνυμα με την ευκαιρία της έναρξης του συνεδρίου.

ANDERS B. JOHNSON: Κύριε Πρόεδρε της Δ.Σ.Ο., κύριε Γενικό Γραμματέα, αξιοσέβαστα μέλη των κοινοβουλίων, είναι μεγάλη τιμή για μένα να μιλήσω ενώπιον μιας τόσο εκλεκτής συνέλευσης – της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας. Πρέπει να ξεπεράσουμε τον σωβινισμό και τις θρησκευτικές προκαταλήψεις. Συμφωνώ πέρα ως πέρα με τα όσα ειπώθηκαν μόλις τώρα, ότι η ορθοδοξία είναι γνωστή χάρη στο οικουμενικό της πνεύμα στους πολιτισμούς όλων των χωρών του κόσμου. Εκπροσωπώ εδώ τη Διακοινοβουλευτική Ένωση. Γνωρίζω ότι οι διαφορές μεταξύ των χωρών πρέπει να διευθετούνται με ειρηνικό τρόπο. Προσπαθούμε να συνάπτουμε επαφές και ανταλλαγή εμπειριών ανάμεσα στους πολιτικούς παράγοντες. Σήμερα πολύ σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι διεθνείς συναντήσεις όπου μπορούμε να ανταλλάξουμε απόψεις και εμπειρία. Η πείρα δείχνει ότι οι κοινοβουλευτικοί προσπαθούν ιδιαίτερα να μελετήσουν τη δυνατότητα να καταλήξουν σε ομοφωνία και να ενισχύσουν τη συνεργασία ανάμεσα σε διάφορες χώρες. Προπορευόμαστε σε σχέση με την εποχή μας. Η Διακοινοβουλευτική Ένωση επίσης έπαιξε το ρόλο ενός είδους φόρουμ. Ήταν η πρώτη διεθνής πολιτική οργάνωση που συστάθηκε στο παρελθόν. Για να λειτουργήσει, χρειάζεται τη συνεργασία μεταξύ όλων των εθνών.

Η Ένωση αυτή ιδρύθηκε το 1949 από έναν μικρό αριθμό κοινοβουλευτικών, όταν οι βασικές παγκόσμιες δυνάμεις ήταν απορροφημένες από το κνηνητό των εξοπλισμών. Και εκείνο που σήμερα φαντάζει μόνο όνειρο αύριο πλέον γίνεται πραγματικότητα. Ο παγκόσμιος ρόλος που παίζει η οργάνωσή μας οδηγεί στη μεγαλύτερη αμοιβαία κατανόηση και συνεργασία. Και αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την Ευρώπη όπου έχει δημιουργηθεί ένα ενιαίο κοινοβούλιο. Θα ήθελα επίσης να υπογραμμίσω τη σπουδαιότητα της διαδικασίας του Ελσίνκι. Οι κοινοβουλευτικοί πήραν άμεσο μέρος στη διαδικασία αυτή που οδήγησε στη δημιουργία ενός διεθνούς διακυβερνητικού οργάνου. Η διαδικασία αυτή υπήρξε ακριβώς ο πολιτικός διάλογος. Δεν ήταν ακόμη κοινοβούλιο, δεν είχε νομοθετική ισχύ. Ωστόσο ο διάλογος ενίσχυσε την εμπιστοσύνη απέναντι στη δράση του. Και είναι εκείνο που χρειαζόμαστε σήμερα για να οικοδομήσουμε το μέλλον. Γι' αυτό η συνεργασία μας προσφέρει τεράστια συμβολή στην υπόθεση της ειρήνης.

Έχετε μπροστά σας την ατζέντα σας και νομίζω ότι μπορώ να σας ευχαριστήσω εξ ονόματος της οργάνωσής μας για το έργο που επιτελείτε.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ευχαριστούμε εγκάρδια τον κύριο Johnson για τα θερμά του λόγια προς τα μέλη της Συνέλευσής μας και τον καλούμε να συμμετάσχει στο συνέδριό μας καθ' όλη τη διάρκειά του.

Και τώρα επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο στο Μητροπολίτη Ελβετίας Ιερεμία για να αναγνώσει την επιστολή του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΕΛΒΕΤΙΑΣ κ. ΙΕΡΕΜΙΑΣ: (αναγιγνώσκει)

«Βαρθολομαίος, ελέω Θεού, Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενικός Πατριάρχης. Βαρθολομαίος.

Τοις εντιμοτάτοις κυρίοις κυρίοις Σεργίω Ποπόφ, Πρόεδρω, και Στυλιανώ-Αγγέλω Παπαθεμελή, Γενικό Γραμματεί της Διακοινοβουλευτικής Συνελεύσεως Ορθοδοξίας, τέκνοις της ημών μετριότητος εν Κυρίω αγαπητοίς, χάριν και ειρήνην παρά Θεού.

Μετά πολλής της ικανοποιήσεως, παρακολουθώντας από του μαρτυρικού Φαναρίου την ως ημέραι προϊούσαν πρόοδον και τας σημαντικάς επιτυχίας της υφ' υμάς Διακοινοβουλευτικής Συνελεύσεως Ορθοδοξίας, δι' ων συσπειρούται εις μίαν ετέρου πνεύματος καρποφόρον κοινωνίαν ο Ορθόδοξος Βουλευτικός κόσμος, ευχαρίστως συνηγαίσαμεν ημετέραν πρότασιν, όπως παραχωρηθώσιν οι χώροι του καθ' ημάς Πατριαρχικού Ορθόδοξου Κέντρου εις Σαμπεζύ Ελβετίας, καλώς γνωρίζοντες ότι δεν ενεργούμεν χαρισματικώς, χαριστικώς, αλλά εξυπηρετούμεν τέκνα πιστά και πολυτίμους συνεργάτας της Μητρός, Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας.

Οθεν, μη δυνάμενοι δυστυχώς, να ευρεθώμεν μεθ' υμών προσωπικώς, κατά την διάρκειαν των εργασιών της Γενικής Συνελεύσεως, ως σφοδρώς ηθέλομεν, λόγω της προγραμματισμένης επισκέψεως ημών εις την Ιεράν Μητρόπολιν Κορέας, επιθυμούμε δια των παρόντων Πατριαρχικών γραμμάτων, να απευθύνομεν πάσιν υμίν και ενί εκάστω, προσωπικώς, τας ενθέρμους πατρικάς ευχάς και ευλογίας ημών, προς πολύκαρπον αμιτόν της νέας ταύτης συναντήσεως εν Γενεύη, με θέμα συζητήσεων: «Ο Χριστιανισμός μπροστά στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής».

Αξιωθέντες παρά Κυρίω να έχομεν εξ αποκαλύψεως τον θησαυρόν της Ορθόδοξου Πίστεως, δοξάζομεν την περί ημάς ιδιαίτεραν αυτού αγάπην και φιλανθρωπίαν, ου μην αλλά, και ιστάμεθα μετά σεβασμού και αγάπης έναντι των πιστών των άλλων θρησκειών, υπέρ ων συν το Πρωτοαποστόλω Παύλω δεόμεθα, όπως και ούτοι εν ημέρα εσχάτη γίνωσι καλλιέλαια εγκεντρίσματα εις το σώμα της Αγίας Εκκλησίας του Χριστού, φαινόμενοι ούτως, ουχί μόνον κατά την κοινήν ανθρωπίνην φύσιν αδελφοί, αλλά και μέλη του ιδίου σώματος, τουτέστιν της Εκκλησίας.

Εν τοιούτοις αισθήμασι, εξαιτούμενοι και τας υμετέρας ευχάς δια την επιτυχίαν του εις Κορέαν ημετέρου ιεραποστολικού ταξιδίου, αλλά και τας εντόνους παραστάσεις υμών, όπου δει, υπέρ των δικαίων του σφοδρώς δοκιμαζομένου Οικουμενικού Πατριαρχείου, καταστέφομεν πάντας δια των διαπύρων Πατριαρχικών Ημών ευλογιών, εν Πατρί, Υιώ τε και Αγίω Πνεύματι, τη προσκυνητή και αδιαιρέτω Θεότητι, ης η άκτιστος χάρις είη μεθ' υμών πάντοτε, συνεργούσα εις την παραμόνιμον και ης ουκ άνευ αναγκαιότητην ενότητα, του Τιμίου Σώματος ημών, προς δόξαν Θεού.

22 Ιουνίου 2005

Διάπυρος προς Θεόν ευχέτης»

Αγαπητοί κ. Πρόεδρε και κ. Γενικό Γραμματεύ, το Ορθόδοξον Κέντρον του Οικουμενικού Πατριαρχείου μας, εις το Σαμπεζύ της Γενεύης, χαιρετίζει μετά χαράς, όλα τα επιφανή μέλη της Διακοινοβουλευτικής Ορθόδοξου Συνελεύσεως, της Δ.Σ.Ο., και καλωσορίζει τον Πρόεδρον αυτής κ. Σεργκί Ποπόφ, τον Γραμματέα αυτής, Υπουργόν κ. Στυλιανόν – Άγγελον Παπαθεμελή, το Σώμα του Δ.Σ. και όλους όσους τιμούν την Συνέλευσιν αυτήν.

Η Αυτού Θειοτάτη Παναγιότης ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος, ως πρότερον ανεκοινώθη, ευχαρίστως εδέχθη την ευγενή πρότασίν σας να διοργανώσετε το σημαντικό δια τους Ορθοδόξους λαούς της Ευρώπης Συνεδριόν σας, εις τους χώρους του Ορθοδόξου Κέντρου, ευλογεί μετά πάσης αγαθοσύνης την έναρξιν των εργασιών αυτού, και εύχεται ολοκαρδίως πλήρη επιτυχίαν εις τας εργασίας σας, και ικανοποίησιν των προσδοκιών σας.

Όντως, η παρουσία σας εις την Γενεύη, διεθνή και παγκοσμίως γνωστήν πόλιν των συνεδρίων και των πολλών μηνυμάτων, επιτυγχάνει την αντικειμενικήν προβολήν του λόγου σας. Η επιλογή δε του Ορθοδόξου Κέντρου ως τόπου συγκεντρώσεως, προσλαμβάνει ιδιαίτερον ορθόδοξον χαρακτήρα, δεδομένου ότι το Κέντρον τούτο επετέλεσεν επί 31ετίαν σοβαρότατον πανορθόδοξον έργον. Συνέλαβε την ιδέαν και αποστολήν της Ορθοδόξου Εκκλησίας σήμερον, και ειργάσθη δια την προώθησιν των αρχών της κατά Θεόν αληθείας. Των αρχών της ειρηνικής ζωής, της δικαίας συνυπάρξεως και του αλληλοσεβασμού των εν κοινωνία ανθρώπων.

Η Ορθοδοξία συνεχίζει και σήμερον, παρά τα φαινόμενα. Και επιθυμεί την διάδοσιν του λόγου αυτής. Δεν εγκαταλείπει τας υποχρεώσεις της, και επιδιώκει να θεραπεύσει την οικουμένην, να δώσει λόγον παντί τω αιτούντι, με ελεύθερον και πρωταρχικόν πνεύμα Θεού. Εντός του πλαισίου τούτου, εντάσσεται κάθε αγαθή προσπάθεια ισορροπίας και προόδου εντός των λαών, και μάλιστα των Ορθοδόξων λαών.

Η ιδική σας Διακοινοβουλευτική πρωτοβουλία, μαζί με τον χαρακτήρα Ορθόδοξος, φέρει ασφαλώς και τους ειδικούς χαρακτήρας του όρου τούτου. Επιθυμούμεν να σας θεωρούμεν συνεργάτας εις το έργον της υπηρεσίας των ανθρώπων, ειλικρινείς εκφραστάς των δικαιωμάτων του ανθρώπου, της νέας αυτής κοινωνικής αναζητήσεως. Η ιδική σας έρευνα και η σκέψη σας, βασιζομένη εις την πολύτιμον εμπειρίαν, την γνώσιν και την αντικειμενικήν εκτίμησιν των κοινωνικών αναγκών των ανθρώπων, είναι δυνατόν να εξασφαλίσει τας καταλλήλους συνθήκας μιας καλής συνεργασίας των Ορθοδόξων λαών, τους οποίους έχετε την τιμήν να εκπροσωπέτε.

Είμεθα ευτυχείς που σας υποδεχόμεθα εις τον οίκον τούτον της Ορθοδοξίας. Και είμεθα βέβαιοι ότι αυτή η σύναξις σας, θα σας παράσχει περισσοτέραν δύναμιν να εκπληρώσετε το Διακοινοβουλευτικόν έργον σας, εις μέτρον κοινωνίας, εις μέτρον ισορροπίας, εις μέτρον σεβασμού και εις μέτρον αληθείας. Αμήν.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ευχαριστώ, αγαπητέ Δεσπότη, εξ ονόματος όλων των μελών της Συνέλευσης παρακαλούμε να διαβιβάσετε στον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη τις θερμότητες και ειλικρινέστατες ευχαριστίες μας για το μήνυμά του και για την ευγενική του άδεια να διεξαγάγουμε τη Συνέλευσή μας στο Ορθόδοξο κέντρο σας. Σας ευχαριστούμε επίσης για τα θερμά σας λόγια.

Και τώρα επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο στον Πρόεδρο του Διεθνούς Ιδρύματος Ενότητας Ορθοδόξων Λαών, σύμβουλο της ΔΣΟ καθηγητή Β.Αλεξέγιεφ για να αναγνώσει το χαιρετιστήριο μήνυμα του Μακαριώτατου πατριάρχη της Μόσχας και πασών των Ρωσιών Αλεξίου Β΄.

Β.ΑΛΕΞΕΓΙΕΦ: Εξοχότατε κύριε Γενικέ Γραμματέα, αξιότιμοι Πρόεδροι και εκπρόσωποι των διεθνών οργανισμών που είναι διαπιστευμένοι στη Γενεύη, Σεβασμιώτατε, πανοσιολογιώτατε, αδέρφια,

Χαιρετίζω εγκάρδια όλους εσάς που συνήλθατε στο κέντρο της Ευρώπης, στη Γενεύη των πολυάριθμων ομολογιών ούτως ώστε να συζητήσετε τα επείγοντα προβλήματα ύπαρξης της ορθόδοξης κοινότητάς μας στις συνθήκες της σύνθετης και

αντιφατικής ανάπτυξης του σύγχρονου κόσμου. Όπως έχουμε τονίσει επανειλημμένως στις συνελεύσεις μας, η Ορθοδοξία διαδραμάτισε έναν καθοριστικό ρόλο στο ιστορικό παρελθόν της ανθρωπότητας. Έγινε το «φως εκ ανατολάς» που φώτισε ολόκληρους λαούς με τη σωτήρια αλήθεια του Χριστού. Ο κόσμος και σήμερα έχει επιτακτική ανάγκη της πνευματικής αυτής δύναμης, η οποία θα ζητείται σε όλες τις εποχές. Επιτρέψτε μου να αναγνώσω το χαιρετιστήριο μήνυμα του Μακαριώτατου Πατριάρχη Μόσχας και πασών των Ρωσιών Αλεξίου Β΄ (αναγιγνώσκει):

«Σας χαιρετίζω εγκάρδια με την ευκαιρία της έναρξης εργασιών του υψηλού αυτού forum. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός ότι συνέρχεται τη λαμπρή εβδομάδα της Αγίας Τριάδας και του Αγίου Πνεύματος, η διδασκαλία των οποίων αποτελεί τα θεμέλια της ζωής της χριστιανικής εκκλησίας. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό και σε σχέση με το θέμα που έχετε επιλέξει – την επίλυση των πλέον επίκαιρων ζητημάτων του σύγχρονου κόσμου που άπτονται των βάσεων της σημερινής και μελλοντικής ύπαρξης όλης της χριστιανικής μας κοινωνίας.

Ο χριστιανισμός πάντοτε πρόσφερε στον κόσμο την απάντηση στις απειλητικές προκλήσεις της εποχής. Έτσι, και οι αρχές της τρίτης χιλιετίας έφεραν στην ανθρωπότητα φοβερούς κλονισμούς, την έξαρση της εξτρεμιστικής και τρομοκρατικής παραφροσύνης. Η ολοένα αυξανόμενη απαισιοδοξία και αβεβαιότητα για το αύριο, η φτώχεια και η απώλεια των ηθικών προσανατολισμών είναι η θλιβερή πραγματικότητα των ημερών μας. Δοκιμάζεται και η στερεότητα της ενότητας της Εκκλησίας. Γι' αυτό στον καινούργιο αιώνα τίθεται με τόση οξύτητα το ερώτημα – προς τα πού πορεύεται ο άνθρωπος, πού βρίσκονται οι πνευματικές και κοινωνικές του αξίες, τι κάνει για τη σωτηρία της ψυχής του; Είμαι πεπεισμένος ότι η κεχαριτωμένη χιλιετής πείρα της Ορθοδοξίας μπορεί να συμβάλει στην ανεύρεση των δύσκολων αυτών απαντήσεων και να βοηθήσει τους ανθρώπους να προβληματιστούν πάνω στα λόγια του Σωτήρα: «Τι γαρ ωφελείται άνθρωπος εάν τον κόσμον όλον κερδήση, την δε ψυχήν αυτού ζημιωθή;»(Μτ, 1στ, 26).

Είναι ευχάριστο ότι όλα αυτά τα σύνθετα προβλήματα απασχολούν σήμερα και τους εκλεγμένους από τον λαό βουλευτές των εθνικών κοινοβουλίων των ευρωπαϊκών χωρών που συνήλθαν στην τακτική τους συνάντηση στην ελβετική γη όπου έχει συσσωρευτεί μια τεράστια εμπειρία ειρηνικής, χωρίς συγκρούσεις σύμπραξης των διαφόρων χριστιανικών ομολογιών. Δεν είναι τυχαίο ότι οι πλέον έγκυροι διεθνείς οργανισμοί ανοίγουν εδώ τα κεντρικά τους γραφεία. Είμαι πεπεισμένος ότι οι ορθόδοξοι πολιτικοί θα έχουν τι να πουν ο ένας στον άλλον και να προτείνουν σε όλους εμάς ένα σωστό άνυσμα ανάπτυξης του ορθόδοξου κόσμου.

Χαιρετίζοντας την πρωτοβουλία της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας, εύχομαι σε όλα τα μέλη καρποφόρες εργασίες και γενναιόδωρη βοήθεια του Θεού στο όνομα ενός ειρηνικού μέλλοντος των χωρών και των λαών μας.

Να μας φυλάξει ο Κύριος!

Αλέξιος ο Β΄, Πατριάρχης Μόσχας και πασών των Ρωσιών».

(Χειροκρότημα).

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Αξιότιμε κύριε Αλεξέγιεφ, εξ ονόματος των συνέδρων παρακαλούμε να διαβιβάσετε τις ειλικρινέστερες ευχές μας στον Μακαριώτατο, να τον ευχαριστήσετε για το μήνυμά του και να του δώσετε τα συγχαρητήριά μας με την ευκαιρία των 15 χρόνων της Πατριαρχικής του διακονίας στην ορθοδοξία.

Επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο για χαιρετισμό στον πρέσβη κύριο C.TROJAN, μόνιμο εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον ΟΗΕ.

C.TROJAN: Κύριε Πρόεδρε της Δ.Σ.Ο., κύριε Γενικό Γραμματέα, Σεβασμιώτατε, αξιότιμοι βουλευτές, κυρίες και κύριοι, επιτρέψτε μου να σας χαιρετίσω στην τελετή έναρξης της Συνέλευσης αυτής που έχει συγκληθεί στο Σαμπεζύ της Ελβετίας, πολύ κοντά στο σπίτι μου, και την υπέροχη δυνατότητα που μου δόθηκε να επισκεφθώ το θαυμάσιο αυτό Ορθόδοξο κέντρο. Η Γενεύη είναι επίσης χώρος της διεθνούς συνεργασίας, πυρήνας των πολύπλευρων διαδικασιών, που έχουν σχέση, μεταξύ άλλων, και με τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ανθρωπιστική δραστηριότητα, την κοινωνική πολιτική, την υγεία, τις τηλεπικοινωνίες, τα πνευματικά δικαιώματα. Ανέφερα μόνο μερικούς οργανισμούς που εδρεύουν στη Γενεύη.

Πρέπει να υπάρξει συνεργασία μεταξύ των βουλευτών διαφόρων θρησκειμάτων, πράγμα που θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις όχι μόνο για την πολύπλευρη επικοινωνία και αλληλοκατανόηση, αλλά θα ανοίξει επίσης το δρόμο προς τη δημοκρατική νομιμοποίηση των διαδικασιών αυτών. Σ' αυτή την κατεύθυνση έχει γίνει μια πολύ σημαντική δουλειά, στην Κοινοβουλευτική Ένωση και τη Συνέλευση εντάσσονται βουλευτές από διάφορες χώρες της Ευρώπης. Η περαιτέρω ανάπτυξη των οργανισμών αυτών θα συμβάλει στη διασφάλιση της σταθερότητας σε ολόκληρο τον κόσμο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση στηρίζεται στο σεβασμό προς την αξιοπρέπεια του ανθρώπου και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Προσπαθούμε στις σχέσεις μας να διευρύνουμε και να στηρίζουμε τις αξίες αυτές. Πρέπει επίσης να βρούμε σωστή απάντηση στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής. Εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σας εύχομαι καλή επιτυχία στο σημαντικό σας έργο και μακρόβια καρποφόρα εργασία.

(Χειροκρότημα).

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Αξιότιμε κύριε πρόεδρε, Σας διαβεβαιώνουμε ειλικρινά ότι η Συνέλευσή μας θα επιδιώκει τη στενότερη δυνατή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ελπίζουμε ειλικρινά ότι χάρη σε σας τα πρακτικά του συνεδρίου μας θα γίνουν γνωστά σε όλα τα μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σας ευχαριστώ. Και τώρα, αγαπητοί φίλοι, θα ήθελα να δώσω το λόγο στον κύριο Γ.Δεικτάκη ο οποίος θα αναγνώσει τον χαιρετισμό εξ ονόματος της Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων κ. Άννας Ψαρούδα-Μπενάκη.

Γ.ΔΕΙΚΤΑΚΗΣ: *«Η Βουλή των Ελλήνων χαιρετίζει τη Γενική Συνέλευση η οποία διεξάγεται πάνω στη γη που έχει πολύ σημαντική θέση στη συνείδηση όλων των χριστιανών, ιδιαίτερα των ορθοδόξων. Ο σημερινός κόσμος αντιμετωπίζει πολυάριθμες και πολύμορφες προκλήσεις, τόσο θετικές, όσο και αρνητικές. Οι πολιτικές δημοκρατικές δυνάμεις, περιλαμβανομένων των πολιτικών κομμάτων, καλούνται να εκπονήσουν τις θέσεις τους που καθορίσουν τη στάση τους απέναντι στις προκλήσεις αυτές. Ο Χριστιανισμός ως θρησκεία της Θείας Αποκάλυψης, ιδιαίτερα η Ορθοδοξία, στηριζόμενη στην κληρονομιά των Πατέρων της Εκκλησίας, πάντοτε αναζητούσε τη λύση των προβλημάτων του σύγχρονου ανθρώπου. Τη λύση που να στηρίζεται στην πάντοτε επίκαιρη διδασκαλία για τη φιλανθρωπία και την ανεκτικότητα. Στον πολυσύνθετο κόσμο μας ο Χριστιανισμός, οι κατά τόπους Εκκλησίες, αλλά και η θρησκεία γενικότερα διαδραματίζουν έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο, καθώς η θρησκεία είναι αναπόσπαστο κομμάτι όλων των πολιτισμών. Οι θρησκείες πρέπει να σέβονται την ιδιαιτερότητα του κάθε ανθρώπου, ιδιαίτερα των ασθενέστερων, των ταπεινωμένων και περιθωριοποιημένων. Η Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας από την ίδια της την ίδρυση με μεγάλη προσοχή παρακολουθεί τη συζήτηση που διεξάγεται από τις Εκκλησίες, τις θρησκείες, τους πολιτικούς και ταυτόχρονα καταθέτει τις απόψεις και τις ιδέες της επί του θέματος αυτού. Ο σκοπός μας είναι να*

συνδύασουμε τις ιδέες και τις απόψεις μας με τις ιδέες των πολιτικών των άλλων χωρών και περιοχών της Ευρώπης και του κόσμου με διαφορετικές θρησκευτικές εμπειρίες. Σας εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες σας».

(Χειροκρότημα).

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Κύριε Παπαθεμελή, κύριε Δεικτάκη, αγαπητοί Έλληνες φίλοι μας, Σας παρακαλούμε να μεταφέρετε στην κ. Μπενάκη τις εγκάρδιες ευχαριστίες μας για τον χαιρετισμό της και τα λόγια της ευγνωμοσύνης μας για την πλέον ουσιαστική βοήθεια που παρέχει στην οργάνωσή μας, καθώς πολλές από τις συνεδριάσεις μας διεξάγονται στους χώρους της Βουλής των Ελλήνων και γνωρίζουμε ότι χωρίς την υποστήριξη της πολλά πράγματα απλώς δεν θα μπορούσαν να γίνουν πραγματικότητα. Την ευχαριστούμε θερμά.

(Χειροκρότημα).

Επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο για χαιρετισμό στην κυρία Ingeborg Breines – διευθύντρια και εκπρόσωπο του γραφείου της UNESCO στη Γενεύη.

IBREINES: Αξιότιμοι συνάδελφοι και φίλοι, Ελπίζω ότι η σημερινή σας συνέλευση θα συμβάλει στη συνεργασία μας. Η UNESCO εδώ και μερικά χρόνια, για την ακρίβεια, από το 1997 άρχισε να συνεργάζεται με τους βουλευτές. Και θα ήθελα να εκμεταλλευτώ τη δυνατότητα αυτή για να αναφερθώ σε ορισμένα προβλήματα που προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε. Θα χαιρόμασταν αν μπορούσαμε να συνεργαστούμε μαζί σας σε μια σειρά ζητήματα. Η UNESCO υφίσταται εδώ και 60 χρόνια. Το Σύνταγμα της UNESCO λέει ότι πρέπει να συμβάλουμε στην καλύτερη δυνατή συνεργασία μεταξύ των χωρών στον τομέα της παιδείας, του πολιτισμού, της επιστήμης και των επικοινωνιών. Και νομίζω πως όλοι μας γνωρίζουμε μια φράση που παρατίθεται συχνά: «Ο πόλεμος γεννιέται στην καρδιά του ανθρώπου». Το καθήκον όλων μας είναι να σπείρουμε την ειρήνη στην καρδιά του ανθρώπου και να εξαλείψουμε τον πόλεμο κατ' αυτόν τον τρόπο. Η βασική προτεραιότητα της UNESCO αυτή τη στιγμή είναι να δώσει τη δυνατότητα εκπαίδευσης σε όλα τα στρώματα του πληθυσμού. Το 2000 στο Ντακάρ όλα τα κράτη-μέλη έλαβαν την απόφαση ότι μέχρι το 2015 100 εκατομμύρια παιδιά και 80 εκατομμύρια ενήλικες σε ολόκληρο τον κόσμο πρέπει να αποκτήσουν μόρφωση. Πρέπει επίσης να βοηθάμε τις γυναίκες και τις νέες κοπέλες. Αυτό θα έχει ευνοϊκά αποτελέσματα για τις μελλοντικές γενεές. Συντονίζουμε τις ενέργειες στον τομέα της εκπαίδευσης. Δεν πρέπει να ξεχνάμε τους ενήλικες που δεν έχουν πάει ποτέ σχολείο. Και κάτι ακόμη. Η UNESCO ανακήρυξε το 2000 διεθνές έτος του πολιτισμού. Ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων υπέγραψε το μανιφέστο για την ειρήνη σε όλο τον κόσμο που είχε συνταχθεί από Νομπελίστες. Τώρα εκπονούμε το πρόγραμμα «Δεκαετία του πολιτισμένου κόσμου» και ο στόχος του είναι να βοηθήσει τους ανθρώπους να αποκτήσουν μόρφωση. Θα πραγματοποιηθεί συνέδριο με θέμα «Διάλογος των πολιτισμών». Στο μέλλον θα συνεχίσουμε να καταβάλουμε προσπάθειες σ' αυτή την κατεύθυνση.

Τώρα θα ήθελα να πω μερικά λόγια για τον πολιτισμό. Ελπίζουμε ότι πολλά κράτη-μέλη στο επόμενο συνέδριο της UNESCO τον επόμενο Οκτώβριο θα υπογράψουν τη σύμβασή μας. Η πολιτιστική συνισταμένη, η διαπολιτιστική ανεκτικότητα και ο σεβασμός είναι οι βασικοί στόχοι που πρέπει να επιδιώκουμε. Και εσείς, οι βουλευτές, μπορείτε να μας βοηθήσετε σ' αυτό. Εκπληρώσαμε ένα πρόγραμμα προστασίας των μνημείων του παγκόσμιου πολιτισμού από τις πιθανές επιβουλές. Είναι σημαντικό να συμβάλουμε με κάθε τρόπο σ' αυτές τις προσπάθειες. Σας εύχομαι καλή επιτυχία στη δουλειά σας.

(Χειροκρότημα).

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστούμε εγκάρδια, κα Breines, για τα θερμά σας λόγια, που μας απευθύνετε. Και όλοι μας ελπίζουμε η συνεργασία μεταξύ της Δ.Σ.Ο. και της UNESCO να συνεχιστεί και να αναπτυχθεί, διότι υπάρχουν πολλά σημεία κοινού ενδιαφέροντος γι' αυτή τη συνεργασία. Ευχαριστώ.

Επιτρέψτε μου τώρα να δώσω το λόγο για χαιρετισμό, στον κ. Peter Weiderud, εκπρόσωπο του Γενικού Γραμματέα του Παγκόσμιου Συμβουλίου Εκκλησιών.

P.WEIDERUD: Κύριε Πρόεδρε, μιας και ο Γενικός Γραμματέας δεν μπόρεσε να παρευρεθεί εδώ, βρίσκεται αυτή τη στιγμή στη Μόσχα, μου ανέθεσε να ομιλήσω εξ ονόματός του. Είναι μία μεγάλη τιμή για μένα να παρευρεθώ σε μία συνάντηση κοινοβουλευτικών των Ορθοδόξων χωρών, οι οποίοι θα εξετάσουν ζητήματα κοινού χαρακτήρα και ενδιαφέροντος. Είναι μία εποικοδομητική κίνηση η συνάντηση αυτή, έχει μεγάλη ευθύνη, μιας και πρόκειται να διερευνήσει το ρόλο της Ορθοδοξίας σε διαφορετικά πεδία του πολιτισμού.

Το θέμα των μουσουλμανικών μειονοτήτων στη Δυτική Ευρώπη και Η.Π.Α. είναι ιδιαίτερα φλέγον από την εποχή των Σταυροφοριών. Ο πόλεμος στο Ιράκ, και ο ούτως αποκαλούμενος πόλεμος κατά της τρομοκρατίας, επιβάλλουν την ανάγκη του διαχριστιανικού διαλόγου σε παγκόσμιο επίπεδο. Και, φυσικά, η Ορθοδοξία μπορεί να γίνει ένας σημαντικός παράγοντας για έναν ειλικρινή διάλογο.

Η συνάντησή σας συμπίπτει με την αναγνώριση της ανάγκης για μία αυθεντική ένωση της Ευρώπης. Μιας Ευρώπης, που θα πρέπει να συνεχίσει να υπάρχει, σε αρμονία με τον υπόλοιπο κόσμο. Η διάσπαση παραμένει ένα σημαντικό εμπόδιο στις προσπάθειες για τη δημιουργία μιας αυθεντικά Ενωμένης Ευρώπης εδώ και κάμποσα χρόνια, μετά τον ψυχρό πόλεμο.

Όταν η Ευρώπη ήταν μοιρασμένη, ήταν δύσκολο να πραγματοποιηθεί η ολοκλήρωσή της. Εν γένει, μετά τον ψυχρό πόλεμο συνεχίζονται οι τάσεις σύγκλισης και ολοκλήρωσης στο κέντρο και τις υπόλοιπες περιοχές της Ευρώπης, αναπτύσσονται οι εμπορικές ανταλλαγές, διεξάγονται εκστρατείες για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ενισχύεται η δημοκρατία, οι επαφές μεταξύ των λαών. Η Ε.Ε. και το ΝΑΤΟ διευρύνθηκαν και κατ' αυτόν τον τρόπο ξεπεράστηκε η πολιτική διάσπαση του Ευρωπαϊκού χώρου.

Όλες οι χώρες, με Προτεσταντικές και Καθολικές πλειοψηφίες πολιτών, επιθυμούν να γίνουν και έχουν ήδη γίνει μέλη αυτής της διαδικασίας, με εξαίρεση την Κροατία. Η Ε.Ε., απ' ό,τι απεκαλύφθη, έχει κάποιες δυσκολίες σε ό,τι αφορά την προσέγγιση του Ορθόδοξου κόσμου. Η Ελλάδα έγινε μέλος της Ε.Ε. κατά τη διάρκεια του ψυχρού πολέμου και η Κύπρος το προηγούμενο έτος. Η Βουλγαρία και η Ρουμανία πρόκειται να γίνουν μέλη της Ε.Ε. στο προσεχές μέλλον.

Τι συμβαίνει, όμως, με την επίσης Ορθόδοξη Μολδαβία, τη FYROM, τη Σερβία & Μαυροβούνιο και την Αλβανία, για να μην αναφερθώ στην Ουκρανία και στη Λευκορωσία, και τι πρόκειται να συμβεί με τη Ρωσία και το Βόρειο Καύκασο; Σε τι βαθμό οι πρώην Σοβιετικές Δημοκρατίες της Κεντρικής Ασίας και του Καυκάσου θα συνδεθούν με την Ευρώπη; Υπάρχει ένα ζήτημα γεωγραφικών και πολιτικών προσδιορισμών. Θα πρέπει να επιδιώκουμε την ένταξη και όχι τον αποκλεισμό, την πολυπολιτισμικότητα και όχι την μονοπολιτισμικότητα. Να επιδιώκουμε το άνοιγμα και όχι το κλείσιμο των συνόρων.

Έτσι, λοιπόν, οι καθημερινές αποφάσεις που λαμβάνονται στον χώρο των επιχειρήσεων, των ΜΜΕ, της πολιτικής, θα πρέπει βήμα το βήμα να οικοδομούν το ευρωπαϊκό μέλλον. Θα πρέπει να αναδείξουμε την πολιτισμική διάσταση, ούτως ώστε να επιτύχουμε τον στόχο μας. Στη Δυτική Ευρώπη η σύγχρονη εκκοσμικευμένη

κοινωνία έχει διαχωρίσει την πολιτική και την οικονομία από τον πολιτισμό και τη θρησκεία. Ο πολιτισμός και η θρησκεία, ως παράγοντες, είναι πάντα σε δεύτερη θέση σε σχέση με τους πολιτικούς και οικονομικούς άξονες.

Αυτός είναι ένας λόγος, για τον οποίο ένας Ισπανός επιχειρηματίας μπορεί να επικοινωνήσει καλύτερα με τον Πολωνό παρά με τον Ρουμάνο. Αυτός είναι ένας λόγος, για τον οποίο ένας Γερμανός πολιτικός μπορεί να επικοινωνήσει ευκολότερα με συναδέλφους από τη Λετονία και όχι από τη Βουλγαρία. Γι' αυτόν τον λόγο είναι ευκολότερο για τους εκπροσώπους μιας εκκλησίας της Σουηδίας να βρουν συνεργάτες στην Εσθονία και όχι στη Ρωσία.

Έτσι, λοιπόν, η διατήρηση των συνόρων στον χώρο του πολιτισμού και της θρησκείας δεν θα πρέπει να υποτιμηθεί κατά τη διαδικασία ολοκλήρωσης της Ευρώπης. Η προοδευτική διεύρυνση της Ε.Ε. έχει κάποια ιστορικά προηγούμενα, σε ό,τι αφορά τις παρενθετικές επιδιώξεις της Ευρώπης. Έτσι, λοιπόν, θα πρέπει να δημιουργήσουμε νέες προοπτικές, για ένα ανοιχτό διάλογο μεταξύ διαφορετικών αξιών και παραδόσεων.

Ως ορθόδοξοι κοινοβουλευτικοί, έχετε να παίξετε έναν εξαιρετικό ρόλο, ώστε να μεταφράσετε αυτές τις αξίες και αρχές σε πολιτική δράση και πολιτικές επαφές, για να αναδειχθούν οι ορθόδοξες αξίες και να γίνουν περισσότερο ορατές και ακουστές, ούτως ώστε να επηρεάσουν τις διαδικασίες ολοκλήρωσης. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, θα προωθήσετε την ενότητα βάσει του σεβασμού της διαφορετικότητας, θα προωθήσετε την Ευρωπαϊκή Ένωση βάσει της νέας διάστασης του πολιτισμού, στον οποίο όλες οι παραδόσεις έχουν να παίξουν το δικό τους ρόλο.

Εξ ονόματος του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών, εργαζόμαστε ως γεφυροποιοί και ευχόμαστε κάθε επιτυχία στις εργασίες της Γενικής σας Συνελεύσεως και στην προσπάθειά σας να προωθήσετε αυτόν τον διάλογο. Ευχαριστώ.

Προεδρέων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστούμε για τον χαιρετισμό σας. Θα θέλαμε να διαβιβάσετε τις πλέον ελκρινείς μας ευχές στον Γενικό Γραμματέα του Π.Σ.Ε. Dr. Combio. Τη Δευτέρα είχαμε συνάντηση με τον κ. Combio στη Μόσχα και είχαμε την ευκαιρία να συνομιλήσουμε για αρκετή ώρα. Και ελπίζουμε ότι θα τον συναντήσουμε κατά την παραμονή μας εδώ.

Επιτρέψτε μου να δώσω τον λόγο στον Δρα Keith Clements, Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Εκκλησιών.

K.CLEMENTS: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Γενικό Γραμματέα, Σεβασμιώτατοι, εξοχότατοι και εντιμότατοι σύνεδροι,

Είναι μεγάλη τιμή εκ μέρους της CEC να σας πω «καλώς ορίσατε στη Γενεύη», στον οίκο των Διεθνών Οργανισμών και των Οικουμενικών Σωμάτων.

Εκ μέρους των στελεχών της CEC, σας διαβιβάζω τις καλύτερες ευχές τους. Εκφράζω την ευγνωμοσύνη μου στον Ζαν ντε Κλερμόντ από τη Γαλλία, τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Τιράνων Αναστάσιο, και την κα Margaret Isborn από την Εκκλησία της Σουηδίας εδώ όπου μας υποδέχεται ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ελβετίας Ιερεμίας, ο οποίος ήτο και ο προηγούμενος Πρόεδρος της CEC.

Είσαστε βουλευτές. Οι βουλευτές, βεβαίως, δεν έχουν πάντα καλή φήμη στην προώθηση της δημοκρατίας. Ένας Βρετανός, ο Ουίνστον Τσόρτσιλ, είπε ότι «η δημοκρατία είναι μία πτωχή μορφή διακυβερνήσεως, αλλά είναι ό,τι καλύτερο έχουμε». Νομίζω, ένας από τους λόγους που οι βουλευτές έχουν αυτή τη φήμη είναι το ότι χρειάζεται να επανεκλεγούν, και αυτό σημαίνει ότι έχουν περιορισμένους στόχους. Είναι πολύ σημαντικό το ότι συναντιέστε εδώ, για να συζητήσετε τις γενικές

αξίες, τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε, τόσο στην Ευρώπη όσο και στον κόσμο, από την άποψη της Ορθοδόξου πίστεώς σας, δηλαδή θα ομιλήσετε και θα προσεγγίσετε τα θέματα αυτά στη βάση των δικών σας κοινών αξιών. Στην CEC έχουμε ειδικούς λόγους να εκτιμούμε τη συμβολή των Ορθοδόξων Εκκλησιών. Η Οργάνωσή μας ιδρύθηκε πριν από 45 χρόνια, στη διάρκεια του ψυχρού πολέμου, σε μια βαθύτατα διχασμένη Ευρώπη, με στόχο να κτίσει γέφυρες μεταξύ της Ανατολικής και Δυτικής Ευρώπης. Και, βεβαίως, ήταν ιδιαίτερα σημαντικό να πετύχει αυτή η διαδικασία της οικοδόμησης γεφυρών μεταξύ της Ανατολής και της Δύσεως.

Μέλη μας είναι 123 Εκκλησίες, ουσιαστικά όλων των ομολογιών, όλων των παραδόσεων, εκτός της Ρωμαιοκαθολικής. Και, βεβαίως, εργαζόμαστε στενά με τους Ρωμαιοκαθολικούς εταίρους μας.

Πόσο καλό είναι το ότι σήμερα δε μιλούμε πια για την οικοδόμηση γεφυρών, αλλά για κοινά σχέδια όλων των Χριστιανών, όλων των Εκκλησιών, για την ανοικοδόμηση της κοινής Ευρώπης; Για μας, η Ευρώπη ήταν πάντα μεγάλη, ξεκινάει από τις Αζόρες και φτάνει μέχρι το Βλαδιβοστόκ και τον Βερίγγειο Πορθμό.

Έχει μεγάλη σημασία, επομένως, για εμάς οι Ορθόδοξες Εκκλησίες να συμβάλλουν τα μέγιστα στη διαδικασία της συμφιλίωσης. Έχουμε γραφεία όχι μόνο στη Γενεύη, αλλά και στις Βρυξέλλες, όπως επίσης και στο Στρασβούργο. Και αυτό μας συνδέει στενά με τα ευρωπαϊκά Ιδρύματα και τους ευρωπαϊκούς θεσμούς.

Θα ήθελα να υπογραμμίσω, ότι οι Ορθόδοξες Εκκλησίες, μερικές από τις οποίες έχουν τα γραφεία τους στις Βρυξέλλες, συνεργάζονται στενά μαζί μας. Αυτή τη στιγμή κάποιος ομιλούν περί της κρίσεως στην Ε.Ε. Νομίζουμε ότι αυτή είναι η στιγμή για την έναρξη ενός νέου διαλόγου για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, ούτως ώστε να ανακαλύψουμε τα οράματα της ειρήνης και της ειρηνικής συμβίωσης μεταξύ των εθνών.

Θα μπορούσα να συνεχίσω επί μακρόν, κ. Πρόεδρε, αλλά μου δώσατε την ευκαιρία να μιλήσω για τα θέματα αυτά αύριο. Σας ευχαριστώ που ήρθατε στη Γενεύη και οι εργασίες αυτής της Συνελεύσεως θα συνοδεύονται από τις ευχές και τις προσευχές όλων ημών. Σας ευχαριστώ.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστούμε, Δρα κ.Clements, για τους θερμούς σας λόγους και εκφράζουμε κι εμείς την ελπίδα για μία πολύ καλή, σοβαρή συνεργασία μεταξύ των δύο Οργανώσεών μας.

Επιτρέψτε μου τώρα να δώσω τον λόγο για χαιρετιστήρια ομιλία στον κ.Steve Bernard, συγγραφέα της Πνευματικής Έκκλησης της Γενεύης.

S.BERNARD: Αξιότιμε κ.Πρόεδρε και κ.Γενικό Γραμματέα της ΔΣΟ, εξοχότατοι, αγαπητοί φίλοι,

Έχω την τιμή να ομιλήσω ενώπιόν του διακεκριμένου αυτού ακροατηρίου και να σας πω μερικά λόγια για την Πνευματική Έκκληση της Γενεύης. Η εν λόγω Έκκληση είναι μία λογική προέκταση μιας άλλης συμβολής που πρόσφερε η Γενεύη στη σύγχρονη ιστορία. Η Γενεύη είναι διεθνώς γνωστή ως η πόλη της ειρήνης και επίσης η πόλη των ιδεών. Αρκεί να σκεφθείτε την επίδραση του Ιωάννη Καλβίνου και του Ζαν-Ζακ Ρουσώ. Μπορείτε επίσης να θυμηθείτε ότι το 1747 ο Ζαν-Ζακ Μπουρλαμακί, ένας πολιτικός παράγων της Γενεύης, διακήρυξε το δικαίωμα στην ευτυχία, μία αντίληψη η οποία αργότερα ενέπνευσε τον Τόμας Τζέφερσον, ο οποίος την συμπεριέλαβε στην Αμερικανική Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας. Το 1820 εδώ ιδρύθηκε ο πρώτος ευρωπαϊκός σύλλογος ειρήνης από τον Ζαν-Ζακ Σελλόν, δημότη της Γενεύης. Φυσικά, μια από τις σημαντικότερες συμβολές της Γενεύης υπήρξε το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού, που ιδρύθηκε από 5 δημότες της Γενεύης με επικεφαλής

τον Ερρίκο Ντυνάν. Το πρώτο διεθνές δικαστήριο διαιτησίας μεταξύ των σύγχρονων κρατών, το επονομαζόμενο δικαστήριο της Αλαμπάμα, επίσης έλαβε χώρα στη Γενεύη. Φιλοξενώντας την Κοινωνία των Εθνών και έπειτα το ευρωπαϊκό γραφείο του ΟΗΕ και μερικών άλλων πολυμερών φορέων, η Γενεύη έγινε το σταυροδρόμι και η καρδιά των διεθνών οργανισμών που έχουν άμεση επίδραση στους ανθρώπους.

Θα γνωρίζετε επίσης ότι ο παγκόσμιος ιστός, το Διαδίκτυο, εφευρέθηκε στη Γενεύη από έναν Βρετανό και Βέλγο πολίτη, αυξάνοντας ραγδαία την ικανότητα της ανθρωπότητας να προσεγγίζει τις γνώσεις.

Η Γενεύη είναι αυτό που είναι χάρη στην ποιότητα των πολιτών της, πολλοί από τους οποίους προέρχονται από ξένες χώρες και συνέβαλαν στον εμπλουτισμό της πόλης αυτής με τις δεξιότητες και τη διαφορετική τους παιδεία. Η Πνευματική Έκκληση της Γενεύης συνεγράφη το 1999 από μία εντυπωσιακή ομάδα τοπικών θρησκευτικών ηγετών που προέρχονται από διάφορα θρησκευόμενα που εκπροσωπούνται στη Γενεύη, συμπεριλαμβανομένων των Διαμαρτυρομένων, των Καθολικών, των Ιουδαίων, των Μουσουλμάνων, των Ορθοδόξων, των Βουδιστών κ.λπ.

Τον Οκτώβριο του 1999 η Έκκληση αυτή υπεγράφη από μία σειρά επικεφαλής διεθνών οργανισμών της Γενεύης, την ημέρα του Ο.Η.Ε. Ο επικεφαλής της ομάδας συντακτών ήταν ο William McComish, εφημέριος της εκκλησίας Αγίου Πέτρου της Γενεύης, ο Cornelio Sommaruga, πρώην πρόεδρος του Ερυθρού Σταυρού και επόμενος ομιλητής της σημερινής εναρκτήριας συνεδρίασης, είναι ο Αντιπρόεδρος αυτής της ομάδας. Για μια σειρά λόγους στους οποίους δεν είναι σκόπιμο να αναφερθώ σήμερα, είχα την τιμή να είμαι μέλος της υπέροχης αυτής ομάδας, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δαμασκηνός ο οποίος ήταν τότε Διευθυντής του Ορθοδόξου Κέντρου του Οικουμενικού Πατριαρχείου στο Σαμπεζύ, έπαιξε επίσης σημαντικό ρόλο σ' αυτή την πρωτοβουλία. Και να το κείμενο της Πνευματικής αυτής Έκκλησης (αναγιγνώσκει):

«Δεδομένου ότι οι πεποιθήσεις και οι θρησκείες, τις οποίες διακηρύττουμε, σέβονται την ακεραιότητα της ανθρωπότητας, και δεδομένου ότι αυτό είναι προσωπική πεποίθηση αλλά και κεκτημένο των θρησκευτικών μας παραδόσεων, όπως είναι η απόρριψη του μίσους και της βίας, και επίσης δεδομένου ότι προσωπική μας πεποίθηση και αξία των θρησκευτικών μας παραδόσεων είναι η κοινή ελπίδα για ένα καλύτερο και δικαιότερο κόσμο, απευθυνόμαστε στους ηγέτες όλου του κόσμου, ανεξάρτητα από το βαθμό της επιρροής που έχουν και τους καλούμε να τηρήσουν απαρέγκλιτα τις εξής τρεις αρχές:

να παραιτηθούν από τη χρήση της θρησκείας ή οποιασδήποτε άλλης πνευματικής δύναμης, προκειμένου να δικαιολογήσουν οποιαδήποτε μορφή βίας,

να παραιτηθούν από τη χρήση της θρησκείας είτε οποιασδήποτε άλλης πνευματικής δύναμης, προκειμένου να δικαιολογήσουν οποιαδήποτε μορφή διακρίσεων ή περιορισμών, να παραιτηθούν από κάθε προσπάθεια καταπίεσης ή κυριαρχίας πάνω στους άλλους χάρη στην διανοητική ή πνευματική τους δύναμη, τον πλούτο ή την κοινωνική τους θέση

Η Έκκλησή μας στηρίζεται στις παραδοσιακές για τη Γενεύη αρχές της φιλοξενίας, συμπόνιας και χορήγησης ασύλου και είναι ανοιχτή σε όσους συμμερίζονται όλα αυτά τα αιτήματα.»

Καλώ τον κ. Πρόεδρο και τον κ. Γενικό Γραμματέα της Διακοινοβουλευτικής Συνελεύσεως, να υπογράψουν αυτή την Έκκληση και να αποστείλουν το έγγραφο στη Γραμματεία της Πνευματικής Έκκλησης της Γενεύης. Θα βρείτε αντίγραφο αυτής της Εκκλήσεως έξω, πάνω στα γραφεία. Σας παρακαλώ να νιώσετε ελεύθεροι να το διανεμίετε και ευχαριστώ πολύ τον κ.Βατσικούρα, ο οποίος συμπεριέλαβε την Πνευματική Έκκληση της Γενεύης στο πρόγραμμά σας.

Εύχομαι στα μέλη της Δ.Σ.Ο. πλούσιες και γόνιμες συζητήσεις.

(Χειροκρότημα).

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Κύριε Bernard, σας ευχαριστούμε για την ομιλία σας, και αν μας στηρίξει η Συνέλευση, εμείς, με τον Γενικό Γραμματέα, θα υπογράψουμε ευχαρίστως αυτή την έκκληση.

Επιτρέψτε μου να δώσω τον λόγο στον κ.Cornelio Sommaruga, Πρόεδρο της Πρωτοβουλίας για Διεθνή Αλλαγή.

C.SOMMARUGA: Εντιμότητα μέλη των εθνικών Κοινοβουλίων, Σεβασμιώτατοι, Εξοχότατοι, κυρίες και κύριοι,

Είμαι ευγνώμων στον Πρόεδρο και στον Γενικό Γραμματέα, που κάλεσαν την Πρωτοβουλία για Διεθνή Αλλαγή και εμένα προσωπικά σ' αυτή την εναρκτήρια συνεδρία της Διακοινοβουλευτικής Συνελεύσεως Ορθοδοξίας. Έχουμε την έδρα μας στο Caux, πάνω από το Μοντρέ, και είμαστε ανοιχτοί στους ανθρώπους όλων των πολιτισμών, εθνοτήτων και πεποιθήσεων. Εργαζόμαστε τοπικώς και οικουμενικώς, αρχής γενομένης από της αρχής του βίου της οργάνωσής μας.

Θεωρούμε ότι το θέμα σας «Ο Χριστιανισμός μπροστά στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής», είναι ύψιστης σημασίας. Σε έναν κόσμο που έχει σηματοδοτεί από τις διασπάσεις, οι αφοσιωμένοι άνθρωποι μπορούν να ενωθούν και να χρησιμοποιηθούν ως πρότυπα, για έναν δίκαιο κόσμο. Ως Ευρωπαίος, ομιλώ στην Ευρώπη ενώπιον, ως επί το πλείστον, Ευρωπαίων βουλευτών, ενώ παράλληλα, όντας Ελβετός, έχοντας ως μητρική γλώσσα την ιταλική, ως πολίτης μιας χώρας που δεν είναι μέλος της Ε.Ε., πιστεύω ότι η πρώτη πρόκληση, που αντιμετωπίζουν οι Χριστιανοί στην Ε.Ε., είναι να κατανοήσουν ότι πέραν των πολιτικών δομών της γεωγραφίας, της ιστορίας και του πολιτισμού, πρέπει να μάθουμε να ζούμε μαζί. Να ανακαλύψουμε τον άλλον ως εταίρο, να διαμορφώσουμε μία ενεργή ανεκτικότητα. Να οικοδομήσουμε μία κοινότητα που βασίζεται στην πολυμορφία.

Οι Χριστιανοί, Μουσουλμάνοι, Εβραίοι, κοσμικοί και άνθρωποι της πίστεως, λευκοί και μαύροι, πρόσφυγες και αυτόχθονες, θα πρέπει όλοι να εργαστούν από κοινού για να οικοδομήσουν μία νέα ευρωπαϊκή κοινωνία, συνειδητοποιώντας ότι θα πρέπει να ανακαλύψουμε την καρδιά και την ψυχή της Ευρώπης στις πνευματικές χριστιανικές αξίες.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, πιστεύω λοιπόν ότι είναι εδώ ο τόπος να ανακαλέσουμε στη μνήμη μας ότι ο κόσμος δεν είναι σαφώς αφοσιωμένος στην ανθρώπινη ασφάλεια. Όχι μόνο στην προστασία των συγκεκριμένων κρατών, αλλά στην ασφάλεια για τον κάθε πολίτη χωριστά, ο οποίος θα πρέπει να απολαμβάνει την προστασία σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής του.

Αυτές είναι οι πλέον – θα έλεγα – εύλογες ανησυχίες των απλών ανθρώπων σχετικά με την ασφάλεια στον καθημερινό τους βίο. Η ανθρώπινη ασφάλεια απαιτεί και τεράστια αποθέματα του εθνικού πλούτου, τα οποία όμως δυστυχώς δαπανώνται για τους εξοπλισμούς, ενώ τα κράτη δεν είναι ικανά να προστατέψουν τους πολίτες τους από τέτοιες ανασφάλειες, όπως είναι η πείνα, το έγκλημα, οι ασθένειες, οι κοινωνικές συγκρούσεις και οι οικολογικοί κίνδυνοι.

Όταν ο βιασμός και η εθνική κάθαρση χρησιμοποιούνται ως όπλα πολέμου, δεν πρόκειται μόνο για εθνική ή περιφερειακή ασφάλεια. Οι καταστροφές που επέφερε το παλιρροϊκό κύμα, μας δείχνουν ότι διαφορετικά έθνη, φυλές και θρησκείες χτυπήθηκαν την ίδια στιγμή από μία απίστευτη φυσική καταστροφή. Η ανθρώπινη ασφάλεια περιλαμβάνει τέτοιες αρχές, όπως είναι η συνεργασία για την επίλυση των συγχρόνων προβλημάτων. Η φτώχεια, το οικολογικό πρόβλημα, η μεταφορά των όπλων, ναρκών, προσωπικού κλπ. Όλα αυτά τα προβλήματα, όπως

ειπώθηκε, δημιουργούν τρομακτικές ανασφάλειες. Σε μία τέτοια κατάσταση, η βία αναπτύσσεται γοργά και μένει μόνο να γίνει ένα βήμα προς την κατεύθυνση της τρομοκρατίας.

Κυρίες και κύριοι, οι Χριστιανοί βουλευτές, όπως επίσης και η κοινωνία των πολιτών, καλούνται να τεθούν επικεφαλής μιας υπεύθυνης αντίδρασης. Σας εύχομαι, κύριε Πρόεδρε, μεγάλη επιτυχία στη 12^η Τακτική σας Συνέλευση. Ευχαριστώ.

(Χειροκρότημα).

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ευχαριστούμε τον κ.Πρόεδρο για τις ευχές του. Και τώρα, επιτρέψτε μου να δώσω τον λόγο για χαιρετιστήρια ομιλία στον κ.Πρέσβη Ibrahim Ahmed Auf, Γενικό Γραμματέα της Κοινοβουλευτικής Ένωσης του Οργανισμού της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης και αγαπητό μας φίλο.

Ι.Α.ΑUF: Στο όνομα του ελεήμονος και φιλεύσπλαχνου Αλλάχ, αξιότιμε κ. Πρόεδρε, αξιότιμε κ. Γενικό Γραμματέα, Σεβασμιώτατοι, αξιότιμες κυρίες και κύριοι, Ειρήνη υμίν.

Θα ήθελα εξ αρχής να εκφράσω τις ευχαριστίες μου για την ευγενική πρόσκληση που λάβαμε στη Γενική Γραμματεία της Κοινοβουλευτικής Ένωσης της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης και για την ευκαιρία να συμμετάσχουμε ως παρατηρητές σε αυτήν την υψηλή συνάντηση. Θα ήθελα, επίσης, να εκφράσω τις εγκάρδιες ευχαριστίες μας προς την Οργανωτική Επιτροπή για την άρτια διοργάνωση και για τη γενναϊόδωρη φιλοξενία που μας παρέχουν.

Κύριε Πρόεδρε,

Η τεράστια τεχνολογική ανάπτυξη και η διεύρυνση της παγκοσμιοποίησης, την τελευταία δεκαετία, έχουν δημιουργήσει έναν πρωτόγνωρο κίνδυνο προς την πολιτισμική διαφορά, σε όλες τις περιοχές του πλανήτη. Έχουν οργανωθεί πολλά fora σε όλα τα διεθνή επίπεδα, ούτως ώστε να εξετάσουν τα ζητήματα διατήρησης της πολιτισμικής ταυτότητας και των πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων των λαών του πλανήτη μας. Βεβαίως, ο πολιτισμός δεν αναπτύσσεται εκ του μηδενός. Πρόκειται μάλλον περί προϊόντος της συσσωρευμένης ανθρώπινης εμπειρίας, η οποία με την πάροδο του χρόνου γίνεται το ουσιαστικότερο σημείο αναφοράς του συλλογικού στοχασμού των κοινωνιών, το οποίο καθορίζει τις ενέργειες και τα πρότυπα συμπεριφοράς τους.

Η κάθε προσπάθεια που αποβλέπει στην πολιτισμική παραποίηση ή περιθωριοποίηση θα οδηγήσει σε ξέσπασμα των συρράξεων και συγκρούσεων μεταξύ των πολιτισμών, κάτι που όλοι μας επιχειρούμε να αποφύγουμε, μιας και θεωρούμε ότι είναι φυσικό τα ανθρώπινα όντα να εκφράζουν τη διαφορά στην πίστη τους, στη γλώσσα τους και στην καταγωγή τους. Η διαφορετικότητα, μπορεί να είναι ο δρόμος προς την ενότητα, αν την κατανοούμε και τη χειριζόμαστε σωστά. Ταυτόχρονα, πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη ότι αυτή η διαφορετικότητα πεποιθήσεων και καταγωγών θα επηρεάσει αρνητικά ή θετικά τις μορφές των προτεινόμενων λύσεων για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, όπως και τη σκέψη που είναι απαραίτητη για να τα προσεγγίσει κανείς.

Κύριε Πρόεδρε,

Μία πολυπολιτιστική, μια πολυπολιτισμική κοινωνία δεν μπορεί να θεσπιστεί χωρίς κοινά θεμέλια, χωρίς τον σεβασμό προς τα ιερά και τα όσια σε συνδυασμό με την αναπόφευκτη πνευματική αναγέννηση, η οποία προηγείται της πολιτικής αναγέννησης. Δηλαδή αντιλαμβανόμαστε ότι η ηθική ανάπτυξη θα προσδώσει νόημα στην τεχνολογική, οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, απέναντι στις προκλήσεις της εκκοσμίκευσης και τον θρίαμβο των υλικών συμφερόντων επί των πνευματικών και

πολιτιστικών αξιών που έχουμε κληρονομήσει. Αυτός είναι ο επιθυμητός σκοπός της σημαντικής σας συναντήσεως.

Κύριε Πρόεδρε,

Η ευγενική πρόσκληση που αποστείλατε στην Ένωσή μας, μας δίνει μία πολύτιμη ευκαιρία να αναπτύξουμε στο εκλεκτό αυτό ακροατήριο μία σειρά από τα προβλήματα που απασχολούν και ανησυχούν τον ισλαμικό κόσμο. Το παλαιστινιακό ζήτημα βρίσκεται αυτή τη στιγμή σε ένα σταυροδρόμι και σε μία κρίσιμη φάση, κατά την οποία κλιμακώνονται οι πιέσεις, ούτως ώστε να επιβληθεί μια ατελής λύση, η οποία θα εγγυηθεί όλα τα προνόμια του Ισραήλ και θα θέσει σε κίνδυνο όλα τα παλαιστινιακά δικαιώματα. Επιπλέον, υπάρχουν πρόσφατες ενδείξεις για μία συνωμοτική επιδίωξη, κάποιων εξτρεμιστών, να εξαπολύσουν μια επίθεση κατά του ευλογημένου τεμένους Αλ Ακσά που είναι ένας ιερός ισλαμικός χώρος, η πρώτη Qibla(προσανατολισμός στη Μέκκα), το τρίτο ιερό τέμενος των Μουσουλμάνων, για να καταστρέψουν αυτό το τέμενος και να χτίσουν ένα ναό στη θέση του.

Η διεθνής κοινότητα και όλοι οι ειλικρινείς και τίμιοι άνθρωποι του κόσμου έχουν καθήκον να ασκήσουν πίεση προς την Κυβέρνηση του Ισραήλ, με στόχο να αποτρέψουν την απάνθρωπη, ρατσιστική, φυλετική αυτή πρακτική κατά των Παλαιστινίων, να σταματήσουν την οικοδόμηση του διαχωριστικού τείχους, καθώς και την επέκταση των εβραϊκών οικισμών σε παλαιστινιακά εδάφη στην κατεχόμενη Δυτική Όχθη. Πρέπει να προστατεύσουμε το ευλογημένο τέμενος Αλ Ακσά. Και, βεβαίως, να προστατευθεί η αραβική ταυτότητα της ιερής πόλης Ιερουσαλήμ, βάσει των ψηφισμάτων που βασίζονται στη διεθνή νομιμότητα και να πραγματοποιηθούν με ειλικρίνεια όλα όσα προβλέπονται από τον οδικό χάρτη. Επίσης πρέπει να γίνει αποδεκτή η ειρηνευτική πρωτοβουλία των αραβικών χωρών, η οποία υιοθετήθηκε στη Συνάντηση Κορυφής, αναφορικά με την απομάκρυνση των δυνάμεων από τα αραβικά εδάφη που κατακτήθηκαν το 1967, καθώς επίσης και να παρασχεθεί βοήθεια στον αγωνιζόμενο λαό της Παλαιστίνης, ούτως ώστε να ιδρύσει το δικό του ανεξάρτητο κράτος στη Δυτική Όχθη και στη Λωρίδα της Γάζας με πρωτεύουσα την Ανατολική Ιερουσαλήμ.

Αναφορικά τώρα με το ζήτημα του Ιράκ, θα πρέπει να πούμε ότι τον Ιανουάριο που μας πέρασε γίναμε μάρτυρες των πρώτων ενδείξεων μιας επικείμενης επίλυσης του ιρακινού προβλήματος, όταν εκατομμύρια Ιρακινών αγήφησαν το θάνατο και συμμετείχαν στην εκλογική διαδικασία, με στόχο να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, αυτά που τους είχαν αρνηθεί για δεκαετίες.

Τι συνέβη μετά; Αποσπάσματα θανάτου και καταστροφής άρχισαν ένα καινούριο πείραμα εξαπολύοντας μια εκστρατεία βομβαρδισμών και επιθέσεων αυτοκτονίας άνευ προηγουμένου. Υπήρξε πολύ αίμα, νεκροί και τραυματίες, αντί να υπάρξουν προσπάθειες εθνικής ενότητας σε ένα δημοκρατικό πλαίσιο.

Εναποθέτουμε τις ελπίδες μας στη Διεθνή Κοινότητα, η οποία θα πρέπει να βοηθήσει τον λαό του Ιράκ, καλώντας τις δυνάμεις κατοχής να προσδιορίσουν ένα χρονοδιάγραμμα απόσυρσης από το Ιράκ, ούτως ώστε να δοθεί στον ιρακινό λαό η δυνατότητα της αποκατάστασης της πολιτικής και οικονομικής κυριαρχίας, ώστε να συμμετάσχει ως ένα ακέραιο και χρήσιμο σώμα στη Διεθνή Κοινότητα.

Κύριε Πρόεδρε,

Μετά τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου του 2001, γίναμε μάρτυρες προσπαθειών που αποσκοπούσαν στην καταπολέμηση και στο ξερίζωμα του φαινομένου της τρομοκρατίας, οι οποίες όμως προσπάθειες δεν είχαν συνοδευτεί από προσπάθειες σαφούς ορισμού της έννοιας «τρομοκρατία», η οποία, δυστυχώς, έγινε σχεδόν επωνυμία των ισλαμικών χωρών, χωρίς να εξεταστούν οι ρίζες του φαινομένου αυτού και το πώς έγινε δυνατό να εξαπλωθεί στον κόσμο.

Σε ένα παλαιό του μήνυμα στην ιταλική τηλεόραση, πριν από την εκλογή του, ο Πάπας Βενέδικτος ο 16^{ος} εξέφρασε την ανησυχία του αναφορικά με την προσπάθεια να συνδεθεί η τρομοκρατία με το Ισλάμ. Είχε πει τότε ότι, «η σύγχρονη τρομοκρατία δεν απορρέει μόνο από το Ισλάμ, αλλά εμπνέεται από την τρομοκρατία δυτικού τύπου. Απλώς δεν αποτελεί έκφραση του Ισλάμ».

Προσβλέπουμε σε μία διεθνή διάσκεψη υπό την αιγίδα και με τη χορηγία του Ο.Η.Ε., ούτως ώστε να δοθεί ένας σαφής προσδιορισμός της έννοιας «τρομοκρατία», ο οποίος προσδιορισμός θα ξεχωρίσει το φαινόμενο της τρομοκρατίας από το δικαίωμα των λαών να αντισταθούν στην ξένη κατοχή. Επίσης, η διάσκεψη πρέπει να εξετάσει τις ρίζες της τρομοκρατίας, να καταπολεμήσει το φαινόμενο αυτό στα πλαίσια του νόμου και του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Πρέπει επίσης να ιδρύσει ένα Διεθνές Κέντρο Καταπολέμησης της Τρομοκρατίας, το οποίο θα επιτελεί το ύψιστο αυτό καθήκον κάτω από την ομπρέλα του Ο.Η.Ε. και βεβαίως να αναλάβει σοβαρή δράση ούτως ώστε να εφαρμοστούν οι δίκαιες αποφάσεις που θα ρυθμίσουν τα πολιτικά προβλήματα, η συνέχιση των οποίων ανατρέπει εξτρεμιστικά στοιχεία, βάσει βεβαίως της διεθνούς νομιμότητας και χωρίς να υπάρχουν διπλά μέτρα και σταθμά.

Κύριε Πρόεδρε,

Η Κοινοβουλευτική Ένωση της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης, ελπίζει ότι η σημαντική αυτή συνάντηση, θα υλοποιήσει τις ελπίδες των λαών, τους οποίους έχετε την τιμή να εκπροσωπείτε και οι οποίοι προσβλέπουν σε σας, ελπίζοντας για ένα καλύτερο, φωτεινό μέλλον, Θεού θέλοντος.

Ευχαριστώ, κ.Πρόεδρε, και Ειρήνη υμίν.

(Χειροκρότημα.)

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Να ευχαριστήσουμε τον Πρέσβη κ.Αούφ, εκπρόσωπο της Διεθνούς Διακοινοβουλευτικής του Ισλάμ, με την οποία η Οργάνωσή μας έχει αρχίσει να συνάπτει σχέσεις συνεργασίας.

Θα δώσω το λόγο στον Πρόεδρο κ. Ποπόφ, ο οποίος θα αναγνώσει μήνυμα του Προέδρου της Ρωσικής Δούμας, και αμέσως μετά την ανάγνωση του μηνύματος θα κάνουμε ένα συντομώτατο διάλειμμα, το πολύ έως 10 λεπτά, για μία ανάσα, και θα επανέλθουμε, για να τελειώσουμε την εκδήλωσή μας και να περάσουμε στη συνέχεια στη δεξίωση.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ (αναγιγνώσκει):

«Στους συμμετέχοντες και τους καλεσμένους της 12^{ης} Τακτικής Συνόδου της Γενικής Συνελεύσεως της Ορθοδοξίας.

Χαιρετίζω τους συμμετέχοντες και τους καλεσμένους του διεθνούς συνεδρίου «Ο Χριστιανισμός μπροστά στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής»

Η Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας αποτελεί μία από τις πλέον έγκυρες διεθνείς οργανώσεις, η οποία ενώνει τους κοινοβουλευτικούς από 20 και πλέον χώρες και προτείνει δικούς της τρόπους επίλυσης πολλών επίκαιρων προβλημάτων της σύγχρονης εποχής.

Η Εκκλησία συμμετάσχει δυναμικά στην επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων, στη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και των εθνικών παραδόσεων στις συνθήκες της διαδικασίας της παγκοσμιοποίησης. Η Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας προσφέρει τη δική της ουσιαστική συμβολή στην εποικοδομητική σύμπραξη ανάμεσα στις κοσμικές και τις θρησκευτικές αρχές.

Ελπίζω πως το forum σας θα συμβάλει στην περαιτέρω άνοδο του ρόλου των ορθόδοξων λαών μέσα στην παγκόσμια κοινότητα.

*Σας εύχομαι γόνιμες και καρποφόρες εργασίες.
Πρόεδρος της Κεντρικής Δούμας της Ρωσικής Ομοσπονδίας
κ.Μπορίς Γκριζλόφ»*

(Χειροκρότημα.)

Ακολουθεί 10λεπτο διάλειμμα

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Επαναλαμβάνεται η διακοπείσα συνεδρίαση.

Αξιότιμες κυρίες και κύριοι, επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο στον Γενικό Γραμματέα της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας, μέλος της Βουλής των Ελλήνων, κ. Στυλιανό – Άγγελο Παπαθεμελή.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Σεβασμιώτατε, εκπρόσωπε του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.Ιερεμία, Σεβασμιώτατε κ.Δαμασκηνέ, Θεοφιλέστατε, εκλεκτοί μας καλεσμένοι και επίσημοι,

Είμαστε εδώ εκπρόσωποι 37 κοινοβουλίων από τις 5 ηπείρους του πλανήτη. Συγκροτούμε μια διεθνή πολιτική οργάνωση ανοιχτών οριζόντων, διαλόγου και καταλλαγής. Σημείο αναφοράς μας η ορθόδοξη πίστη μας η ανθρωπολογία, η θεολογία και η κοινωνιολογία της.

Φιλοδοξούμε να είμαστε οι φορείς της ζωντανής πίστης στον Τριαδικό Θεό και σ' ένα κοινωνικό ιδεώδες το οποίο είναι μετασοσιαλιστικό, μετακομμουνιστικό, μετακαπιταλιστικό και μετα – μεταμοντέρνο. Εξαιρετικά εκκλησιαστικά γεγονότα και αλήθειες της Εκκλησίας μας σηματοδοτούν τον δύσκολο δρόμο μας:

- Η Ανάσταση, η νίκη επί του θανάτου και η πνευματική βεβαιότητα που αντλούμε από την Εκκλησία σύμφωνα με την οποία η ζωή δεν τελειώνει στον τάφο, αλλά συνεχίζεται ολοζώντανη και πέραν του τάφου.

- Η καινοποίηση των πάντων. Η Εκκλησία ευαγγελίζεται έναν κόσμο καινούργιο. Πιο δίκαιο και πιο ανθρώπινο. Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος ομιλεί για «την καλήν αλλοίωσιν». Να αλλάξουμε τον κόσμο, να αλλάξουμε τα πάντα και πρωτίστως τον εαυτό μας «για να κάνουμε ακόμη καλύτερο τον», όπως λέει ο Μπρέχτ, «καλύτερο κόσμο».

- Το φως . «Το φως ελήλυθεν εις τον κόσμον, αλλ' οι άνθρωποι ηγάπησαν το σκότος μάλλον ή το φως . Ην γαρ πονηρά τα έργα αυτών». Μας συγκλονίζει το πλεονάζον φως της πίστεώς μας. Η Εκκλησία, όπως λέει ο μέγιστος των Εκκλησιαστικών Ποιητών μας, Ρωμανός ο Μελωδός, ο Ταπεινός: Η Εκκλησία «φως φορεί, φως πέμπει, φως εστί».

- Η νίκη. Ο πιστός είναι «νικοποιός». Όπως τον θέλει η ιερά Αποκάλυψη «και εξήλθε νικών και ίνα νικήση».

- Η αγάπη. Στην χριστιανική θεωρία και πράξη η αγάπη είναι το απόλυτο «μείζον». Καλέστε στη μνήμη σας τον ανεπανάληπτο ύμνο της αγάπης, το ιγ' κεφάλαιο της α' προς Κορινθίους Επιστολής του Αποστόλου Παύλου. Η αγάπη είναι το παν.

Οι μεγάλοι Πατέρες της ενιαίας και αδιαίρετης Εκκλησίας, οι τρεις Ιεράρχες, ήταν πάντοτε πολύ αυστηροί στην κριτική - αυτοκριτική με τον εαυτό τους και τους συγχρόνους τους. Επιλέγουμε εδώ τρεις «σκληρές» επισημάνσεις:

α) Ιερός Χρυσόστομος: « Τα αρχέτυπα ηφάνισται • δια τούτο ουδέ οι νέοι γίνονται θαυμαστοί». Τα αρχέτυπα- παραδείγματα έχουν εξαφανισθεί γι' αυτό ούτε οι νέοι θαυμάζουν τα υπάρχοντα παραδείγματα.

β) Ο Μέγας Βασίλειος: «Ανατέτραπται τα της ευσεβείας δόγματα, συγγέονται Εκκλησίας θεσμοί (...) οίχεται σεμνότης ιερατική. Επιλελοίπασιν οι ποιμαίνοντες μετ' επιστήμης το ποίμνιον Κυρίου. Ημαύρωται κανόνων ακρίβεια». Δηλαδή έχουν ανατραπεί τα δόγματα της ευσεβείας, είναι σε σύγχυση οι θεσμοί της Εκκλησίας. Έχει λείψει η ιερατική σεμνότητα. Τελείωσαν όσοι ποιμαίναν με γνώση το ποίμνιο του Κυρίου. Έχει αμαυρωθεί η ακρίβεια των ιερών κανόνων.

γ) Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος: «Τα τοις Εκκλησίας αποίμαντα, ο πλους εν νυκτί, πυρσός ουδαμού». Τα εκκλησιαστικά χωρίς διαποίμανση, πλέουμε τη νύκτα, πουθενά δεν φαίνεται φάρος. Όλοι που έχουμε μια «θέσει» πνευματική ευθύνη χρωστούμε έναν τέτοιο προβληματισμό όπως αυτός των αγίων Πατέρων. Οι Πατέρες απήντησαν με το παράδειγμά τους. Και εμείς πρέπει να γίνουμε παράδειγμα.

Ο Θεός του Ευαγγελίου είναι εντός της ιστορίας. Όσοι έχουν μέσα τους τη δύναμη τού πιστεύειν μπορούν και να ψηλαφίσουν όπως ο Θωμάς τους τύπους των ήλων του ζώντος Θεού.

Η χριστιανική Αποκάλυψη είναι συνυφασμένη με την ιστορία. Εξ άλλου ο όρος Εκκλησία αντλείται απ' ευθείας από την πολιτική όπως και πολλοί όροι της θεολογίας. Το Ευαγγέλιο τούς προσδίδει ένα καινούργιο περιεχόμενο γιατί πρέπει να εκφράσουν μια καινούργια πραγματικότητα. Εδώ ο ευαγγελικός λόγος λειτουργεί απομυθοποιητικά, κριτικά και απελευθερωτικά.

Η Ορθοδοξία ως Εκκλησία και ως στάση ζωής λειτουργεί και εμπνέει έναν αδιάκοπο αγώνα για τη μεταμόρφωση του κόσμου και του ανθρώπου. Αποβλέπει να γίνουν «καινά (= καινούργια) τα πάντα». Και σ' αυτήν την καινοποίηση του κόσμου η διακονία του πιστού είναι το «χέρι του Θεού». «Ο Θεός δεν έχει άλλα από τα δικά μας χέρια» (Bernanos) για να αλλάξει τον κόσμο. Στη γη περίσσεψε η αμαρτία και πρέπει να ξεχειλίσει η χάρις. Παράγωγα της αμαρτίας: το σύστημα της κοινωνικής αδικίας, οι ανελεύθερες σχέσεις εξουσίας και εκμετάλλευσης, οι μηχανισμοί συλλογικής βίας, η παραχάραξη των διαχρονικών αξιών του πολιτισμού. Καρποί της χάριτος: η πίστη, η ελπίδα, η αγάπη, η ομορφιά, το φως. Μείζων δε τούτων η αγάπη.

Η Ορθόδοξη παράδοση όπως καλλιεργήθηκε και βιώθηκε στην ενιαία και αδιαίρετη Εκκλησία αποβλέπει στον όλο άνθρωπο και άρα στις πνευματικές και χοϊκές ανάγκες του. Ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς (Τόμος περί των ιερών ησυχάζοντων τονίζει: «Μη ψυχὴν μόνην εἶναι τον άνθρωπον ἢ σῶμα, ἀλλὰ το συναμφότερον». Ο άνθρωπος με άλλα λόγια δεν είναι μόνο ψυχή ή μόνο ψυχή ή μόνο σώμα, αλλά και τα δύο μαζί. Δηλαδή σκοποί της Εκκλησίας είναι ο αγιασμός και η σωτηρία του ανθρώπου και του κόσμου. Αυτό σημαίνει απελευθέρωση της ελευθερίας του κόσμου από τους μηχανισμούς της βίας, της αδικίας, των ανισοτήτων, των αποκλεισμών.

Τη δύναμη της Εκκλησίας την συνειδητοποιεί κανείς περισσότερο όταν και όπου συνέπεσε αυτή να πάψει να είναι κρατικός ή εθνικός θεσμός π.χ. Ελλάδα επί τουρκοκρατίας, Ρωσία επί κομμουνισμού. Τι είναι αυτό που κάνει η Εκκλησία το οποίο κανείς άλλος δεν μπορεί να κάνει; Διαθέτει το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας και επιβάλλεται όχι άνωθεν από τη δύναμη της εξουσίας, αλλά εσωτερικά με την από κοινού συμμετοχή στο Σώμα και το Αίμα του Σωτήρος Χριστού (Κάλλιστος Ware, Η Ορθόδοξη Θεολογία στον 21^ο αιώνα). Ο Khomiakov έγραψε: «Η γνώση της αλήθειας φανερώνεται στην αμοιβαία αγάπη». Και λόγω αυτής της αμοιβαίας αγάπης η Εκκλησία μέσα στη συλλογική της καθολικότητα (Sobornost) είναι το ζωντανό θαύμα της ελεύθερης ομοφωνίας. Υπάρχει οντολογικός σύνδεσμος μεταξύ Εκκλησίας και Ευχαριστίας (Florovsky).

Η Παγκοσμιοποίηση κομίζει ένα πολιτισμικό πλουραλισμό, ο οποίος όμως είναι ισοπεδωτικός με μια συγκεκριμένη ταυτότητα λόγω του πανίσχυρου φορέα του

που είναι οι ΗΠΑ. Πρόκειται γι' αυτό που λέει ο Brzezinski στην «Επιλογή» του, για την «έλξη που ασκεί παγκοσμίως η πολυπρόσωπη και συχνά βλακώδης αμερικανική μαζική κουλτούρα». Ομογενοποιεί και εξαφανίζει την προσωπική ετερότητα. Και η Εκκλησία επιτελεί το χρέος της να επιβεβαιώνει με τους πνευματικούς της τρόπους την μοναδικότητα και το ανεπανάληπτο της συγκεκριμένης ανθρώπινης ύπαρξης, την ετερότητα του ανθρώπου.

Εδώ ανακύπτει το καθήκον ενός εκάστου να ασκήσει Διακονία. Διακονία είναι η χριστιανική θεωρία της εξουσίας. Η Διακονία ξεκινάει από μια πνευματική βάση ριζωμένη στο έργο του Θεού. Η Διακονία συνιστά συλλογική συνείδηση σκοπού που ξεπερνάει την ανάπτυξη. Ο άνθρωπος είναι πρόσωπο και είναι εικόνα του Θεού. Η Ορθοδοξία είναι πρόταση ζωής και *modus vivendi*. Ένα αδιάκοπο ρωμαλέο μήνυμα κατά του ατομικισμού. Η Εκκλησία είναι η συνολική συμπαντική πραγματικότητα. Η Κτίση είναι η Δημιουργία, η Εκκλησία η εικόνα της. Τα δόγματα ορίζουν την οντολογική βάση της ζωής, την πίστη στον Τριαδικό Θεό. Κτίση και ιστορία κινούνται δυναμικά και εξελικτικά (Ν. Ματσούκας). Ο Θεός είναι εντός και όχι εκτός της ιστορίας.

Είναι προφανής η ανάγκη μιας δυναμικής παρουσίας των χριστιανών στις διαδικασίες της ιστορικής αλλαγής της κοινωνίας. Ο κόσμος «αεί κτίζεται». Στην Ορθόδοξη Θεολογία πηγή ζωής είναι η Θεία Ευχαριστία και η ευχαριστιακή πρόσληψη του ανθρώπου και του κόσμου.

Στον κόσμο μας όλα αλλάζουν με απίστευτους ρυθμούς και οι σταθερές των κοινωνιών εξαφανίζονται. Κινδυνεύουν όλα αν δεν υπάρξουν γενναίες, γρήγορες και αποτελεσματικές αντιστάσεις.

Ποιες είναι τελικά οι προκλήσεις του καιρού μας, ποια τα νέα δεδομένα; Θα προσπαθήσουμε να κωδικοποιήσουμε την «πρώτη ύλη».

1. Ζούμε μια έκπτωση των δημοκρατικών θεσμών σε επίπεδο κοινοβουλίων, κομμάτων, κυβερνήσεων, συνδικάτων και τοπικών αυτοδιοικήσεων. Υπάρχει μια αδιάκοπη απώλεια εξουσιαστικής ισχύος από θεσμούς που εκλέγονται προς όφελος θεσμών με εκ γενετής δημοκρατικό έλλειμμα.

2. Η αγορά έχει «καπελώσει» την πολιτική, απωθήσει και υποκαταστήσει την πολιτική. Οι κανόνες της αγοράς είναι κανόνες ασυδοσίας. Η παγκοσμιοποίηση τροποποιεί τους κανόνες του παιχνιδιού, διατηρεί μίαν επίφαση πολιτικής εξουσίας, καταστρέφει το συλλογικό, αναδεικνύει το ατομικό και τον ατομικισμό. Η δημοκρατική και κοινωνική σφαίρα υποκαθίσταται από τη ΑΓΟΡΑ.

3. Όλο το οικοδόμημα του διεθνούς δικαίου που είχε προκύψει από τον Β' παγκόσμιο πόλεμο μέσα από τις διαπλαστικές διαδικασίες του Συμβουλίου Ασφαλείας και τις διεθνείς συμβάσεις που προωθήθηκαν στα πλαίσια του ΟΗΕ τελεί υπό δεινήν δοκιμασία. Αυτό το δίκαιο ανταποκρίνονταν στοιχειωδώς τουλάχιστον στις απαιτήσεις των λογικά σκεπτομένων ανθρώπων. Άλλη ήταν η τραγωδία των ψηφισμάτων και των παραγομένων από τον ΟΗΕ διεθνών συμβάσεων, η τραγωδία ήταν ότι δεν υπήρχε δίκαιον εκτελέσεως για τις αποφάσεις. Έτσι για παράδειγμα έχουν εκδοθεί από το 1974 και δω αλλεπάλληλα ψηφίσματα των Η.Ε. που εντέλλονται την αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων κατοχής και των εποίκων. Πλην η Τουρκία ουδέποτε εξετέλεσε αυτές τις αποφάσεις. Ούτε όμως υπέστη οιαδήποτε κύρωση. Χειρότερος είναι ο πειθαναγκασμός της ηγεσίας των Η.Ε. εκ μέρους της υπερδυνάμεως να εκπονήσει ένα τελικά κατάπτυστο σχέδιο, το περιβόητο σχέδιο Ανάν για δήθεν επίλυση του Κυπριακού. Ανάλογη ανικανότητα απέδειξε ο διεθνής οργανισμός στη ρύθμιση του λεγόμενου σκοπιανού. Από την ανεπάρκεια οστόσο μέχρι την κατάλυση του ΟΗΕ η απόσταση είναι όση από τη μέρα ως τη

νύχτα. Ο ΟΗΕ τίθεται ραγδαία εκτός παιχνιδιού και τον υποκαθιστά ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, οργανισμός εξ ορισμού απροετοίμαστος για τέτοιο έργο.

4. Η φτώχεια. «Η φτώχεια είναι σαν μια μεγάλη φυλακή» δήλωνε προχθές σε αθηναϊκή εφημερίδα («Βήμα» 19/6/05) ένας άνθρωπος που δοκίμασε και τη μικρή και τη μεγάλη φυλακή, ο αιδεσιμώτατος Ντέσμοντ Τούτου, ο οποίος επ' ευκαιρία εγκωμιάζε τη δύναμη των ανθρώπων να συγχωρούν και να κάνουν τον πόνο τους τραγούδι.

Η γεωπολιτική τής φτώχειας δίνει μιαν τραγικότητα: Στον πλανήτη 30 εκ. άνθρωποι πεθαίνουν ετησίως από την πείνα, 800 εκ. υποσιτίζονται. Στα 1960 το 20 % των πλουσιότερων του κόσμου είχε εισόδημα 30 φορές περισσότερο από το 20 % των φτωχότερων του κόσμου. 40 χρόνια μετά, το 2000, το αυτό 20 % των πλουσιότερων του κόσμου έχει εισόδημα 82% περισσότερο! Σε πλανητική κλίμακα, σε άλλη διατύπωση το 50% των κατοίκων του πλανήτη ζει με λιγότερο από 2 δολ. ημερησίως, ενώ 1 δισ. συνάνθρωποί μας ζουν με 1 δολ. τη μέρα. Οι 225 πλουσιότεροι του κόσμου έχουν εισόδημα ίσο προς αυτό του 47% των κατοίκων της γης, δηλ. 2,5 δισ. πολιτών. Η ανθρωπογεωγραφία της φτώχειας αγγίζει την ίδια την πλουσιότητα υπερδύναμη. Εκεί 32 εκ. έχουν προσδόκιμο κάτω των 60 ετών, 40 εκ. είναι χωρίς ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, 45 εκ. ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, ενώ 52 εκ. είναι παντελώς αναλφάβητοι!

5. Το κοινωνικό κράτος υφίσταται ρωγμές και εν ονόματι του νεοφιλελευθερισμού έχει καταδικαστεί σε ευθανασία σε ορατό χρόνο.

6. Η ανεργία και ο κοινωνικός αποκλεισμός αυξάνονται αντί να περιστέλλονται. Όμως στα όρια της χρηματιστικής οικονομίας των καιρών μας από τα 1.500 δισ. € που διακινούνται ημερησίως μόνο το 1% διατίθεται για την παραγωγή νέων αγαθών.

7. Πόλεμοι και αρρώστιες ταλανίζουν μεγάλα τμήματα της ανθρωπότητας. Και βέβαια το δόγμα της ασφάλειας των ΗΠΑ για τον 21^ο αιώνα, το οποίο εισάγει την έννοια των προληπτικών πολέμων, ανατρέπει και το διεθνές δίκαιο και το δίκαιο του πολέμου. Το aids σκοτώνει εκατομμύρια ανθρώπων στον Γ' κόσμο, ιδίως στην Αφρική. Η Δύση δεν έχει το κουράγιο να χορηγήσει τα φάρμακα για θεραπεία των πασχόντων.

8. Τρομοκρατία. Μετά την 11/9 το κακούργημα αυτό έχει λάβει άλλες και πραγματικές αλλά και φανταστικές διαστάσεις. Αντιστεκόμαστε στην πρόθεση ορισμένης πλευράς να επιβάλει μια γενικότερη σκλήρυνση και του εσωτερικού νομικού συστήματος των χωρών. Εμείς συμφωνούμε με τον Βενιαμίν Φραγκλίνο που έλεγε ότι όσοι προκρίνουν την ασφάλεια έναντι της ελευθερίας δεν αξίζουν ούτε την ασφάλεια, ούτε την ελευθερία.

9. Ο οικολογικός όλεθρος καλπάζει. Η βιοποικιλότητα της ζωής περιορίζεται, ενώ αποψιλώνονται τα δάση κυρίως τα τροπικά.

Το επίτευγμα της αποκρυπτογράφησης του ανθρώπινου γονιδιώματος με τους 3,2 δισ. βασικούς στοιχειακούς κρίκους επιφυλάσσει τα προσεχή χρόνια μια μεγάλη επανάσταση που θα ενταθεί από την ετοιμότητα των τεχνολογιών (μοριακής βιολογίας, ρομποτικής, πληροφορικής κ.λ.π.). Η επανάσταση αυτή θα αφορά την παραγωγή, την παραγωγικότητα, την θεραπευτική, σχεδόν τα πάντα που αφορούν τον άνθρωπο και τη ζωή.

Βέβαια όπως κάθε κατάκτηση η ωφέλεια ή η τυχόν βλάβη εξαρτώνται από τους ανθρώπους.

Είναι σημαντική η στροφή που δείχνει να κάνει στις ΗΠΑ η επιστήμη της στρατηγικής. Ο Ζ. Brzezinski με το τελευταίο βιβλίο του, την «Επιλογή», αξιώνει αλλαγή στον στόχο της αμερικανικής στρατηγικής από κυριαρχία (domination) σε

ηγεσία (leadership). Η κυριαρχία θέλει τις άλλες χώρες και λαούς υποτελείς: η ηγεσία ισότιμους με ευθύ απώτερο σκοπό μια «κοινότητα κοινών συμφερόντων».

Είναι σαφές ότι η τοποθέτηση αυτή ως εκφορά πλησιάζει τις επιδιώξεις μιας χριστιανικής κοινωνίας, της κοινωνίας του «αγαπάτε αλλήλους».

Ο Ντοστογιέφσκυ απομυθοποιεί και αποδεικνύει το αδιέξοδο της συνθηματολογίας της γαλλικής Επανάστασης «Ελευθερία, Ισότητα, Αδελφότητα» εν όσω δεν υπάρχουν κάποιες ουσιαστικές προϋποθέσεις με κυριότερη την αγάπη ως ελεύθερη προσφορά ελεύθερης προσωπικότητας. Ιδού ένα κρίσιμο απόσπασμα από τις «Χειμωνιάτικες σημειώσεις για καλοκαιρινές εντυπώσεις»:

«Πώς όμως θα γίνει αυτό;

Κάθε ξεχωριστή προσωπικότητα, χωρίς καμία εσωτερική βία, χωρίς κανένα υπολογισμό και συμφέρον θα πει στον εαυτό της μπροστά στην κοινωνία: είμαστε δυνατοί όταν είμαστε ενωμένοι. Πάρτε με εμένα ολόκληρο, πάρτε ό,τι θέλετε από μένα, μη με σκέπτεστε, μη νομίζετε ότι θα με πειράζουν οι νόμοι, θυσιάσω όλα μου τα δικαιώματα, σας παρακαλώ να διαθέσετε εσείς τον εαυτό μου όπως θέλετε, γιατί η μεγαλύτερη ευτυχία είναι να τα θυσιάσω όλα για σας και αυτό να μη σας είναι επιζήμιο. Εγώ θα θυσιάσω τον εαυτό μου μέχρι πλήρους αποπροσωποποίησης, για να ανθίσει η αδελφότητα και να μείνει. Και η αδελφότητα θα απαντήσει: Όχι, μας δίνεις πολλά. Αυτά που μας δίνεις, ακόμη κι αν λες ότι έτσι είσαι ευτυχισμένος, δεν έχουμε δικαίωμα να στα πάρουμε».

Και καταλήγει: «Για μας ευτυχία είναι να πονά η καρδιά μας για την δική σου ευτυχία. Πάρτα όλα από μας. Εμείς θέλουμε να φροντίσουμε για την ευτυχία σου, για να είσαι εντελώς ελεύθερος. Να αυτοδιοικείσαι και να μη φοβάσαι κανένα εχθρό και καμιά δύναμη φυσική ή άλλη. Είμαστε όλοι κοντά σου, σου εγγυόμαστε την ασφάλειά σου, γιατί είμαστε αδέρφια σου και όλοι από κοινού θα ζήσουμε έτσι είμαστε δυνατοί και θέλουμε εσύ να είσαι πλήρης και δυνατός. Όταν, λοιπόν υπάρχει μια τέτοια σχέση του ενός με τον άλλο, όταν “αγαπάμε αλλήλους” όλα τα άλλα θα προστεθούν, θα έρθουν από μόνα τους».

Θα κλείσω με ένα πολύ δυνατό κείμενο της Γ΄ Προσυνοδικής Πανορθόδοξης Διάσκεψης (1986) – «Διακήρυξεις περί της ανάγκης επικρατήσεως των χριστιανικών ιδεωδών της ειρήνης»: «*Ημείς οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί επειδή κατανοούμε το νόημα της σωτηρίας, αισθανόμεθα το χρέος να αγωνιζόμεθα δια την ανακούφισιν της ασθενείας, της δυστυχίας και της αγωνίας. Επειδή βιούμε την εμπειρίαν της ειρήνης δεν δυνάμεθα να είμαστε αδιάφοροι δια την απουσίαν της από την σύγχρονην κοινωνίαν. Επειδή ευεργετήθημεν από την θείαν δικαιοσύνην, αγωνιζόμεθα δια την πληρεστέραν δικαιοσύνην εις τον κόσμον δια την εξουδετέρωσιν κάθε καταπίεσεως. Επειδή ζώμεν κάθε ημέραν την θείαν συγκατάβασιν, μαχόμεθα εναντίον κάθε φανατισμού και μισαλλοδοξίας μεταξύ των ανθρώπων και των λαών. Επειδή διακηρύσσομεν συνεχώς την ενανθρώπησιν του Θεού και την θέωσιν του ανθρώπου, υπερασπιζόμεθα τα ανθρώπινα δικαιώματα δι' όλους τους ανθρώπους και όλους τους λαούς. Επειδή βιούμεν την θείαν δωρεάν της ελευθερίας με το απολυτρωτικόν έργον του Χριστού, δυνάμεθα να προβάλλωμεν πληρέστερα την καθολικην αξίαν της δια κάθε άνθρωπον και κάθε λαόν. Επειδή τρεφόμενοι με το σώμα και το αίμα του Κυρίου εν τη Θεία Ευχαριστία βιούμεν την ανάγκην του μερισμού των δωρεών του Θεού μετά των αδελφών μας, κατανοούμεν πληρέστερον την πείναν και την στέρησιν και αγωνιζόμεθα δια την υπερνίκησιν αυτών. Επειδή προσδοκώμεν καινήν γην και καινούς ουρανούς, όπου θα επικρατή η απόλυτος δικαιοσύνη, αγωνιζόμεθα εδώ και τώρα δια την αναγέννησιν και ανακαίνισιν του ανθρώπου και της κοινωνίας».*

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Θα τιμήσουμε αμέσως τώρα τον Σεβασμιώτατο Δαμασκηνό, εκκλησιαστικόν άνδρα εγκρατή και της θύραθεν και της κατά Χριστόν παιδείας, ευρέως γνωστό, συγγραφέα πολλών βιβλίων και εγχειριδίων, πρωταγωνιστή εις τον διάλογο τον διεκκλησιαστικό, τον διαχριστιανικό, και τον διαθρησκευτικό, τόσο με τους Ιουδαίους όσο και με τους Μουσουλμάνους. Άνδρα, εν πάση περιπτώσει, ο οποίος μας δίνει πάντοτε ολοζώντανη την πνευματική του σφραγίδα, σφραγίδα δωρεάς του Θεού.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ο λόγος για εισήγηση αναφορικά με την προσωπικότητα και το έργο του Μητροπολίτα Δαμασκηνού, ενός πραγματικά επιφανούς Ορθόδοξου άντρα, ο οποίος πρόσφερε τεράστια συμβολή στην ανάπτυξη της ορθοδοξίας στην Ευρώπη, δίνεται στον δόκτορα θεολογίας Κώστα Μυγδάλη, σύμβουλο της Διεθνούς Γραμματείας της Δ.Σ.Ο.

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα και καθηγητά, κύριε Δαμασκηνέ Παπανδρέου, γνωρίζετε καλά, ότι όποιος θελήσει να προσεγγίσει το έργο σας βρίσκεται μπροστά σε ένα υπέρογκο πλήθος πληροφοριών, που αφορούν εκκλησιαστικές, θρησκευτικές, πολιτισμικές, συγγραφικές, εκδοτικές και ακαδημαϊκές δραστηριότητες, που καλύπτει μία 40ετία, σε ένα μεγάλο ποιμαντικό έργο, σε ένα πλήθος συναντήσεων και επαφών, σε ένα πλήθος παγκοσμίων διακρίσεων που σας απενεμήθησαν, γενικά, μπροστά σε ένα υλικό, που αδυνατεί εύκολα να το κατηγοριοποιήσει και να το δαμάσει.

Πρόκειται, κυρίες και κύριοι, για μία πολύπλευρη εκκλησιαστική διακονία, μία διακονία του κόσμου, φορτωμένη με το βάρος πολλαπλών και ετερόκεντρων ευθυνών, πολυσχιδή αποδοτική δόκιμος και αγλαόκαρπος εν πάσιν, όπως άλλωστε διαπιστώνει και ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος. Τα έργα του θεωρούνται ως μία αξιόπιστη πηγή, όχι μόνο για την παρακολούθηση των σύγχρονων τάσεων στις διορθόδοξες ή στις διεκκλησιαστικές σχέσεις, αλλά και για την αναζήτηση των Ορθοδόξων θέσεων στα σύγχρονα, πιεστικά προβλήματα του ανθρώπου και του κόσμου, γι' αυτό και μεταφράζονται αμέσως στις κύριες δυτικές γλώσσες, ή παραπέμπονται σε όλες τις σχετικές μελέτες των δυτικών θεολόγων.

Θα αναφέρω μόνο, κυρίες και κύριοι, ότι ο Δαμασκηνός Παπανδρέου υπήρξε ο πρώτος Επίσκοπος, ο οποίος μετά το Σχίσμα των Εκκλησιών Ανατολής και Δύσης, ομίλησε τον Ιούνιο του 1981 στη Βασιλική του Αγίου Πέτρου στη Ρώμη.

Ούτε προτίθεμαι να αναφέρω τα όσα έγραψαν και είπαν γι' αυτόν και το πολύτιμο και πολύπλευρο έργο του επιφανείς προσωπικότητες της θρησκείας, της θεολογίας, της επιστήμης, της τέχνης, της πολιτικής, για τις δραστηριότητές του μέσα στη χώρα που ζει και σήμερα μας φιλοξενεί, την Ελβετία.

Εκτιμώ πως το έργο του Σεβασμιωτάτου επιβάλλεται να το γνωρίσει ο πολιτικός κόσμος, μια και αυτό και τα αποτελέσματά του, έχει άμεσες αντανάκλασεις στα παγκόσμια πολιτικά πράγματα, αλλά, επιπλέον μέσα απ' αυτό μπορεί κανείς να εξαγάγει ασφαλή και άμεσα συμπεράσματα του τρόπου και των αρχών επί τη βάση των οποίων διεξάγονται οι διάλογοι, και μάλιστα σε τόσο δύσκολα και δαιδαλώδη θεολογικού χαρακτήρα θέματα, όπου η απαραίτητη εμμονή και προσήλωση στο ουσιώδες, είναι κεφαλαιώδους σημασίας.

Κορμό του πολυσχιδούς έργου του Δαμασκηνού Παπανδρέου αποτελούν οι διορθόδοξοι, οι διαχριστιανικοί και οι διαθρησκευτικοί διάλογοι τους οποίους φιλοξένησε, προξένησε, οργάνωσε, διεξήγαγε, και φορές περαίωσε, μάλιστα με επιτυχία, στα πλαίσια των πρωτοβουλιών και των δραστηριοτήτων του Οικουμενικού

Πατριαρχείου, έχοντας σαν ορμητήριο το κέντρο του Σαμπεζύ, δραστηριότητα την οποία θα προσπαθήσω να απαριθμήσω και να σας περιγράψω.

Το 1969, ο Δαμασκηνός ορίζεται, από τον Οικουμενικό Πατριάρχη Αθηνάγορα, Διευθυντής του Ορθόδοξου Κέντρου και Προϊστάμενος της Γραμματείας επί της προπαρασκευής της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθόδοξης Εκκλησίας, με συγκεκριμένο έργο την προετοιμασία και τον συντονισμό των διορθόδοξων επιτροπών και των πανορθόδοξων διασκέψεων. Εδώ συνέρχονται και εργάζονται όλες οι πανορθόδοξες προπαρασκευαστικές επιτροπές και όλες οι προσυνοδικές πανορθόδοξες διασκέψεις. Είναι ευνόητο ότι ένας τεράστιος διαδικαστικός και ουσιαστικός όγκος υπεύθυνης θεολογικής εργασίας, για την τελειότερη δυνατή θεολογική προετοιμασία των θεμάτων, διεκπεραιώνεται και κατανέμεται από τον Προϊστάμενο της Γραμματείας. Οι εισηγήσεις του Σεβασμιωτάτου σ' αυτές τις συναντήσεις, για κάθε θέμα της Ημερησίας Διάταξης, αποτελούν πράγματι αυτοτελείς και συγκροτημένες θεολογικές μελέτες, οι οποίες δημοσιεύτηκαν κατά κανόνα σε έγκριτα διεθνή θεολογικά περιοδικά.

Ο Δαμασκηνός αναδεικνύεται από τη θέση αυτή σε δεινό χειριστή των διορθόδοξων θεμάτων, και κατά τρόπο μοναδικό δομεί την αναγκαία αλληλουχία μεταξύ της θεολογικής εισηγήσεως και της συμπερασματικής προτάσεως, επιβάλλοντας την αναγκαία διάκριση μεταξύ του ουσιώδους και του επουσιώδους, προσδίδοντας έτσι μία πρακτική προοπτική στη σύγχρονη αποστολή της ορθόδοξου θεολογίας, προκειμένου, όπως ο ίδιος συνηθίζει να λει, «ίνα μη το θεωρητικόν ακοινώνητον και το πρακτικόν αφιλοσόφητον».

Εδώ, στην Γ' Προσυνοδική Διάσκεψη του 1986, στην εισηγητική του παρουσία, ο Δαμασκηνός αναφέρεται στη «Συμβολή των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών εις την επικράτησιν των χριστιανικών ιδεωδών της ειρήνης, της ελευθερίας, της αδελφοσύνης και της αγάπης μεταξύ των λαών, και άρσιν των φυλετικών διακρίσεων», και ομιλεί δια την ιδιότυπη συμβολή της Ορθοδοξίας εις την μεταξύ των λαών αλληλεγγύη και καλλιέργεια της προς αλλήλους αδελφοσύνης.

Με τη δική του πρωτοβουλία, εδώ έχει συνέλθει ο θεολογικός διάλογος με την Παλαιοκαθολική Εκκλησία, ο οποίος επερατώθη επιτυχώς μετά από 8 συνδιασκέψεις και ένα πλήθος συνεδριάσεων επί επιτροπών και ομάδων εργασίας με την ομόφωνη αποδοχή όλων των συντακτών των θεολογικών κειμένων, μετά από μία συστηματική και υπεύθυνη αποδεικτική διαδικασία, με κριτήριο πάντοτε την κοινή Πατερική παράδοση της Εκκλησίας των πρώτων αιώνων.

Ο θεολογικός διάλογος της Ορθόδοξης Εκκλησίας με τις μη Χαλκηδόνιες Εκκλησίες της Ανατολής, που αριθμούν στο σύνολό τους 60 εκατομμύρια Χριστιανών, σημείωσε μοναδική επιτυχία.

Ύστερα από μία περίοδο 1.500 και πλέον ετών, αμοιβαίων καχυποψιών και δογματικών αντιπαραθέσεων, μετά τη Σύνοδο της Χαλκηδόνας το 451, οι δύο αυτές οικογένειες των εκκλησιών, παρά την υπάρχουσα διαφορά τους ως προς τη χριστιανική ορολογία και τη διαμετρικά αντίθετη στάση τους έναντι του όρου της Χαλκηδόνας, έφθασαν με το θεολογικό διάλογο στο απρόσμενο και εκπληκτικό σημείο, όχι μόνο να διαπιστώσουν τη δογματική τους εγγύτητα, αλλά και να υπογράψουν κοινά δογματικά κείμενα, με τα οποία διακηρύσσεται η κοινή δογματική πίστη και διδασκαλία τους ανά τους αιώνες.

Μετά τον επιτυχή αυτό διάλογο, αναμένεται η άρση των αναθεμάτων, η οποία θα διατυπώνεται από κάθε πλευρά, ότι η άλλη είναι σε όλα Ορθόδοξη και η οποία θα σημάνει, επομένως, την πλήρη επανένωση και κοινωνία των δύο Εκκλησιών.

Το 1980 ο Δαμασκηνός εκλέγεται ως ένας από τους Προέδρους της Διασκέψεως των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών, χώρου διαλόγου και σύγχρονων

προβλημάτων της Ευρώπης. Η Ευρώπη, άλλωστε, υπήρξε πάντοτε το ορμητήριο του Δεσπότη. Ο χώρος που τον ανέδειξε και στον οποίο αφιέρωσε πολλά.

Η Ευρωπαϊκή προοπτική βρίσκεται πάντα στο κέντρο των ενδιαφερόντων του.

Μιλά και γράφει για την αποκατάσταση της εσωτερικής πληρότητας και ισορροπίας των θεμελιωδών αρχών, οι οποίες συγκροτούν την Ευρώπη. Οποιαδήποτε ανατροπή της ισορροπίας, ή της πληρότητας αυτών, δια της εκλεκτικής επιλογής δέσμης μόνον ορισμένων αρχών προς διαμόρφωσιν αυτοτελούς θεωρητικού, ιδεολογικού ή κοινωνικού συστήματος, συνεπάγεται αναποφεύκτως την παραμόρφωσιν ή και την αποσύνθεση του Ευρωπαϊκού πνεύματος, γιατί το σύστημα καθ' εαυτό είναι κλειστός κύκλος και αποκλείει ό,τι δεν περιέχει.

Πόσο, αλήθεια, θυμίζουν αυτές οι απόψεις, τις διακηρυκτικές θέσεις της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Ορθοδοξίας;

Ένας άλλος χώρος στον οποίο ο Δαμασκηνός, κατασκευαστής πνευματικών γεφυρών, όπως αποκλήθηκε, αφιερώνει μεγάλο μέρος της δραστηριότητάς του, είναι και οι διάλογοι με το Ισλάμ και τον Ιουδαϊσμό.

Με τον Δαμασκηνό, ο διάλογος του Χριστιανισμού με τις άλλες θρησκείες του κόσμου, απορρέει από την παγκοσμιότητα του λυτρωτικού έργου του Χριστού και κατανοείται ως μία ουσιαστική πτυχή της χριστιανικής διδασκαλίας για τις σχέσεις της Εκκλησίας με τον κόσμο.

Πραγματοποιήθηκαν πέντε ακαδημαϊκές συναντήσεις Ορθοδοξίας και Ιουδαϊσμού, καρπός της συνεργασίας του Ορθόδοξου Κέντρου και της Διεθνούς Ιουδαϊκής Επιτροπής επί των διαθρησκειακών διασκέψεων.

Ο Δαμασκηνός Παπανδρέου θα τονίσει ότι οι διαθρησκειακοί διάλογοι αποσκοπούν στην άρση της επικίνδυνης συγχύσεως μεταξύ της θρησκείας και των εθνικών ή πολιτικών σκοπιμοτήτων. Είναι κοινή συνείδηση των θρησκείων ότι ούτε στο παρελθόν μπόρεσαν, ούτε σήμερα μπορούν να προκαλέσουν οι ίδιες, μόνες τους, έναν πόλεμο μεταξύ των λαών, αν και ο θρησκευτικός παράγοντας προβάλλεται συνήθως ως ο καθοριστικός για την ερμηνεία των εντάσεων ή της διάρκειας των συγκρούσεων, καίτοι είναι γνωστό ότι οι θρησκείες χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση πολιτικών ή άλλων σκοπιμοτήτων.

Αντίστοιχα, πραγματοποιήθηκαν μέχρι σήμερα 10 ακαδημαϊκές συναντήσεις Χριστιανών και Μουσουλμάνων, που ξεκίνησαν εδώ το 1986 με τη συνεργασία του Ορθόδοξου Κέντρου και της Βασιλικής Ακαδημίας της Ιορδανίας, για την έρευνα του Ισλαμικού πολιτισμού, με την ουσιαστική συμβολή του τότε διαδόχου, πρίγκιπα Χασάν.

Για το εγχείρημα αυτό – και προσέξτε το – ο Δαμασκηνός δηλώνει το 1996 ότι: *«ο ακαδημαϊκός διάλογος Χριστιανών και Μουσουλμάνων είναι ένα πολύ τολμηρό όραμα, σε μία εποχή, η οποία δεν θέλγεται από τη δυναμική του ειλικρινούς διαλόγου και δεν αφήνει περιθώρια στην ελπίδα των οραματιστών για την υπέρβαση των εφιαλτικών εμπειριών από τις εθνικιστικές, τις θρησκευτικές και τις κοινωνικές συγκρούσεις της εποχής μας. Το όραμα του διαλόγου μας γεννήθηκε μέσα από την καχύποπτη αμφισβήτηση των ιστορικών προσλήψεων και συνεχίζεται μέσα από τις τραγικές αντιφάσεις της νέας τάξης πραγμάτων στη διεθνή σκηνή».*

Ο πρίγκιπας Χασάν, με διάφορες δημόσιες δηλώσεις του, εκφράζει την εκτίμησή του προς τον Σεβασμιώτατο: *«Για όλες τις προσπάθειες που προσωπικά έχετε καταβάλει για να γίνει πραγματικότητα, ό,τι έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα. Για το ρόλο σας στην προαγωγή του αγώνα για την ειρήνευση στην Κροατία, στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Οι προσπάθειές σας αποτελούν αποφασιστικό παράγοντα στην παρακίνηση των ενδιαφερομένων μερών, να καθίσουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων για να επιτευχθεί μια περιεκτική συμφωνία».*

Πρόκειται, κυρίες και κύριοι, για έναν ρηξικέλευθο εκκλησιαστικό ηγέτη, που πάντα με εμμονή αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, οι οποίες αντικειμενικά φαίνεται πως υπερβαίνουν τις δυνατότητες της συγκεκριμένης χρονικής στιγμής, και εμπεριέχουν σε μεγάλο βαθμό το ρίσκο της αποτυχίας.

Πού στηρίζεται, αλήθεια, ο Δαμασκηνός, και από πού αντλεί αυτή την αναστάσιμον βεβαιότητα σε όσες πρωτοβουλίες ανέλαβε;

Μα προφανώς από την προσωπική του βεβαιότητα ότι το πλαίσιο ελευθερίας που ο Θεός παραχώρησε στον άνθρωπο, καθορίζει και το πλαίσιο ευθύνης του ανθρώπου έναντι του Θεού, αλλά και προς την Οικουμένη.

Μελετώντας κανείς το έργο του και προσεγγίζοντας τη δραστηριότητα του Σεβασμιωτάτου, αισθάνεται τη ζωογόνο αύρα της Θείας Χάρης σαν ελαφρό αεράκι να χαϊδεύει και να δροσίζει όλη την Οικουμένη, αλλά αισθάνεται παράλληλα και έντονα την παρουσία της Θείας Πρόνοιας, να παρεμβαίνει μέσα από τη δραστηριότητα της Εκκλησίας, από τη δραστηριότητα του Δαμασκηνού, προκειμένου να αποκαταστήσει το ανθρώπινο, αλλά πρωτίστως το εκκλησιαστικό περιβάλλον, το οποίο η αμετροπέπιά μας και η κακή χρήση της ελεύθερης βούλησης που μας δόθηκε, προσέβαλε και τραυμάτισε μέσα στο πέραςμα των αιώνων.

Προσεγγίζοντας ο μελετητής του έργου του Σεβασμιωτάτου, εκτιμώ πως αντιλαμβάνεται μέσα από αυτό, πως ο Μητροπολίτης Δαμασκηνός έχει μία καθαρή και συνειδητή θέση απέναντι στα ιστορικά γεγονότα, που επιβάρυναν, διατάραξαν ή διέρρηξαν τις σχέσεις των χριστιανικών εκκλησιών μεταξύ τους. Τα προσεγγίζει, τα ερμηνεύει και τα κατανοεί, ως έργα ανθρώπων, ως αποτέλεσμα γενικότερων ιστορικών συγκυριών, πίσω από τις οποίες συγκυρίες σύρθηκαν πολλές φορές και οι ίδιες οι Εκκλησίες.

Εμείς σήμερα, που βρισκόμαστε μπροστά σε θετικότερες συγκυρίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αλλάξουμε το παρόν και να σχεδιάσουμε το μέλλον, βασισμένοι στην κοινή πορεία της Εκκλησίας των 10 πρώτων αιώνων και στην Πατερική μας παράδοση.

Και δεν χωράει καμία έκπτωση σ' αυτό. Αυτό που μας παρεδόθη, ως αποκαλυφθείς Θεός, είναι το αναλλοίωτο. Τα άλλα είναι έργα ανθρώπων, που αλλάζουν και που πρέπει να αλλάζουν προς το καλύτερο.

Εμπρός να τα αλλάξουμε όλα. Εμπρός να βρούμε τις λύσεις που απαιτούνται!

Μ' αυτή την πεποίθηση, που εγώ επιγραμματικά εξέφρασα, ο Σεβασμιώτατος αμφισβητεί τελικά τη νομιμότητα κάθε διασπαστικού γεγονότος, τα αμφισβητεί στο σύνολό τους, αφού διατάραξαν την ενότητα του Χριστιανισμού, προχωρώντας στην αναζήτηση νέων διατυπώσεων, που αρκετές φορές ξενίζουν και δημιουργούν αντιθέσεις σε όσους έχουν συνηθίσει να οριοθετούν την πίστη με βάση τις διαπιστώσεις του παρελθόντος, όπως ο ίδιος αναφέρει στο βιβλίο του «Λόγος διαλόγου».

Με τον τρόπο αυτό φέρνει στα φυσικά τους όρια, στα λογικά τους πλαίσια, γεγονότα που χάραξαν και που τραυμάτισαν την ιστορία και που διογκώθηκαν από τις ερχόμενες γενιές, κατά τρόπο που να μην επιτρέπουν κανένα περιθώριο επιστροφής στην κανονική τάξη της Εκκλησίας.

Και προχωρεί περισσότερο, επισημαίνοντας ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία δεν μπορεί σήμερα να προφασιστεί ιστορικούς λόγους για να αναδείξει την ομολογιακή της ενδοστρέφεια, ενώ έχει διακηρύξει προσυνοδικά ότι θέλει να αναζητήσει από κοινού με τις άλλες χριστιανικές ομολογίες, τη χαμένη χριστιανική ενότητα, με στόχο την κατάληξη στην ενότητα της πίστεως.

Ενότητα στα ουσιώδη, προσήλωση στο ουσιώδες, αυτό είναι και η βάση του κόσμου. Η δύναμη του Θεού που συγκροτεί τα πάντα, χωρίς να γνωρίζει όριο. Η

πίστη μας σ' αυτόν που συνδέει όλους και όλα μεταξύ τους. Αυτό που ο ίδιος ονομάζει «ενότητα μέσα από τη νόμιμη ποικιλία». Τα σύνορα και οι διαχωρισμοί, προσλαμβάνονται ως ευκαιρίες για την από κοινού οικοδόμηση της ενότητας των εκκλησιών, πέρα από κάθε σύγκρουση, κάθε σύνορο.

Κοντά στο Δεσπότη γνώρισαν το καθαρό πρόσωπο της Ορθοδοξίας και μαθήτευσαν στο λόγο του προσωπικότητας διεθνούς κύρους.

Θα αναφερθώ, κυρίες και κύριοι, κλείνοντας, σε μία μικρή γιορτή, που έγινε πριν 9 χρόνια για τη συμπλήρωση 60 χρόνων από τη γέννηση τότε του Δαμασκηνού Παπανδρέου, εδώ στη Γενεύη. Και προσήλθε από τη Ρώμη, για να τον τιμήσει, και ο παλιός του φίλος, Καρδινάλιος τότε, Ζόζεφ Ράτσινγκερ, Πρόεδρος του Ποντιφικού Συμβουλίου για τη Διδασκαλία της Πίστεως της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας.

Προσφωνώντας τον τιμώμενο Ιεράρχη, ο Καρδινάλιος, σημερινός Πάπας Ρώμης, και αφού τον ευχαρίστησε για τα όσα έχει κάνει για τον χριστιανικό κόσμο ως διάκονος του Κυρίου, ως διαπρεπής εκκλησιαστικός άνδρας, ως φίλος, είχε πει τότε, ότι με τη γνωριμία τους - η οποία χρονολογείται από την εποχή που ήταν και οι δυο τους γύρω στα 30 - η Ορθοδοξία έπαψε να είναι μία απύσαστη, κάτι το ιστορικό, και έγινε ζώσα πραγματικότητα, παρούσα σε ένα συγκεκριμένο πρόσωπο, το οποίο έγινε αμέσως φίλος μου. *«Στα πλαίσια της φιλίας μας, δηλώνει, έμαθα τελικά τη μεγάλη αυτή πραγματικότητα που είναι η Ορθόδοξη Εκκλησία, τόσο κοντινή σε μας. Για το μάθημα αυτό, θα σας είμαι δια βίου ευγνώμων. Από τότε άρχισα να διαβάζω για την Ορθόδοξη Εκκλησία, και έμαθα να βλέπω με την καρδιά μου. Γιατί μόνο με την καρδιά μπορείς να αντιληφθείς κάτι καλά. Αυτό που κάνατε για μένα, πριν από 30 χρόνια, το κάνετε τώρα για όλες τις Εκκλησίες στη Δύση. Είστε το πρόσωπο που μας βοηθεί να εύρουμε την ενότητα, ακόμη και μέσα στο χωρισμό, να αντιληφθούμε ότι είμαστε αδελφοί, ότι είμαστε πραγματικά ενωμένοι μέσα στον ίδιο Κύριο».*

Ο Μητροπολίτης Δαμασκηνός, περιφερόμενος ανά τον κόσμο, στις αμέτρητες αποστολές του, ζώντας μια ζωή πέρα από τα ανθρώπινα όρια, από αντικειμενικές ανθρώπινες δυνατότητες, υπήρξε πάντοτε ο γνήσιος Απόστολος της αποκαλυφθείσης προς τον κόσμο αλήθειας, του αποκαλυφθέντος λόγου και παράλληλα ο Οικουμενικός Δάσκαλος της Ορθοδοξίας, όπως αυτή παραδόθηκε σε μας από τους Πατέρες της Εκκλησίας, απαλλαγμένη από τα βαρίδια εκείνα που της επέβαλαν μέσα στους αιώνες, δύσκολες και πολυποικίλες ιστορικές συγκυρίες.

Τα τελευταία χρόνια, ο Μητροπολίτης Δαμασκηνός, αισθάνεται – και όπως άλλωστε το αξίζει – τη Θεία Χάρη να τον κυκλώνει, να τον προστατεύει και να του παρέχει μία άλλη δωρεά. Αυτήν του να διαθέσει τον αναγκαίο και απαιτούμενο χρόνο, ώστε να αποτιμήσει το έργο που η χάρη του Θεού του έδωσε την ευκαιρία να πραγματοποιήσει και να επαναπροσδιορίσει τη δική του προσωπική δυνατότητα, τη συνέχεια της διακονίας του από νέους χώρους ευθύνης, εισερχόμενος στην 7^η δημιουργική δεκαετία της πολύτιμης ζωής του.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκρότημα).

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Αγαπητοί φίλοι, νομίζω ότι θα πρέπει όλοι μας να πούμε ένα μεγάλο ευχαριστώ προς τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη, για το ότι έχει δημιουργήσει ένα τόσο μοναδικό Ορθόδοξο Κέντρο, για την ανάπτυξή του, για την ευτυχία που απολαμβάνουμε να ευρισκόμαστε σήμερα εδώ. Και διότι χάρη στις δικές του προσπάθειες, η Ορθοδοξία ενισχύεται, ενδυναμώνεται και είμαστε πεπεισμένοι ότι θα ενισχυθεί περαιτέρω στον ευρωπαϊκό χώρο.

Σ.-Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Ο λόγος δίνεται στον καθηγητή Βαλέρι Αλεξέγιεφ.

Β.ΑΛΕΞΕΓΓΙΕΦ: Σεβασμιώτατε, πανοσιολογιώτατε, αγαπητές κυρίες και κύριοι, αγαπητέ μας Δέσποτα Δαμασκηνέ. Έγινε μία λαμπρή και πολύ εμπεριστατωμένη ομιλία για το μεγάλο έργο σας και δεν είναι πολλά αυτά που θα μπορούσα να προσθέσω.

Σας γνωρίζουμε όμως πολύ καλά στην Ορθόδοξη Ρωσία, στην Αγία Ρους, σας γνωρίζουν πάρα πολλοί ιερείς και αναγνωρίζουν το έργο σας και σας είναι ευγνώμονες για τον σταυρό της μαρτυρίας, Σεβασμιώτατε, που κουβαλήσατε στη ζωή σας, και για το ότι ενισχύετε, ενδυναμώνετε όσους σας συνοδεύουν σ' αυτή την μαρτυρική σας πορεία προς τη Βασιλεία των Ουρανών.

Θα ήθελα να σας μεταφέρω τους χαιρετισμούς και τις πιο θερμές ευχές του συναδέλφου και συλλειτουργού σας, του Μακαριωτάτου Πατριάρχη Αλέξιου, ο οποίος ενεφανίσθη πολλές φορές στις διαφάνειες που παρουσιάστηκαν εδώ, ο οποίος για ένα διάστημα 24 ετών, όπως και εσείς, ήταν στην ηγεσία της διασκέψεως των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών που εδρεύει εδώ, στο Σαμπεζύ, και σας εκτιμά ιδιαίτερα.

Εκτιμά το μέγα έργο που επιτελέσατε σ' αυτό το διάστημα και εύχεται προσευχητικά σε σας, Σεβασμιώτατε, πνευματικές και σωματικές δυνάμεις πολλές και πολλά έτη. Καλή υγεία και την ευλογία του Θεού.

(Χειροκρότημα).

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Τα αναμνηστικά δώρα για τον Σεβασμιώτατο Δαμασκηνό, θα τα επιδώσει ο Πρόεδρος κ. Ποπόφ. Το ένα προέρχεται από την δική μας οργάνωση και το άλλο είναι δικό τους από τη Ρωσία, είναι της Ρωσικής Δούμας, της Ρωσικής Βουλής.

(Χειροκρότημα).

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ο Πρόεδρος θα εγχειρίσει αυτό το αναμνηστικό μαζί με τον Γενικό Γραμματέα.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Αγαπητές κυρίες και κύριοι, θα ακολουθήσει δεξίωση που είναι αφιερωμένη στην έναρξη των εργασιών της Γενικής Συνέλευσης.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 24 ΙΟΥΝΙΟΥ 2005

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Ξεκινούμε σήμερα με τον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο κ. Silvano Tomasi, Μόνιμο Παρατηρητή της Αγίας Έδρας εις τα Ηνωμένα Έθνη. Παρακαλούμε τον Σεβασμιώτατο να πάρει το λόγο.

S.TOMASI: Καλή σας μέρα, είμαι πάρα πολύ ευτυχής να είμαι σήμερα εδώ μαζί σας, και να μοιραστώ μαζί σας μερικές σκέψεις και θα ήθελα εξ αφορμής της προσκλήσεως που μου απευθύνετε, να ευχαριστήσω τους διοργανωτές και τους καλούς φίλους.

Στόχος μου είναι να σας παρουσιάσω εν τάχει την άποψη της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, αναφορικά με το θέμα της Ημερήσιας Διάταξης της Γενικής σας Συνέλευσης.

Θα ήθελα να αναφερθώ εν μέρει στο παρελθόν και για μας είναι σημαντικό σήμερα να έχουμε μία σαφή αντίληψη, σχετικά με τον τρόπο που λειτουργούν οι θρησκευτικοί θεσμοί στο κοινωνικό πεδίο.

Θα ήθελα να αναφερθώ σε τρεις επαναστάσεις, οι οποίες έλαβαν χώρα στο παρελθόν.

1. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι σημερινές εκκλησίες και η θρησκεία γενικά έχουν τις ρίζες τους στην ιστορία, σε τρεις κρίσιμες στιγμές αλλαγής. Η πρώτη, τον 17^ο αιώνα, είναι η πολιτισμική επανάσταση του Διαφωτισμού και της πειραματικής μεθόδου που εισήγαγε τη διαδικασία της ιδιωτικοποίησης της θρησκείας στην Ευρώπη. Η βιβλική κατανόηση του ανθρώπου ως εικόνας του Θεού αντικαταστάθηκε από μια αντίληψη του ανθρώπου ως τελείως αυτόνομου όντος μέσα στον φυσικό του ορίζοντα.

Πιο πρόσφατα, το 1968, η γενεά του Woodstock άρχισε τη σεξουαλική επανάσταση και η έννοια της ελευθερίας προσέλαβε αποκλειστικά ατομικιστική έννοια.

Μια τρίτη στιγμή αλλαγής είναι η αρχή της διάσπασης της Σοβιετικής Ένωσης το 1989, που κατέληξε στον σχηματισμό μιας Ευρώπης που ανέπνεε και με τους δύο της πνεύμονες, την Ανατολή και τη Δύση, και έκανε δυνατές νέες μορφές συνεργασίας μεταξύ εκκλησιών - κρατών.

Η διαδικασία της παγκοσμιοποίησης είναι μια μεγάλη σύγχρονη κοινωνική εξέλιξη που δείχνει ότι διεθνείς οργανισμοί και πολυεθνικές εταιρείες συμμετέχουν σε μια εξουσία που άλλοτε ανήκε αποκλειστικά στα κράτη. Αυτό είναι ένα νέο πλαίσιο που επιδρά και στη σχέση μεταξύ θρησκείας και πολιτικής εξουσίας, μια σχέση που βρίσκεται στην καρδιά πολλών προβληματικών ζητημάτων που αφορούν ηθικές θέσεις και θεμελιώδεις πεποιθήσεις και συζητούνται και μάλιστα αποφασίζονται σε υπερεθνικό επίπεδο.

Από την άλλη πλευρά, η εκκοσμίκευση των κοινωνιών που προωθείται ή ακόμη και επιβάλλεται από διεθνείς γραφειοκρατίες και από τη δημόσια κουλτούρα που αναπτύσσεται από αυτές, αντισταθμίζεται από τους ανθρώπους της πίστης.

Ένα πρόσφατο άρθρο για την εκκοσμίκευση στη Δυτική Ευρώπη¹ μνημόνευε μια έρευνα που έγινε σε 10 χώρες (ΗΠΑ, Αυστραλία, Μεγάλη Βρετανία, Καναδά, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Μεξικό, Νότια Κορέα και Ισπανία). Σύμφωνα με την έρευνα αυτή, 19% των Γάλλων είναι άθεοι, ενώ στις ΗΠΑ το ποσοστό ανέρχεται

¹ International Herald Tribune, June 7, 2005

μόλις στο 2%. Οι Αυστραλοί εμφανίζονται διχασμένοι στο θέμα της σημασίας της πίστης, ενώ 2/3 των Νοτιοκορεάτων και των Καναδών δήλωσαν ότι η θρησκεία κατέχει κεντρική θέση στη ζωή τους, είναι όμως αντίθετοι στην ανάμιξη θρησκείας και πολιτικής. 80% των Ιταλών δήλωσαν ότι η θρησκεία είναι σημαντική για αυτούς, αλλά μόνο 3 στους 10 πιστεύουν ότι ο κλήρος θα έπρεπε να προσπαθεί να επηρεάσει τις αποφάσεις των κυβερνήσεων. Ένα ακόμα μικρότερο ποσοστό στην Ισπανία, τη Γερμανία και την Αγγλία δήλωσαν το ίδιο. Για τους Γερμανούς Χριστιανοδημοκράτες, το χριστιανικό μέρος των χριστιανικών αξιών που συζητούν ανήκει στην ιδιωτική σφαίρα και δεν θεωρούν παραδεκτό να αναφέρονται στις αξίες αυτές δημόσια. Οι Αμερικανοί είναι πολύ πιο πρόθυμοι να αναμιγνύουν την πίστη με την πολιτική από τους πολίτες άλλων χωρών και θεωρούν ότι οι θρησκευτικοί ηγέτες έχουν υποχρέωση να εκφράζουν απόψεις για τη δημόσια πολιτική.

Είναι πολλά τα επιχειρήματα που προβάλλονται από εκείνους που θέλουν να περιορίσουν τη θρησκεία στην ιδιωτική σφαίρα και από εκείνους που θέλουν αντίθετα να υποστηρίξει η θρησκεία δημόσια τις αξίες συνύπαρξης που κάνουν δυνατή τη δημοκρατία. Από τον δημόσιο τομέα έχουμε δύο σαφή παραδείγματα: τον μείζονα υποστηρικτικό ρόλο της θρησκείας στις τελευταίες προεδρικές εκλογές στην Αμερική και την αποπομπή ενός Ιταλού υπουργού που θεωρήθηκε ακατάλληλος ως Ευρωπαίος Επίτροπος εξ αιτίας των προσωπικών θρησκευτικών του πεποιθήσεων.

Ένα πράγμα είναι σαφές: η θρησκεία παίζει σημαντικό ρόλο στη δημόσια ζωή της Ευρώπης και του κόσμου. Παίζει επίσης σημαντικό ρόλο στη λύση κοινωνικών προβλημάτων.

Η Παγκόσμια Τράπεζα δημοσίευσε τελευταία ένα βιβλίο που εξετάζει τους ρόλους της πνευματικότητας στον αγώνα κατά της φτώχειας, με τον τίτλο: Νους, καρδιά και ψυχή στον αγώνα κατά της φτώχειας. Η πρωτοτυπία αυτής της έρευνας έγκειται στο γεγονός ότι παράλληλα με τη χρήση της διάνοιας και της δέσμευσης, συμπεριλαμβάνεται και η πνευματική διάσταση ως ένα χρήσιμο εργαλείο για την επίτευξη αναπτυξιακών στόχων που αλλιώς δεν θα ήταν εύκολο να επιτευχθούν. Το βιβλίο συμπεραίνει: «Όλες οι μεγάλες θρησκευτικές παραδόσεις του κόσμου περιέχουν ένα βασικό ηθικό υπόβαθρο που βεβαιώνει ότι η ζωή πρέπει να είναι σωστή και δίκαια - ότι κάθε ανθρώπινο πλάσμα αξίζει σεβασμό και αξιοπρέπεια. Ως προς τους στόχους αυτούς μπορεί να γίνει τεράστια πρόοδος, αλλά πρέπει να κινητοποιηθεί στην παγκόσμια σκηνή η ενέργεια που βασίζεται στην πίστη και την ηθική αυθεντία, αν πρόκειται να υπάρξει ελπίδα για την πραγματοποίησή τους.»²

2. Οι κοινωνικές υπηρεσίες των εκκλησιών που έχουν ως έμπνευση και κίνητρο την πίστη αναγνωρίζονται, αλλά ο δημόσιος ρόλος της θρησκείας στην κοινωνία δεν αναγνωρίζεται και δεν γίνεται αποδεκτός με την ίδια ευκολία. «Υπάρχει μια παράξενη διχοτόμηση, όπου η σύγχρονη κοινωνία δέχεται ευχαρίστως τη συμβολή των θρησκευτικών επιταγών, όταν αυτές είναι δημοφιλείς, π.χ. σε θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης, και απορρίπτει ακόμη και το δικαίωμα λόγου σε άλλους τομείς, όπως εκείνους της σεξουαλικής ή συζυγικής ηθικής, παραβλέποντας ότι οι θέσεις της εκκλησίας σχετικά με τη δικαιοσύνη ή σχετικά με τη σεξουαλική ηθική μπορεί να στηρίζονται στο ίδιο όραμα αξιοπρέπειας του ανθρωπίνου προσώπου χωρίς

---

² Katherine Marshall, Lucy Keough. Mind, Heart and Soul in the Fight Against Poverty. Washington, D.C.: The World Bank, 2004, p. 276

συμβιβασμούς με την κοινή γνώμη.»³ Υπάρχει τόσο μια εκκοσμίκευση που είναι ουδέτερη (Τα του Θεού τω Θεώ και τα του Καίσαρος τω Καίσαρι) όσο και μια εκκοσμίκευση που είναι επιθετική και εχθρική προς τη νόμιμη παρουσία της Εκκλησίας. Αλλά οι κοινωνικές υπηρεσίες των εκκλησιών δεν είναι δυνατό να λειτουργήσουν χωρίς κατάλληλους θεσμούς με νομική υπόσταση.

Η διαδικασία του Ελσίνκι, τα νέα συντάγματα των χωρών της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης αναγνωρίζουν τη θρησκευτική ελευθερία, και στην πράξη βρίσκεται σε εξέλιξη μια διαδικασία που προβλέπει νομοθετικά μέτρα για τη ρύθμιση της καταγραφής και των διαδικασιών της καθημερινής ζωής των θρησκευτικών ομολογιών, και εκεί η θρησκευτική ελευθερία εκλαμβάνεται ως συλλογικό καθώς και ως ατομικό δικαίωμα. Βεβαίως, υπάρχει αρκετά μεγάλη διαφοροποίηση των καταστάσεων από χώρα σε χώρα όσο αφορά στην υλοποίηση των κοινωνικών δραστηριοτήτων των εκκλησιών. Αλλά ουσιαστικά σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες υπάρχει νομικό καθεστώς για τις θρησκευτικές ομολογίες.

Ταυτόχρονα, ιδίως στη Δυτική Ευρώπη, η δημόσια κουλτούρα προωθεί την εκκοσμίκευση ή μια μορφή αδιάλλακτου λαϊκισμού που βλέπει δύο αντιμαχόμενες ανθρωπολογίες σε σύγκρουση. Από την ιστορική τομή του Διαφωτισμού και εφεξής, η θρησκεία απωθήθηκε προοδευτικά έξω από την ηθική, από την τέχνη, από την πολιτική και από την επιστήμη. Μια υλιστική κουλτούρα χειραφετημένη από τον Θεό γίνεται κουλτούρα του ατομικισμού, αποσπασμένη από καθετί το υπερβατικό. Η αναβίωση ευαγγελικών κινημάτων, του Ισλάμ, από την άλλη πλευρά, είναι ενδείξεις μιας τάσης αντι-εκκοσμίκευσης στον κόσμο. Ο Ιωάννης-Παύλος Β', αναφερόμενος ίσως στη διττή εμπειρία του από την Ανατολική και τη Δυτική Ευρώπη, έγραφε ότι από «τη βιβλική αντίληψη του ανθρώπου η Ευρώπη άντλησε ό,τι καλύτερο είχε ο ουμανιστικός της πολιτισμός, βρήκε έμπνευση για τα καλλιτεχνικά και διανοητικά της δημιουργήματα, δημιούργησε νομικά συστήματα και, το σπουδαιότερο, πρόβαλε την αξιοπρέπεια του προσώπου ως υποκείμενου αναπαλλοτρίωτων δικαιωμάτων»⁴.

Επιπλέον, υποστήριζε ο Πάπας, αυτή η κληρονομιά είχε χαρίσει στην Ευρώπη τον μοναδικό δημιουργικό της ρόλο στην παγκόσμια ιστορία.

Η βασική πρόκληση, λοιπόν, που αντιμετωπίζει η Εκκλησία, είναι πώς να αντισταθμίσει ένα πολιτισμό που με την αποκοπή του από τις ρίζες του Ευαγγελίου, οδηγείται σε απελπισία, σε δημογραφικό χειμώνα, στον κίνδυνο - για να χρησιμοποιήσουμε πάλι τα λόγια του Ιωάννη-Παύλου Β' - «της ολοκληρωτικής ουτοπίας της «δικαιοσύνης χωρίς ελευθερία» και της ουτοπίας «της ελευθερίας χωρίς αλήθεια» που συμβαδίζει με μια ψεύτικη αντίληψη της «ανεξίθρησκιας». Αντίθετα, η καθολική κοινωνική διδασκαλία, βασισμένη στις αρχές του φυσικού νόμου και προτείνοντας ένα όραμα ελεύθερης και ενάρετης κοινωνίας, μπορεί να γίνει δεκτή από κάθε Ευρωπαίο. Προσφέρει μια οικουμενική και δια-θρησκευτική γραμματική ικανή να στηρίξει ένα γνήσιο διάλογο που θα περιλαμβάνει εξ ίσου πιστούς και μη⁵. Αν τα πολιτισμικά και ιστορικά θεμέλια της Ευρώπης, όπου ο Χριστιανισμός είναι ζωντανή ενέργεια, γίνουν σεβαστά, τότε η Ευρώπη δεν θα είναι μια γεωγραφική έκφραση κατασκευασμένη από τη συρραφή λειτουργικών αξιών, πάντα εκτεθειμένη στον κίνδυνο και την καταστροφή όπως έδειξε ο αιώνας που πέρασε. Θα διαθέτει και

³ Archbishop Diarmuid Martin, « The Christian's Presence in the Pluralistic Public Square. » Origins, Febr.10, 2005, vol, 34, n.34, pp.541-46

⁴ John Paul II. Post-Synodal Apostolic Exhortation *Ecclesia in Europa*, n. 25

⁵ George Weigel. The Cube and the Cathedral: Europe, America, and Politics Without God. New York: Basic Books, 2005, p.123.

τα εργαλεία και την ικανότητα να αντιμετωπίσει και να λύσει τα προβλήματά της. Η Εκκλησία αρχίζει τη συμβολή της στην οικοδόμηση ενός βιώσιμου μέλλοντος από την εσωτερική της ζωή προσφέροντας μια κατανόηση του ανθρωπίνου προσώπου που είναι ρεαλιστική και πλήρης, που το βλέπει σε σχέση με τους άλλους και είναι υπεύθυνη και ανοιχτή προς το υπερβατικό του πεπρωμένο.

Από αυτήν την προϋπόθεση απορρέει η κοινωνική δράση της Εκκλησίας σε ανταπόκριση προς τις τρέχουσες ανάγκες της ανθρώπινης οικογένειας.

3. Ο κατάλογος των κοινωνικών προβλημάτων όπου δραστηριοποιείται η Εκκλησία με βάση την αντίληψή της για το ανθρώπινο πρόσωπο, για την ενότητα της ανθρώπινης οικογένειας, για τον κοινό προορισμό των αγαθών της γης – απόψεις που εξηγούνται καλά στην Επιτομή της Κοινωνικής Διδασκαλίας της Εκκλησίας (2004) – είναι μακρύς και περιλαμβάνει όλες τις πτυχές της ζωής. Η Εκκλησία δεν έχει την πρόθεση να υποκαταστήσει το Κράτος και τις αρμοδιότητές του, αλλά να καλύψει ένα κενό ή να προσφέρει μια θεμιτή εναλλακτική λύση. Μερικοί τομείς μπορούν να χρησιμεύουν σαν παραδείγματα της πολύπλευρης δράσης της Εκκλησίας στην ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου και στην προώθηση μιας ανάπτυξης επικεντρωμένης στο ανθρώπινο πρόσωπο.

α) Σε μια οικονομία βασισμένη στη γνώση, η εκπαίδευση και η επαγγελματική κατάρτιση αποτελούν προϋπόθεση για την απασχόληση. Είναι επίσης κρίσιμες για τη μετάδοση εκείνων των αξιών που κάνουν δυνατή την ειρηνική συμβίωση σε πλουραλιστικές κοινωνίες – και η παγκοσμιοποίηση των επικοινωνιών και της μετανάστευσης επηρεάζουν όλες τις χώρες. Η εμπλοκή της Εκκλησίας στην εκπαίδευση έχει μακρά παράδοση. Σήμερα, υπολογίζεται ότι 40 – 50 εκατομμύρια παιδιά της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης φοιτούν σε καθολικά σχολεία σε όλον τον κόσμο. Περίπου 1.300 καθολικά πανεπιστήμια προσθέτουν τις υπηρεσίες τους στην εκπαίδευση των νέων και στην πρόοδο της γνώσης. Από αυτά, 220 κολέγια και πανεπιστήμια βρίσκονται στις ΗΠΑ, με περίπου 500.000 φοιτητές. Νέα καθολικά πανεπιστήμια ανοίγουν στην Αφρική και σε άλλες ηπείρους. Στην Ανατολική Ευρώπη, νέα καθολικά πανεπιστήμια έχουν μόλις αρχίσει να λειτουργούν τώρα στη Σλοβακία, την Ουγγαρία και την Ουκρανία. Υπάρχουν επίσης πολλά εκκλησιαστικά πανεπιστήμια και ινστιτούτα ανώτερης εκπαίδευσης⁶.

β) Το μήνυμα του Ευαγγελίου τοποθετεί τη φιλανθρωπία στην καρδιά της χριστιανικής ταυτότητας. Η συμπόνια για την ανθρωπότητα που υποφέρει παρακινεί την εκκλησία να δρα ιδιαίτερα εκεί που δεν υπάρχει εναλλακτική λύση. Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του 2003 δείχνουν ότι η Εκκλησία λειτουργεί 5.236 νοσοκομεία, 16.679 ιατρεία, 656 λεπροκομεία, 14.794 άσυλα για ηλικιωμένους, χρονίως πάσχοντες, αναπήρους και άτομα με ειδικές ανάγκες, 9.996 ορφανοτροφεία, 10.634 νηπιαγωγεία κλπ – συνολικά 109.363 ιδρύματα⁷.

Η εξυπηρέτηση προσφέρεται κατά κανόνα ανεξάρτητα από θρησκεία, φυλή, φύλο ή εθνικότητα. Η Εκκλησία λειτουργεί τα ιδρύματά της μέσω θρησκευτικών κοινοτήτων, επισκοπών, ομάδων λαϊκών. Ανταποκρίνεται επίσης σε έκτακτες ανάγκες, π.χ. μέσω της Caritas Internationalis που είναι συνομοσπονδία 162 καθολικών οργανώσεων βοήθειας, ανάπτυξης και κοινωνικών υπηρεσιών που εργάζονται για τη δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου ιδίως για τους φτωχούς και τους καταπιεσμένους σε πάνω από 200 χώρες και περιοχές. Για την καταστροφή από το τσουνάμι τον περασμένο

⁶ Data provided by the Secretary of the Holy See's Congregation for Catholic Education

⁷ Secretariat of State. *Statistical Yearbook of the Church, 2003*. Rome: Libreria Editrice Vaticana, 2005.

Δεκέμβριο, η συνομοσπονδία Caritas διέθεσε βοήθεια ύψους 70 εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ.

Οι πανδημίες του HIV αποτελούν αίτιο μεγάλης ανησυχίας στον κόσμο. Το 2004 σημειώθηκαν 4,9 εκατομμύρια νέων μολύνσεων από HIV και υπήρχαν 39,4 εκατομμύρια άνθρωποι που ζούσαν με τον ιό, ενώ οι θάνατοι από AIDS έφτασαν 3,1 εκατομμύρια. Από όλα τα κέντρα θεραπείας ανθρώπων που ζούν με τον ιό HIV και με την ασθένεια AIDS σε ολόκληρο τον κόσμο, 26,7% επιχορηγούνται από την Καθολική Εκκλησία⁸.

γ) Στη συζήτηση για τη δημόσια πολιτική, η Εκκλησία συνηγορεί υπέρ του διαλόγου ως μέσου για την επικράτηση ειρήνης μεταξύ των διαφόρων μερίδων της κοινωνίας και μεταξύ των διαφόρων κρατών. Η έμφαση που δίνεται στον οικουμενισμό μπορεί να αποτρέψει την περιθωριοποίηση κάποιων μειονοτικών χριστιανικών κοινοτήτων και μπορεί να συντελέσει στη δημιουργία κοινού μετώπου για την υπεράσπιση των θεμελιωδών αξιών που βασίζονται στην κοινή πίστη και είναι αναγκαίες για την ειρηνική συνύπαρξη και τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Ο διάλογος ως κοινωνική μέθοδος προσλαμβάνει μεγαλύτερη σημασία σε μια Ευρώπη σε δημογραφική ύφεση όπου η μετανάστευση αποκτά μεγαλύτερη σημασία. Οι μετανάστες φέρνουν μαζί τους τον πολιτισμό τους και τις θρησκείες τους. Ενώ η οικονομία τους ζητά, η πολιτική τους απορρίπτει. Η Εκκλησία προσεγγίζει το σημαντικό αυτό ζήτημα τόσο με τη συμβολή της στην προστασία των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων αυτών των προσώπων όσο και με τη φροντίδα για την κάλυψη των άμεσων αναγκών τους και με την υποστήριξη νόμιμης και διαφανούς διαδικασίας κατά την άφιξή τους. Ο Observer της Ε.Ε. ανέφερε τον Μάρτιο ότι υπολογίζεται πως σήμερα ζουν στην Ευρώπη περίπου 20 εκατομμύρια Μουσουλμάνοι – περίπου 5% του πληθυσμού της Ε.Ε. Οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις βρίσκονται στη Γαλλία (4-5 εκατομμύρια), στη Γερμανία (πάνω από 3 εκατομμύρια), στο Ηνωμένο Βασίλειο (πάνω από 1,5 εκατομμύρια), στην Ισπανία (περίπου 1 εκατομμύριο), στην Ιταλία και την Ολλανδία (κοντά 1 εκατομμύριο). Μερικοί πιστεύουν ότι ο αριθμός των Μουσουλμάνων στην Ευρώπη θα διπλασιαστεί μέχρι το 2015⁹. Είναι φανερό ότι χρειάζεται επείγοντως εποικοδομητικός διάλογος για την ενσωμάτωση και τις αμοιβαίες σχέσεις. Το ίδιο ισχύει για τα βιοηθικά ζητήματα - τη νέα επιστημονική έρευνα πάνω στα βλαστοκύτταρα, τους χειρισμούς στα έμβρυα και στον εγκέφαλο, τις συγκρούσεις με το χριστιανικό όραμα του ανθρωπίνου προσώπου. Η διεξαγωγή διαλόγου με την επιστήμη και η συμβολή σε μεγαλύτερη συνειδητοποίηση από το κοινό των ενδεχόμενων συνεπειών για την κοινωνία των ανήθικων πειραματισμών δεν είναι μόνο θρησκευτικό καθήκον αλλά υπηρεσία για το μέλλον της Ευρώπης.

δ) Στο μακρύ της ταξίδι, η Εκκλησία ήρθε συχνά αντιμέτωπη με κρίσεις και αλλαγές. Αν και μερικές φορές υπολείφθηκε από τα ίδια της τα πρότυπα και στόχους, απέδειξε τη σταθερή προσοχή και υπηρεσία της προς την κοινωνία προσφέροντας μόνιμες αξίες, την αίσθηση ελπίδας για το μέλλον, εκτίμηση και υπεράσπιση των επιτευγμάτων της ανθρώπινης λογικής, στοργική φροντίδα για τους πάσχοντες και τους φτωχούς, ηχηρό κάλεσμα για δικαιοσύνη έτσι ώστε όλοι οι άνθρωποι να έχουν μερίδιο στα οφέλη των σύγχρονων τεχνικών και οικονομικών προόδων.

⁸ UNAIDS. Programme Coordinating Board. « UNAIDS Policy Position Paper ; Intensifying HIV Prevention » (UNAIDS/PCB(17)/05.4). Geneva, 2005

⁹ Elitsa Vucheva, « Anti-Muslim discrimination in EU on the increase. » EUObserver.com, 08.03.2005.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Ευχαριστούμε τον Σεβασμιώτατο, για όσα χρήσιμα, άκρως διαφωτιστικά και πολύτιμα, είχε την καλοσύνη να θέσει υπόψη μας.

Και να παρακαλέσω τώρα την Δρα κα Aruna Gnanadason, Συντονίστρια της Ομάδας Δικαιοσύνης και Ειρήνης, από τις Μεταρρυθμισμένες εκκλησίες, Εκκλησία της Νότιας Ινδίας.

Θα εισηγηθεί το θέμα «Οι Μεταρρυθμισμένες εκκλησίες μπροστά στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής».

A.GNANADASON: Σας ευχαριστώ πολύ για το προνόμιο να ομιλήσω ενώπιόν σας. Μου ζητήθηκε να αναφερθώ στη στάση των Μεταρρυθμισμένων Εκκλησιών προς τις προκλήσεις της νέας εποχής.

Ο Διαμαρτυρόμενος Χριστιανισμός ή αλλιώς, η Μεταρρυθμισμένη παράδοση της Εκκλησίας διαδραμάτισε κρίσιμο ρόλο στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική ζωή του κόσμου της πολιτικής και της οικονομίας ειδικά στην Ευρώπη και από εκεί σε άλλα μέρη του κόσμου. Το ιστορικό αυτό μωσαϊκό πρέπει να αναγνωριστεί και να επιβεβαιωθεί, ιδίως επειδή η μεταρρυθμισμένη παράδοση συνέβαλε σημαντικά στις δεοντολογικές και ηθικές αξίες που στήριξαν τη δημόσια ζωή και τη διεθνή πολιτική. Π.χ. τα καθεστώτα ανθρωπίνων δικαιωμάτων τόσο των κυβερνήσεων όσο και των διακυβερνητικών θεσμών όπως ο ΟΗΕ, άντλησαν πολλά από τη Μεταρρυθμισμένη ηθική. Βάσει του ιστορικού παρελθόντος των σχισμάτων και των εντάσεων στους κόλπους της Μεταρρυθμισμένης οικογένειας, είναι σήμερα προφανής η προσήλωση στον οικουμενισμό ή στην ενότητα των εκκλησιών όπως και στην ενότητα όλης της ανθρώπινης κοινωνίας. Αυτή υπήρξε και εξακολουθεί να είναι η σπουδαία και σημαντική συμβολή των Μεταρρυθμισμένων Εκκλησιών, αφού η Μεταρρυθμισμένη οικογένεια είναι εκείνη που στηρίζει τις σπουδαίες οικουμενικές πρωτοβουλίες σε όλα τα μέρη του κόσμου. Επιπλέον, είναι σημαντικό να αναγνωριστεί ότι, από την ίδια τη φύση της Μεταρρύθμισης – οι εκκλησίες αυτές υπήρξαν πάντοτε ανοιχτές στην ανανέωση και τον μετασχηματισμό της ίδιας τους της ζωής και της ζωής της κοινωνίας γύρω τους. Και όμως, παρά αυτό το ιστορικό και παρά τις σημαντικές συνεισφορές τους, οι Μεταρρυθμισμένες εκκλησίες αντιμετωπίζουν προκλήσεις που αμφισβητούν την ίδια την ύπαρξή τους, και μερικές φορές απορροφήθηκαν τόσο από τον αγώνα για την επιβίωσή τους, που έχασαν ευκαιρίες να διαδραματίσουν μεταρρυθμιστικό ρόλο στον δημόσιο και πολιτικό βίο.

Μετατόπιση του πυρήνα του Διαμαρτυρόμενου Χριστιανισμού:

Το κέντρο βάρους του Χριστιανισμού υφίσταται σήμερα μια δημογραφική μετατόπιση από το βόρειο προς το νότιο ημισφαίριο. Πολλές προτεσταντικές εκκλησίες στην Ευρώπη βλέπουν το ενεργό ποίμνιό τους να μειώνεται και κυρίως οι νέοι φεύγουν από τις εκκλησίες γιατί δεν τους ενδιαφέρει η έντονα θεσμική και δογματική εκκλησία. Ακούμε για ναούς που πωλούνται και για κληρικούς που απολύονται επειδή οι Μεταρρυθμισμένες εκκλησίες δεν διαθέτουν τους οικονομικούς πόρους για να τους συντηρήσουν καθώς τα έσοδά τους μειώνονται. Συγχρόνως, η φαινομενική ανάπτυξη των εκκλησιών στην Αφρική, στην Ασία και στη Λατινική Αμερική μετέβαλε σημαντικά τη μορφή του Μεταρρυθμισμένου Χριστιανισμού μετατοπίζοντας το βάρος προς τον νότο. Δυστυχώς αυτό καταλήγει και σε μια άλλη συνέπεια για τον παγκόσμιο Χριστιανισμό. Οι Μεταρρυθμισμένες εκκλησίες ήταν κυρίως εκείνες που συντήρησαν τον κλήρο και τις υπηρεσίες των εκκλησιών στον

νότο καθώς και το παγκόσμιο οικουμενικό κίνημα. Καθώς μειώνονται τα μέλη τους και, κατά συνέπεια, τα έσοδά τους, αδυνατούν πια να εκπληρώσουν τις δεσμεύσεις τους για αλληλεγγύη προς τις ασθενέστερες αδελφές τους εκκλησίες στον νότο αλλά και προς το παγκόσμιο οικουμενικό κίνημα συνεργασίας μεταξύ των εκκλησιών.

Επιπλέον παρατηρείται ένα άλλο φαινόμενο: Η έντονη ανάπτυξη του «άτυπου τομέα» του Χριστιανισμού που αντιπροσωπεύεται από μεγα-εκκλησίες και άλλες εκφράσεις μετα-ομολογιακού Χριστιανισμού (κατάργησης των διαφόρων επί μέρους χριστιανικών ομολογιών), όπου συμπεριλαμβάνεται και μια «πνευματικότητα» που δεν συνδέεται με τους παραδοσιακούς θεσμούς. Αυτές οι νέες μορφές Χριστιανισμού εμπεριέχουν μια υπόσχεση αλλά και μια πρόκληση. Υπόσχεση, γιατί μπορούν να οδηγήσουν σε ανανέωση της ενίοτε πολύ ιεραρχικής και πατριαρχικής εκκλησίας. Αλλά και πρόκληση, γιατί δεν συνδέονται πια με την Μεταρρυθμισμένη παράδοση και κάποιες φορές έχουν τις ρίζες τους σε ένα διαστρεβλωμένο χριστιανικό μήνυμα. Μερικές απ' αυτές κηρύσσουν αυτό που αποκαλείται «πίτα στον ουρανό» ή το ευαγγέλιο της «ευημερίας», δηλαδή υποσχέσεις για πλούτη και καλοπέραση στη μεταθανάτια ζωή – πωρώνοντας την πολιτική και κοινωνική βούληση να εργαστούμε προς την κατεύθυνση της μεταρρύθμισης στον σημερινό κόσμο. Η διδασκαλία του «κοινωνικού ευαγγελίου» που πρόσφερε στον κόσμο και στην εκκλησία η Μεταρρυθμισμένη θεολογία αμφισβητείται από τα νέα κύματα «θεολογικού φονταμενταλισμού» και του «συντηρητισμού» των νέων αυτών εκκλησιαστικών κινημάτων.

Θρησκευτική διαφορετικότητα – η ενότητα πέρα από τον πλουραλισμό:

Μια ακόμη πρόκληση προέρχεται από το παρελθόν μας. Η ιστορία της Μεταρρυθμισμένης ιεραποστολής βασίστηκε σε μια υπερ-τονισμένη αντίληψη του προσηλυτισμού του κόσμου προς το Χριστό, στα πλαίσια μιας θεολογίας των θρησκειών που δεν έβλεπε δυνατότητα εν Θεώ ζωής μέσα από άλλες θρησκευτικές παραδόσεις. Η επιδίωξη του να καταστεί πλειοψηφία οδήγησε στην ιμπεριαλιστική και αποικιοκρατική ιστορία της εκκλησίας, όπου η πολιτική εξουσία πρόσφερε στον Χριστιανισμό τη δυνατότητα να γίνει η μία και μοναδική θρησκεία του λαού¹⁰.

Συνεπώς, στην πορεία αυτής της ιστορίας, η εμπλοκή με ανθρώπους άλλων θρησκειών υπήρξε αμφιλεγόμενη, αφού επηρεαζόταν από αντιλήψεις της χριστιανικής αποστολής που υπαγόρευαν προσηλυτισμούς. Υπήρχαν ανησυχίες ότι οι σχέσεις μεταξύ των διαφόρων θρησκειών θα ανάγκαζαν τους Χριστιανούς να κάνουν συμβιβασμούς. Επιπλέον, πίστευαν ότι ένα έθνος ήταν δυνατό να είναι τελείως «κοσμικό» στη ζωή του και στον τρόπο που καλλιεργούνται οι σχέσεις.

Γίνεται όμως όλο και πιο φανερό ότι οι θρησκείες παίζουν αποφασιστικό ρόλο στη ζωή των εθνών και των λαών και δεν μπορούν να αγνοούνται. Οι θρησκείες άλλωστε επηρεάζουν τις σχέσεις μεταξύ εθνών όπως έδειξαν τα πρόσφατα γεωπολιτικά γεγονότα. Η «χρήση» και «κατάχρηση» της θρησκείας κερδίζει έδαφος. Η πρόκληση που πρέπει να δούμε εδώ συνίσταται στο γεγονός ότι και κάποιοι διαμαρτυρόμενοι χριστιανοί ευαγγελιστές χρησιμοποίησαν βίαιη γλώσσα και επιθετικές τακτικές για να «ευαγγελίσουν» τον κόσμο. Έτσι λοιπόν, ζούμε σήμερα σε ένα κόσμο όπου ο θρησκευτικός πλουραλισμός και ο διάλογος με άλλες

¹⁰ Arianajah Wesley, *Χριστιανική Αποστολή: Το τέλος ή ένα νέο ξεκίνημα*, Προεδρείο Παγκοσμίων Υπουργείων, Ενωμένη Μεθοδική Εκκλησία στις ΗΠΑ. Mss.

θρησκείες έχει γίνει σημαντικός και μάλιστα επιτακτικός. Αποδείχτηκε ότι αυτή είναι μια από τις μείζονες προκλήσεις για την οικογένεια των Μεταρρυθμισμένων εκκλησιών.

Η κατάσταση περιπλέκεται σήμερα ακόμη περισσότερο, επειδή ζούμε σε ένα παγκοσμιοποιημένο κόσμο όπου ο πλουραλισμός και η διαφορετικότητα απειλούνται και υπάρχει η τάση προώθησης μιας «μονο-κουλτούρας» που παράγεται από τα κέντρα οικονομικής και πολιτικής εξουσίας κυρίως στην Ευρώπη και στη Β. Αμερική. Ανακύπτει έτσι ένας επιθετικός ατομικισμός και ένα είδος ανταγωνισμού προς τα θρησκευτικά συστήματα άλλων. Οι πράξεις βίας εναντίον όλων των Μουσουλμάνων ή ακόμη και ανθρώπων που έμοιαζαν με Μουσουλμάνους που σημειώθηκαν στις ΗΠΑ και σε μέρη της Ευρώπης μετά την 11^η Σεπτεμβρίου, αποτελούν ένα ενδεικτικό παράδειγμα. Ένας Ρωμαιοκαθολικός θεολόγος από την Ινδία περιγράφει ως ακολούθως: «Η «δαιμονοποίηση» ακολουθείται από τη στράτευση. Η στράτευση γίνεται βασικό μέρος της πολιτικής και περιλαμβάνει όχι μόνο αγώνα αλλά και βία. Και η βία αναγορεύεται σε αρετή»¹¹

Οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι κάποιοι τρομοκρατούν τον κόσμο στο όνομα της θρησκείας. Αυτό όμως που έχει σημασία για εμάς ως Χριστιανοί είναι ο ρόλος μας στην επανόρθωση των αδικιών και η άντληση πόρων από την κληρονομιά της πίστης μας για να διδάσκουμε ανοχή και φιλοξενία. Οι νέες μεταναστευτικές πολιτικές των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων αποσκοπούν στον εξονυχιστικό έλεγχο και απώθηση εκείνων που έρχονται αναζητώντας άσυλο από πολιτικές, οικονομικές ή κοινωνικές διακρίσεις. Αυτοί οι νόμοι είναι πολύ συχνά αντίθετοι προς την επιταγή του Ευαγγελίου που απαιτεί από εμάς να καλωσορίζουμε τον ξένο – αυτό πρέπει να γίνει το σύνθημα της πολιτικής μας δέσμευσης.

Μια φωνή ηθικής στον κόσμο

Η ηθική παραμένει η λυδία λίθος της Μεταρρυθμισμένης θεολογίας και σε διάφορες στιγμές στην ιστορία της, τα θέματα ηθικής και δεοντολογίας έθεσαν υπό αμφισβήτηση τη ζωή της εκκλησίας. Πρόσφατα, το θέμα της ομοφυλοφιλίας έφτασε επικίνδυνα κοντά στο να προκαλέσει διχασμό στην εκκλησία. Οι συζητήσεις σε πολλές εκκλησίες - στην Ενωμένη Μεθοδιστική Εκκλησία στις ΗΠΑ και στην Πρεσβυτεριανή Εκκλησία της Αοτσαρόα Νέας Ζηλανδίας, στην Μεταρρυθμισμένη Εκκλησία της Νότιας Αφρικής, για να αναφέρουμε μόνο μερικά παραδείγματα – ήταν οδυνηρές και γεμάτες ένταση. Η νεότερη γενεά των Χριστιανών, ιδίως στη Β. Αμερική και στην Ευρώπη, δεν ενδιαφέρεται πλέον για μια εκκλησία που απασχολείται με θέματα της ανθρώπινης σεξουαλικότητας – για τους νέους, όλα αυτά είναι φυσιολογικές ανθρώπινες καταστάσεις και συνεπώς δεν αξίζουν όλες αυτές τις διχογνωμίες. Έχουμε εδώ μια πραγματική πρόκληση για τις βασικές Μεταρρυθμισμένες εκκλησίες. Υπάρχουν όμως και άλλες, νεοεμφανιζόμενες ηθικές προκλήσεις που προκύπτουν από την βιο-ηθική και τη δυνατότητά της να χειραγωγεί στη ζωή.

Αλλά στην άδικο παγκόσμια τάξη σήμερα, υπάρχουν και άλλα ηθικά ζητήματα στα οποία οι Μεταρρυθμισμένες εκκλησίες καλούνται να λάβουν θέση. Πολύ συχνά ασχολούμαστε με προσωπικά και ατομικά ζητήματα ηθικής που δεν αναγνωρίζουμε ως αμαρτωλά και άδικο στην συλλογική και κοινοτική μας συμπεριφορά. Πώς

¹¹ Kappen Sebastian, SJ, "Ο ρόλος της Θρησκείας για την καταπολέμηση του Κομμουνισμού", *Αγोध्या: Οι επιπτώσεις του στο κράτος και την κοινωνία της Ινδίας*, (Βομβάη: BUILD, 1993.) 9

αντιμετωπίζουν οι εκκλησίες τα μεγαλύτερα διαρθρωτικά αμαρτήματα που αποκλείουν εκατομμύρια ανθρώπων από τα οφέλη της ανάπτυξης; Πώς μπορούμε να συγχωρούμε τη βία της φτώχειας και τις απάνθρωπες πολιτικές των Διεθνών Οικονομικών Οργανισμών και των πολυεθνικών εταιρειών που καταστρέφουν ατιμωρητί τις ζωές των ανθρώπων και τη γη; Πώς μπορούμε να σιωπούμε για αυτά τα μεγάλα προβλήματα και ύστερα να μιλούμε για ανηθικότητα σε εντελώς προσωπικό επίπεδο; Ο Dr. Samuel Kobia, Γενικός Γραμματέας του Παγκόσμιου Συμβουλίου Εκκλησιών, περιγράφει με αυτά τα λόγια τη γενική κατάσταση που συχνά διστάζουμε να χαρακτηρίσουμε αμαρτωλή:

Τώρα, στις αρχές του 21^{ου} αιώνα, είμαστε μάρτυρες μιας νέας ιδεολογίας που δεν υποκινείται ουσιαστικά από ιδέες του πώς να οργανωθεί και να διευκολυνθεί η εποικοδομητική αλλαγή στην κοινωνία, αλλά ενδιαφέρεται μάλλον να αποκτήσει μεγαλύτερη δυνατότητα να ελέγξει και να επιβληθεί στους ανθρώπους όσο και να ελέγξει τους φυσικούς πόρους του κόσμου. Διαιωνίζει τη λογική της αντιπαράθεσης, του ανταγωνισμού, του πολέμου και της βίας. Η χρήση βίας σήμερα συνοδεύεται από την εξουσία να ερμηνεύεται ο κόσμος του άλλου με την ονομασία «νέοι εχθροί της ανθρωπότητας» με τρόπο που νομιμοποιεί μια κουλτούρα βίας. Σε μια εποχή που ο θρίαμβος της εκκοσμίκευσης βρίσκεται στο απόγειό του στον κόσμο του βορρά και της δύσης, η διαδικασία χαρακτηρισμού «εχθροί της δημόσιας ζωής» είναι γεμάτος από τον θρησκευτικό συμβολισμό του καλού και του κακού, όπου γίνεται επίκληση του Θεού - αυθαίρετη επίκληση του Θεού - με τρόπο που εξυπηρετεί συγκεκριμένες επιθετικές προτεραιότητες. Σ' αυτό το πλαίσιο, η ανασφάλεια, ο φόβος και το άγχος κυριαρχούν στη ζωή πολλών ανθρώπων σε όλες τις περιοχές.

Ο σημερινός κόσμος εξακολουθεί να είναι απειλητικός και ταραγμένος. Αντί να αναζητούν ειρηνικούς και δίκαιους τρόπους αντιμετώπισης αυτής της τάσης, οι κοινωνίες εναποθέτουν την εμπιστοσύνη τους στη στρατιωτική ισχύ. Η αναζήτηση πιο τελειοποιημένων όπλων μαζικής καταστροφής γίνεται προοδευτικά το μοναδικό μέσο για την εγγύηση της ασφάλειας των εθνών κρατών στον ανεπτυγμένο κόσμο. Αλλά ακόμη και οι όχι τόσο ανεπτυγμένες και όχι τόσο πλούσιες χώρες προσπαθούν να προστατέψουν τον εαυτό τους με την απόκτηση των ίδιων επικίνδυνων όπλων μαζικής καταστροφής που χρησιμοποιούν οι πλούσιοι και ισχυροί για να εξαπλώσουν την ηγεμονία τους στον κόσμο. Η πρόσφατα αυξανόμενη τάση είναι να υπακούουν οι οικονομικές πολιτικές σε πολιτικές και στρατιωτικές επιδιώξεις μάλλον παρά στις βασικές ανάγκες για τις οποίες προορίζονται ή τις οποίες ισχυρίζονται ότι εκπροσωπούν¹².

Ποιος είναι ο ρόλος μας συνεπώς ως Χριστιανών, μεταρρυθμισμένων και άλλων ομολογιών; Οι κύριες προκλήσεις ενώπιον του σύγχρονου κόσμου και όχι μόνο των μεταρρυθμισμένων Χριστιανών, αλλά στο σύνολό μας, είναι να εργασθούμε προς την κατεύθυνση μίας νέας κουλτούρας ειρήνης και δικαιοσύνης για την πρόληψη και αντιμετώπιση όλων των μορφών αδικίας και βίας στον κόσμο μας. Είναι η στιγμή για τις Μεταρρυθμισμένες εκκλησίες και για όλους τους Χριστιανούς να διαβάσουμε τα σημεία των καιρών και να ανανεωθούμε από την επιταγή του Ευαγγελίου· να μιλάμε

---

¹² Samuel Kobia, Εισήγηση του Γενικού Γραμματέα στην κεντρική Επιτροπή, Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, Φεβρουάριος 2005, Γενεύη, Ελβετία. Mss.

ειλικρινά και καλόπιστα και να εργαστούμε για ένα δίκαιο και ειρηνικό κόσμο. Σας ευχαριστώ.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Να ευχαριστήσουμε την κα Gnanadason, για την πολύ συγκεκριμένη και σαφέστατη ανάλυση που μας έκανε και τις επισημάνσεις, ιδιαίτερα χρήσιμες και σημαντικές.

Να δώσω τώρα τον λόγο στον κ. Γκάρι Βατσικούρα, διδάκτορα της Θεολογίας και συνεργάτη του Ιδρύματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Ορθόδοξης Θεολογίας του Ορθόδοξου Κέντρου του Οικουμενικού Πατριαρχείου στο Σαμπεζύ.

Γ.ΒΑΤΣΙΚΟΥΡΑΣ: Σας ευχαριστώ.

Κύριε Πρόεδρε, Σεβασμιώτατε, αξιότιμοι καλεσμένοι, Η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι μια παραδοσιακή Εκκλησία με πείρα, που σημαίνει ότι είναι ανοιχτή στο διάλογο με πνεύμα συνέχειας και ανανέωσης. Στην αναζήτηση της ανανέωσης της πνευματικής και πολιτισμικής ταυτότητας του κόσμου, είναι καθήκον της Ορθοδοξίας να διακηρύσσει και να μεταδίδει τη χριστιανική πίστη για τη σχέση μεταξύ Θεού, ανθρώπου και του κόσμου. Δεδομένου ότι ο χριστιανικός κόσμος είναι συνεχώς αντιμέτωπος με μια ηθική κρίση¹³, η Ορθόδοξη Εκκλησία επιτέλεσε αυτή την αποστολή σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας της αναφερόμενη «στη βίωση της χριστιανικής ζωής, στην προσπάθεια ερμηνείας με τακτικό τρόπο των βασικών αρχών στις οποίες αυτή στηρίζεται και στη συγκεκριμένη εφαρμογή της Ορθόδοξης Χριστιανικής ηθικής διδασκαλίας στον άνθρωπο».

Κλίση

Η εφαρμογή της ηθικής διδασκαλίας συντελεί με ουσιαώδη τρόπο στη βίωση της χριστιανικής ζωής και στην κοινωνική συνοχή και τελικά στην παγκόσμια τάξη, ιδίως στην ειρηνική συνύπαρξη μεταξύ των λαών. Η χριστιανική ζωή είναι κατά βάσιν η κλίση για την μεταμόρφωση του κόσμου με την αγάπη, η πρωταρχική εσωτερική προδιάθεση για την κατάλληλη εξωτερική συμπεριφορά της ζωής», και η φιλανθρωπία που μεταφέρει την αγάπη του Θεού και την αγάπη του ανθρώπου προς τον άνθρωπο. Είναι μια χριστοκεντρική προσέγγιση απέναντι στον κόσμο, στους θεσμούς του, στα προβλήματα και στην πραγματικότητά του. Αυτό μπορεί πράγματι να συμβάλει στην τάξη, στο πρότυπο και στη δομή του κόσμου σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο και να λύσει προβλήματα – πνευματικά, οικονομικά, κοινωνικά, διατροφικά, περιβαλλοντικά, και πολιτικά. Σε κάθε περίπτωση, η πρόκλησή μας ως Χριστιανών είναι να εξασφαλίζουμε ότι η ζωή μας είναι συμβατή με την ουσία και τη διδασκαλία του Ευαγγελίου.

Διότι καλούμεθα να γίνουμε «δούλοι κυρίου» και να συμμορφωθούμε με την επιταγή: *«μη συσχηματίζεσθαι τω αιώνι τούτω, αλλά μεταμορφούσθαι τη ανακαινώσει του νοός υμών, εις το δοκιμάζειν υμάς τί το θέλημα του Θεού, το αγαθόν και ευάρεστον και τέλειον»* (Ρωμ. 12:2). Τελικά, η εμπειρία της Βασιλείας, η εμπειρία μιας νέας «παγκόσμιας τάξης» κυβερνώμενης από τον Θεό, όπου το τέλος της ανθρώπινης ύπαρξης είναι η θέωση, δηλαδή η εξομοίωση με τον Θεό.

Αλλά ο άνθρωπος με το θείο δώρο της ελευθερίας, διατρέχει τον κίνδυνο της ανυπακοής, ανεξαρτητοποίησης από τον Θεό και συνεπώς πτώσης. Ο άνθρωπος και ο κόσμος που δεν κυβερνώνται από τον Θεό επιτρέπουν στο Κακό να διαδραματίζει τον τρομακτικό του ρόλο.

¹³ Khodre, Metropolitan Georges, L'appel de l'Esprit: Eglise et societe", p. 164

«Οι συνέπειες αυτού του κακού είναι οι μάστιγες και οι κακίες που έχουν γίνει τα προνόμια στην εποχή μας: εκκοσμίκευση, βία, χαλάρωση των ηθών, αρνητικά φαινόμενα μεταξύ μερικών σημερινών νέων, ρατσισμός, εξοπλισμοί και πόλεμοι. Είναι πλήθος οι παράγοντες που προκαλούν τα δεινά από τα οποία πάσχει η κοινωνία: καταπίεση των μαζών, κοινωνική ανισότητα, περιορισμοί του ανθρώπινου δικαιώματος ελευθερίας της συνείδησης – ιδίως του δικαιώματος της θρησκευτικής ελευθερίας (ενός δικαιώματος που σε ορισμένες γνωστές περιπτώσεις περιορίζεται σε τέτοιο βαθμό ώστε να εκμηδενίζονται όλες οι μορφές θρησκευτικής ζωής) – οικονομική αθλιότητα, αδικία στην κατανομή των καταναλωτικών αγαθών ή ακόμη απόλυτη έλλειψή τους, υποβάθμιση των φυσικών πόρων, λιμός εκατομμυρίων υποσιτιζόμενων ανθρώπων, εξορίες, το οξύ πρόβλημα των προσφύγων, η μαζική μετανάστευση, η καταστροφή του περιβάλλοντος, τα προβλήματα των αναπτυσσομένων κοινωνιών σε ένα κόσμο που είναι άνισα βιομηχανοποιημένος και κυριαρχείται όλο και περισσότερο από την τεχνολογία, η εναπόθεση ελπίδων στην μελλοντολογία – όλα αυτά τα φαινόμενα διαιωνίζουν το απέραντο άγχος που κυριαρχεί στη ζωή της ανθρωπότητας σήμερα.»¹⁴

Για αυτούς τους λόγους, η σημασία του ανθρώπου ως προσώπου, που απειλείται από την παρουσία του κακού στον κόσμο, πρέπει να τονίζεται από την Ορθόδοξη Εκκλησία μέσα από την παρουσία της, τη θεολογία της, τη λατρεία και το ποιμενικό έργο.

Ευθύνη

Για να εκπληρώσουν αυτή την αποστολή, οι ορθόδοξοι ηγέτες πρέπει να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής με αίσθημα ευθύνης, όπως συνοψίζεται με τα λόγια του Αποστόλου Παύλου: «Ούτως ημάς λογιζέσθω άνθρωπος, ως υπηρέτας Χριστού και οικονόμους μυστηρίων Θεού. ό δε λοιπόν ζητείται εν τοις οικονόμοις, ίνα πιστός τις ευρεθή.» Έτσι μερικά από τα βασικά χαρακτηριστικά των ευθυνών ενός Ορθόδοξου ηγέτη μπορούν να οριστούν ως εξής: Συνείδηση της προέλευσης και του ιερού χαρακτήρα της εξουσίας του Ορθόδοξου ηγέτη, καλλιέργεια ηθικών και πνευματικών ιδιοτήτων, υπευθυνότητα στην εκτέλεση του λειτουργικού και ποιμαντικού έργου χωρίς η πνευματική εξουσία να γίνεται καταπιεστική. Να είναι ευαίσθητος δέκτης των μηνυμάτων των καιρών και έτοιμος να ανταποκριθεί σε κάθε πρόσκληση με σύνεση και διάλογο, και να παραμένει πάντα υπηρέτης του Χριστού και οικονόμος των μυστηρίων του Θεού στην υπηρεσία του ανθρώπου, για τον οποίον πέθανε ο Χριστός. Εμείς, ως Ορθόδοξοι Χριστιανοί, οπουδήποτε και αν υπηρετούμε στο δημόσιο στίβο, καλούμεθα επίσης να είμαστε κατά παρόμοιο τρόπο υπεύθυνοι ανταποκρινόμενοι στην κρίση που επικρατεί στον κόσμο, ενθυμούμενοι ότι η Εκκλησία πρέπει να παραμείνει Εκκλησία μέσα από τη δράση της ώστε να αποφύγει τον κίνδυνο να εκκοσμικευθεί.

Ορθόδοξο Κέντρο του Οικουμενικού Πατριαρχείου

Μια κυρίαρχη απάντηση σε αυτές τις προκλήσεις και πνευματική έκφραση της παγκόσμιας αποστολής της Ορθόδοξης Εκκλησίας στη σύγχρονη εποχή, δόθηκε κατά την Οικουμενική Πατριαρχία του Αθηνάγορα Ι, με τη δημιουργία του Ορθόδοξου Κέντρου του Οικουμενικού Πατριαρχείου το 1966. Το Κέντρο είχε τους εξής βασικούς σκοπούς: Να κάνει γνωστή στον Δυτικό κόσμο τη

¹⁴ Illrd Preconciliar Panorthodox Conference, Episkepsis

διδασκαλία, την παράδοση και τη λειτουργική ζωή της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Να μελετά τη θεολογία και την πνευματική ζωή των άλλων Χριστιανικών Εκκλησιών και άλλων θρησκειών, αποκλείοντας κάθε είδος συγκρητισμού καθώς και κάθε απόπειρα επιβολής της θρησκείας του ενός στους άλλους, να προάγει το οικουμενικό πνεύμα της χριστιανικής ενότητας, και να διευκολύνει τις επαφές μεταξύ τοπικών Ορθόδοξων Εκκλησιών καθώς και τις επαφές των Ορθόδοξων Εκκλησιών στο σύνολό τους με άλλες Χριστιανικές Εκκλησίες και ομολογίες.

Η αποστολή του Πατριαρχικού Κέντρου αντλεί έμπνευση από το όραμα του Αποστόλου Παύλου των Εθνών, που απεικονίζεται σε μια τοιχογραφία στην είσοδο του Ναού. Το όραμα αυτό, σύμφωνα με την αφήγηση που περιέχεται στις Πράξεις των Αποστόλων, υπήρξε αποφασιστικό για την ιστορική πορεία του Χριστιανισμού στην Ευρώπη. Ο Απόστολος Παύλος αποφάσισε να υπακούσει τον άνθρωπο από τη Μακεδονία που του παρουσιάστηκε στο όνειρό του λέγοντάς του «Έλα στη Μακεδονία να μας βοηθήσεις» και να μη συνεχίσει την ιεραποστολή του στην Ασία όπως επιθυμούσε. Η τοιχογραφία προβάλλει τον σύγχρονο κόσμο, βουνά από εργοστάσια με σωλήνες και καμινάδες που ξερνούν καπνό, και θα μπορούσε να συμβολίζει τη Δύση του σήμερα και ιδίως τα οικολογικά του προβλήματα. Στο κάτω μέρος, από την άλλη πλευρά της θάλασσας είναι ένας κήπος με σπασμένες κολώνες που υποδηλώνει το τέλος της αρχαιότητας και της ειδωλολατρίας. Ο Απόστολος Παύλος είναι πρόθυμος να βοηθήσει κάθε εποχή, ιδιαίτερα τη δική μας: το γεγονός είναι ότι η συνεχής ανάπτυξη της τεχνολογίας δεν αποτελεί αναγκαστικά εμπόδιο για το θρησκευτικό συναίσθημα.

Το Κέντρο έκανε αρκετά για να ανοίξει την Ορθόδοξη Εκκλησία προς τη Δύση – μια γέφυρα ανάμεσα σε Ανατολή και Δύση ή ένα παράθυρο μέσα από το οποίο η Ανατολή μπορεί να κοιτάζει τη Δύση και αντίστροφα.

Το Κέντρο, ως έδρα της Γραμματείας για την Προπαρασκευή της Μεγάλης και Αγίας Συνόδου, ενίσχυσε πράγματι την ενότητα της Ορθοδοξίας κατά τα τελευταία σαράντα χρόνια και εξέφρασε την Ορθόδοξη θέση πάνω στις ειδικές προκλήσεις της εποχής μας: το οικουμενικό κίνημα, τον διάλογο μεταξύ των θρησκειών, την επίτευξη της ειρήνης, της δικαιοσύνης, της ελευθερίας, της αδελφοσύνης και της αγάπης μεταξύ των λαών, την κατάργηση των φυλετικών και άλλων διακρίσεων κλπ.

Στο τοπικό επίπεδο, ο πρόσφατος κοινωνικός και ηθικός προβληματισμός που λαμβάνει χώρα στη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία και που κατέληξε στις «Βάσεις της Κοινωνικής Αντίληψης της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας» εντόπισαν θεμελιώδεις αρχές, βάσει των οποίων η Εκκλησία μπορεί να συζητά πάνω σε ευρύ φάσμα ζητημάτων που άπτονται της Εκκλησίας και της Κοινωνίας: Εκκλησία και Έθνος, Εκκλησία και Κράτος, Χριστιανική ηθική και κοσμικός νόμος, Εκκλησία και Πολιτική, η εργασία και οι καρποί της, περιουσία, πόλεμος και ειρήνη, έγκλημα, τιμωρία, αναμόρφωση, προβλήματα βιοηθικής, προσωπικά και οικογενειακά θέματα, καθώς και δημόσια ηθική, προσωπική και εθνική υγεία.

Στον τομέα της βιοηθικής π.χ., αν και η Ορθόδοξη Εκκλησία διεξάγει συνεχώς διαλόγους και συζητήσεις, είναι ουσιαστικά ανέτοιμη για να εκφράσει μια τεκμηριωμένη και πιστευτή δική της πρόταση σε πανορθόδοξο επίπεδο. Για αυτό το λόγο, μετά από αίτημα πολλών τοπικών Ορθόδοξων Εκκλησιών, το Οικουμενικό Πατριαρχείο συγκάλεσε διεθνή επιστημονική διάσκεψη τον Σεπτέμβριο του 2002 στο Ορθόδοξο Κέντρο του, με θέμα: Η Εκκλησία και η Βιοηθική: Ο λόγος της

επιστήμης και ο κόσμος της θρησκείας»¹⁵. Τα πρακτικά της διάσκεψης δρομολόγησαν μια νέα διαδικασία σε πανορθόδοξο επίπεδο, χρησιμοποιώντας μια διεπιστημονική προσέγγιση για τη συνέχιση αυτού του σπουδαίου διαλόγου για την *ιερότητα της ζωής, την ελευθερία της επιστημονικής έρευνας και τις θεμελιώδεις αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων* ώστε να καταλήξει σε ένα ελάχιστο κοινό κώδικα βιοηθικών αρχών.

Με την ευκαιρία της Σύναξης των Προκαθημένων της Ορθόδοξης Εκκλησίας τον Δεκέμβριο του 2000 στο Φανάρι, αποφασίστηκε να συσταθεί μια διορθόδοξη επιτροπή επί βιοηθικών θεμάτων. Στο μεταξύ οι Εκκλησίες της Ελλάδας και της Μόσχας δημιούργησαν Συνοδικές Επιτροπές για τη διατύπωση μιας σειράς θέσεων σε σχέση με τη βιοηθική. Η Εκκλησία της Ελλάδας ίδρυσε επίσης ένα Κέντρο Βιοιατρικής Ηθικής και Δεοντολογίας, ένα φόρουμ για έρευνα. Το Θεολογικό Ινστιτούτο του Αγίου Σεργίου στο Παρίσι οργανώνει ένα ετήσιο συμπόσιο βιοηθικής από το 1997. Ορθόδοξοι θεολόγοι των Εκκλησιών-Μελών της Διάσκεψης των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών είναι επίσης μέλη της Ομάδας Εργασίας Βιοηθικής και Βιοτεχνολογίας της Επιτροπής Εκκλησία και Κοινωνία που παρακολουθεί τις εξελίξεις μέσα στο Συμβούλιο της Ευρώπης και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η *«Διακήρυξη των Βασικών Αρχών Βιοηθικής με Βάση την Ορθόδοξη Παράδοση»* της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας συνεισέφερε επίσης ένα σημαντικό κείμενο για συζήτηση. Τα αποτελέσματα αυτών των πρωτοβουλιών θα συμβάλλουν στη διαμόρφωση θέσεων πάνω στα βιοηθικά ζητήματα και στην ανάπτυξη κατάλληλης γλώσσας για το θέμα, με τον όρο ότι θα συνεχιστεί ο διάλογος μέσα στους κόλπους της Ορθόδοξης Εκκλησίας, ώστε αυτή να είναι προετοιμασμένη να συζητήσει με επιστήμονες, αποφεύγοντας έτσι τον κίνδυνο του μονολόγου.

Στο ίδιο πνεύμα, είναι ανάγκη να συνεχιστούν οι προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση ώστε να λυθούν και τα εσωτερικά ζητήματα που έχουν προκύψει στις τοπικές Εκκλησίες και να αποφευχθεί η εμφάνιση άλλων προβλημάτων, προς όφελος της ενότητας της Ορθοδοξίας και για κοινή αντιμετώπιση των προκλήσεων της σύγχρονης εποχής. Η εισαγωγή καινοτόμων μόνιμων μηχανισμών μεταξύ των Εκκλησιών και ιδίως τα ακαδημαϊκά μας ιδρύματα μπορούν πραγματικά να συμβάλουν στην ενότητα της Ορθοδοξίας, προάγοντας τη βαθιά θεολογική σκέψη πάνω στα κοινωνικά θέματα που αντιμετωπίζει η Ορθόδοξη Εκκλησία στο σύνολό της ή στο τοπικό επίπεδο.

Ινστιτούτο Μεταπτυχιακών Σπουδών Ορθόδοξης Θεολογίας

Το Ινστιτούτο Μεταπτυχιακών Σπουδών Ορθόδοξης Θεολογίας ιδρύθηκε στο Ορθόδοξο Κέντρο το 1997, ένα καινοτόμο, δημιουργικό και προκλητικό για σκέψη ίδρυμα με μεγάλες δυνατότητες, ιδίως από την άποψη της επίγνωσης αποστολής και ευθύνης εκ μέρους των νέων σπουδαστών που έρχονται σε μας με τη σύσταση των Εκκλησιών τους, όταν αυτοί επιστρέφουν στις Εκκλησίες τους για να συνεχίσουν το όραμά τους.

Ο κύριος σκοπός του Ινστιτούτου είναι να προετοιμάζει ικανούς θεολόγους από όλες τις τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες που θα *«συμμετέχουν σε διορθόδοξους και διαχριστιανικούς διαλόγους ως ανταλλαγές μεταξύ Ανατολικής και Δυτικής Θεολογίας»*. Οι σπουδαστές μας, όχι μόνο παρακολουθούν μαθήματα στη

¹⁵ See Conclusions of the International Scientific Congress, *Episkepsis* 614 (31.10.2002) p. 3-10

Ρωμαιοκαθολική Θεολογική Σχολή του Fribourg και στην Αυτόνομη Σχολή Προτεσταντικής Θεολογίας στη Γενεύη, αλλά και εμπλουτίζουν τις εμπειρίες τους με την συμβίωσή τους στο Ορθόδοξο Κέντρο. Το Ινστιτούτο μας είναι επίσης ανοιχτό σε άλλες Χριστιανικές Ομολογίες.

Αυτή η καινοτόμος προσέγγιση δημιουργεί βαθμηδόν ένα δίκτυο αφοσιωμένων θεολόγων και θρησκευτικών ηγετών που θα συντελέσουν στην ενότητα της Ορθοδοξίας και θα ξεκινήσουν ανοιχτό και εποικοδομητικό διάλογο στις αντίστοιχες εκκλησίες τους.

Η θεολογική αυτή εκπαίδευση και πνευματική εμπειρία σε πανορθόδοξο περιβάλλον, χάρη και στην παρουσία διεθνούς εκπροσώπησης (ανάμεσα στις γλώσσες που ακούγονται είναι ελληνικά, αραβικά, ρουμανικά, γεωργιανά και γαλλικά) είναι κάτι επιτακτικά αναγκαίο αυτή την εποχή. Παρόμοιες πρωτοβουλίες είναι καλοδεχόμενες και στις τοπικές εκκλησίες σε επίπεδο θεολογικών σπουδών.

Η πιθανότητα επαφής θεολόγων, κληρικών και λαϊκών, με άλλες σχολές σκέψης στην Ορθόδοξη Θεολογία, από άλλα ακαδημαϊκά ιδρύματα, και δημιουργίας ενός δικτύου ανταλλαγών και αλληλεγγύης στην κοινή αντιμετώπιση κοινωνικών ζητημάτων, μπορεί να βοηθήσει στην εξάλειψη σημερινών προβλημάτων και στην πρόληψη δημιουργίας νέων.

Ένα πρόγραμμα προσανατολισμού στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους επιτρέπει στους σπουδαστές μας να γνωριστούν τόσο με άλλες χριστιανικές και θρησκευτικές κοινότητες και οικουμενικές οργανώσεις (Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών και Διάσκεψη Ευρωπαϊκών Εκκλησιών) και με διάφορους διεθνείς οργανισμούς (Ηνωμένα Έθνη, Ύπατη Αρμοστεία Προσφύγων, Διεθνή Ερυθρό Σταυρό κλπ.), μη κυβερνητικούς οργανισμούς, και τελικά να δημιουργήσουν επαφές με τους Αντιπροσώπους Ορθόδοξων Εκκλησιών στους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς. Η παρουσία της Ορθόδοξης Εκκλησίας σε αυτούς τους οργανισμούς στη Γενεύη υπήρξε, κατά τη γνώμη μου, πολύ περιορισμένη, εξ αιτίας της έλλειψης ανθρώπινου δυναμικού ή εξ αιτίας μη συνειδητοποίησης των πολλών διεθνών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι Εκκλησίες μας. Ακόμη δεν έχουμε ανακαλύψει τι μπορούν να προσφέρουν αυτοί οι οργανισμοί και πώς μπορούμε να δώσουμε βαθιά μαρτυρία της Ορθόδοξης πίστης μας ώστε να συμβάλουμε ποιμαντικά, βοηθώντας ο ένας τον άλλον, στις μεγάλες προκλήσεις της εποχής.

Το Ινστιτούτο λειτουργεί χάρη στη γενναιοδωρία του Ελληνικού Υπουργείου Παιδείας, το οποίο χορηγεί πλήρεις υποτροφίες σε όλους τους επιλεγμένους σπουδαστές. Ωστόσο, αν πρόκειται να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις όπως τις περιγράψαμε παραπάνω, το πρώτο κατά τη γνώμη μου είναι να απευθύνουμε εμείς πρόσκληση στις τοπικές μας Ορθόδοξες Εκκλησίες, καθώς και στο κράτος και σε άλλους διεθνείς οργανισμούς, να βρουν νέους και πρωτότυπους τρόπους να ανακαλύψουν αυτούς τους νέους άνδρες και γυναίκες και να τους προσφέρουν ένα μέλλον εξασφαλίζοντάς τους «απασχόληση» για να επιτελέσουν την αποστολή τους στην υπηρεσία της Εκκλησίας, είτε άμεσα, είτε σε άλλα επαγγελματικά πεδία. Οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί που υπηρετούν με επίσημη ιδιότητα στο Κράτος ή σε άλλους κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς οργανισμούς και συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων μπορούν πραγματικά να παίξουν σημαντικό ρόλο, όπως συμβαίνει με τα διακεκριμένα μέλη της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας.

Τελικά, η εκπαίδευση αυτών των νέων ανθρώπων θα συμβάλει στην εκπαίδευση των πιστών (και γενικότερα του λαού στο σύνολό του) μέσα από την όλη πνευματική τους εργασία. Αυτό θα κινητοποιήσει όλα τα μέλη της Εκκλησίας να συντελέσουν στη βελτίωση του γενικού κλίματος και της νοοτροπίας. Κατά την άποψή μου, οι πιο ανησυχητικές νοοτροπίες της κοινωνίας μας είναι η άγνοια, η αδιαφορία και ο φονταμενταλισμός που πρέπει να ξεπεραστούν ώστε οι πιστοί να αποκτήσουν συνείδηση της αληθινής αποστολής τους ως Χριστιανών και πολιτών του κόσμου.

Η σύνδεση των γενεών

Η σύνδεση των γενεών, των νέων και των ηλικιωμένων, θα εξασφαλίσει τη συνέχεια όσων έχουν επιτευχθεί στην Ορθόδοξη Εκκλησία και θα συμβάλει στην ανανέωση των τρόπων αντιμετώπισης των διαρκώς αυξανόμενων προκλήσεων στον κόσμο. Γιατί, σύμφωνα με τον Άγιο Γρηγόριο Νύσσης, «Όπως στην πορεία της ανθρώπινης ζωής, η προχωρημένη ηλικία είναι αδύναμη, ενώ η ανωριμότητα είναι χωρίς πειθαρχία, και το μέσον μεταξύ των δύο είναι το καλύτερο επειδή αποφεύγει τα ανεπιθύμητα χαρακτηριστικά των δύο πλευρών, και εκεί η δύναμη της νεότητας φανερώνεται χωρίς την απειθαρχία και η σοφία της ηλικίας είναι αποσπασμένη από την αδυναμία, ώστε η δύναμη συνδυάζεται με τη σοφία, αποφεύγοντας εξ ίσου την αδυναμία του γήρατος και την απερισκεψία της νεότητας...». Ένα εξαιρετικό παράδειγμα αυτού του πνεύματος σύνδεσης των γενεών ήταν η συμμετοχή νέων στις Μωαμεθανο-Χριστιανικές Ακαδημαϊκές Διαβουλεύσεις.

Μετάδοση: Πληροφόρηση, Επικοινωνία και τα ΜΜΕ

Η σύνδεση των γενεών που είναι ζωτική για τη διάδοση της πίστης, είναι εξ ίσου σημαντική για τη μετάδοση της πλούσιας πείρας και συνεισφοράς των Ορθόδοξων ηγετών μας και των πιστών, πρωτοπόρων και προφητών της εποχής μας, που αποκρίθηκαν δημιουργικά στις νέες προκλήσεις. Χρειάζεται συνεπώς να γίνει πολλή δουλειά στον τομέα των ΜΜΕ, δημοσιεύσεων κλπ.

Συμπεράσματα

Επιτρέψτε μου να καταλήξω παραθέτοντας τα λόγια του βαθυστόχαστου κειμένου της Τρίτης Προσυνοδικής Πανορθόδοξης Διάσκεψης του 1986 στο θέμα: «Η συμβολή των τοπικών Ορθόδοξων Εκκλησιών στην πραγμάτωση της ειρήνης, δικαιοσύνης, ελευθερίας, αδελφότητας και αγάπης μεταξύ των εθνών και στην κατάργηση των φυλετικών και άλλων διακρίσεων»

Από το γεγονός και μόνο ότι έχουμε πρόσβαση στο νόημα της σωτηρίας, εμείς οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί έχουμε την υποχρέωση να αγωνιζόμαστε για την ανακούφιση των ασθενειών, των θλίψεων και του φόβου. Αφού βιώσαμε την ειρήνη, δεν μπορούμε να παραμένουμε αδιάφοροι για την απουσία της από τη σημερινή κοινωνία. Αφού επωφεληθήκαμε από τη δικαιοσύνη του Θεού, αγωνιζόμαστε για περισσότερη δικαιοσύνη στον κόσμο και για την εξάλειψη όλων των μορφών καταπίεσης. Αφού καθημερινά ζούμε τη θεία επιείκεια, καταπολεμούμε όλες τις μορφές φανατισμού και μισαλλοδοξίας ανάμεσα στους ανθρώπους και τα έθνη. Αφού αδιάκοπα διακηρύσσουμε την ενσάρκωση του Θεού και τη θεοποίηση του ανθρώπου, υπερασπιζόμαστε τα ανθρώπινα δικαιώματα για όλους τους ανθρώπους και όλα τα έθνη. Αφού, με το έλεος των

σωτήριων ενεργειών του Χριστού απολαμβάνουμε το θείο δώρο της ελευθερίας, μπορούμε να διακηρύξουμε την παγκόσμια αξία της για όλους τους ανθρώπους και όλα τα έθνη με πληρέστερο τρόπο. Αφού, έχοντας τραφεί με το Σώμα και το Αίμα του Κυρίου στη Θεία Ευχαριστία αισθανόμαστε την ανάγκη να μοιραστούμε τα αγαθά του Θεού με τους γείτονές μας, καταλαβαίνουμε καλύτερα την πείνα και τη στέρηση και αγωνιζόμαστε για την κατάργησή τους. Αφού προσδοκούμε νέο ουρανό και νέα γη όπου θα βασιλεύει απόλυτη δικαιοσύνη, αγωνιζόμαστε εδώ και τώρα για την αναγέννηση και την ανανέωση του ανθρώπου και της κοινωνίας.

Αυτή η διακήρυξη που εκφράζει την Ορθόδοξη συνείδηση και καλεί σε δράση, προσφέρει πραγματικά στον σύγχρονο άνθρωπο ένα οδηγό χριστιανικής ηθικής που κατευθύνει αυτόν και τον κόσμο προς τη Βασιλεία που έχει ήδη εγκαινιαστεί εδώ στη γη και που έχει προπάντων πνευματικό χαρακτήρα: μαρτυρία αγάπης και την *ελπίδα που είναι μέσα μας*, σύμφωνα με την Αγία Γραφή και την Παράδοση.

Σας ευχαριστώ.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Να ευχαριστήσουμε τον κ. Γκάρι Βατσικούρα, για την πολύ διαφωτιστική εισήγησή του.

Να πούμε ότι εδώ κάνουμε τώρα ένα διάλειμμα για καφέ, αλλά πριν πιούμε τον καφέ μας, να κάνουμε μία φωτογράφιση έξω, που δεν εκάναμε χθες; Να φωτογραφηθούμε λοιπόν, εις ανάμνησιν αυτής της συναντήσεώς μας.

Ακολουθεί ολιγόλεπτο διάλειμμα για καφέ

Προεδρέων Σ.ΠΟΠΟΦ: Επιτρέψτε μου τώρα να δώσω το λόγο στον κ. Alexander Beloropsky, Συντονιστή των Δημοσίων Θεμάτων του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών για να ομιλήσει με θέμα «Η συμβολή του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών στην κατανόηση των προκλήσεων της σύγχρονης εποχής». Παρακαλώ, έχετε τον λόγο.

A.BELOPOPSKY: Καλή σας μέρα. Σεβασμιώτατε, Εξοχότατοι, αξιότιμα μέλη των Κοινοβουλίων,

1. Είναι τιμή μου να σας απευθύνω χαιρετισμό εκ μέρους του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών, του μεγαλύτερου οργανισμού εκκλησιών, που σήμερα αριθμεί μεταξύ των μελών του σχεδόν όλες τις Ορθόδοξες εκκλησίες
2. Η πόλη της Γενεύης όπου συναντώμεθα, επιδεικνύει με υπερηφάνεια το σύνθημά της «Post Tenebras Lux» – «Μετά το σκότος, το φως». Αυτές οι λέξεις μπορούν να θυμίσουν σε όλους μας ότι η σύγχρονη εποχή μας υπήρξε πραγματικά σκοτεινή και ότι δεν επεκράτησε πάντοτε το φως.
3. Ο περασμένος αιώνας υπήρξε ένας αιώνας βίαιος, χωρίς προηγούμενο στην ανθρώπινη ιστορία. Ήταν ο αιώνας κατά τον οποίο η ειδωλολατρία στη φασιστική και κομμουνιστική της μορφή, τραυμάτισε βαθιά τους ανθρώπους και τις δομές ολόκληρων κοινωνιών, στην Ευρώπη και πέρα από αυτήν. Εκατομμύρια χάθηκαν στις συγκρούσεις, στο ολοκαύτωμα και στα Γκούλαγκ. Πολλοί προστέθηκαν στον κατάλογο των Χριστιανών μαρτύρων.
4. Το σύγχρονο όραμα μιας διεθνούς παγκόσμιας τάξης και μιας ευρωπαϊκής

ενότητας γεννήθηκε από αυτήν την εμπειρία του σκότους. Οι ιδρυτές της Ευρώπης εμπνεύστηκαν από την ελπίδα μιας εναλλακτικής, δίκαιης ανθρώπινης κοινωνίας.

5. Το οικουμενικό κίνημα, και μαζί του το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, διαμορφώθηκαν από το ίδιο όραμα ενός «νέου κόσμου» όπως εκείνου των ιδρυτών της σύγχρονης Ευρώπης, δεν θα γινόταν «ποτέ πια» πόλεμος, στο οποίο θα θριάμβευαν η δικαιοσύνη, η ελευθερία και η αλληλεγγύη.
6. Τα κοσμοϊστορικά γεγονότα της τελευταίας δεκαετίας, ιδίως στις περιοχές όπου υπερισχύουν ορθόδοξοι πολιτισμοί και λαοί, σημάδεψαν το τέρμα της διχотоμημένης Ευρώπης της Γιάλτας και πρόσφεραν πραγματική ελπίδα για μια νέα κοινωνία για όλους από την Ισλανδία ως την Κασπία – και πιο πέρα.
7. Καθώς όμως μπαίνουμε στη νέα χιλιετία, οι ελπίδες για ένα ειρηνικό και δίκαιο κόσμο φαίνεται να διακυβεύονται και πάλι. Νέες προκλήσεις ορθώνονται μπροστά στην ανθρώπινη κοινότητα παντού. Η μεταπολεμική παγκόσμια τάξη κλονίζεται βαθιά αυτή την ώρα που μιλούμε, και η οικονομική και πολιτισμική παγκοσμιοποίηση συνοδεύεται από νέες μορφές αδικίας και φτώχειας. Νέες απειλές οικολογικής καταστροφής και βιοηθικής χειραγώγησης αμφισβητούν την ίδια την αντίληψή μας για τη ζωή.
8. Καθώς ερχόμαστε αντιμέτωποι με αυτές τις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής, θα έλεγα ότι οι εκκλησίες και το οικουμενικό κίνημα καλούνται ειδικότερα να προσφέρουν τολμηρές και δημιουργικές απαντήσεις, τρεις από τις οποίες παρατίθενται στη συνέχεια,
9. Πρώτον, είναι ανάγκη να πάρουμε στα σοβαρά το έργο οικοδόμησης της ειρήνης. Η διάσπαση του κόσμου σήμερα αντανακλά πόσο οι άνθρωποι χάνουν την ικανότητά τους να σχετιστούν ο ένας με τον άλλον σαν καλοί γείτονες. Οι εκκλησίες και το ΠΣΕ μπορούν να συμβάλλουν ουσιαστικά στη δημιουργία μιας ειρηνικής κουλτούρας σε όλα τα επίπεδα, με ένα τρόπο που δεν θα χρησιμοποιεί τη θρησκεία απλά σαν εργαλείο αλλά θα έχει αυθεντικό θεραπευτικό αποτέλεσμα. Η Δεκαετία Κατά Της Βίας του ΠΣΕ μας δίνει το πλαίσιο για να κινηθούμε προς αυτόν τον σκοπό.
10. Δεύτερον, θα ήθελα να υπογραμμίσω την ανάγκη για νέες μορφές διαλόγου. Σε σύγκριση με τις προσδοκίες των ανθρώπων πριν από 50 χρόνια, η θρησκεία στις αρχές του 21^{ου} αιώνα έχει επιστρέψει στη δημόσια σφαίρα. Η θρησκεία φέρεται να κατέχει κεντρική θέση στην κοινωνία και για πολλούς σε πολλά μέρη η θρησκεία είναι βασικό στοιχείο ταυτότητας. Ο διάλογος μεταξύ θρησκειών είναι απαραίτητος προκειμένου να αποφύγουμε το να γίνουν οι διαφορές πηγή συγκρούσεων ή «σύγκρουση πολιτισμών» και να γίνουν αντίθετα πηγή αμοιβαίας κατανόησης και εμπλουτισμού.
11. Τρίτον, και σε ενίσχυση των παραπάνω, πρέπει να αποκαταστήσουμε τις αξίες στην καρδιά του κοινωνικού και πολιτικού μας βίου. Η σύγχρονη ιστορία μας διδάσκει ότι η πολιτική τάξη και ο κοινωνικός μετασχηματισμός δεν μπορούν να στηριχτούν μόνο στην οικονομία της αγοράς. Άνθρωποι και κοινωνίες μετασχηματίζονται τόσο από πεποιθήσεις και ιδέες όσο και από τις συναλλαγές και το εμπόριο. Είμαστε πεπεισμένοι ότι οι εκκλησίες οφείλουν να μετάσχουν στην αναζήτηση μιας νέας ηθικής και πνευματικότητας του δημόσιου χώρου και

πρέπει να βρουν μια αυθεντική και νέα φωνή που θα λειτουργεί σαν πυξίδα για τον προσανατολισμό της δημόσιας ζωής και της κοινωνίας.

12. Σε καθένα από αυτούς τους τρεις τομείς, πιστεύουμε ότι χρειάζονται νέες συνέργειες μεταξύ των παραγόντων της κοινωνίας, μεταξύ των εκκλησιών και των πολιτικών και της κοινωνίας των πολιτών για να δοθεί ώθηση στο δυναμικό της κοινής μας πνευματικής κληρονομιάς.
13. Κατά την περίοδο αυτή της Πεντηκοστής, βιώνουμε μαζί την απελευθερωτική παρουσία του Αγίου Πνεύματος, του «παρακλήτου, του πνεύματος της Αληθείας», που φέρνει ζωή, φως, απελευθέρωση και συμφιλίωση σε έναν κόσμο που ταλανίζεται από τις δυνάμεις του θανάτου, του σκότους και των συγκρούσεων.
14. Η Πεντηκοστή είναι εκείνη που θεμελιώνει την εκκλησία και επιβεβαιώνει την αποστολή μας ως Χριστιανών να επιζητούμε συνεχώς να βιώνουμε την ζωοδότρια αλήθεια της πίστης μας, με ταπεινότητα και ελευθερία, με τέτοιο τρόπο ώστε να φανερώνεται σαν τις πύρινες γλώσσες της Πεντηκοστής, για να φέρνει έμπνευση και φως στον κόσμο. «Post Tenebras Lux». Ευχαριστώ.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ευχαριστούμε τον Αλέξανδρο για την ενδιαφέρουσα ομιλία του.

Τώρα, επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο, για την ομιλία επί του θέματος «Φαινόμενα της σύγχρονης εποχής», του Αιδεσιμολογιωτάτου Δρα Keith Clements, Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Εκκλησιών.

K.CLEMENTS: Κύριε Πρόεδρε, Σεβασμιώτατοι, είναι ευχάριστο να βρίσκομαι για άλλη μία φορά μαζί σας σήμερα το πρωί. Μου ζήτησαν να μιλήσω απλά επί των φαινομένων της συγχρόνου εποχής. Προσεγγίζω το θέμα υπό την επίδραση σειράς εμποδίων. Πρώτον, έχω μόνο δεκαπέντε λεπτά! Δεύτερον, όπως και κάθε άλλος, δεν μπορώ να το προσεγγίσω παρά μόνο από την περιορισμένη προοπτική που έχω από την εμπειρία μου, τα μέχρι τώρα βιώματά μου και τα ενδιαφέροντά μου. Μιλώ ως Διαμαρτυρόμενος Χριστιανός, αναθραμμένος στη Δυτική Ευρώπη αλλά, ελπίζω, επηρεασμένος σε σημαντικό βαθμό από την ανάμιξή μου στην οικουμενική δραστηριότητα, που μου εξασφαλίζει το πλεονέκτημα ενός ευρύτερου ορίζοντα από εκείνον που θα είχα σε άλλη περίπτωση – ειδικότερα μάλιστα από την επαφή μου με τον κόσμο της Ορθοδοξίας. Μεγάλο μέρος από τα ενδιαφέροντά μου επικεντρώνεται στην εκκλησιαστική ιστορία και τη χριστιανική θεολογία στη σύγχρονη εποχή, και ελπίζω ότι αυτό με αποτρέπει από εύκολες γενικεύσεις.

Τα φαινόμενα της σύγχρονης εποχής, ιδίως στην Ευρώπη, συνοψίζονται συχνά κάτω από τον τίτλο «εκκοσμίκευση». Εδώ τολμώ πράγματι να κάνω κάποια γενίκευση σχετικά με ένα περίπλοκο θέμα, αλλά θα περιέγραφα συνοπτικά την «εκκοσμίκευση» ως τη στάση που επιδιώκει να εξηγήσει τον κόσμο και να καθοδηγήσει την ανθρώπινη συμπεριφορά χωρίς αναφορά στον Θεό ή σε οποιαδήποτε υπερβατική «υπερ-φυσική» πραγματικότητα. Αυτός ο κόσμος όπως τον γνωρίζουμε μέσα από τις αισθήσεις μας είναι ο μόνος που υπάρχει, και η συμπεριφορά μας δεν μπορεί να έχει άλλον οδηγό από τα ίδια μας άμεσα ένστικτα και τους χρησιμοθηρικούς μας στόχους. Ποια απάντηση να δοθεί στην «εκκοσμίκευση», είναι όντως μια από τις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο Χριστιανισμός στην εποχή μας, αν ο Χριστιανισμός βασίζεται αλήθεια στην πίστη στον Θεό ως πηγή, οδηγό και στόχο όλων όσα

υπάρχουν, και ότι η ζωή του ανθρώπου εκπληρώνει τον πραγματικό της σκοπό όταν διαμορφώνεται σύμφωνα με τη θεία βούληση και σκοπό.

Η εκκοσμίκευση μπορεί να χαρακτηριστεί ως εχθρός του Χριστιανισμού. Αν όμως είναι έτσι, πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί; Απλά με μια κατά μέτωπο επίθεση, που θα διακηρύξει ότι η εκκοσμίκευση είναι πλάνη; Απλά με βομβαρδισμό με βιβλικά κείμενα ή με αποσπάσματα από τη δογματική παράδοση; Αν κάναμε κάτι τέτοιο, θα ερχόμαστε αντιμέτωποι με ένα από τα άλλα χαρακτηριστικά της σύγχρονης εποχής: ότι τα λόγια μόνο δεν είναι τα καλύτερα όπλα σε οποιαδήποτε διένεξη. Το ζήτημα είναι μάλλον να ανοίξουν τα μάτια των ανθρώπων ώστε να δουν αυτό που ίσως δεν βλέπουν αλλιώς, και το να απευθυνθεί κανείς σε πτυχές της εμπειρίας τους που ίσως μέχρι τώρα δεν έχουν παρατηρήσει ή δεν έχουν πάρει σοβαρά. Με λίγα λόγια, θα έλεγα ότι ο καλύτερος τρόπος να αντιμετωπίσει κανείς εκκοσμικευμένους ανθρώπους είναι να τους ρωτήσει: «Αραγε είσαι πράγματι τόσο εκκοσμικευμένος όσο νομίζεις; Πού σε οδηγούν στην πραγματικότητα τα εκκοσμικευμένα σου ένστικτα; Στην αξιέπαινη επιθυμία σου να είσαι δίκαιος προς την ανθρωπότητα, μήπως άγεσαι σε βαρύτερες αντιφάσεις;» Ένας Σκωτσέζος θεολόγος προηγούμενης γενιάς, ο Ronald Gregor Smith (πέθανε το 1968), έκανε μια βαθιά μελέτη της εκκοσμίκευσης και μίλησε για «το ερώτημα που περίμενε στο τέλος του εκκοσμικευμένου δρόμου.» Αυτό μας λέει ότι μια μορφή χριστιανικής μαρτυρίας σε ένα κοσμικό πολιτισμό, είναι να μην καταδικάσουμε πρώτα την εκκοσμίκευση αλλά να συμπορευθούμε με τους κοσμικούς ανθρώπους πάνω στο δικό τους δρόμο μέχρι το σημείο όπου το ερώτημα που περιμένει ανακύψει μόνο του.

Υπάρχουν στην πραγματικότητα αρκετοί δρόμοι που παίρνει η εκκοσμίκευση στην εποχή μας. Η, αν προτιμάτε, υπάρχουν στην εποχή μας τρία φαινόμενα που τελικά οδηγούν σε ένα ερώτημα στο οποίο η εκκοσμίκευση δεν μπορεί να απαντήσει μόνη της.

Το πρώτο είναι το φαινόμενο της *παγκόσμιας κοινότητας*. Είναι κοινός τόπος ότι σήμερα ζούμε όσο ποτέ άλλοτε σε μια διαπλεκόμενη παγκόσμια κοινότητα. Σε ένα κόσμο ολοένα πιο στενά αλληλένδετο μέσα σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία και παγκοσμιοποιημένα μέσα επικοινωνίας. Σε ένα κόσμο γρήγορων μετακινήσεων και άμεσων επικοινωνιών χάρη στη δορυφορική τηλεόραση και το διαδίκτυο. Ένα κόσμο όπου ένα τσουνάμι στην Ασία ή μια ανθρωπιστική καταστροφή στο Νταρφούρ, «εν μία νυκτί» γίνονται θέμα συζήτησης την ώρα που παίρνομε το πρωινό μας. Με τη βοήθεια της επιστήμης και της τεχνολογίας, δημιουργήθηκε ένα δίκτυο ανθρωπότητας όπου, όπως ποτέ στο παρελθόν, όταν λέμε «εμείς» μπορούμε πράγματι να εννοούμε όλους εμάς που βρισκόμαστε στον πλανήτη γη. Παραδόξως όμως, αντί αυτό να καταλήξει στην αίσθηση μιας ενωμένης ανθρώπινης οικογένειας, μας άφησε μια αίσθηση ενός ολοένα βαθύτερου διχασμού, και για πολλούς, ριζικού αποκλεισμού. Μας θύμισαν ήδη σε αυτή τη συνάντηση, ότι από τα βιώματα αλλοτρίωσης και απελπισίας ξεπηδούν οι βίαιοι πολιτικοί φανατισμοί, τροφοδοτούμενοι από τον θρησκευτικό φονταμενταλισμό. Τι παράξενο που το κοσμικό όραμα οδήγησε σε ένα τέτοιο θρησκευτικό εφιάλη! Αυτό συμβαίνει ασφαλώς γιατί το κοσμικό όραμα δεν μπορεί από μόνο του να αντιμετωπίσει τόσο την παγκοσμιότητα όσο και τη διαφορετικότητα των ανθρώπων. Διακηρύσσοντας την υπεροχή του φυσικού, δεν μπορεί να ατενίσει τη φύση της ανθρωπότητας όπως *δημιουργήθηκε*, με τα ειδικά χαρακτηριστικά της που δεν μπορούν να συμπιεστούν σε

μια μονόχρωμη, αφηρημένη ομοιομορφία. Η αληθινά συνολική κατανόηση της ανθρωπότητας παραμένει άπιαστη για την εκκοσμίκευση.

Δεύτερον, υπάρχει το φαινόμενο της *αυξανόμενης εξειδίκευσης της γνώσης*. Εδώ στη Γενεύη είμαστε υπερήφανοι για το CERN, το διεθνές ερευνητικό κέντρο που ειδικεύεται στην υπο-ατομική φυσική. Λαμπερά πνεύματα έκαναν συναρπαστικές ανακαλύψεις για τη συμπεριφορά των απειροελάχιστων μικροσκοπικών μορίων που απαρτίζουν το σύμπαν. Αλλά ενίοτε έχουμε την εντύπωση ότι αυτή η έρευνα έχει γίνει τόσο εξειδικευμένη, ώστε ακόμη και μέσα στον ίδιο κλάδο της επιστήμης, οι ειδικοί δυσκολεύονται να καταλάβουν για ποιο πράγμα μιλούν οι συνάδελφοί τους! Ίσως αυτή είναι μια παραβολή της εποχής μας: λέγεται συχνά ότι γνωρίζουμε όλο περισσότερα για όλο λιγότερα πράγματα. Όπως έλεγε ο ποιητής T.S. Eliot:

*Όλη μας η γνώση μας φέρνει πιο κοντά στην άγνοιά μας,
Όλη μας η άγνοια μας φέρνει πιο κοντά στο θάνατο,
Αλλά κοντά στο θάνατο, όχι πιο κοντά στο Θεό.
Πού πήγε η ζωή που χάσαμε ζώντας;
Πού πήγε η σοφία που χάσαμε μέσα στη γνώση;
Πού πήγε η γνώση που χάσαμε μέσα στην πληροφορία;*

Είμαστε τώρα παραφορτωμένοι με πληροφορίες μέσα στην «κοινωνία της πληροφορίας», όπως ξέρεi καθένας που ασχολείται με το διαδίκτυο. Έχουμε τώρα τη δυνατότητα να γνωρίζουμε τόσο πολλά – από τα μικρόβια μέχρι τις μαύρες τρύπες του σύμπαντος, από τις εκλογικές συνήθειες διαφόρων κοινωνικο-οικονομικών ομάδων μέχρι την πιθανή τιμή του πετρελαίου σε δύο χρόνια, από τη συμπεριφορά των νευρώνων στον εγκέφαλο μέχρι τον αριθμό των ανθρώπων που περνούν τις διακοπές τους στη Φλόριντα ή στην Ισπανία. Αυτό που δεν είμαστε τόσο σίγουροι ότι ξέρουμε, είναι αυτό που είναι σημαντικό να ξέρουμε, κι' ακόμη λιγότερο αυτό που είναι *αναγκαίο* να ξέρουμε.

Η εκκοσμίκευση μας λέει ότι μπορούμε να μάθουμε τόσο πολλά. Το ερώτημα που περιμένει είναι, «*Τι χρειαζόμαστε προπάντων να ξέρουμε, και γιατί;*»

Τρίτον, υπάρχει το φαινόμενο της *προβληματικής της ανθρώπινης ευθύνης*. Η κοσμική στάση εκφράζεται με την πεποίθηση ότι η ευημερία και το μέλλον της ανθρωπότητας, είναι ευθύνη της ίδιας της ανθρωπότητας: είτε μας αρέσει είτε όχι, οι άνθρωποι πρέπει να φροντίζουν τον εαυτό τους σ' αυτόν τον κόσμο, χωρίς ούτε να φοβούνται ή να επαναπαύονται στους θεούς. Αν τα πράγματα πάνε στραβά, θα πρέπει να κατηγορούμε μόνο τον εαυτό μας και αν υπάρχει ευημερία και ευζωία, δικαιωματικά ανήκει σε εμάς. Μεγαλώσαμε πια, ενηλικιωθήκαμε, και έχουμε ξεπεράσει την παιδιάστικη εξάρτηση από τη θεϊκή βοήθεια και τη θεϊκή τιμωρία. Πριν αντιδράσουμε πολύ αρνητικά σε αυτή τη θέση, ας είμαστε ειλικρινείς και ας παραδεχτούμε ότι η πρόοδος της ανθρώπινης γνώσης μας έφερε ανυπολόγιστα οφέλη και ότι τώρα δεν αναζητούμε πρώτα θρησκευτικές απαντήσεις σε επιστημονικά ερωτήματα, όπως έκαναν συχνά οι πρόγονοί μας. Όταν αρρωσταίνουμε, ζητούμε ιατρική γνώμη και συμβουλή αντί να πάμε πρώτα στον παπά και να ρωτήσουμε «τι αμαρτία έκανα;». Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα, ξέσπασε στην Αγγλία μια επιδημία αφθώδους πυρετού στα βοοειδή. Σε πολλές εκκλησίες αναπέμφθηκαν ειδικές προσευχές για να αποτραπεί η οργή του Θεού που πίστευαν ότι είχε προκαλέσει την καταστροφή. Όταν πριν από τέσσερα χρόνια ξέσπασε παρόμοια επιδημία στην Αγγλία, η συζήτηση δεν περιστράφηκε στη θρησκεία αλλά

στην κτηνιατρική επιστήμη και στα πολιτικά μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης. Αμφιβάλλει κανείς ανάμεσά μας ότι αυτή ήταν η σωστή και υπεύθυνη στάση;

Αλλά έννοια της ανθρώπινης ευθύνης δεν είναι απλά ζήτημα γνώσης και δύναμης, όπως υποστηρίζει η κοσμική θέση. Το να είναι κανείς υπεύθυνος δεν είναι απλά ζήτημα του να είναι υπεύθυνος για κάποιον ή για τον εαυτό του. Η ευθύνη είναι πάντα ευθύνη προς ένα πρόσωπο ή αρχή. Μπορούμε να δεχτούμε ότι η ανθρωπότητα είναι τώρα αναγκασμένη να αναλαμβάνει την ευθύνη για τον εαυτό της με τρόπους που ήταν άγνωστοι σε προηγούμενες εποχές. Αλλά το ερώτημα είναι, «Προς ποιον ή προς τι είμαστε υπεύθυνοι με αυτήν ακριβώς την ισχυρή, πολύξερη, ενήλικη υπευθυνότητά μας;». Αν ο κοσμικός άνθρωπος απαντήσει, «προς τον εαυτό μας», τότε ακόμη πιο επιτακτικά, εγείρεται το ερώτημα «προς ποιον από τους πολλούς εαυτούς μας; Πού είναι η αυθεντική ανθρωπότητα προς την οποία είμαστε υπόλογοι; Αυτό είναι το ερώτημα που περιμένει στο τέλος του κοσμικού δρόμου. Σε αυτό το σημείο η πίστη θέτει την πρόκληση της πραγματικής ανθρωπότητας που αποκαλύφθηκε με την ενανθρώπιση του Λόγου, τον Ιησού Χριστό.

Δεν πρέπει να φοβόμαστε την εκκοσμίκευση. Πρέπει υπομονετικά να την βλέπουμε ως φέρουσα μέσα της τα σπέρματα της ίδιας της αυτο-αντίφασης, σχεδόν σαν ένα είδος *preparatio evangelica*, μια προετοιμασία για το Ευαγγέλιο. Γιατί θα έπρεπε επίσης να μην παραβλέπουμε ότι ένας από τους παράγοντες που έθρεψαν την εκκοσμίκευση είναι εκείνες οι παρερμηνείες του Ευαγγελίου που έκαναν την εμφάνισή τους στη διάρκεια της ιστορίας, όπου οι εκκλησίες και οι Χριστιανοί έδωσαν την εντύπωση ότι η πίστη περιφρονεί την ανθρώπινη γνώση και τις προσπάθειες για βελτίωση του ανθρώπου.

Η αντιμετώπιση τέτοιων φαινομένων στον σύγχρονο κόσμο είναι οικουμενικό καθήκον για όλες τις εκκλησίες και τους Χριστιανούς, στην ανατολή και στη δύση: Ορθοδόξους, Καθολικούς και Προτεστάντες. Είναι φαινόμενα που υπάρχουν σε όλο τον σύγχρονο κόσμο, και σίγουρα στην Ευρώπη. Πρέπει να κάνουμε διάλογο για αυτά, και πάνω από όλα να αποφύγουμε να χρησιμοποιούμε λαθεμένα στερεότυπα οι μεν για τους δε. Πιστεύω π.χ. ότι είναι χονδροειδής υπεραπλούστευση να λέμε ότι ο δυτικός Χριστιανισμός υπέκυψε στον ανθρωποκεντρικό ανθρώπινο ατομικισμό ενώ η ανατολική Χριστιανισμός δίνει έμφαση στη θεοκεντρική συλλογική σκέψη. Η πιο δημιουργική δυτική θεολογία στον 20ό αιώνα, τόσο Προτεσταντική όσο και Καθολική, αναζήτησε μια νέα κατανόηση της ανθρώπινης ύπαρξης ως ουσιαστικά κοινοτικής στη φύση της, διατηρώντας σε ισορροπία τις διαστάσεις της προσωπικής ελευθερίας και της συλλογικής ευθύνης – ενώ μεγάλο μέρος της ανατολικής πνευματικότητας παρήγαγε ζωές έξοχης ατομικής αγιότητας. Ο καλύτερος τρόπος να αντιδράσουμε στην εκκοσμίκευση είναι με τη μαρτυρία της κοινής μας πίστης, ότι στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού που ήρθε για να φέρει ζωή σε όλη την πληρότητά της, πραγματοποιούνται τα όνειρα της ανθρωπότητας. Όπως είπε ο Άγιος Ειρηναίος τον δεύτερο αιώνα, η δόξα του Θεού είναι ο ζων άνθρωπος, ενώ η ζωή των ανθρώπων είναι να δοξάζουν τον Θεό. Εδώ είναι που τα όνειρα μιας παγκόσμιας ανθρωπότητας, στην ακμή της δύναμης και της ελευθερίας της αλλά συνενωμένης με τα δεσμά της γνήσιας κοινότητας, θα βρουν την πραγμάτωσή τους: αντανάκλαση της τριαδικής κοινότητας του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος την οποία λατρεύουμε και στην οποία «πρέπει πάσα δόξα τιμή και προσκύνησις νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων».

Σας ευχαριστώ.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ευχαριστούμε τον κ. Clements. Θεωρώ ότι έχουμε αποκομίσει από την ομιλία του πολύ ενδιαφέρουσες ιδέες, οι οποίες αναμφιβόλως θα ληφθούν υπόψη και από τους μετέπειτα ομιλητές.

Έχουμε ολοκληρώσει το μέρος των κεντρικών εισηγήσεων. Θα ήθελα, εξ ονόματος όλων ημών, να ευχαριστήσω τους κεντρικούς ομιλητές για τις πολύ περιεκτικές και ενδιαφέρουσες ομιλίες τους. Φρονώ ότι αποτελούν μία πολύ καλή τροφή για σκέψη για την Γενική μας Συνέλευση. Θα παρακαλέσω όλους τους κεντρικούς ομιλητές να παραμείνουν εδώ, μαζί μας, ούτως ώστε και αργότερα να έχουμε με αυτούς μία περαιτέρω ανταλλαγή απόψεων, γνωμών κλπ.

Τώρα θα προχωρήσουμε με την συζήτηση των θεμάτων που έθεσαν οι εισηγητές. Απευθύνομαι σε όλους, με την παράκληση όσοι επιθυμούν να λάβουν το λόγο, να αποστείλουν στο Προεδρείο γραπτό αίτημα για ομιλία.

Επιτρέψτε μου τώρα, με βάση τις αιτήσεις που έχουμε ήδη λάβει, να δώσω το λόγο για ομιλία στον Κοινοβουλευτικό, μέλος του Ελληνικού Κοινοβουλίου, στον κ. Νικόλαο Νικολόπουλο.

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Σε όλους σας έχει μοιραστεί ένα ερωτηματολόγιο. Είναι μία έρευνα την οποία διεξάγει η Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συνεργασία με διάφορα Πανεπιστήμια της Ευρώπης. Θα ήθελα να τη δική σας γνώμη, μέσω απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο, παρακαλώ πολύ όσοι θέλουν ας το συμπληρώσουν.

Ν.ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Σεβασμιώτατοι, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο κόσμος των αρχών του 21^{ου} αιώνα, ο κόσμος που ζούμε, είναι στην ουσία το δημιούργημα, το αποτέλεσμα μιας μεγάλης επανάστασης και δύο μεγάλων κρίσεων, που οι ρίζες τους βρίσκονται στο τελευταίο τέταρτο του 20ού αιώνα. Αναφέρομαι στη μεγάλη επανάσταση των νέων τεχνολογιών, οι πολυποίκιλες εφαρμογές της οποίας άλλαξαν συθέμελα όχι μόνο τις βασικές ορίζουσες της λειτουργίας των οικονομικών συστημάτων, αλλά και τον ίδιο τον πυρήνα της σύγχρονης παραγωγικής διαδικασίας. Και αναφέρομαι επίσης, στις κρίσεις που συγκλόνισαν το κράτος πρόνοιας στη Δύση και τα καθεστώτα του λεγόμενου «Υπαρκτού Σοσιαλισμού», στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη.

Οδηγώντας, στην πρώτη περίπτωση, στην αμφισβήτηση των παροχών του, και στην αμφιβολία για την βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητά του, και στη δεύτερη περίπτωση στην κατάρρευση και στην αποσύνθεσή τους, με όλες τις συνεπακόλουθες και για τις δύο περιπτώσεις πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και ψυχολογικές παρενέργειες.

Κυρίες και κύριοι, το στοιχείο αυτό είναι – νομίζω – το κλειδί για να κατανοήσουμε χωρίς παραμορφωτικές απλουστεύσεις, αλλά και χωρίς αποπροσανατολιστικές προειδεάσεις, την εποχή μας και τις προκλήσεις της. Ως ερμηνευτικό, καθοδηγητικό νήμα, μας παρέχει τη δυνατότητα να συνειδητοποιήσουμε επιπροσθέτως, το βαθύτερο χαρακτηριστικό της εποχής μας, την μεταβατικότητα. Η επίγνωση αυτής της μεταβατικής φύσης της εποχής μας είναι, κατά την εκτίμησή μου, πολυσήμαντη. Γιατί πρώτα-πρώτα, μας προστατεύει από το να υποπέσουμε στο σφάλμα να εκλάβουμε συγκυριακές τάσεις και προσωρινές διακυμάνσεις, ως μόνιμες αποκρυσταλλώσεις και δήθεν διαχρονικά δεδομένα.

Γιατί κατά δεύτερον, μας διευκολύνει να κατανοήσουμε ότι όσα σήμερα προβάλλονται από κάποιες πλευρές, περίπου ως μονοδρομικές λύσεις για το μέλλον μας, αν δεν υποκρύπτουν αμέλεια, αποτελούν έκφραση ιδιοτελούς αγωνίας κάποιων, να αιχμαλωτίσουν το αύριο στις εφήμερες σημερινές σκοπιμότητές τους.

Γιατί, τέλος, και τρίτον, μας παρέχεται η δυνατότητα να καταλάβουμε πως το στοιχείο του μέλλοντος είναι ανοιχτό μπροστά μας. Αρκεί εμείς να είμαστε έτοιμοι να αναδεχθούμε την ευθύνη και πρόθυμοι να αποδεχθούμε τα ρίσκα.

Κυρίες και κύριοι, μ' αυτές τις διασαφηνίσεις υπόψιν, νομίζω ότι μπορούμε να δούμε υπό ένα διαφορετικό πρίσμα, το πελώριο ζήτημα της θέσης του Χριστιανισμού μπροστά στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής, και ταυτόχρονα το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει ο Χριστιανισμός στην αρχιτεκτονική της νέας κοινωνίας του μέλλοντος.

Εκτίμησή μου είναι, πως το κυρίαρχο πρόβλημα των σύγχρονων μεταβιομηχανικών κοινωνιών, σ' αυτό το μεταβατικό σταυροδρόμι ανάμεσα στο χθες και το αύριο, από το οποίο πηγάζουν όλα τα υπόλοιπα προβλήματα, συνίσταται στην απονομηματοδότηση της ζωής, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Και είναι μέσα σ' αυτό το κενό νόημα της ζωής, που βρίσκουν πρόσφορο πεδίο ανάπτυξης αποσυνθετικά φαινόμενα, όπως η έκρηξη των ναρκωτικών, η ροπή – ιδίως των νέων ανθρώπων – σε παραβατικές συμπεριφορές, οι περιθωριακές δράσεις, η δυσαρμονία στις φυλετικές σχέσεις, η δυσανεξία απέναντι σε κάθε πολιτιστικά ή φυλετικά διαφορετικό κλπ.

Προπάντων όμως, είναι μέσα σ' αυτό το κενό νήματος ζωής, που εμφιλοχωρεί και αναπτύσσεται η άρνηση του άλλου. Αυτή που βρίσκεται στον πυρήνα της μεγάλης αντίφασης των καιρών μας. Που ενώ υπαγορεύουν συνεργασία και αλληλοκατανόηση σε κάθε έκφανση της εσωτερικής, κοινωνικής και διεθνούς ζωής, ταυτόχρονα παράγουν συγκρούσεις, τυφλά ατομιστικά πρότυπα, μονοδιάστατες προσεγγίσεις και μονομερείς θεσμικές διευθετήσεις.

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες, ο Χριστιανισμός, με πυλώνες του την ελευθερία και την αγάπη, αποτελεί τη μόνη ουσιαστικά δύναμη που μπορεί σήμερα να εγγυηθεί την άμβλυνση των συνεπειών και την εξισορρόπηση των ανισομερειών που γεννάει η μεγάλη αντίφαση της μεταβατικής εποχής μας. Και συνιστά ταυτόχρονα τη μόνη βάσιμη ελπίδα, πως η νέα κοινωνία του αύριο θα μπορεί πράγματι να είναι απαλλαγμένη από τις μονοδιάστατες ροπές των ατομιστικών ή των κολεκτιβιστικών θεωριών, που τις αυτάρεσκες βεβαιότητές τους και τους ολέθριους πειραματισμούς τους, πλήρωσε επανειλημμένα ακριβώς η ανθρωπότητα, στην πυρακτωμένη πορεία της τον προηγούμενο αιώνα.

Γιατί, ο Χριστιανισμός ειδικά, μάλιστα μέσα από το ορθόδοξο υπόδειγμά του, θεμελιωμένος πάνω στην απερίγραπτη αξία και την ιερότητα του ανθρώπινου προσώπου, είναι εκείνος που κάνει πράξη τη διπλή υπέρβαση που έχουν ανάγκη οι καιροί μας, και επιτακτικά απαιτεί το αύριο. Υπερβαίνει δηλαδή τη σύγκρουση ατόμου και κοινωνίας, και εγκαθιδρύει μία νέα σχέση συνευθύνης, συναλληλίας και αλληλεγγύης του ενός προσώπου με το άλλο, αναγνωρίζοντας στον άλλον όχι την κόλαση, που έλεγε ο Σαρτρ, αλλά τον συνοδοιπόρο στη γοητευτική περιπέτεια της δημιουργίας και στον κοινό αγώνα της προόδου.

Αυτή η επανασυμφιλίωση του ανθρώπου με τον άλλο, η νέα σχέση με τον εαυτό μας και το φυσικό μας περιβάλλον, η καινούργια προσέγγιση των επιτευγμάτων της τεχνολογίας, ως εργαλείων για την προώθηση υψηλότερων σκοπών, και όχι ως αυτοσκοπού και δυνάστη, είναι η νέα πρόταση – νομίζω – του Χριστιανισμού, στον άνθρωπο του σήμερα και του αύριο. Είναι η δική μας απάντηση στις προκλήσεις των καιρών μας, και η δική μας συνεισφορά για την συντρίβουσα αντίφαση της εποχής μας.

Με πυξίδα αυτές τις διαχρονικές αρχές και τις ανόλεθρες αξίες, έχουμε διανοητικό καθήκον και ηθικό χρέος, προπάντων όμως ως πολιτικοί, κοινωνική και πολιτική υποχρέωση, να σταθούμε στις ρωγμές των καιρών μας, όπως αυτές

αναφαίνονται, μέσα από τα σύνθετα και πολύμορφα οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα που απασχολούν τους λαούς μας, και να συμβάλουμε ώστε να χτιστούν οι γέφυρες της εξόδου από τα συσσωρευμένα αδιέξοδα.

Μπορούμε να εμπλουτίσουμε τον δημόσιο και κοινωνικό διάλογο, με προτάσεις που θα συνθέτουν αντί να διαιρούν, θα ενώνουν αντί να διασπών, θα διατηρούν ανοιχτούς τους δρόμους της ελευθερίας και της δικαιοσύνης αντί να τους φράζουν. Μπορούμε να απευθυνθούμε ιδιαίτερα στη νέα γενιά που χάνεται μέσα στην καταγίδα σκοπιμοτήτων που δεν την αγγίζουν και υστεροβουλιών που δεν την αφορούν, και να της δείξουμε έναν άλλο δρόμο προς το όνειρο. Να την πείσουμε με το έμπρακτο παράδειγμα των θέσεών μας και τη στάση ζωής μας, για το διαχρονικά ανακαινιστικό μήνυμα του Χριστιανισμού και να την καλέσουμε να αγωνιστεί μαζί μας, για την ευημερία της κοινωνίας μέσα από την ελευθερία του προσώπου.

Κυρίες και κύριοι,

Μπροστά στις προκλήσεις της εποχής μας, ο Χριστιανισμός έχει τη δική του απάντηση. Γι' αυτό μπορούμε να είμαστε αισιόδοξοι για το μέλλον. Ας αφήσουμε την αμηχανία και το φόβο για το άγνωστο, σε κείνους που δημιούργησαν τη σημερινή πολύμορφη κρίση και σαν σύγχρονοι μαθητευόμενοι μάγοι, αδυνατώντας να την ελέγξουν, περιορίζονται απλώς στη διαχείρισή της. Η υπέρβαση αυτής της κρίσης είναι δική μας τιμή και ευθύνη, αρκεί να φανούμε αντάξιοι των αξιών μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκρότημα.)

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστούμε. Τώρα ο λόγος δίνεται στον αντιπρόσωπο της Παλαιστινιακής Αρχής Γκάζι Χανανία.

Γ.ΧΑΝΑΝΙΑ: Σας ευχαριστώ κ. Πρόεδρε και κ. Γενικό Γραμματέα.

Πριν ξεκινήσω την ομιλία μου, σχετικά με την Χριστιανική παρουσία στους Αγίους Τόπους, θα πρέπει να επιστήσω στην προσοχή σας σε ό,τι συνέβη τους τελευταίους δύο μήνες. Όλοι σας γνωρίζετε για τα ύποπτα συμβόλαια του Ελληνορθοδόξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων του Πατριάρχου Ειρηναίου, ο οποίος πούλησε δύο από τα καλύτερα ξενοδοχεία που είχαμε στην Παλαιά πόλη των Ιεροσολύμων.

Οι Παλαιστίνιοι χριστιανοί επαναστάτησαν στους Αγίους Τόπους, εναντίον αυτής της απόφασης, αυτό το συμβόλαιο αποτελεί ένα από τα 12 κύρια συμβόλαια τα οποία χρησιμοποίησε η Ισραηλινή Κυβέρνηση για να αναπτύξει τους εποίκους σε διάφορες περιοχές των Αγίων Τόπων. Πιστεύω ότι το συνέδριο αυτό θα καταδικάσει αυτές τις πράξεις, όπως έχουν κάνει όλες οι διασκέψεις των χριστιανών.

Ας μιλήσω λοιπόν σχετικά με την χριστιανική παρουσία των Παλαιστινιακών Εκκλησιών. Με σκοπό τη διατήρηση της Χριστιανικής παρουσίας και ζωής, οι Εκκλησίες των Αγίων Τόπων καλούνται να εργαστούν στενά από κοινού. Οι θρησκευτικοί ηγέτες θα πρέπει να ενωθούν για να αναπτύξουν μία κοινή ημερήσια διάταξη, με σκοπό τη διατήρηση των πιστών στη γη, και να εξασφαλίσουν τη συνέχιση της λειτουργίας των μακραίωνων κοινοτήτων. Η ζωή των χριστιανικών κοινοτήτων δεν μπορεί να είναι ένα εγωιστικό εγχείρημα με κέντρο τη θρησκεία, μάλλον είναι μια επιχείρηση που θα εξασφαλίσει την καλειδοσκοπική φύση της κοινωνικής και θρησκευτικής φυσιογνωμίας της χώρας. Επίσης θα εξασφαλίσει το ότι οι γηγενείς Παλαιστίνιοι χριστιανοί δεν θα αρχίσουν να δημιουργούν εκτός Πατριαρχείου κοινότητες μεταναστών σε τόσο μακρινές περιοχές, όπως είναι, μεταξύ άλλων, η Αυστραλία, η Χιλή, οι ΗΠΑ και ο Καναδάς. Είναι πράγματι λυπηρό όταν υπάρχουν περισσότεροι Παλαιστίνιοι χριστιανοί από τα Ιεροσόλυμα που γιορτάζουν

το Πάσχα στο Σίντνεϊ της Αυστραλίας παρά μέσα στα Ιεροσόλυμα. Η διάλυση αυτή προμηνύει ένα ενδεχόμενο τέλος της κοινοτικής ζωής, όπως ήταν γνωστή και βιώθηκε στους Αγίους Τόπους από γενεές ολόκληρες.

Αλλά η βιωσιμότητα της χριστιανικής κοινότητας δεν είναι η μοναδική ευθύνη των εκκλησιών και των ηγετών τους. Οι λαϊκοί θα πρέπει να δράσουν και να αναλάβουν τις ευθύνες τους, για να εξασφαλίσουν τη συνέχεια των κοινοτήτων τους. Η έμφαση στην αφοσίωση και στη διακονία, η οποία θα εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα της κοινότητας, μπορεί να φέρει καρπούς μόνο όταν εργαζόμαστε και είμαστε αφοσιωμένοι στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Παλαιστινιακή κοινωνία εν γένει. Οι Παλαιστίνιοι χριστιανοί δεν είναι ένα απομονωμένο νησί, είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνίας τους και επομένως η βιωσιμότητα των κοινοτήτων τους μπορεί να επιτευχθεί μόνο με το μοίρασμα των ανησυχιών και ασχολιών των συμπατριωτών τους. Οπότε δεν πρέπει να υπάρξει μια επιλεκτική εξέταση των δεινών των Παλαιστίνιων χριστιανών, αλλά η εξέτασή τους μόνο ως μέρος της ευρύτερης παλαιστινιακής τραγωδίας..

Βεβαίως, οι εκκλησίες και οι άλλοι εταίροι στη Δύση, μπορούν να βοηθήσουν τους Παλαιστίνιους χριστιανούς για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας των κοινοτήτων τους, ως τμήμα εξασφάλισης της υγιούς αναπτύξεως της παλαιστινιακής κοινωνίας. Όμως, η συνεργασία με τις δυτικές Εκκλησίες και χριστιανούς, δεν θα πρέπει να εξελιχθεί σε σχέση επιείκειας, σε σχέση μεταξύ του αφεντικού και πελάτη. Θα πρέπει να δίνει έμφαση σε ένα κοινό όραμα, που στηρίζεται στην χριστιανική συμπόνια και στο άνοιγμα του ενός προς τον άλλον και προς όλους τους άλλους.

Το πρωταρχικό μας μέλημα στη συνεργασία με τις δυτικές εκκλησίες θα πρέπει να είναι πώς να ενδυναμώσουμε τους Παλαιστίνιους, συμπεριλαμβανομένων των χριστιανών, για να οικοδομήσουν τη δική τους κοινωνία και να θέσουν σε μια σειρά τις προτεραιότητές τους ανάλογα με τους περιορισμούς και τους πενιχρούς τους πόρους.

Η πρακτική ημερήσια διάταξη που πρέπει να αναπτύξουν οι Παλαιστίνιοι Χριστιανοί και οι Εκκλησίες τους, θα πρέπει να αναφέρεται στο πώς να κρατήσουμε τους νέους ανθρώπους στη χώρα, προπαντός εκείνοι που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 20-29 ετών αντιμετωπίζουν το υψηλότερο ρίσκο της μετανάστευσης.

Η δραστηριοποίηση των μελών των Εκκλησιών και η ενασχόλησή τους με τις υποθέσεις της κοινότητας, είναι μία άλλη προσέγγιση η οποία θα πρέπει να στηριχθεί οικουμενικώς. Προσφορά της ποιοτικής παιδείας και επαγγελματικής κατάρτισης, θα πρέπει να συνεχίσει να αποτελεί προτεραιότητα στα διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα που διαχειρίζονται διάφορες Εκκλησίες. Το πώς δηλαδή θα απευθυνθούμε στο νου των ανθρώπων, συνδεδεμένων με τον κόσμο μέσω των ηλεκτρονικών και οπτικοακουστικών τεχνολογιών, θα πρέπει να αποτελεί επίσης και φροντίδα της Εκκλησίας και των μελών της. Η παρουσία και η βιωσιμότητα μπορεί να εξασφαλιστεί μόνο αν εμείς ως Παλαιστίνιοι χριστιανοί είμαστε πρόθυμοι να αποδεχθούμε την πρόκληση της σύγχρονης εποχής, μαζί με την πρόκληση να είμαστε πιστοί στην κληρονομιά και τις ρίζες μας. Δεν είναι εύκολο εγχείρημα και υπάρχουν αμφιβολίες ότι θα λειτουργήσει ποτέ. Αλλά αν μπορούμε να βοηθήσουμε τον εαυτό μας και την κοινωνία μας να αντιμετωπίσει αυτή την πρόκληση, μάλλον μπορούμε να συμβάλουμε στη σύναψη καινούριων δεσμών που θα μας βοηθήσουν όλους να προσδιορίσουμε σε τι είδους παλαιστινιακή κοινωνία θα θέλαμε όλοι να ζήσουμε.

Οι Χριστιανοί στους Αγίους Τόπους, πολύ συχνά υπόκεινται σε διώξεις. Μετά την εξέγερση της Ιντιφάντα, οι Παλαιστινιακές Χριστιανικές Κοινότητες συναντούν τις εξής δυσκολίες:

- 1) η δήμευση της ιδιοκτησίας και της ακινήτου περιουσίας των μονών εξαιτίας του επεκτατικού τείχους που έχτισαν οι ισραηλινές αρχές,
- 2) το δωμάτιο του Μυστικού Δείπνου κατελήφθη από τους Ισραηλινούς,
- 3) ο Ναός της Γεννήσεως για 39 ημέρες είχε καταληφθεί και μερικοί Χριστιανοί είχαν πέσει θύματα,
- 4) η απαγόρευση στους χριστιανούς πολίτες της Δυτικής Όχθης να προσεγγίζουν το Ναό της Αναστάσεως,
- 5) η απαγόρευση στους χριστιανούς που ζουν στη λωρίδα της Γάζας να προσεγγίζουν τους Αγίους Τόπους, τα Ιεροσόλυμα και την Βηθλεέμ,
- 6) η απαγόρευση στους χριστιανούς να επισκευάζουν τα σπίτια τους στην Παλαιά Πόλη,
- 7) οι οικονομικοί περιορισμοί σύμφωνα με το σχέδιο για να αναγκάσουν τους χριστιανούς να εγκαταλείψουν τις περιουσίες τους και να μεταναστεύσουν,
- 8) θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η χριστιανική μετανάστευση από την Παλαιστίνη μεγάλωσε μετά την Ισραηλινή κατοχή του 1967. Οι Χριστιανικές Εκκλησίες και οι χριστιανοί γενικώς, θα πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη, για να βοηθήσουν τους Παλαιστίνιους χριστιανούς να παραμείνουν στην πατρίδα τους και να ακολουθήσουν τα βήματα του Ιησού Χριστού, ούτως ώστε να προφυλάξουν την χριστιανική κληρονομιά και το χριστιανικό πνεύμα στους Αγίους Τόπους. Δεν θα πρέπει να κλείσουν τους οφθαλμούς τους και να παραμείνουν σιωπηροί ενώπιον των εγκλημάτων που διαπράττονται εις βάρος των χριστιανικών κοινοτήτων και των χριστιανικών ιερών τόπων. Οι Παλαιστίνιοι χριστιανοί θα πρέπει να έχουν εγγυημένη ελεύθερη προσέγγιση των Εκκλησιών τους, ιδιαίτερα στα Ιεροσόλυμα και στη Βηθλεέμ.

Σας ευχαριστώ και σας προσκαλώ να έρθετε να επισκεφθείτε την Παλαιστίνη και να διοργανώσετε την επόμενη Συνέλευσή σας στην Παλαιστίνη.

(Χειροκρότημα.)

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστούμε και δίνουμε το λόγο τώρα στο μέλος του Κοινοβουλίου της Λευκορωσίας τον κ. Ίγκορ Κοτλιαρόφ.

Ι.ΚΟΤΛΙΑΡΟΦ: Σεβασμιώτατε, αξιότιμε κ. Πρόεδρε, αξιότιμε κ. Γενικό Γραμματέα, σεβαστοί αρχιποιμένες, εντιμότατοι πατέρες, αξιότιμοι συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι, αδελφοί και αδελφές,

Πρώτα απ' όλα, επιτρέψτε μου εξ' ονόματος του Προέδρου της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας, του κ. Αλεξάντρ Λουκασένκο, να σας χαιρετίσω όλους και να σας ευχηθώ κάθε επιτυχία σ' αυτό το ιερό έργο σας, που υπηρετεί την υπόθεση της ειρήνης και της Ορθοδοξίας.

Εμείς στη Λευκορωσία, καταλαβαίνουμε πολύ καλά ότι ο Χριστιανισμός είναι μία από τις σημαντικότερες θρησκείες του κόσμου, ο οποίος καταλαμβάνει μία ιδιαίτερη ιστορική θέση στην πνευματική διάσταση του παγκόσμιου πολιτισμού, ο οποίος πρόσφερε τεράστια συμβολή στην ανάπτυξη της ανθρωπότητας.

Για πάρα πολλές χώρες και έθνη ο Χριστιανισμός δεν είναι μία απλή θρησκεία, αλλά μία επιλογή τρόπου ανάπτυξης. Κεντρικό παράδειγμα αποτελεί ο εκχριστιανισμός της Ρωσίας, κάτι που επηρέασε τις τύχες και τις προοπτικές εκατομμυρίων ανθρώπων.

Για πολλούς λαούς ο Χριστιανισμός αποτέλεσε έναν πνευματικό και ηθικό πυρήνα. Διαμορφώνει την κοσμοαντίληψη και το χαρακτήρα τους, τις πολιτιστικές παραδόσεις και τον τρόπο ζωής, τους ηθικούς κανόνες και τα αισθητικά τους ιδεώδη. Η χριστιανική ηθική στη διάρκεια των αιώνων ρυθμίζει τις ανθρώπινες σχέσεις μέσα

στην οικογένεια, στον καθημερινό βίο, στην παραγωγή, στους δημόσιους χώρους καθορίζοντας τη στάση των ανθρώπων απέναντι στο κράτος, την κοινωνία και τη φύση. Η νομοθεσία και οι διεθνείς σχέσεις αναπτύσσονται επίσης υπό την ισχυρή επίδραση της χριστιανικής Εκκλησίας. Η χριστιανική θεματολογία τροφοδοτεί την καλλιτεχνική δημιουργία με εικόνες, ιδεώδη και ιδέες. Η τέχνη, η λογοτεχνία, η φιλοσοφία κάνουν χρήση των θρησκευτικών εννοιών και συμβόλων, επανέρχονται τακτικά στις χριστιανικές αξίες, τις μελετούν και τις επαναδιερμηνεύουν.

Δυστυχώς, όμως, όπως επανειλημμένως ανέφεραν οι εισηγητές μας σήμερα, σε πολλές χώρες βρέθηκαν αρκετοί άνθρωποι που θα επιθυμούσαν να αποκλείσουν τον Χριστιανισμό από τη ζωή της ανθρώπινης κοινωνίας, να τον εκτοπίσουν στο περιθώριο της ανθρώπινης ζωής. Εκτός τούτου, πρέπει να παραδεχτούμε ότι στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής κοινότητας η πρακτική διάσταση του Χριστιανισμού αναπτύσσεται πολύ λίγο. Παρ' όλα αυτά όμως η χριστιανική πίστη είναι η «ψυχή» της Ευρώπης. Δεν μπορούμε να κάνουμε λόγο για ενιαία Ευρώπη «αφήνοντας απ' έξω» τον Χριστιανισμό. Ο γνωστός Άγγλος ιστορικός φιλόσοφος Κρίστοφερ Ντόyson έγραφε: «Αν η Ευρώπη οφείλει την πολιτική της ύπαρξη στη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία, την πνευματική της ουσία την οφείλει στον Χριστιανισμό. Είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς πώς θα μπορούσε να υπάρχει η ενιαία ευρωπαϊκή συνείδηση εν γένει με όλα τα έθνη και τις φυλές της, με όλες τις γλώσσες και τα έθιμα, αν δεν ήταν η μόνιμη παρουσία της Χριστιανικής εκκλησίας». Η απροθυμία ενός σημαντικού αριθμού των Ευρωπαίων πολιτικών να συμπεριληφθεί η αναφορά στον Χριστιανισμό στο Ευρωπαϊκό Σύνταγμα και η αποφασιστική αντίδραση και αντίσταση ορισμένων κοινωνικών παραγόντων της Ευρώπης εναντίον της κάθε ανοιχτής προβολής της θρησκευτικής πίστης, καθώς και άλλα παρόμοια φαινόμενα που παρατηρούνται σε πολλά μέρη της Ευρώπης, αποτελούν μόνο την κορυφή του παγόβουνου. Πίσω απ' όλα παρόμοια φαινόμενα παρακολουθείται μια συνεπής, συστηματική και σκόπιμη επέλαση της μαχόμενης εκκοσμίκευσης κατά των υπολειμμάτων του ευρωπαϊκού χριστιανικού πολιτισμού, η επιθυμία να τεθεί τέρμα σ' αυτόν. Αμφισβητείται το βασικότερο δικαίωμα του ανθρώπου – να διακηρύττει ανοιχτά την πίστη του στο Θεό, απειλείται το δικαίωμα της ανθρώπινης κοινότητας να οικοδομεί τη ζωή της στη βάση της θρησκευτικής κοσμοαντίληψης.

Η τάση αυτή είναι ολέθρια για τη σύγχρονη ανθρωπότητα. Ζούμε σε φρικτούς καιρούς. Κάθε μέρα σκάνε οι βόμβες, ακούγονται οι πυροβολισμοί, σκοτώνονται γέροι και γυναικόπαιδα. Στον κόσμο υπάρχουν εκατομμύρια άρρωστα και αναλόγητα παιδιά. Ο πληθυσμός των ανεπτυγμένων χωρών ζει τριάντα χρόνια περισσότερο από τον πληθυσμό των αφρικανικών χωρών νότια της Σαχάρας. Η έσχατη αθλιότητα στα κράτη του τρίτου κόσμου αγκαλιάζει πλέον 1,2 δισεκ. άτομα, 11 εκ. παιδιά ηλικίας μέχρι 5 ετών κάθε χρόνο πεθαίνουν από τις αρρώστιες που ουσιαστικά δεν υπάρχουν στις ΗΠΑ, τη Μεγάλη Βρετανία, τη Γαλλία και τις άλλες ανεπτυγμένες χώρες. Κάποτε ο Ιωάννης Θεολόγος περιέγραψε περίπου την ίδια κατάσταση με τα εξής λόγια: «Όλος ο κόσμος κείται εν κακό».

Σήμερα η κοινωνία μας βρέθηκε αντιμέτωπη με την επερχόμενη καταστροφή. Τα συμπτώματά της είναι η πτώση των ηθών, η ραγδαία αύξηση της εγκληματικότητας, ο αλκοολισμός, η ναρκομανία. Οι αιτίες των δεινών αυτών που καταστρέφουν την ψυχή και το σώμα, την καθεαυτό προσωπικότητα του ανθρώπου, έχουν πνευματική φύση. Κατά τα λόγια της «Αποκάλυψης» του αγίου αποστόλου και ευαγγελιστή Ιωάννου Θεολόγου, «κατέβη ο διάβολος προς υμάς έχων θυμόν μέγαν, ειδών ότι ολίγον καιρόν έχει»(Απ., ιβ', 12) και τις νουθεσίες του αποστόλου Πέτρου «Νήψατε, γρηγορήσατε, ο αντίδικος υμών διάβολος ως λέων ωρυόμενος περιπατεί ζητών τίνα καταπίη»(1 Πτ., ε, 8).

Φρίττουμε βλέποντας τα όσα συμβαίνουν στον κόσμο – ανθίζει η ναρκομανία, εμφανίζονται οι θανατηφόρες ασθένειες που μεταδίδονται στους άλλους μέσω διαφόρων σαρκικών αμαρτιών. Εντελώς νόμιμα διαδίδονται οι εκδόσεις και το βιντεοσκοπημένο υλικό που διαφθείρουν ηθικά τους ανθρώπους. Η ανηθικότητα καθίσταται κανόνας της ζωής. Έχουν καταργηθεί πολλές ανθρώπινες αξίες και ιδεώδη. Το ψέμα έχει διεισδύσει σε όλους τους τομείς της ζωής. Να πώς κάποτε χαρακτήρισε ο Ιερεμίας μια παρόμοια εποχή: «ως ψευδή εκτήσαντο οι πατέρες ημών είδωλα, και ουκ έστιν εν αυτοίς ωφέλημα»(Ιερ., ιστ΄, 19).

Είναι μια φρικτή τιμωρία για την αποδοχή της ιδεολογίας του καταναλωτισμού, για την περιφρόνηση των πνευματικών και ηθικών αξιών, για την κακώς νοούμενη ελευθερία. Τι οδηγεί τους συγχρόνους μας, πριν απ΄ όλα τους νέους, να ψάχνουν για καταφύγιο στο βασίλειο των καταστρεπτικών παθών και των ναρκωτικών ψευδαισθήσεων; Όχι μόνο η κοινωνική αστάθεια. Συχνά πρόκειται για φυγή από τη μία ψευδαίσθηση, από ορισμένα είδωλα σε άλλα, αφού μόνο ο άνθρωπος που πιστεύει στις χριστιανικές αξίες μπορεί να βιώσει την υπαρκτή πραγματικότητα.

Μπορούμε να αντισταθούμε σε όλα αυτά μόνο χάρη στην πίστη και τον χριστιανικό τρόπο ζωής. Μόνο η χριστιανική πίστη είναι σε θέση να βγάλει τον άνθρωπο από την άβυσσο της αμαρτίας και του κακού, θεραπεύοντας τις πληγές της ανθρώπινης ψυχής, θεραπεύουμε όλη τη σύγχρονη κοινωνία. Η διαπαιδαγώγηση του ανθρώπου ως χριστιανού είναι ένας από τους βασικότερους τρόπους ειρήνευσης της κοινωνίας, κατάσβεσης των χαμερπών παθών. Στον χριστιανισμό βρίσκει κανείς την αλληλοκατανόηση μεταξύ των ανθρώπων και την ανεκτικότητα που είναι τόσο απαραίτητη στη σύγχρονη κοινωνία. Η ικανοποίηση των πνευματικών αναγκών φέρνει την ειρήνη στις καρδιές και τις ψυχές των ανθρώπων, την οποία απολαμβάνουν και όλοι οι γύρω τους. Σήμερα ακριβώς ο χριστιανισμός, όπως και σε όλες τις δύσκολες εποχές της ιστορίας, δίνει το χέρι βοήθειας προς τον πάσχοντα άνθρωπο και την εξασθενημένη κοινωνία. Ο κύριος μας διέταξε να μην φύγουμε από τον κόσμο, να μην κρυφτούμε απ΄ αυτόν, αλλά να νικήσουμε τον κόσμο με την πίστη μας, να πορευτούμε σε όλο τον κόσμο κηρύττοντας το Ευαγγέλιο(Μκ, ιστ΄, 15), να είμαστε το φως του κόσμου και το άλας της γης(Μτ, ε΄, 13-16).

Ο Χριστιανισμός στη χώρα μου – τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας - εκπροσωπείται από πολλές ομολογίες, οι οποίες έχουν ιστορικές ρίζες στην πατρίδα μου, έχουμε μία διομολογιακή συνεργασία, πολύ καλές διομολογιακές σχέσεις, κάτι που αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες της ζωής της κοινωνίας μας. Παρ΄ όλα αυτά όμως, η δεσπόζουσα ομολογία στη Λευκορωσία είναι η Ορθόδοξη, η οποία είναι μια έκφραση της χριστιανικής πίστεως στην πλέον αληθινή και την πληρέστερη μορφή της. Το 85% των πολιτών της Λευκορωσίας είναι χριστιανοί ορθόδοξοι.

Ο Πρόεδρος της χώρας μου, επανειλημμένως υπογράμμισε ότι η θέση της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Λευκορωσίας, βοήθησε στο να αποτραπεί η διομολογιακή και διεθνική σύγκρουση, στο να μη χυθεί ούτε μια ρανίδα αίματος. Η θέση της Ορθόδοξης Εκκλησίας στη χώρα μου, είναι θέση αρχής που υπερασπίζεται τις αξίες και τα ιδεώδη όλων των κατοίκων της χώρας μας και ταυτόχρονα είναι ευέλικτη και λαμβάνει υπόψη τα ενδιαφέροντα και τα συμφέροντα όλων των πολιτών, κάτι που συμβάλλει τα μέγιστα στην υπόθεση της κοινωνικής συναίνεσης και τη σταθερότητα. Αυτή τη στιγμή η Λευκορωσική Ορθόδοξη Εκκλησία έχει 1290 ενορίες. Πέρυσι οι πιστοί δημιούργησαν ακόμη 25 καινούριες ενορίες. Λειτουργούν 1040 ορθόδοξοι ναοί, οι 144 βρίσκονται στο στάδιο της ανέγερσης. Μέσα στην τελευταία δεκαετία στη Λευκορωσική Ορθόδοξη Εκκλησία παραχωρήθηκαν περίπου οκτακόσια λατρευτικά και άλλα κτίρια.

Στις εκκλησιαστικές επαρχίες λειτουργούν 21 μοναστήρια, 17 αντρικά και 9 γυναικεία. Οι ιερωμένοι καταρτίζονται σε πέντε εκπαιδευτικά ιδρύματα, μεταξύ των οποίων είναι η Εκκλησιαστική ακαδημία και η ιερατική σχολή του Μινσκ.

Η νέα νομοθεσία της Λευκορωσίας, που αφορά σε ζητήματα ελευθερίας της συνειδήσεως και της πίστεως, επιτρέπει στις ορθόδοξες δομές να ενισχύσουν τις δραστηριότητες στο πλαίσιο της πολύμορφης κοινωνικής τους διακονίας. Είναι αρκετά σημαντικός ο ρόλος της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην καθιέρωση ενός αυθεντικού συστήματος των πνευματικών αξιών, το οποίο δεν έχει θέση για τις ιδέες της προτεραιότητας της ατομικής ευημερίας, της συσσώρευσης χρημάτων, της λατρείας του καταναλωτισμού και της υλικής επιτυχίας, όπου προτεραιότητα έχουν οι ιδέες της δικαιοσύνης, της αγάπης προς τον πλησίον, της ετοιμότητας να βοηθήσεις τον αδύναμο, της κατίσχυσης των ηθικών κανόνων. Επίσης, είναι δύσκολο να υπερεκτιμηθεί η πολύ σημαντική σύγχρονη κοινωνική δραστηριότητα της Ορθόδοξου εκκλησίας της Λευκορωσίας, για την προάσπιση της ηθικής, η οποία, φυσικά, στρέφεται κατά της προώθησης δια μέσου των ΜΜΕ του άτιμου και ανήθικου τρόπου ζωής που είναι καταστρεπτικός για την προσωπικότητα, την οικογένεια και την κοινωνία.

Στη δεκαετία του 1990-2000 είχαμε και εμείς στη Λευκορωσία κάποια ομολογιακά προβλήματα. Ωστόσο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας Α.Λουκασένκο βρήκε τη μόνη σωστή λύση των θρησκευτικών προβλημάτων. Έχει δηλώσει επανειλημμένα ότι η Λευκορωσία είναι μία ορθόδοξη χώρα και έτσι λοιπόν, θα είμαστε πάντα πιστοί στην Ορθοδοξία. Τα λόγια αυτά δεν ήταν απλώς ένας φόρος τιμής στην παράδοση ή τυπική ρητορεία, αλλά σκόπιμη στρατηγική που συνδέεται άμεσα με την πολιτική γραμμή της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας. Οι εχθροί της Ορθοδοξίας και του Χριστιανισμού στη χώρα μου, αφού στερήθηκαν την κρατική στήριξη, υποχρεώθηκαν να παραιτηθούν επ' αόριστον από τους μακροπρόθεσμους στόχους τους - να σπείρουν διχόνοια ανάμεσα στους κατοίκους της Λευκορωσίας, να διασπάσουν τη χώρα με βάση το ομολογιακό και εθνικό γνώρισμα.

Ταυτόχρονα, θα πρέπει να υπογραμμίσω ιδιαίτερα ότι προασπιζόμενος την Ορθοδοξία, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας ταυτόχρονα διαμορφώνει τις απαραίτητες συνθήκες για την πλήρη εφαρμογή των συνταγματικών ελευθεριών και των δικαιωμάτων των θρησκευτικών ομολογιών. Οι εκπρόσωποι όλων των θρησκειών το βλέπουν, αισθάνονται την φροντίδα του Προέδρου και του κράτους γι' αυτούς και καταβάλλουν όλες τις προσπάθειές τους για την ευημερία της πατρίδας τους της Λευκορωσίας, κάνουν το παν ούτως ώστε να δυναμώνει και να αναπτύσσεται το νεαρό λευκορωσικό κράτος.

Το λευκορωσικό κράτος πάντα ικανοποιεί τα αιτήματα της Εκκλησίας, στο πρόσφατο παρελθόν υπεγράφη μια συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Ορθόδοξου Εκκλησίας και του κράτους της Λευκορωσίας. Το έγγραφο αυτό είναι σημαντικό, διότι το κράτος αναγνώρισε δημοσίως το ρόλο και τη σημασία της Ορθόδοξης Εκκλησίας, στην πνευματική και ηθική ανάπτυξη της σύγχρονης λευκορωσικής κοινωνίας. Και όχι απλώς τη σημασία, αλλά την πρωταρχική σημασία της Ορθόδοξου εκκλησίας.

Η ηγεσία της χώρας μου και το Κοινοβούλιο της Λευκορωσίας, καταλαβαίνει πολύ καλά ότι η μόνιμη συνεργασία με την Ορθόδοξη Εκκλησία έχει τεράστια σημασία και είναι ιδιαίτερα επωφελής για την κοινωνία και το κράτος. Τα κρατικά όργανα της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας προτείνουν στην Εκκλησία να εργαστούν από κοινού, να συνάψουν συμφωνίες, ούτως ώστε να επιλύουν πιο εύκολα όλα τα προβλήματα της συνεργασίας. Ειδική πρωτοβουλία ανέλαβε η Επιτροπή που αφορά στην εκτέλεση των ποινών. Σε κάθε φυλακή στη Λευκορωσία υπάρχει ιερέας, αν δεν

υπάρχει εκκλησία εκεί, υπάρχει ένας ειδικός χώρος, ένα δωμάτιο, όπου μπορεί να σας μιλήσει ο πνευματικός, όπου μπορεί να εισέλθει ο καθένας και να διαβάσει την Αγία Γραφή και να προσευχηθεί. Ο Μακαριώτατος Πατριάρχης Μόσχας σε μία από τις επισκέψεις του, επισκέφθη έναν ναό που έχτισαν οι έγκλειστοι. Ο Δεσπότης εμπνεύστηκε από την επιθυμία των ίδιων των εγκλειστών να έχουν ένα πνευματικό έρεισμα στη ζωή τους και είπε: «Ας κάνουμε έτσι ώστε στην κοινωνία μας να υπάρξουν περισσότεροι ναοί και λιγότερες φυλακές.»

Αυτή τη στιγμή έχουν ήδη συναφθεί συμφωνίες μεταξύ της Ορθόδοξου εκκλησίας και των Υπουργείων Παιδείας, Πολιτισμού, Εθνικής Αμύνης, Κοινωνικής Πρόνοιας και άλλων Υπουργείων της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας.

Οι Λευκορώσοι βουλευτές στο βασικό νόμο που αναφέρεται στην ελευθερία της συνείδησης κατέγραψαν την πραγματικότητα της παρουσίας των παραδοσιακών θρησκειών στη χώρα μας. Με τεράστια δυσκολία οι βουλευτές στο κοινοβούλιο της Λευκορωσίας στήριξαν την ιδέα ύπαρξης των παραδοσιακών θρησκειών. Και αυτό είναι πολύ σωστό. Ας πάρουμε οποιοδήποτε Ευρωπαϊκό σύνταγμα, τις βασικές του θέσεις αναφορικά με την παραδοσιακή θρησκεία. Σ' αυτά υπάρχουν άρθρα που αναγνωρίζουν ως κρατική μία Εκκλησία, π.χ., την Ευαγγελική λουθηρανική εκκλησία. Οι υπόλοιπες ομολογίες μπορούν να λειτουργούν, δεν μπορούν όμως να έχουν ούτε προνόμια, ούτε καν τα συνηθισμένα δικαιώματα και τις δυνατότητες να ασκούν το ιεραποστολικό τους έργο. Οπωσδήποτε κάποτε θα φτάσουμε σ' αυτό και στη λευκορωσική νομοθεσία.

Η Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας επιτελεί πολύ σημαντικό έργο για την επίλυση πολλών κοινωνικών προβλημάτων.

Επιτρέψτε μου εξ ονόματος του Προέδρου της Λευκορωσίας και με την ευλογία του Μητροπολίτη του Μινσκ και Σλουτσκ Φιλάρετου, πατριαρχικού εξάρχου πάσης Λευκορωσίας, εξ ονόματος όλου του λαού της Λευκορωσίας, να σας εκφράσω, αξιότιμοι κύριοι βουλευτές, την τεράστια μας ευγνωμοσύνη και να καλέσω όλους τους Ορθόδοξους κοινοβουλευτικούς, μετά από ένα έτος, το καλοκαίρι του 2006, στη γενέτειρά μου τη γαλινομάτα Λευκορωσία, τη χώρα της ειρήνης και της γαλήνης, τη χώρα των φιλόξενων και φιλικών ανθρώπων.

Θα σας δείξουμε τα ορθόδοξα ιερά μας, τους χιλιετείς ορθόδοξους ναούς μας, το ναό της Αγίας Σοφίας που είναι γνωστός σε όλο τον κόσμο, θα σας υποδεχτεί η περιφορά του σταυρού της οσίας Ευφροσύνης του Πόλοτσκ. Θα δείτε μια γνήσια ορθόδοξη χώρα – τη Δημοκρατία της Λευκορωσίας, όπου πράγματι βασιλεύει η ειρήνη, η γαλήνη, η φιλία και η συνεργασία μεταξύ όλων των ομολογιών και θρησκειών, μεταξύ όλων των εθνοτήτων. Θα γνωρίσετε την εμπειρία μας αναφορικά με τη συνεργασία μεταξύ του κράτους και της Ορθόδοξου Εκκλησίας. Η χώρα μου και ο λευκορωσικός λαός σας περιμένουν.

Μόνο έχοντας ενωθεί στο όνομα της ορθοδοξίας και έχοντας εξοπλιστεί με την αιώνια αλήθεια της χριστιανικής διδασκαλίας, μπορούμε να αντισταθούμε στην αντιχριστιανική πολιτική των ισχυρών του κόσμου τούτου. Ο δρόμος μας είναι στενός και ακανθώδης. Ο δρόμος προς την ενότητα, παρά τις προσπάθειες να σπείρουν τη διχόνοια στον κόσμο, δεν μπορεί να είναι εύκολος.

Δια στόματος του αγίου αποστόλου Παύλου ο Κύριος μας καλεί να ζήσουμε εν αγάπη (Εφ., ε', 2), και όχι σε μίσος (Γαλ., ε', 21), να είμαστε υπομονετικοί στη θλίψη μας (Ρωμ., ιβ', 12), να κάνουμε όσο γίνεται περισσότερο καλό στους ανθρώπους, (2^η Κορ., ιγ', 7), να παρηγορούμαστε με την ελπίδα (Ρωμ., ιβ', 12) και να είμαστε ακλόνητοι στην πίστη μας (Κορ., α', 23).

Σας ευχαριστώ όλους, εύχομαι κάθε ευτυχία και ειρήνη σ' εσάς και τους λαούς σας.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστούμε, κύριε Κοτλιαρόφ. Ο λόγος δίνεται στον Βουλευτή του Κοινοβουλίου της Αλβανίας Γκάγκο Αποστόλι.

Γ.ΑΠΟΣΤΟΛΙ: Αξιότιμε κ. Πρόεδρε, αξιότιμε κ. Γενικό Γραμματέα, Σεβασμιώτατοι, εξοχότατοι, φίλες και φίλοι,

Η 12^η Συνέλευση της Δ.Σ.Ο. είναι σημαντική για την οργάνωσή μας, διότι θα ανταλλάξουμε απόψεις και θα συζητήσουμε τις προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζει η παγκόσμια κοινότητα στη σύγχρονη εποχή, που είναι γνωστή στις ημέρες μας, ως η εποχή της παγκοσμιοποίησης. Υπήρξαν αυξανόμενοι διάλογοι σχετικά με την εκκοσμίκευση, σ' έναν κόσμο ο οποίος έχει να αντιμετωπίσει πολλά προβλήματα. Άλλοι θεωρούν ότι η παγκοσμιοποίηση είναι λάθος, άλλοι θεωρούν ότι είναι σωστή.

Εμείς όμως, παρ' όλα αυτά, πιστεύουμε ότι η ανάπτυξη και οι εξελίξεις και τα επιτεύγματα των κοινωνιών, προσφέρουν στον άνθρωπο πολλά καλά, όπως και πολλά κακά.

Δεν μπορούμε να αρνηθούμε ότι στην εποχή μας όχι μόνο τα επιτεύγματα, αλλά επίσης και τα προβλήματα, έγιναν παγκόσμια. Οι κοινωνικές διακρίσεις, η περιθωριοποίηση, η τρομοκρατία, τα ναρκωτικά, οι οικονομικές κρίσεις, όπως επίσης και η καταστροφή του περιβάλλοντος, όλα αυτά είναι φαινόμενα τα οποία μπορούμε να τα δούμε παγκοσμίως. Αυτή η παγκόσμια ανάπτυξη, αποτέλεσε ζήτημα ανησυχίας των θεολογικών κύκλων σε όλο τον κόσμο. Πράγματι, στην ομιλία μου σχολίασα τις πιο σημαντικές ιδέες του βιβλίου «Παγκοσμιότητα και Ορθοδοξία», το οποίο συνέγραψε ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Τιράνων και πάσης Αλβανίας Αναστάσιος.

Η θρησκεία δεν μπορεί να παρασυρθεί στη λογική και στο μεσσιανισμό της εκκοσμικεύσεως, ούτε είναι υποχρέωση της θρησκείας να εμποδίσει την προσέγγιση μεταξύ των ανθρώπων. Καθήκον της θρησκείας είναι να υπογραμμίσει τον κίνδυνο μιας αδιάφορης κοινωνίας, και ταυτόχρονα να προσφέρει εναλλακτικές λύσεις για την επίτευξη μιας ποιοτικά νέας κοινωνίας. Λαμβάνοντας αυτά τα ιδανικά ως αφετηρία, το πρόβλημα είναι πώς μπορούμε να μετατραπούμε σε μία κοινωνία της αγάπης, η οποία θα μας ενώνει με τους άλλους συνανθρώπους μας.

Αυτό που μπορεί να προσφέρει η θρησκεία σήμερα, είναι κάτι ριζικά αντίθετο σε όλα όσα μπορούν να μας προτείνουν ή να μας προσφέρουν οι εκκοσμικευμένες δυνάμεις.

Η σπονδυλική στήλη, η ραχοκοκκαλιά όλων αυτών, είναι η κοινωνία της αγάπης, που σημαίνει μία οργανική ολότητα των ανθρώπων, που είναι ακέραιες προσωπικότητες, των οποίων οι σχέσεις στηρίζονται στην αγάπη και όχι σε μία απλή συμβίωση. Οι συνθήκες που δημιουργήθηκαν από τον παγκόσμιο τεχνολογικό μας πολιτισμό, δημιούργησαν τρομερές κρίσεις στο νου των ανθρώπων. Πρόκειται για μία κρίση ταυτότητας.

Αν οι θρησκείες θα πρέπει να αντιδράσουν σε αυτή την κρίση, θα πρέπει να απαντήσουν στο ερώτημα «Τι εστί ο άνθρωπος;» με έναν τρόπο που ξεπερνά τη μηχανιστική βιολογική περιγραφή. Ο Χριστιανισμός συμβάλλει σε αυτό το κρίσιμο θέμα, διότι παρουσιάζει τον άνθρωπο ως προσωπικότητα, που βρίσκεται στην κοινωνία της αγάπης. Είναι γεγονός ότι η παγκοσμιοποίηση παράγει ριζικές αλλαγές στη ζωή των ανθρώπων. Αυτό περιλαμβάνει τόσο θετικές, όσο, βεβαίως, και αρνητικές αλλαγές.

Αναλογιζόμενος τις ιδέες του βιβλίου του Μακαριωτάτου, οφείλω να σας πω ότι η σημερινή ανάπτυξη έχει πολλές αντιφάσεις. Η κυριότερη αντίφαση είναι ότι από τη μία πλευρά έχουμε τη μόνιμη ανάπτυξη της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας,

ενώ από την άλλη πλευρά καθυστερείται η παγκοσμιοποίηση των δικαιωμάτων και της δημοκρατίας. Αυτές οι δύο διαδικασίες δεν αναπτύσσονται με τον ίδιο ρυθμό. Και αυτό αποτελεί μία ανθρώπινη αντίφαση, η οποία είναι εμφανής ακόμα και στην ήπειρό μας, στην Ευρώπη. Και αποτελεί μία κρίσιμη φάση της ενσωματώσεως.

Τίθεται ένα σημαντικό ερώτημα. Πώς εμείς, οι χριστιανοί, μπορούμε να αντιμετωπίσουμε και να ξεπεράσουμε τα εμπόδια των συγκρούσεων και όλες τις προκλήσεις της νέας εποχής της παγκοσμιοποίησης.

Η Αυτού Μακαριότης ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος γράφει: *«Οι Χριστιανοί εν γένει, και συγκεκριμένα εμείς οι Ορθόδοξοι, δεν ανησυχούμε από τη διαδικασία της παγκοσμιοποίησης. Η διατήρηση των οικουμενικών προοπτικών σε θέματα πραγματικά, ήταν πάντα αυτονόητη για μας. Αυτή η παγκόσμια διάσταση αποτελεί το βασικό στοιχείο της Ορθοδοξίας. Ολόκληρη η ζωή της Ορθοδόξου λατρείας, επικεντρώνεται σε αυτό το πλαίσιο του οικουμενικού οράματος. Γεννηθήτω το θέλημά Σου, ελθέτω η Βασιλεία Σου, ως εν ουρανών και επί της γης».*

Όλες οι μεγάλες ορθόδοξες εορτές ανοίγουν ένα παγκόσμιο όραμα στις ψυχές μας. Αυτή η ατμόσφαιρα της οικουμενικότητας, είναι ιδιαίτερα αισθητή την Πασχάλια περίοδο και την περίοδο της Πεντηκοστής. Και παραμένει μία δυναμική προοπτική της ορθοδόξου διδασκαλίας και λατρείας.

Βεβαίως, εξ ορθοδόξου απόψεως, η ανακάλυψη της ορθής οδού για την αντιμετώπιση των φαινομένων της παγκοσμιοποίησης, αποτελεί μία υπευθυνότητα όλων ημών και χρειάζεται να βρισκόμαστε σε δημιουργική εγρήγορση για να προσφέρουμε τη βοήθειά μας σε όλους τους τομείς των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων. Ως πολιτικοί, ως βουλευτές, και πάνω απ' όλα ως χριστιανοί ορθόδοξοι, έχουμε όλες τις δυνατότητες να εργαστούμε για την υπέρβαση των προκλήσεων της νέας εποχής της παγκοσμιοποίησης.

Το υπογραμμίζω αυτό, διότι υπό αυτήν την παγκόσμια προοπτική, ο οικουμενισμός βρίσκεται στο αίμα των χριστιανών ανθρώπων. Το Αίμα, το οποίο λαμβάνουμε στην Ευχαριστία, δηλαδή το Αίμα του Θεού, του Σωτήρα του κόσμου.

Η Ορθοδοξία προσφέρει το σημαντικότερο, καλλιεργεί τη συνειδητότητα και διαμορφώνει την προσωπικότητα των ανθρώπων, οι οποίοι βιούμενοι βίους υπευθύνους, ανανεώνουν το ανοσοποιητικό σύστημα της κοινωνίας.

Αυτό που χρειαζόμαστε περισσότερο στη σύγχρονη εποχή της παγκοσμιοποίησης, είναι άνθρωποι με χαρακτήρες, με οράματα. Άνθρωποι με αγάπη η οποία δεν είναι υποκριτική, άνθρωποι οι οποίοι αντιστέκονται στον εγωισμό, είτε είναι προσωπικός, φυλετικός ή κρατικός, και στην υπεροψία.

Η δίψα για εξουσία δεν είναι μόνο χαρακτηριστική για τα μεγάλα έθνη, αλλά κρύβεται στις καρδιές όλων μας.

Αντί για την παγκοσμιοποίηση που μετατρέπει τους ανθρώπους σε μία άμορφη μάζα, εύπλαστη για την ανώνυμη οικονομική ολιγαρχία, η ορθόδοξη θρησκευτική εμπειρία προτείνει την κοινωνία της αγάπης και καλεί τους κοινούς ανθρώπους, τους απλούς ανθρώπους, να καταβάλουν κάθε προσπάθεια για να οικοδομήσουν την κοινωνία της αγάπης.

Το σημαντικότερο είναι να συνεχίσουμε να πιστεύουμε εκεί όπου φαίνεται ότι δεν υπάρχει καμία ελπίδα. Πρέπει να ζούμε με τη βεβαιότητα ότι η οικουμενική κοινότητα της αγάπης είναι ένα ιδανικό για το οποίο αξίζει να αγωνιστούμε. Ότι η αλήθεια των πραγμάτων είναι να είμαστε παραγωγικοί και ενεργοί, ώστε να διατηρήσουμε την οικουμενική προοπτική και να εκπληρώσουμε τις υπευθυνότητές μας, προσανατολιζόμενοι προς το αέναο, δηλαδή προς την αγάπη του Θεού.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστούμε. Δίνεται τώρα ο λόγος στο μέλος της Κρατικής Δούμας της Ρωσικής Ομοσπονδίας κ. Αλεξάντρ Κρούτοφ.

Α.ΚΡΟΥΤΟΦ: Σεβασμιώτατε, αξιότιμε κ. Πρόεδρε, αξιότιμε κ. Γενικό Γραμματεύ, αξιότιμοι καλεσμένοι και συνάδελφοι, αγαπητοί φίλοι,

Είναι συμβολικής σημασίας το γεγονός ότι η Γενική μας Συνέλευση συνέπεσε με εκείνη την ημερομηνία όπου το 325, τις ίδιες περίπου μέρες, είχαμε τη Σύνοδο της Νίκαιας, στην οποία και υιοθετήθηκε το Σύμβολο της Πίστεως. Σε όλο αυτό το διάστημα των 1680 ετών, η Ορθόδοξη Εκκλησία με αυστηρότητα τηρεί τη διδασκαλία που εκτίθεται στο Σύμβολο της Πίστεως. Η ενότητα της Αγίας Τριάδος, η οποία εκφράζεται στην κοινωνία των τριών θείων προσώπων – του Πατέρα, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, δημιουργεί ένα πρότυπο ενότητας των ανθρώπων. Είναι μία πρωταρχική μορφή αυτού, το οποίο θα πρέπει να επιδιώκει το κάθε έλλογο πλάσμα, δηλαδή η κάθε προσωπικότητα.

Δυστυχώς, σήμερα γινόμαστε μάρτυρες του εγωισμού και της αυταρέσκειας που αναπτύσσονται ολοένα και περισσότερο. Όλος ο σύγχρονος τρόπος ζωής, σ' αυτή την περιβόητη εποχή της παγκοσμιοποίησης προδιαθέτει τον άνθρωπο για την αποξένωση και την πνευματική κατάπτωση. Μπορούμε να πούμε ότι η αποξένωση κυριαρχεί στη σύγχρονη πολιτισμένη κοινωνία.

Όπως επισημαίνει ο Αρχιεπίσκοπος Ραφαήλ(Καρέλιν), «ο πολιτισμός διασπά τους ανθρώπους, τους αποξενώνει. Έτσι, λοιπόν, οι μεγάλες πόλεις δεν γίνονται απλά μυρμηγκοφωλιές από γυαλί και μπετόν, αλλά μία πραγματική έρημος για το ανθρώπινο πνεύμα. Ο άνθρωπος αλλοτριώνεται από τους άλλους ανθρώπους όχι ως συνέπεια της αποστάσεως, αλλά ως συνέπεια της απουσίας πνευματικής επαφής, δεν έχει ανάγκη από ζωντανούς ανθρώπους, είναι πολύ πιο εύκολο και βολικό να έχει επαφή με τις μηχανές».

Πρόσφατα, γίναμε μάρτυρες του θανάτου ενός αγοριού, ως συνέπεια δεκάωρου παιχνιδιού με έναν υπολογιστή. Ο όσιος Ιουστίν Ποπόβιτς όρισε τον σύγχρονο πολιτισμό, ως μία οργανωμένη εξέγερση κατά της ανθρώπινης προσωπικότητας. Σήμερα βλέπουμε ότι η νέα αντιχριστιανική τάξη πραγμάτων δεν είναι απλά μία εξέγερση, αλλά ένας πόλεμος κατά της προσωπικότητας, κατά της ανθρώπινης φύσης, ένας πόλεμος για την καταστροφή.

Η παγκοσμιοποίηση οδηγεί στην εξάλειψη των εθνικών κρατών και των πρωτότυπων πολιτισμών, στη σύγχυση των θρησκειών, στην καταστροφή της οικογένειας. Ομοιογενοποιεί την ανθρώπινη συμπεριφορά και τη συνείδηση και μετατρέπει τους ανθρώπους σε κατευθυνόμενη αγέλη, σε μια άμορφη μάζα. Η κτηνώδης ιδεολογία του καινούριου αιώνα επιβάλλει στη μαζική συνείδηση την αντίληψη ότι ο άνθρωπος είναι ένα διεφθαρμένο ζώο. Ακριβώς γι' αυτό παντού καλλιεργείται ο εκφυλιστικός μαζικός πολιτισμός.

Ο διάσημος Έλληνας Θεολόγος, ο κ. Γεώργιος Μαντζαρίδης, θεωρεί ότι η αυθεντική χριστιανική κοινότητα είναι η παγκοσμιότητα, και η παγκοσμιοποίηση, κατά τα λεγόμενά του, είναι μια ψεύτικη χιμαιρική παγκοσμιότητα. Εχθές, ο Γενικός Γραμματέας της Διακοινοβουλευτικής Συνελεύσεως Ορθοδοξίας στην εισήγησή του έδωσε μία σαφή και ξεκάθαρη εικόνα του σύγχρονου παγκοσμιοποιημένου κόσμου.

Ο Ρώσος στοχαστής Ιβάν Αξάκοφ, προ εκατονταετίας και πλέον είπε: «Η πρόοδος περί της οποίας γίνεται σήμερα λόγος, η πρόοδος που αρνείται τον Χριστό και τον Θεό, συνιστά οπισθοδρόμηση. Ο πολιτισμός αντικαθίσταται από την εξαργίωση. Ο άνθρωπος αν απωλέσει την εικόνα του Θεού, θα απωλέσει και την ανθρώπινη όψη του και θα γίνει θηρίο».

Αυτό συμβαίνει σήμερα στο Δυτικό πολιτισμό, ο οποίος αρχικά θεμελιώθηκε στις χριστιανικές αξίες τις οποίες όμως απαρνείται ακόμη και στο Σύνταγμά του και ακολούθησε το δρόμο του επονομαζόμενο ανθρωπιστικού φιλελευθερισμού. Χάνει όλο και περισσότερο τη σχέση του με την παράδοση της Αγίας Εκκλησίας και την αλλάζει ανάλογα με το πνεύμα της εποχής. Αυτές, λοιπόν, οι συζητήσεις για το πνεύμα της εποχής, για τη μεταρρύθμιση, για τη μετάλλαξη οδηγούν στο ότι κάτω από τη μάσκα της ανεκτικότητας, της προόδου του ενιαίου Θεού συντελείται μια φανερή υποκατάσταση των αξιών. Η αρετή παρουσιάζεται σήμερα ως κάτι το ανιαρό, χαζό και παλιομοδίτικο και το κακό – απεναντίας, σαν κάτι το χαρούμενο, γοητευτικό και ελκυστικό. Κοντολογίς, σούπερ! Δεν σταματούν οι ροές των πληροφοριών που χύνονται μέσα στις καρδιές και τις ψυχές των ανθρώπων, όταν είναι αδύνατο να διαχωρίσεις το λευκό από το μαύρο, την αλήθεια από το ψέμα, η ηθική χλευάζεται και απορρίπτεται. Δικαιολογούνται οι δολοφονίες των παιδιών – ενθαρρύνονται οι εκτρώσεις και η ευθανασία και σε ορισμένα μέρη δια μέσου του νόμου θεσπίζονται οι ομοφυλοφιλικόι γάμοι.

Η κάθε ηθική αξία εδράζεται στη θρησκεία. Κατά συνέπεια, σήμερα χλευάζονται και απορρίπτονται οι χριστιανικές εντολές, η πίστη μας. Και πιθανώς, αυτό να είναι αποτέλεσμα αυτού που αναγνωρίζουν οι καθολικοί ειδικοί, ότι σήμερα η Εκκλησία τους βρίσκει ολοένα και λιγότερους θιασώτες στην Ευρώπη. Όπως λένε, έχουμε να κάνουμε με μία γεωγραφική μεταστροφή των πιστών της Καθολικής Εκκλησίας προς το νότο, τη Λατινική Αμερική, προς την Ασία και την Αφρική. Είναι αποτέλεσμα του ότι κάποτε η Καθολική εκκλησία αποφάσισε να συμμορφωθεί με το πνεύμα της εποχής και μπήκε στον επικίνδυνο δρόμο της ανανέωσης.

Κατά τη γνώμη μου, όμως, και ένα μεγάλο μέρος των Προτεσταντών έθεσε τον εαυτό του στην υπηρεσία του σύγχρονου κόσμου, της καλοπέρασης και των πολιτικών σκοπιμοτήτων αλλάζοντας τους κανόνες ηθικής και δογματικής διδασκαλίας που είχαν θεσπιστεί από τον Κύριο. Σήμερα μόνο η Ορθόδοξη Εκκλησία παραμένει η μοναδική κιβωτός της σωτηρίας ως στύλος και επιβεβαίωση της αλήθειας, δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι ο Brzezinski, πρώην Υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, έλεγε ότι μετά τη νίκη επί του κομμουνισμού ο κύριος εχθρός θα είναι η Ορθοδοξία.

Αν εμείς θεωρούμε τον εαυτό μας ορθόδοξο, τότε καλούμαστε να υπερασπιστούμε την Ορθοδοξία, να είμαστε στρατιώτες του Χριστού. Δεν θα πρέπει να συγκαλύπτουμε και να θολώνουμε τις υπαρκτές διαφορές μεταξύ της Ορθοδοξίας και των άλλων ομολογιών. Για τον πιστό η πίστη του, η θρησκεία του, είναι το θεμέλιο της κοσμοαντίληψής του και της αξιολόγησης όλων των γεγονότων.

Είμαι ορθόδοξος, εκκινώντας από την πίστη μου η Ορθοδοξία είναι αλήθεια και είμαι υποχρεωμένος ως πιστό τέκνο της ορθόδοξης παράδοσης, να υπερασπίζομαι την ορθόδοξη αλήθεια και να υποστηρίξω ότι είναι η μοναδική αλήθεια που μπορεί με τον πλέον ουσιώδη τρόπο να ικανοποιήσει τον σύγχρονο άνθρωπο, να αποκαταστήσει την ολότητα της υπάρξεως, την αληθινή ζωή σε αντίθεση με το θανατηφόρο σύστημα της νέας διεθνούς τάξης πραγμάτων.

Σήμερα συμφέρει μερικούς να παρουσιάζουν την Ορθοδοξία ως μια κοσμοαντίληψη που συγχωρεί τα πάντα, που μπορεί να συμβιβαστεί με οτιδήποτε συμβαίνει στον κόσμο. Αφού λέγεται ότι πρέπει να αγαπάμε τον εχθρό μας και να μην αντιστεκόμαστε στο κακό. Αυτό δεν είναι αλήθεια. Ο Χριστιανισμός ποτέ δεν καλούσε να συμβιβαστούμε με το κακό. Βεβαίως, ο Χριστιανισμός και η Ορθοδοξία είναι μία θρησκεία της ειρήνης και της αγάπης, και όχι μία θρησκεία του μίσους και της εχθρότητας. Αλλά πρόκειται περί αγάπης προς τον Θεό, προς τον δημιουργό της αγάπης και του κάλλους και προς τον πλησίον ως δημιούργημα του Θεού. Και

οτιδήποτε εμποδίζει τον άνθρωπο να εκπληρώσει αυτές τις εντολές - το κακό, οι αμαρτίες και τα πάθη -θα πρέπει να ξεριζωθούν. Ο κόσμος είναι ασυμβίβαστος με το κακό.

Γι' αυτό το λόγο, για να πολεμήσουμε το κακό, ο Κύριος μας έφερε στον κόσμο το πνευματικό ξίφος της Ορθοδοξίας. Και το πεδίο της μάχης είναι η ζωή μας πάνω στη γη. Θα πρέπει να δηλώνουμε ευθαρσώς αυτή την αλήθεια. Σήμερα στη Ρωσία συντελείται μία έντονη διαδικασία αναγέννησης της ορθόδοξης ψυχής των πολιτών μας. Θα έλεγα ότι πολύ σημαντικό ρόλο παίζει η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία, και δεν μπορείτε να φανταστείτε ποιες επιθέσεις αντιμετωπίζει σήμερα, όταν βλέπουμε πως ανοίγουν νέοι ναοί, αναπαλαιώνονται τα μοναστήρια και όλο και περισσότεροι νέοι άνθρωποι – το υπογραμμίζω – προσέρχονται στην εκκλησία, στον Οίκο του Θεού.

Πολλά κάνουν σήμερα τα ΜΜΕ, τα οποία ανήκουν σε αντιχριστιανικές δυνάμεις, σε αθεϊστικές δυνάμεις, για να μην αφήσουν τους ανθρώπους να διαχωρίσουν την αλήθεια από το ψεύδος, το καλό από το κακό. Καταβάλλουν προσπάθειες, ούτως ώστε να στρεβλώσουν τη ρωσική ψυχή, να ξεριζώσουν την ευσυνειδησία και την αίσθηση της αμαρτίας. Και αυτό καταμαρτυρεί και η χονδροειδέστατη άρνηση να διδαχθούν στα σχολεία της Ρωσίας, όπου πάνω από το 80% του πληθυσμού θεωρούνται Ρώσοι, ορθόδοξοι, οι βάσεις, τα θεμέλια του ορθόδοξου πολιτισμού, του πολιτισμού του Πούσκιν και του Ντοστογιέφσκι. Αυτή η ενέργεια συνιστά διάκριση εις βάρος των ορθόδοξων πολιτών της Ρωσίας.

Προσφάτως, στη συνεδρίαση της Ολομέλειας της Κρατικής Δούμας, γίναμε μάρτυρες της επιβεβαίωσης του γεγονότος ότι το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών συνεχίζει αυτή την πολιτική διακρίσεων εις βάρος της Ορθοδοξίας. Επικαλούμενο το διαχωρισμό μεταξύ του κράτους και της Εκκλησίας, το Υπουργείο αρνείται στους πολίτες το δικαίωμα να γνωρίσουν τις βασικές αξίες του εθνικού τους πολιτισμού, πάνω στον οποίο στηρίζεται η εκπαίδευση. Ο λόγος γίνεται για τα θεμέλια του ορθόδοξου πολιτισμού.

Το Υπουργείο Παιδείας θεωρεί ότι το προαιρετικό, υπογραμμίζω, αυτό μάθημα πρέπει να υποκατασταθεί από ένα μάθημα ιστορίας των παγκόσμιων θρησκειών. Τι είναι η ιστορία των παγκόσμιων θρησκειών; Έτσι, λοιπόν, προτείνεται στο μαθητή μία αποσπασματική θεώρηση των θρησκειών, με αποτέλεσμα οι απόφοιτοι να μη γνωρίζουν ούτε τα θεμέλια της δικής τους εθνικής κουλτούρας, ούτε της πίστης τους, ούτε εκείνες τις πνευματικές αξίες, πάνω στις οποίες ιδρύθηκε το ρωσικό κράτος, δημιουργήθηκε ο ρωσικός πολιτισμός. Οι νέοι δεν θα γνωρίζουν καμία θρησκεία, καμία θρησκευτική παράδοση.

Έτσι λοιπόν, οι σημερινοί ιθύνοντες του Υπουργείου Παιδείας δεν μπορούν να κατανοήσουν το γεγονός ότι η σύγχρονη κοσμική παιδεία δεν μπορεί να είναι ποιοτική αν δεν εδράζεται στις θεμελιώδεις αξίες του εθνικού πολιτισμού. Και στη Ρωσία ο πολιτισμός αυτός είναι ο Ορθόδοξος, που ο κάθε άνθρωπος πρέπει να έχει έστω και στοιχειώδεις γνώσεις της.

Δυστυχώς, το Υπουργείο Παιδείας και σ' αυτή τη συνεδρίαση του Κοινοβουλίου επιβεβαίωσε την απροθυμία του να δώσει κρατική διαπίστευση στα θρησκευτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα. Μπορείτε να φανταστείτε, λοιπόν, ότι χωρίς αυτή την κρατική διαπίστευση, τα εκπαιδευτικά εκκλησιαστικά ιδρύματα δεν μπορούν να δώσουν τη δυνατότητα στους αποφοίτους τους να κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές και να γίνουν συνεργάτες των επιστημονικών ιδρυμάτων. Οι απόφοιτοι των σχολών ψαλτικής και αγιογραφίας δεν μπορούν να διοριστούν ως συνεργάτες σε ερευνητικά κέντρα και ιδρύματα επειδή τυπικά δεν έχουν ανώτατη παιδεία. Όλα αυτά μας δείχνουν ότι το σημερινό Υπουργείο Παιδείας εφαρμόζει μία συνεπή πολιτική

της ανοιχτής παραβίασης των δικαιωμάτων των ορθόδοξων πολιτών. Θεωρούμε ότι η εκκλησιαστική και θρησκευτική παιδεία θα πρέπει να θεωρείται οργανικό στοιχείο του ενιαίου εκπαιδευτικού συστήματος. Τόσο η κοσμική όσο και η θρησκευτική παιδεία θα πρέπει να είναι ισότιμες στη ρωσική κοινωνία.

Φρονώ ότι η Διακοινοβουλευτική μας Συνέλευση θα πρέπει σήμερα, αν θεωρούμε τον εαυτό μας ορθόδοξους ανθρώπους, ορθόδοξους κοινοβουλευτικούς να επιβεβαιώσει ότι:

Πρώτον, οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί επιμένουν ότι έχουν το δικαίωμα να διακηρύττουν ελεύθερα την πίστη τους στην Ορθόδοξη εκκλησία ως Μία, Αγία, Συνοδική και Αποστολική Εκκλησία, χωρίς παραχωρήσεις προς τη λεγόμενη θεωρία των κλαδιών και απορρίπτουν αποφασιστικά τις διάφορες προσπάθειες να αλλοιωθεί η Χριστιανική εκκλησιολογία.

Δεύτερον, θεωρούμε ότι προϋπόθεση συμμετοχής των Ορθόδοξων Εκκλησιών σε διομολογιακούς οργανισμούς είναι ο αποκλεισμός του θρησκευτικού συγκριτισμού, δηλαδή της σύγχυσης των διαφόρων λατρειών και θρησκειών.

Συμφωνούμε με την άποψη της Ορθόδοξης Εκκλησίας, η οποία άποψη απορρίπτει κάθε δυνατότητα λειτουργικής επικοινωνίας με τους μη ορθόδοξους, ειδικότερα στις λειτουργικές ενέργειες που έχουν σχέση με τα λεγόμενα οικουμενικά ή διομολογιακά συλλείτουργα.

Υποστηρίζουμε τη συνεργασία των Ορθόδοξων εκκλησιών με τους ετερόδοξους σε ό,τι αφορά τη βοήθεια προς τους αδικημένους, την προστασία των αθώων, την από κοινού αντιμετώπιση των φαινομένων ανηθικότητας και βίας. Επίσης στηρίζουμε αποφασιστικά την πρόταση διδασκαλίας στα ρωσικά σχολεία, των «Θεμελίων του ορθόδοξου πολιτισμού» ως μιας σημαντικής συνισταμένης του παγκόσμιου πολιτισμού, καθώς επίσης και την ισοτιμία της κοσμικής και θρησκευτικής παιδείας στη Ρωσία.

Ο Κύριος ημών είπε «να λέτε ναι, ναι και όχι, όχι. Όλα τα άλλα είναι εκ του πονηρού». Έτσι, νομίζω, θα πρέπει να πράττουμε κι εμείς.

Ευχαριστώ.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστούμε, κ. Κρούτοφ. Το λόγο έχει ο κ. Νίκος Κότσιρας, Βουλευτής από την Αυστραλία.

Ν.ΚΟΤΣΙΡΑΣ: Σεβασμιώτατε, κύριε Πρόεδρε, κύριε Γενικό Γραμματέα, κυρίες και κύριοι,

Σας φέρνω χαιρετισμούς από την Αυστραλία. Η Αυστραλία είναι μία από τις πλέον ετερογενείς θρησκευτικώς χώρες, η οποία πρέπει να χειρίζεται τη θρησκευτική αυτή πολυμορφία. Έχουμε όμως αγκαλιάσει ανθρώπους κάθε καταγωγής, από όλες τις θρησκείες και όλους τους πολιτισμούς. Η Αυστραλία είναι ένα σχετικά νέο έθνος που οικοδομήθηκε χάρη στην εργασία και την αποφασιστικότητα των μεταναστών. Η Αυστραλία είναι πατρίδα για πολλές διαφορετικές πίστεις και δεν έχουμε μία επικρατούσα θρησκεία. Σύμφωνα με το Σύνταγμα, υπάρχει διαχωρισμός μεταξύ του κράτους και της θρησκείας. Επομένως, όχι μόνο προωθούμε όλες τις θρησκείες, αλλά αποδεχόμαστε και σεβόμαστε όλες τις θρησκείες. Οι θρησκευτικοί ηγέτες αναφέρονται περιστασιακά σε κοινωνικά ζητήματα, ωστόσο στις περισσότερες περιπτώσεις αποφεύγουν να κάνουν οποιαδήποτε πολιτικά σχόλια.

Οι Εκκλησίες στην Αυστραλία εντάσσονται στις πολυάριθμες έγκυρες κοινοτικές ομάδες που έχουν δική τους άποψη πάνω σε έναν μεγάλο αριθμό κοινωνικών ζητημάτων. Οι τοπικές κυβερνήσεις ακούνε τις απόψεις τους, τους παρέχουν χρηματική υποστήριξη στα προγράμματα που διαχειρίζονται οι εκκλησίες, στηρίζουν

την ύπαρξή τους, αλλά δεν είναι αιχμάλωτες της α΄ ή β΄ θρησκευτικής ομάδας. Παρ' όλο το διαχωρισμό, οι Εκκλησίες διαδραματίζουν έναν σημαντικό ρόλο στα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η κοινωνία. Διότι μπορούν να κάνουν lobbies και να ασκούν πιέσεις στις κυβερνήσεις πάνω σε εθνικά και τοπικά ζητήματα-κλειδιά, όσο και σε οικουμενικά ζητήματα. Αν και η θρησκεία σε πολλά μέρη του κόσμου αντιμετωπίζεται από το κοινό ως μια αρνητική και διασπαστική δύναμη, πολλοί Αυστραλοί πιστεύουν ότι η πίστη οικοδομεί μία κοινότητα. Η θρησκεία παραμένει αγαθό και πόρος. Το πρόβλημα των αυτοκτονιών και του εθισμού στα ναρκωτικά θα μπορούσε να επιλυθεί, αν οι νέοι μας πίστευαν σε κάτι πέρα από τον επιφανειακό μηδενισμό του λαϊκού πολιτισμού με το γρήγορο φαγητό, τη δυνατή μουσική, τα τηλεϊάλιτι και τους αστέρες της ποπ.

Η θρησκεία μας υπενθυμίζει πως οι υπολογιστές δεν σημαίνουν απαραίτητως επικοινωνία, οι πληροφορίες δεν σημαίνουν απαραίτητως σοφία και η σιωπή δεν είναι απαραίτητως ο διαλογισμός. Η θρησκεία μας υπενθυμίζει ότι η ζωή είναι κάτι περισσότερο από το να καθόμαστε μπροστά στα μηχανήματα πόκας ή γύρω από το τραπέζι όπου παίζουν black jack. Η θρησκεία μας υπενθυμίζει ότι οι διαχρονικές αξίες είναι η καρδιά της εθνικής ακεραιότητας. Η θρησκεία μπορεί επίσης να μας βοηθήσει να αναπτύξουμε έναν ηθικό χαρακτήρα, περιλαμβανομένης της τιμότητας, και να δώσουμε μία διέξοδο στην ανήθικη και αυτοκαταστρεπτική συμπεριφορά. Η θρησκευτική πίστη αποτελεί ή βρίσκεται κοντά στον πυρήνα της αυστραλιανής κοινωνικής και πολιτικής ζωής από την άφιξη των Ευρωπαίων. Οι περισσότερες θρησκευτικές ομάδες έχουν προσφέρει μία θετική συμβολή στην οικοδόμηση της πολυπολιτισμικής κοινωνίας στην Αυστραλία. Ωστόσο, όπως είπα προηγουμένως, η αυστραλιανή κοινωνία είναι εκκοσμικευμένη και ενώ οι θρησκευτικοί ηγέτες έχουν τον λόγο τους πάνω σε τέτοια κοινωνικά ζητήματα, όπως ο τζόγος, η έλλειψη στέγης και η χρήση ναρκωτικών, οι Κυβερνήσεις δεν δεσμεύονται από τις πολιτικές τους.

Η Καθολική, Αγγλικανική, η Ουνιτική και, φυσικά, και οι Ορθόδοξες Εκκλησίες διαδραματίζουν έναν σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των σημαντικών κοινωνικών προβλημάτων της κοινότητάς μας. Στην Αυστραλία υπάρχουν χιλιάδες θρησκευτικοί οίκοι, μοναστήρια, τόποι λατρείας, εκκλησίες, τζαμιά, τεμένη και συναγωγές, όπου οι Αυστραλοί μπορούν να προσέλθουν ζητώντας βοήθεια και καθοδήγηση σε πολλά κοινωνικά προβλήματα της ζωής τους. Πολλά νοσοκομεία, οίκοι ευγηρίας και εταιρείες κοινωνικής πρόνοιας ιδρύθηκαν από τις βασικές χριστιανικές ομολογίες σε όλα τα μέρη της Αυστραλίας. Χάρη στο δίκτυο που έχουν, οι εκκλησίες μας λειτουργούν ως αλεξικέραυνο για τα κοινωνικά προβλήματα που παρουσιάζονται. Υπάρχουν αρκετά παραδείγματα τα οποία υπογραμμίζουν ότι οι θρησκευτικοί μας παράγοντες διαδραματίζουν έναν ενεργό ρόλο καλύπτοντας τις ανάγκες των μελών της κοινωνίας.

Η Αγγλικανική εκκλησία έχει χτίσει αρκετά πτωχοκομεία και άσυλα για τα λιγότερα ευνοούμενα μέλη της κοινωνίας.

Η Λουθηρανική κοινότητα ίδρυσε ένα δικό της σχολείο, ενώ η Αγγλικανική Εκκλησία βοήθησε τους μετανάστες να εγκατασταθούν και να ταυτιστούν με την Αυστραλία. Οι Αγγλικανοί οργάνωσαν γιορτές τζαζ για τους νέους και φιλοξενούν άτομα που βοηθούν και φροντίζουν για τους ανθρώπους με διανοητική καθυστέρηση.

Οι εβραϊκές συναγωγές παρέχουν χώρο στα μέλη των κοινοτήτων τους, για να συνέλθουν από το τραύμα του Ολοκαυτώματος.

Η Εκκλησία του Χριστού έχει ομάδα για μητέρες με παιδιά προσχολικής ηλικίας και ομάδα νέων και οργανώνει δημόσια σεμινάρια πάνω σε τέτοια θέματα, όπως η διαχείριση της θλίψης και ο διαβήτης.

Η Πρεσβυτεριανή Εκκλησία παρέχει τις υπηρεσίες της σε όλη την Αυστραλία, όπως η στήριξη της οικογένειας, περιλαμβανομένης της οικογενειακής δια βίου εκπαίδευσης.

Η μουσουλμανική κοινότητα βοηθάει τα μέλη της να ενταχθούν, να αποκτήσουν την ταυτότητά τους ως Μουσουλμάνοι και ως μέλη μιας διακριτής θρησκευτικής κοινότητας και να ζουν σε φιλία και αρμονία με τις άλλες θρησκευτικές ομάδες.

Η Ελληνική Ορθόδοξος Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας είναι πάρα πολύ δραστήρια στο να βοηθάει τους Έλληνες της Αυστραλίας. Η Ορθόδοξη Εκκλησία με τη βοήθεια της Αυστραλιανής κυβέρνησης έχει ιδρύσει αρκετούς οίκους ευγηρίας σε όλη την Αυστραλία. Αυτοί οι οίκοι ευγηρίας προσφέρουν τη φροντίδα τους στα μέλη της κοινότητάς μας, άτομα τρίτης ηλικίας. Οι τρόφιμοι έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν μέρος σε πολυάριθμες δραστηριότητες ή να αποσύρονται σε ένα ήσυχο και γαλήνιο μέρος, όπως είναι το παρεκκλήσι. Αυτοί οι οίκοι ευγηρίας προσφέρουν τις υπηρεσίες ενός ελληνορθόδοξου ιερέα με πλήρη απασχόληση, ο οποίος φροντίζει για τις πνευματικές και τις ποιμαντικές ανάγκες των τροφίμων. Οι τρόφιμοι μπορούν να κάνουν κοινές προσευχές και να παρακολουθούν τις τακτικές λειτουργίες στο παρεκκλήσι ή να ακούσουν τις προσευχές που μεταδίδονται από ένα ηχητικό σύστημα. Μπορούν επίσης να έχουν εξομολόγηση και να λαμβάνουν τη Θεία Ευχαριστία είτε στο παρεκκλήσι είτε στα δωμάτια τους. Οι τρόφιμοι μπορούν να επιλέξουν να λάβουν μέρος σε ένα από τα τακτικά ελληνικά γλέντια απολαμβάνοντας ψητό αρνί και σαλάτες με ζωντανή μουσική ή να κάνουν ένα πικνίκ στην ύπαιθρο, να πάνε στο θέατρο ή απλώς να δουν τα αξιοθέατα. Το μενού περιλαμβάνει τακτικές εκπλήξεις, όπως, π.χ., οι λουκουμάδες. Οι χορωδίες και άλλοι καλλιτέχνες είναι επίσης συχνόι επισκέπτες, ενώ τα ελληνικά και τα αυστραλιανά τηλεοπτικά κανάλια υπάρχουν στα δωμάτια των τροφίμων ή σε κοινόχρηστους χώρους. Ο σκοπός των ιδρυμάτων αυτών είναι να γίνουν σπίτι μακριά από το σπίτι. Τα κέντρα αυτά επιδοτούνται από την κυβέρνηση και στις περισσότερες περιπτώσεις από τους τροφίμους.

Αναλόγως, πολλοί ηλικιωμένοι επιθυμούν να παραμείνουν στα σπίτια τους, αλλά χρειάζονται υποστήριξη και η Αρχιεπισκοπή τους παρέχει αυτή τη στήριξη μέσω των πακέτων φροντίδας των ηλικιωμένων της κοινότητας. Τα πακέτα αυτά προβλέπουν τη βοήθεια στο μαγείρεμα, στο μπάνιο, στην καθαριότητα, στην μπουγάδα και στα ραντεβού με γιατρούς.

Η Εκκλησία έχει επίσης ιδρύσει ελληνικά κέντρα κοινωνικής πρόνοιας σε όλη την Αυστραλία, τα οποία παρέχουν κατάλληλες πολιτισμικές και γλωσσικές υπηρεσίες, φροντίδα, νομική προστασία και στήριξη στην κοινότητα.

Τα ελληνικά κέντρα κοινωνικής πρόνοιας:

έχουν ως σκοπό την ανάπτυξη και την προώθηση των πολιτικών κοινωνικής πρόνοιας, της στρατηγικής, των προγραμμάτων και των υπηρεσιών που εξασφαλίζουν την οικονομική, κοινωνική, ψυχολογική και πνευματική ευημερία της κοινότητας,

παρέχουν απευθείας ειδικές υπηρεσίες, περιλαμβανομένης της επέμβασης σε περίπτωση κρίσης, που καλύπτει τις ιδιαίτερες ανάγκες των πολιτισμικά ποικίλων κοινοτήτων,

παρέχει εκπαίδευση σε άτομα όλων των ηλικιών, αναφορικά με θέματα υγείας, σχέσεων, ζητημάτων της καθημερινής ζωής και της οικογένειας, καθώς και των τυχερών παιχνιδιών και της χρήσης των ουσιών,

φροντίζει να τηρούνται οι αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης και να προστατεύονται τα μέλη τους από τη ζημιά εξασφαλίζοντας σε όλους τις μέγιστες δυνατές παροχές,

συμβουλεύουν τις κυβερνήσεις και τους άλλους κοινοτικούς φορείς σχετικά με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες των ελληναυστραλιανών κοινοτήτων και ενθαρρύνουν την εφαρμογή της παροχής των ιδιαίτερων εθνικών υπηρεσιών.

Στο παρελθόν τα κέντρα αυτά πρόσφεραν βοήθεια σε τρεις τομείς.

Κοινωνική πρόνοια: το σχήμα παροχής υπηρεσιών στις εθνικές κοινότητες που χρηματοδοτείται από την κυβέρνηση. Πάνω από 2.100 Ελληνοαυστραλοί έχουν πρόσβαση σε κοινωνικούς λειτουργούς, οι οποίοι τους παρέχουν:

*ατομικές και οικογενειακές συμβουλές,

*πρακτική βοήθεια με την πρόσβαση σε διάφορες υπηρεσίες,

*διαβουλεύσεις με προμηθευτές των υπηρεσιών από τις οργανώσεις της εθνικής πλειοψηφίας και τις μεταναστευτικές οργανώσεις

*ενημερωτικές συνεδρίες πάνω σε διάφορα ζητήματα, κοινοτικές υπηρεσίες, επιδόματα και ειδικά δικαιώματα,

*διαπολιτισμική εκπαίδευση,

*δουλειά σε ομάδες – κοινωνική στήριξη και εξειδικευμένες ομάδες μέσα στις κοινοτικές ομάδες,

*πληροφορίες και ενημερωτικές υπηρεσίες,

*ανάπτυξη των προγραμμάτων στήριξης σε απάντηση στις κοινοτικές ανάγκες,

*παροχή πληροφοριών και πρακτικής βοήθειας σε κοινοτικές ομάδες,

*βοήθεια και σύμπραξη σε περίπτωση δυσκολιών με την πρόσβαση στις υπηρεσίες και τη λήψη βοήθειας

Απασχόληση: το πρόγραμμα αυτό χρηματοδοτείται από την κυβέρνηση. Οι άνεργοι εκπαιδεύονται στη διοίκηση γραφείων, στην πληροφορική, στη συντήρηση των κτιρίων, στις υπηρεσίες ακινήτων, στην κηπουρική και σε άλλους τομείς και διορίζονται σε διάφορες κοινοτικές μη κερδοσκοπικές οργανώσεις μέσα στη Μελβούρνη. Έχοντας συμπληρώσει 6 μήνες δουλειάς, εκπαιδεύονται περαιτέρω για να προετοιμαστούν για την πλήρη απασχόληση.

Τρίτη ηλικία: οι ομάδες πολιτών τρίτης ηλικίας της Ελληνορθόδοξης αρχιεπισκοπής της Αυστραλίας συντονίζονται από τα ελληνικά κέντρα κοινωνικής πρόνοιας, πέρα από την παροχή διοικητικής στήριξης, το κέντρο παρέχει επίσης κοινωνική στήριξη και επισκέψεις. Οι ομάδες βρίσκονται κάτω από την ομπρέλα των Ενωμένων Λεσχών των πολιτών τρίτης ηλικίας των ελληνορθόδοξων κοινοτήτων και των ενοριών της Μελβούρνης και της Βικτώρια. Η Ένωση οργανώνει τακτικές συναντήσεις στα γραφεία του κέντρου και κοινές κοινωνικές δραστηριότητες, περιλαμβανομένων των ετήσιων γεγονότων. Το κέντρο, πέρα απ' αυτό, οργανώνει τακτικές ενημερωτικές συνεδρίες για την κάθε ομάδα.

ΝΕΟΛΑΙΑ

Η Ελληνορθόδοξη Αρχιεπισκοπή της Αυστραλίας κάθε 3-4 χρόνια οργανώνει επίσης την εθνική συνδιάσκεψη νεολαίας. Ενώ οι συνδιασκέψεις έχουν μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων και είναι καλά οργανωμένες, πιστεύω ότι απ' αυτές απουσιάζουν οι νέοι που έπρεπε να τις παρακολουθήσουν και να λάβουν μέρος. Πιστεύω ότι η θρησκεία είναι κάπου στα μυαλά των νέων, αλλά δεν είναι σε θέση να ταυτιστούν μ' αυτήν. Αυτό ισχύει για τις περισσότερες θρησκείες. Πιστεύω ότι οι εκκλησίες πρέπει να σφυρηλατήσουν καινούριες συνεργασίες με τις οργανώσεις-κλειδιά ούτως ώστε να παρέχουν ερευνητικό έργο, συμβουλευτικές υπηρεσίες επί μονίμου βάσεως και προγράμματα που θα εξυπηρετούσαν καλύτερα τους νέους.

Οι νέοι μας έχουν μοναδικές δεξιότητες, πείρα και εμπειρίες και οι εκκλησιαστικοί μας ηγέτες έχουν την ευθύνη να δαμάσουν και να αξιοποιήσουν αυτές τις δεξιότητες.

Οι νέοι θα ανταποκριθούν καλύτερα αν δουν τη μαρτυρία του ότι οι απόψεις τους λαμβάνονται σοβαρά υπόψη.

Συμπέρασμα:

Όλες οι θρησκείες στην Αυστραλία εμπλέκονται στην ευημερία των μελών τους παρέχοντας υπηρεσίες για τους ηλικιωμένους, εκπαίδευση για τους νέους τους ή ειδικές υπηρεσίες ούτως ώστε να καλύψουν τις ιδιαίτερες ανάγκες της κοινότητάς τους.

Σ' ό,τι αφορά όμως το ερώτημα αν έχουμε βρει την πανάκεια για όλα τα κοινωνικά μας προβλήματα. Η απάντηση είναι ξεκάθαρα όχι. Για μας η πρόκληση είναι να είμαστε σε θέση να μοιραζόμαστε τις ιδέες και να παρέχουμε πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες και τα προγράμματα που μπορούν να υλοποιηθούν σε άλλες χώρες.

Σύσταση:

Πιστεύω, λοιπόν, ότι για να το κάνουμε θα πρέπει να συγκροτήσουμε ένα διακοινοβουλευτικό πολυθρησκευτικό συμβουλευτικό σώμα, με μέλη από την Δ.Σ.Ο., το Πολυθρησκευτικό Συμβούλιο της Κοινοπολιτείας, την Κοινοβουλευτική Ένωση του Οργανισμού Ισλαμικής Συνδιασκέψεως, τις χώρες-μέλη, καθώς και άλλα κορυφαία θρησκευτικά σώματα. Σκοπός θα είναι να διερευνήσουμε και να εξετάσουμε τις πολιτικές και τα προγράμματα που εκπονούν οι θρησκευτικές ομάδες για να επιλύσουν ορισμένα κοινωνικά προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν οι κοινωνίες μας. Να οικοδομήσουμε μία δικαιότερη κοινωνία και, βεβαίως, να παρουσιάσουμε ένα προσχέδιο που θα συνταχθεί από τους ανθρώπους εκείνους οι οποίοι έχουν εμπειρία στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων. Η ομάδα αυτή θα μπορούσε να απευθύνεται επίσης και σε άλλες χώρες.

Θα μπορούσαμε λοιπόν να οικοδομήσουμε μία θρησκευτική πολυμορφία με μέλη που προέρχονται από διαφορετικές χώρες. Να βοηθήσουμε να εξαλειφθούν τα προβλήματα του εθνοφυλετισμού και της μισαλλοδοξίας.

Όλα αυτά μπορούν να συμβούν σε κοινοτικό επίπεδο, σε επίπεδο σχολείου και θα πρέπει να υπογραμμίσουμε και να τονίσουμε επανειλημμένως όλες αυτές τις αξίες τις οποίες μας παρέχουν οι διάφορες θρησκείες. Η θέση κλειδί είναι η παιδεία. Η παιδεία λοιπόν μπορεί να παίζει ένα πάρα πολύ σημαντικό ρόλο για την εξάλειψη της μισαλλοδοξίας και του εθνοφυλετισμού.

Νομίζω πως όλοι μας έχουμε παραδείγματα που μπορούμε να μοιραστούμε. Και αν παρατηρήσουμε και αν σκεφθούμε το θέμα το οποίο έχουμε έρθει εδώ να συζητήσουμε, είναι πράγματι βασικό το ότι οι χριστιανοί μπορούν να βοηθήσουν στη βελτίωση της ζωής των νέων, των ηλικιωμένων κλπ. Αλλά ίσως να μην αρκεί μόνο αυτό. Θα πρέπει να ανταλλάξουμε απόψεις και εγώ πιστεύω ότι εάν δημιουργήσουμε μία υποεπιτροπή για την εξέταση των προγραμμάτων των άλλων θρησκειών, αυτό θα μας βοηθούσε πάρα πολύ στην ανταλλαγή εμπειριών. Σας ευχαριστώ.

Προεδρέων Σ.ΠΟΠΟΦ: Επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο στον κοινοβουλευτικό από το Κοινοβούλιο της Συρίας Νεμέρ Χουνείν.

Ν.ΧΟΥΝΕΙΝ: Κύριε Πρόεδρε, αξιότιμοι σύνεδροι, θα ήθελα να σας εκφράσω τις ευχαριστίες των Σύριων Ορθοδόξων για την πρόσκλησή σας και να ευχηθώ κάθε επιτυχία σε αυτή τη συνάντηση.

Πιστεύω ότι οι μεγάλες τεχνολογικές και επιστημονικές επαναστάσεις και τα επιτεύγματά τους, έχουν βοηθήσει σημαντικά την ανθρωπότητα και έχουν αλλάξει τον τρόπο ζωής πάνω στη γη. Αλλά δεν μπορούμε να παραγνωρίσουμε την τραγωδία που έχουν επιφέρει σε εκατομμύρια ανθρώπους σε πολλές χώρες, οι οποίοι υποφέρουν από την πείνα, από τις παλιές και τις νέες ασθένειες, τα παιδιά που δεν έχουν πρόσβαση στα σχολεία και στη μόρφωση. Οι φυσικές καταστροφές αυξάνονται, εκατομμύρια άνθρωποι διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας, τη στιγμή που πολύ λίγοι άνθρωποι εκμεταλλεύονται τον πλούτο.

Η αποικιοκρατία έχει εξαπλωθεί, τώρα έχουμε μία δεύτερη εκδοχή της αποικιοκρατίας, όπως συμβαίνει, για παράδειγμα, στο Ιράκ. Αυτή η δεύτερη εκδοχή της αποικιοκρατίας, έχει καταστρέψει την σημαντική ιστορική αυτή χώρα.

Το ίδιο συνέβη στην περίπτωση της επίθεσης κατά της Γιουγκοσλαβίας.

Την ίδια στιγμή, χιλιάδες Παλαιστίνιοι υποφέρουν από την ισραηλινή καταπίεση και κατοχή. Έχει τις απαρχές της προ πεντηκονταετίας, όταν ένα μέρος της χώρας μου, τα υψίπεδα του Γκολάν, το 1967 βρέθηκαν υπό Ισραηλινή κατοχή.

Είμαστε μάρτυρες των νέων εκρήξεων στη Μέση Ανατολή, θα γίνουμε μάρτυρες νέων εκρήξεων αν αυτή η κατάσταση διατηρηθεί. Οι τοπικές εντάσεις μπορεί να οδηγήσουν σε διεθνείς συρράξεις αν ο κόσμος συνεχίσει να κυβερνάται μόνο από μία δύναμη.

Ο κόσμος έχει πολλά κέντρα ισχύος. Ο κόσμος έχει πολλά κέντρα εξουσίας. Είναι η Ευρώπη, η Ρωσία, η Κίνα, οι ΗΠΑ και άλλα. Αυτά τα κέντρα θα πρέπει να συνεργαστούν με τις αποκαλούμενες «χώρες του Τρίτου Κόσμου» και να αναζητήσουν λύσεις σε μακροχρόνια προβλήματα.

Έτσι, για παράδειγμα, θα πρέπει να δούμε πώς θα λύσουμε το ζήτημα της μετανάστευσης στην Ευρώπη. Πώς θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα χωρίς μια συνεργασία αυτού του τύπου, χωρίς την αναβάθμιση των αναπτυσσόμενων χωρών και πώς θα μπορούσε να περιοριστεί ο αριθμός των μεταναστών;

Ο θρησκευτικός εξτρεμισμός στη Μέση Ανατολή είναι μία από τις συνέπειες της ξένης στρατιωτικής επέμβασης στις χώρες της περιοχής και επίσης μία συνέπεια της παραγνώρισης των συμφερόντων και αναγκών των ανθρώπων. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος να αντιμετωπιστεί ο εξτρεμισμός και η τρομοκρατία αν δεν σταματήσει η κατοχή, δεν αποκτηθεί η ανεξαρτησία και δεν επικρατήσουν τα δημοκρατικά καθεστώτα. Θα πρέπει να κάνουμε μία διάκριση μεταξύ της τρομοκρατίας, η οποία θα πρέπει να καταδικαστεί αυστηρώς, και του νόμιμου δικαιώματος της αντίστασης σε κάθε ξένη κατοχή.

Ο κόσμος έχει ανάγκη από το διάλογο μεταξύ των πολιτισμών. Οι δύο μεγάλοι πολιτισμοί, και εννοώ τον χριστιανικό πολιτισμό και τον ισλαμικό πολιτισμό έχουν πολλά κοινά μεταξύ τους, σε ό,τι αφορά τις αφετηρίες και τους στόχους τους. Αλλά αυτό το γεγονός δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε μία άρνηση της διαφορετικότητας.

Πιστεύουμε ότι η πολυπολιτισμική πολυμορφία είναι σαν ένας ενιαίος κήπος με πολλά τριαντάφυλλα, με πολλές οσμές και χρώματα. Η δημοκρατία, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ο πολιτισμός και η θρησκευτική ανεκτικότητα, το δικαίωμα όλων των εθνών να διαβιούν χωρίς επιθετικότητα και χωρίς ξένες επεμβάσεις, όλες αυτές οι αξίες, λοιπόν, είναι το φως της γης, το φως της ανθρωπότητας. Συνεπώς, δεν νοείται καμία πρόοδος χωρίς αυτές τις αξίες.

Ας ζήσουμε σε έναν κόσμο με ισορροπία, διότι χωρίς ισορροπία ο κόσμος θα καταντήσει ζούγκλα. Ας αρχίσουμε την προσπάθεια υλοποίησης των αρχών του διαλόγου και της ανεκτικότητας σε σχέση με τις άλλες θρησκείες και

πολιτισμούς. Και φρονώ ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι ο καλύτερος θεσμός που θα μπορούσε να επιτελέσει αυτό το έργο και να προσφέρει στον κόσμο αυτήν την προοπτική, αυτήν την κατεύθυνση.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστούμε, αγαπητέ συνάδελφε, τώρα θα κάνουμε διάλειμμα για το γεύμα. Τα λεωφορεία μας περιμένουν ήδη και θα παρακαλούσα να έχετε όλοι υπόψη ότι η απογευματινή συνεδρία θα αρχίσει μία ώρα αργότερα, στις 5.30, σ' αυτό το χώρο. Καλή όρεξη.

Ακολουθεί το γεύμα.

Μετά το διάλειμμα.

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Από μέρους της Γραμματείας να σας πω τα εξής: αυτό τον καιρό στη Γενεύη υπάρχουν πολλά ιατρικά συνέδρια και υπήρξε ένα σοβαρό πρόβλημα και για ξενοδοχεία και για τις μετακινήσεις μας, τα λεωφορεία. Γι' αυτό λοιπόν το λόγο κάναμε το πρόγραμμα όπως το κάναμε.

Μετά από σκέψη του κ. Προέδρου και του κ. Γενικού Γραμματέα, είπαμε να προσπαθήσουμε να τελειώσουμε η ώρα 6, να υπάρξει μία μετακίνηση στο ξενοδοχείο μέχρι τις 7.30 για να μπορέσετε να ξεκουραστείτε λίγο, και στις 7.30 να σας πάρουν τα λεωφορεία για το δείπνο. Αυτό νομίζω ότι το κατορθώσαμε. Θα το δούμε όμως την επόμενη μισή ώρα.

Γι' αυτό το λόγο, θα πρέπει τα όσα έχουμε να πούμε πάνω στο κεντρικό θέμα, να τελειώσουν σήμερα το απόγευμα. Γιατί αύριο, η πρωινή συνεδρίαση είναι απολογιστικού χαρακτήρα για τη δραστηριότητα που έκανε η Γραμματεία και έχουμε και τα ψηφίσματα. Για να τελειώσουμε αύριο το μεσημέρι, ώστε να σας δοθεί η δυνατότητα το απόγευμα να γίνει μία περιήγηση στην πόλη, να κάνετε ψώνια όσοι θέλετε, για να τελειώσουμε το βράδυ επίσης, με κάποιο δείπνο. Σας ευχαριστώ πολύ.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ευχαριστώ τον Κώστα. Έχει κάποιος ερωτήματα; Συμφωνούμε όλοι με αυτή την πρόταση; Έτσι, λοιπόν, θα έχουμε μετά τη δυνατότητα να επιστρέψουμε στο ξενοδοχείο, να αλλάξουμε, να ξεκουραστούμε λίγο και μετά να πάμε για την κρουαζιέρα.

Β.ΑΛΕΞΕΠΙΕΦ: Αυτοί που για κάποιους λόγους δεν μπορούν να ομιλήσουν αύριο, θα λάβουν το λόγο σήμερα, εν πάση περιπτώσει όσοι δεν θα μπορέσουν να μιλήσουν σήμερα ή αύριο, μπορούν να καταθέσουν στη Γραμματεία τα κείμενα των ομιλιών τους, τα οποία θα δημοσιευθούν στα πλαίσια των πρακτικών.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Συνεχίζουμε τις εργασίες μας. Παρακαλώ όλους να ρυθμίσουν τα κανάλια τους. Δίνω το λόγο στον κ. Μιχαήλ Μπάουερ, από την Ουκρανία, από το Ουκρανικό Κοινοβούλιο.

Μ.ΜΠΑΟΥΕΡ: Αξιότιμε κ. Πρόεδρε, αξιότιμες κυρίες και κύριοι, επιτρέψτε μου εν είδει θέσεων να εστιάσω την προσοχή σας στα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα το ουκρανικό εκπαιδευτικό σύστημα. Φρονώ ότι θα συμφωνήσετε με την άποψη ότι ο σημερινός φτωχός άνθρωπος δεν θα μπορεί αύριο να βγάξει τίμια το ψωμί του, όπως και ο νέος που είναι αιχμάλωτος των ναρκωτικών, δεν θα μπορέσει ποτέ να γίνει πλήρες μέλος της κοινωνίας. Είναι νομοτελής και φυσιολογικό, λοιπόν,

το γεγονός ότι τα ζητήματα της κοινωνικής και νομικής προστασίας των ανηλίκων, η πρόληψη ανάμεσα στα παιδιά και η φροντίδα για τις οικογένειες που αντιμετωπίζουν κοινωνικά προβλήματα θα πρέπει να αποτελεί διαρκώς το αντικείμενο της προσοχής εκ μέρους της κοινής γνώμης. Και, βεβαίως, μεγάλη είναι η ευθύνη των οργάνων δημόσιας διοίκησης για την κατάσταση πραγμάτων στον τομέα αυτό.

Κάνοντας μία ανάλυση της σύγχρονης κατάστασης, σε ό,τι αφορά τα παιδιά και τους εφήβους, θα πρέπει να διαπιστώσουμε ότι η κλίμακα των κοινωνικά επικίνδυνων φαινομένων στο χώρο των εφήβων, όχι μόνο δεν έχει περιοριστεί, αλλά, αντιθέτως, έχει αυξηθεί ουσιαστικά.

Διευρύνεται επίσης η γεωγραφική διάσταση των αρνητικών φαινομένων. Αν προ ολίγων ετών φαινόμενα, όπως τα ναρκωτικά, η χρήση των τοξικών ουσιών, τα εγκαταλελειμμένα και τα απροστάτευτα παιδιά, καθώς και τα σοβαρά εγκλήματα ήταν προβλήματα που παρατηρούνταν μόνο στα μεγάλα αστικά κέντρα, σήμερα όλο και πιο συχνά εμφανίζονται και σε αγροτικές περιοχές.

Μας ανησυχεί ιδιαίτερα το επίπεδο της μόρφωσης αυτών των παιδιών. Μεταξύ των άστεγων παιδιών το 30,8% δεν γνωρίζουν γραφή και περίπου το 40% έχουν μόνο πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Σχεδόν όλα αυτά τα παιδιά έχουν υποστεί ηθική, φυσική ή σεξουαλική βία. Έχουν εμπειρία από κάπνισμα, κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών και ναρκωτικών.

Τι θα πρέπει να γίνει, λοιπόν, κατά τη γνώμη μου;

Πρώτον, αν δεν αναζωογονήσουμε την οικογένεια, αν δεν αναβαθμίσουμε την κοινωνική θέση της οικογένειας και δεν την ενισχύσουμε οικονομικά, δεν θα συμβεί κανένα θαύμα. Η οικογένεια στην Ουκρανία σήμερα διανύει μία δυσμενή περίοδο. Υπάρχουν ολοένα και περισσότερες άτεκνες οικογένειες και οικογένειες με ένα παιδί, τα 2/3 των οικογενειών έχουν μόνο ένα παιδί. Και βεβαίως, από το 1989 δεν έχει αυξηθεί ο μέσος όρος των μελών της οικογένειας, που βρίσκεται στα 3,2 άτομα. Είναι χαμηλός ο αριθμός των γεννήσεων και εξασφαλίζει μόνο το μισό πληθυσμό που είναι απαραίτητος για να διατηρηθεί το υφιστάμενο επίπεδο. Ως συνέπεια κυρίως της υπογεννητικότητας η Ουκρανία έχει απολέσει πάνω από 4 εκατομμύρια μελλοντικούς πολίτες.

Δεύτερο, σημαντική πτυχή της δουλειάς με τα παιδιά αυτής της κατηγορίας πρέπει να γίνει η ανάπτυξη των εναλλακτικών ιδρυμάτων κοινωνικής προστασίας των ανηλίκων. Έχω υπ' όψιν μου τα ιδρύματα οικογενειακού τύπου και τις ανάδοχες οικογένειες που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν την ατμόσφαιρα οικογενειακής ανατροφής. Και ακόμη καλύτερα να υπάρξουν οικογένειες- σχολεία, όπου σε μικρά οικήματα θα μπορούσαν να διαβιούν και να μορφώνονται παιδιά διαφορετικής ηλικίας.

Σε αστικά κέντρα με πληθυσμό 100.000 και άνω, θα μπορούσαν να ιδρυθούν κέντρα φυσικής, ψυχικής και κοινωνικής αποκατάστασης των απροστάτευτων παιδιών.

Ανέφερα τα συγκεκριμένα μέτρα, τα οποία πρέπει να υλοποιηθούν στο προσεχές μέλλον, διότι αυτό απαιτεί η σύγχρονη πραγματικότητα στην Ουκρανία.

Το πιο σημαντικό όμως, σε ό,τι αφορά τη φροντίδα των παιδιών, είναι η ψυχή. Θα πρέπει να διεισδύσουμε στην ψυχή των παιδιών και θα πρέπει να τα κατανοήσουμε και να τα βοηθήσουμε να καταλάβουν τις περιπλοκότητες της σύγχρονης ζωής.

Δυστυχώς, κανένας δεν ασχολείται με αυτά τα πράγματα. Το σχολείο δεν διαθέτει μοχλούς για να εκπληρώσει αυτό το στόχο. Οι γονείς ασχολούνται διαρκώς με τον προσπορισμό υλικών αγαθών. Δεν έχουν χρόνο. Εν μέρει, αυτό το ζήτημα μπορεί να αντιμετωπιστεί δια μέσου της διδασκαλίας στα σχολεία, του μαθήματος «Βάσεις της

θρησκευτικής ηθικής». Ο Πρόεδρος της Ουκρανίας Βίκτωρ Γιούσενκο έδωσε την εντολή να μελετηθεί αυτό το ενδεχόμενο.

Δεν γίνεται λόγος περί συγκεκριμένης θρησκείας, αλλά περί των θεμελίων της θρησκευτικής ηθικής, οι κανόνες της οποίας εντάσσονται έντονα στη ζωή των παιδιών, ιδιαίτερα σε αγροτικές περιοχές. Θα πρέπει να αξιοποιήσουμε αυτή τη δυνατότητα, με στόχο να βελτιώσουμε το επίπεδο της αγωγής της νεολαίας.

Βεβαίως, ο στόχος αυτός δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς τη δημιουργία ενός ευρύτατου συστήματος θεολογικής και θρησκευτικής παιδείας. Και, βεβαίως, η ανάλυση της κατάστασης στον τομέα αυτό θα μπορούσε να γίνει το κεντρικό θέμα μιας από τις μελλοντικές Γενικές Συνελεύσεις της Δ.Σ.Ο.

Εν κατακλείδι, θα ήθελα να σημειώσω ότι στο εκπαιδευτικό σύστημα έχουν συσσωρευτεί πολλά προβλήματα, στην επίλυση των οποίων θα πρέπει να συμμετάσχει και η δική μας Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας.

Συζητώντας οποιοδήποτε θέμα, θα πρέπει να αναφερόμαστε και στο πρόβλημα της εκπαίδευσης, εξετάζοντάς το από τη σκοπιά της διαπαιδαγώγησης της νεολαίας.

Ποιος άλλος, αν όχι εμείς, θα πρέπει να δείξει ενδιαφέρον για το μέλλον μας;
Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ : Σας ευχαριστώ. Το λόγο έχει ο Κύριος Βουλευτής κ. Σοφοκλής Φυττής.

Σ.ΦΥΤΤΗΣ: Ευχαριστώ. Αξιότιμο Προεδρείο της Γενικής μας Συνέλευσης, αγαπητοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες,

Αν μιλήσουμε για Χριστιανισμό, θα πρέπει να μιλήσουμε για εξίσου παγκόσμια φαινόμενα. Ξεφεύγουμε από τον χριστιανό ως άτομο, και μεταφερόμαστε σε μία παγκόσμια δύναμη οντότητα. Θα είχε τεράστια αξία και σημασία η συζήτησή μας, αν τη σκεφτόμαστε ως απαλλακτική λύση – απάντηση στην αποτυχία του Ο.Η.Ε. να υλοποιήσει στόχους που σχετίζονται με την επιβίωση της ανθρωπότητας. Ανάμεσα στους «χαμένους» στόχους του Ο.Η.Ε. είναι και τα 11 εκατομμύρια παιδιά που πεθαίνουν κάθε χρόνο, πριν τα πέμπτα γενέθλιά τους, είναι τα 800 εκατομμύρια άνθρωποι που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, είναι τα παιδιά που πεθαίνουν στον αναπτυσσόμενο κόσμο από ασθένειες, όπως η ελονοσία, η πνευμονία και η ιλαρά.

Ταυτόχρονα, οι πλούσιοι πολλαπλασιάζουν τα λεφτά τους στα χρηματιστήρια, σε μία αντιπαραγωγική διαδικασία, που αφαιμάσσει την οικονομία του κόσμου, ενώ η Παγκόσμια Τράπεζα γυρίζει συνήθως την πλάτη της στη φτώχεια, ζητώντας διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, δελεάζοντας Κυβερνήσεις με πολύ υψηλά δάνεια για ιδιωτικοποιήσεις κρατικών εταιρειών, οδηγώντας έτσι σε οικονομικές τεχνικές αυξήσεις των τιμών και καταρρεύσεις ολόκληρων χωρών του Τρίτου Κόσμου.

Όλα τούτα είναι, βεβαίως, γνωστά. Ο Χριστιανισμός μπορεί να μην είναι κυβέρνηση ή διεθνής οργανισμός, μπορεί όμως με την ανάπτυξη του διαλόγου μεταξύ των διαφόρων δογμάτων του, επί συγκεκριμένων θεμάτων, να λειτουργήσει ως μοχλός πίεσης σε οργανωμένη βάση και με χειροπιαστά προγράμματα, που μπορούν να εφαρμοστούν από τις κατά τόπους εκκλησίες και ιεραποστολές, ασχέτως δόγματος, εκεί που χρειάζεται.

Μια συνέντευξη του Αρχιεπισκόπου Ντέσμοντ Τούτου σε αθηναϊκή εφημερίδα της περασμένης Κυριακής, που απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι και έμαθα, αναφέρθηκε και ο κ. Παπαθεμελής σ' αυτή, υπήρξε αρκετά διαφωτιστική, αλλά και ως εικόνα ήταν ακριβώς η λεκτική φωτογραφία μιας φωτισμένης και φωτεινής

προσωπικότητας, που ζει τα προβλήματα, τα αντιμετωπίζει κατάφατσα και δίνει απαντήσεις. Επιτρέψατέ μου να σταχυολογήσω αποσπασματικά ορισμένες απ' αυτές, ως ρεαλιστικά παραδείγματα χριστιανικής δράσης και γενναιότητας, σε απάντηση των σύγχρονων προκλήσεων.

Λέει ο Αρχιεπίσκοπος Τούτου: Κανένας δεν μπορεί να ζήσει χωρίς πίστη, μια οποιαδήποτε πίστη. Οι άνθρωποι ακολουθούν και τους καλούς ανθρώπους, όπως π.χ. τον Μαντέλα, τον Γκάντι, Μπάμπι, Γκέντολφ, τη μητέρα Τερέζα. Η φτώχεια είναι σαν μια μεγάλη φυλακή. Αυξάνει τις πιθανότητες ασθένειας, οδηγεί στον αργό θάνατο, οδηγεί στη μη εκπαίδευση, στο χαμηλό πολιτιστικό επίπεδο. Το μεγαλύτερο όπλο που έχουμε, είναι το να βοηθήσουμε τους ανθρώπους να μορφωθούν, να βγουν από τη φυλακή της φτώχειας.

Το AIDS δεν είναι τιμωρία του Θεού για μια αμαρτία. Αν ο Θεός τιμωρεί ένα μωρό με AIDS, τότε είναι ένας Θεός στον οποίο εγώ δεν πιστεύω. Αυτό που σκοτώνει είναι το στίγμα και η σιωπή. Πρέπει να αγκαλιάσουμε τους ασθενείς του AIDS, σωματικά και ψυχικά, ως μέλη της κοινότητός μας.

Ο κόσμος είναι απογοητευμένος, διότι αποτύχαμε να τους δείξουμε ότι μπορούμε να στήσουμε μία νέα τάξη πραγμάτων, όπου οι άνθρωποι να μπορούν περισσότερο από τα πράγματα. Όπου δεν θα ξοδεύουμε παράλογα ποσά για τον θάνατο και την καταστροφή, όταν ξέρουμε πολύ καλά ότι ένα μικρό μέρος αυτών των χρημάτων αρκεί για να έχουν τα παιδιά όλου του κόσμου, καθαρό νερό και φαγητό.

Η έλλειψη όλων αυτών είναι που οδηγεί στην απελπισία. Αν υπήρχαν όλα αυτά, δεν θα υπήρχε τρομοκρατία. Και για το ρόλο της Εκκλησίας, που θα γενικεύαμε ως ρόλο του Χριστιανισμού, μέσω της Εκκλησίας, λέει ο κ. Τούτου:

Η Εκκλησία οφείλει να αγκαλιάζει τους πάντες, να είναι ανοιχτή και ανθρώπινη, έτοιμη ακόμη και να γελοιοποιηθεί. Έχουμε απομακρύνει πολλούς ανθρώπους, φοβούμενοι ένα άνοιγμα που θα περιλάμβανε τους πάντες. Είναι σημαντικό να ακούμε τις φωνές των ανθρώπων, να ενθαρρύνουμε κάθε μέλος της κοινότητός μας να εκφράσει την οδύνη και τις φιλοδοξίες του. Η ιεραρχία δεν πρέπει να αισθάνεται απειλή, πρέπει να θέλουμε ειλικρινά να γίνουμε η Εκκλησία που υπηρετεί τον λαό και τα μέλη της. Η Εκκλησία, μερικές φορές, δεν είναι σίγουρη πού να εστιάσει, προκειμένου να βοηθήσει. Αλλά νομίζω ότι πρέπει να θυμίσει στους ανθρώπους, πως η ζωή τους αξίζει πραγματικά. Διότι, αν πιστέψεις ότι αξίζεις, τότε θα σου είναι πιο εύκολο να δεχθείς πως και οι άλλοι αξίζουν εξίσου. Χρειάζεται να εξοστρακίσουμε την εχθρότητα απέναντι στον εαυτό μας.

Το μόνο που θα ήθελα να προσθέσω σ' αυτά τα σοφά λόγια, είναι πως και εμείς, ως βουλευτές και νομοθέτες, μπορούμε παράλληλα και από κοινού, να συνεργήσουμε σ' αυτήν την θετική και ουσιαστική πορεία, για την βελτίωση της ζωής του ανθρώπου και της ανθρωπότητας. Χωρίς μεγάλα λόγια, αλλά με πράξεις, που να ξεκινούν με γνώμονα τη χριστιανική μας παρακαταθήκη, αλλά και ανεκτικότητα για τους άλλους και τους διαφορετικούς από μας.

Σας ευχαριστώ.

Προεδρέων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστούμε, αγαπητέ φίλε. Το λόγο έχει μία από τις κυρίες μας, διότι μιλούν συνέχεια κύριοι. Η βουλευτής του Κοινοβουλίου της Αίγυπτου κα Ζορζέτ Αμπντού Κελίνι.

Z. AMINTOY KEΛINI: Σας ευχαριστώ. Θα ήθελα να πω ορισμένα λόγια, αναφορικά με τη θέση της Ορθοδοξίας στην Αίγυπτο. Έχουμε πολύ καλές επιτεύξεις σε ό,τι αφορά την ύπαρξη της Ορθοδοξίας στην Αίγυπτο. Υπάρχει μία καλή αποδοχή της συμμετοχής των χριστιανών στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων.

Στην Αίγυπτο δεν υπάρχουν διακρίσεις εις βάρος των Κοπτών, διότι σχεδόν όλοι οι Αιγύπτιοι Ορθόδοξοι είναι Κόπτες. Υπάρχουν και Ρωμαιοκαθολικοί και Ελληνορθόδοξοι, αλλά η πλειονότης των χριστιανών είναι Κόπτες. Στο Αιγυπτιακό Σύνταγμα αναφέρεται ότι όλοι οι πολίτες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου, έχουν ίσα πολιτικά δικαιώματα, χωρίς διακρίσεις που αφορούν στο φύλο, στην καταγωγή, στη γλώσσα και θρησκεία, και υπάρχουν εγγυημένες ελευθερίες αναφορικά με την πίστη, με τη συμμετοχή σε θρησκευτικές εκδηλώσεις, υπάρχουν εγγυήσεις για τα θρησκευτικά δικαιώματα, κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να εκφράζει τη γνώμη του, οι εγγυήσεις αυτές ισχύουν για όλους τους Αιγύπτιους πολίτες. Και θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα μικρό παράδειγμα.

Είμαι Κόπτης, αλλά επίσης η πρώτη γυναίκα που συμμετέχει στην Επιτροπή που εξετάζει όλα τα σχέδια νόμου, προτού έρθουν προς εξέταση στην Κυβέρνηση και η πρώτη Αιγύπτια που συμμετέχει σ' αυτή την Επιτροπή, καθώς δεν υπάρχουν γυναίκες Μουσουλμάνες σ' αυτή την Επιτροπή.

Θα ήθελα να πω μία πρόταση για τη βελτίωση της θέσης των ορθοδόξων στη διεθνή σκηνή. Η συμμετοχή ορθοδόξων σε ηγετικές θέσεις στους διεθνείς οργανισμούς, μπορεί να επηρεάσει τις κοινωνίες, διευρύνοντας ταυτόχρονα την δυνατότητα των Ορθοδόξων να συμμετέχουν στα κέντρα λήψης των αποφάσεων, προσφέροντας προτάσεις που εξορθολογίζουν την πρακτική της δημόσιας διοίκησης. Πρέπει να ανοίξουν οι πόρτες στους ορθοδόξους, στη συμμετοχή ορθοδόξων σε χώρους επαγγελματικής και διοικητικής εκπαίδευσης.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω για την προσοχή σας.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστώ. Δίνω το λόγο στον κ. Βίκτωρ Ταράν, μέλος του Κοινοβουλίου της Ουκρανίας.

Β.ΤΑΡΑΝ: Αγαπητοί μου φίλοι, «Ο Χριστιανισμός μπροστά στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής» είναι μια αντίληψη που πολύ ορθά περιγράφει το έργο της Συνελεύσεώς μας. Και είναι απολύτως ορθό, ότι μεταξύ άλλων έχουν αναφερθεί τέτοια οξύτατα προβλήματα, όπως είναι το πρόβλημα της τρομοκρατίας, της μαχομένης παγκοσμιοποίησης, όταν καταλύονται όλες οι χιλιετείς πολιτιστικές παραδόσεις, το πρόβλημα της έλλειψης πνευματικότητας, όταν τα βιβλία, ο κινηματογράφος, το θέατρο, τα οποία πάντοτε εξέφραζαν τα υψηλότερα ηθικά ιδανικά, τώρα κατά κανόνα διαδίδουν την λατρεία της βίας και των χαμερπών ενστίκτων.

Παράλληλα, θα ήθελα να επιστήσω την προσοχή σας στο γενικό πρόβλημα το οποίο υφίσταται και το οποίο είναι τόσο καθημερινό. Αφορά ίσως τον κάθε άνθρωπο, που αυτό το πρόβλημα θα πρέπει να το ξεχωρίσουμε από τα υπόλοιπα ζητήματα. Θα ήθελα να επιστήσω την πλέον επισταμένη προσοχή σας στο πρόβλημα της απολύτου αδιαφορίας προς τον ανθρώπινο πόνο και τα ανθρώπινα μαρτύρια, της αποξένωσης, της αναισθησίας και της έλλειψης κάθε επιθυμίας να βοηθήσουμε τον πλησίον μας.

Υπάρχει πληθώρα παραδειγμάτων που το αποδεικνύουν. Ο αξιωματούχος κάθε επιπέδου, επιβάλλει στους ανθρώπους να στέκονται ώρες ολόκληρες για να παραλάβουν μία απλή βεβαίωση. Ένας άλλος υπάλληλος θα τοποθετήσει στις ελληνικές «καλένδες» το αίτημα του πολίτη που ψάχνει να βρει το δίκιο του και θα το ξεχάσει για πάντα. Το δικαστήριο θα κάνει μήνες για να εξετάσει μια αγωγή, και στο δρόμο θα κείτεται ένας άνθρωπος με καρδιακή προσβολή και θα τον προσπερνούν εκατοντάδες άνθρωποι. Όλοι αδιαφορούν γι' αυτό. Μια πολύτεκνη ή ανύπαντρη μητέρα δεν έχει φαγητό για να ταΐσει τα παιδιά της και δίπλα χτίζονται ολοένα και

καινούριες επαύλειες και πολυτελείς μονοκατοικίες. Και πάει λέγοντας, χωρίς τελειωμό.

Είναι το πρόβλημα του εσωτερικού εγωισμού, είναι η ψυχολογία της χελώνας η οποία κρύβεται στο καβούκι της, και το μόνο που την ενδιαφέρει είναι ο εαυτός της. Η ουσία του προβλήματος αυτού είναι ότι ως ανεξάρτητο πλάσμα αδιαφορώ, δεν μου κάνει ούτε κρύο, ούτε ζέστη. Ναι, ούτε κρύο, ούτε ζέστη.

Στην Αγία Γραφή, αναφέρεται ότι στον Άδη, στην Κόλαση, υπάρχουν θέσεις ακριβώς για τους αδιάφορους, γι' αυτούς που δεν τους κάνει ούτε κρύο, ούτε ζέστη. Και εμείς, οι Βουλευτές, δεν μπορούμε να ρυθμίσουμε αυτό το πρόβλημα με καμία νομοθετική πράξη, ούτε με κυβερνητικές αποφάσεις, ούτε με άρθρα στον ποινικό κώδικά. Είμαι απόλυτα πεπεισμένος, ότι εδώ δεν υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση, εκτός από τον Θεό μας, εκτός από τον Χριστιανισμό, με τις εντολές του και τις διαχρονικές ιδέες της συμπόνιας για τον πλησίον.

Δεν είναι ότι δεν μας αρκεί το φυσικό αέριο ή το πετρέλαιο, το κάρβουνο ή το ατσάλι. Αυτό που μας λείπει είναι η ευσπλαχνία. Οι άνθρωποι, πρέπει να θυμόμαστε ότι μοιάζουν περισσότερο με τον καιρό τους, παρά με τους γονείς τους. Και πρέπει, επίσης, να θυμόμαστε ότι η ευσπλαχνία απουσιάζει και όταν το αίμα χύνεται ως αποτέλεσμα των βομβαρδισμών – όταν βομβαρδίζουμε για φιλανθρωπικούς σκοπούς. Όταν αισθανόμεθα την οξύτατη έλλειψη της ευσπλαχνίας και της προθυμίας να βοηθήσουμε τον πλησίον μας στο καθημερινό επίπεδο, όταν δεν θέλουμε να μοιραστούμε με έναν ανάπηρο, να βοηθήσουμε έναν ασθενή, όπως έκανε ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός, όταν θεράπευε τους λεπρούς, και όπως βοηθούσε η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Ουκρανία. Διότι η Ορθόδοξη Εκκλησία ακόμη από τον καιρό των Κοζάκων ήταν εκείνη η οποία διατηρούσε ορφανοτροφεία και πτωχοκομεία.

Νομίζω ότι αυτό το πρόβλημα της γενικής αδιαφορίας υπάρχει σε μεγαλύτερο ή σε μικρότερο βαθμό σε κάθε χώρα και ίσως ειδικά εμείς, η Συνέλευσή μας, οφείλει να το διατρανώσει.

Φίλοι μου αγαπητοί, κάθε φορά τονίζουμε τις ανυπέρβλητες αξίες της ανθρώπινης ελευθερίας, και σε αυτά τα πλαίσια θυμήθηκα το ποίημα του Γκιγιόμ Απολιναίρ, «Η Ελευθερία», το οποίο όλοι ίσως το διαβάσατε. Είναι ένας ύμνος εις την ελευθερία και εκεί ο μεγάλος Γάλλος ποιητής γράφει το όνομα της ελευθερίας πάνω στο καθετί που υπάρχει – ακόμη και στον καθαρό ουρανό, στην άμμο, ακόμη και στα αυτιά του σκύλου του. Διότι λέμε ότι όλα τα πράγματα, το καθετί το υψηλό και το καθημερινό, όλοι οι μακρινοί ορίζοντες και οι καθημερινές μας φροντίδες και όλη μας η ζωή σε τελική ανάλυση ανάγεται στην ελευθερία. Την ελευθερία που είναι η ίδια η ζωή και χωρίς την οποία η ζωή είναι αδιανόητη.

Θα ήθελα να πω, λοιπόν, ότι στην ίδια σειρά με το υψηλό νόημα της ελευθερίας πρέπει να μπει η ευσπλαχνία, η έλλειψη της αδιαφορίας, η συμπόνια και η ειλικρινής, βαθιά οργανική μας επιθυμία να βοηθήσουμε τον πλησίον μας. Και ίσως, κανείς, εκτός από εμάς, δυστυχώς, δεν έθεσε αυτό το πρόβλημα ακριβώς από τις θέσεις του Χριστιανισμού. Και όταν συνέρχονται διαφορετικά επιστημονικά διεθνή συμπόσια και αντιπροσωπευτικά fora και όταν ο λόγος εκεί γίνεται για τα ανθρώπινα δικαιώματα, για την ελευθερία του λόγου, του τύπου, καθώς και για άλλα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ελευθερίες, πρέπει να μιλάμε σε όλα τα επίπεδα και για το δικαίωμα του ανθρώπου στην ευσπλαχνία. Και υπογραμμίζω: εμείς και μόνο εμείς πρέπει να αναλαμβάνουμε πρωτοβουλίες εδώ, πράγμα που στην ουσία προσπαθούμε να κάνουμε και κάνουμε με επιτυχία.

Και αν ο μεγάλος Ρώσος συγγραφέας Ντοστογιέφσκι, έγραφε στους «Αδελφούς Καραμαζόφ» ότι η ομορφιά θα σώσει τον κόσμο, πρέπει να βοηθήσουμε την κοινωνία να καταλάβει ότι ακριβώς η συμπόνια, η ευσπλαχνία και η

καλοπροαίρετη βοήθεια στον πλησίον, θα σώσει τον δύσκολο αντιφατικό μας αιώνα. Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστούμε. Δίνουμε το λόγο στην κα Μπορισλάβα Κρούσκα, μέλος του Κοινοβουλίου της Σερβίας και του Μαυροβουνίου.

Μ.ΚΡΟΥΣΚΑ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Γενικό Γραμματέα, αγαπητοί συνάδελφοι,

Πολλές είναι οι προκλήσεις που απασχολούν σήμερα τις κοινωνίες και τα άτομα, καθιστώντας το μέλλον πολύ αβέβαιο. Τα κοινωνικά προβλήματα της σύγχρονης εποχής που πολλές φορές δεν φαντάζουν τόσο σημαντικά, όσο τα παγκόσμια πολιτικά και στρατηγικά ζητήματα, τακτικά και με σοβαρό τρόπο συζητούνται στα διεθνή fora και είναι πολύ σημαντικά για κάθε κοινωνία και κράτος, σε μακροπρόθεσμη βάση.

Θα πρέπει να έχουμε υπόψη ότι άμεσα ή έμμεσα, αποτελούν ένα από τα αίτια των σοβαρών κοινωνικών ταραχών, με μεγάλες συνέπειες που πολύ συχνά ξεπερνούν τα εθνικά πλαίσια. Επιτρέψτε μου να ξεκινήσω από την βασική αντίληψη που αφορά στη διοργάνωση τέτοιου είδους διακοινοβουλευτικών συναντήσεων, στις οποίες συναντήσεις εκφράζονται προσωπικές απόψεις αντιπροσώπων από διάφορες χώρες, οι οποίες αφορούν στο πώς αντιλαμβανόμαστε την κατάσταση στις χώρες από τις οποίες προερχόμαστε.

Η ομιλία μου θα εκφράσει την αντίληψή μου για τη θέση της Ορθόδοξης Εκκλησίας στη Σερβία και αναφορικά με την αντιμετώπιση των συσσωρευμένων προβλημάτων. Η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία, όπως και οι άλλες σημαντικές ομολογίες στη Σερβία, έχει τη δική της άποψη για τα οξύτατα κοινωνικά προβλήματα, τα ιδιαίτερα προβλήματα που αφορούν στα ναρκωτικά, στην αύξηση του αριθμού των ευαίσθητων κατηγοριών, τα προβλήματα της νεολαίας, ζητήματα που αφορούν στη θέση της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία, στην αποξένωση κλπ.

Η άποψη της Εκκλησίας πολλές φορές προβάλλεται δημόσια στα ΜΜΕ. Η πεμπτουσία της άποψης της Ορθόδοξης Εκκλησίας επί των σημαντικότερων προβλημάτων, είναι παρόμοια με αυτή των άλλων ομολογιών. Σχεδόν καμία ομολογία δεν θα επέτρεπε στον εαυτό της την πολυτέλεια να διατυπώσει απόψεις που θα θεωρούνταν μη δημοκρατικές. Ακόμα και η ισλαμική κοινότητα, η οποία διεθνώς είναι γνωστή για τις αυστηρές στάσεις της σε ορισμένα ζητήματα, στη Σερβία έχει πιο μετριοπαθή και ανεκτική στάση, που δεν θα χαρακτηριζόταν φονταμενταλιστική.

Παρόμοια είναι και η στάση της Καθολικής Εκκλησίας στη Σερβία, η άποψη της οποίας για ζητήματα, όπως οι εκτρώσεις και ο έλεγχος των γεννήσεων, είναι περισσότερο μετριοπαθής απ' ό,τι είναι η άποψη του Βατικανού. Η άποψη περί των σημαντικότερων θεμάτων, χαρακτηρίζει την ιδιαιτερότητα της Σερβίας. Στην περίοδο του κομμουνισμού είχαμε μία περιθωριοποίηση του ρόλου των θρησκειών και μία αποξένωση των πολιτών από τις ομολογίες τους. Βεβαίως, η αντίστροφη κίνηση συντελείται αργά και αντιμετωπίζει σήμερα πολλές δυσκολίες.

Ωστόσο, όμως, η ιδιαίτερη θέση της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, συγκριτικά με αυτή των άλλων επίσημων ομολογιών, αναφορικά με τα προαναφερθέντα ζητήματα, είναι διακριτή. Η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία, συνιστά τη μεγαλύτερη θρησκεία, τη θρησκεία του μεγαλύτερου μέρους των Σέρβων, κάτι που την καθιστά την κυρίαρχη Εκκλησία και την πλέον υπεύθυνη για την πνευματική κατάσταση του έθνους.

Η Εκκλησία αυτή, περισσότερο από κάθε άλλη στην πρώην Γιουγκοσλαβία, έχει υποστεί πολύ σκληρές και τις μεγαλύτερες διώξεις, που είχαν ως αποτέλεσμα την

απομάκρυνση της Εκκλησίας από το λαό, όταν ασκείτο η άμεση, καταστρεπτική και διαρκής επίδραση στις εσωτερικές δομές της Εκκλησίας και σε μεμονωμένα άτομα.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία στη Σερβία σε σημαντικό βαθμό έχει αποξενωθεί από τον λαό και ως συνέπεια αυτού, το μήνυμά της προς τους ανθρώπους για τα κοινωνικά θέματα, δεν έχει πάντα τις αναμενόμενες συνέπειες και την αναμενόμενη επιρροή.

Η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία, παίζει ένα ρόλο-κλειδί, σε ό,τι αφορά τη συγκέντρωση της ανθρωπιστικής βοήθειας προς τους πρόσφυγες από την Κροατία, την Βοσνία και το Κοσσυφοπέδιο, και τη μεγαλύτερη ευθύνη για την περίθαλψη των θυμάτων της βίας στο Κοσσυφοπέδιο. Ωστόσο, αυτό αποδεικνύει το κύρος και την εμπιστοσύνη που δείχνει ο κόσμος για την Εκκλησία.

Παρ' όλα αυτά όμως, σημαντικά θρησκευτικά γεγονότα που ελκύουν πολλούς ανθρώπους, πολλές φορές είναι αποτέλεσμα μιας «τάσης στη μόδα», κάτι που σημαίνει ότι το ποίμνιο δεν έχει θρησκευτική παιδεία και γι' αυτό δεν συμμερίζεται την άποψη της Εκκλησίας. Η σχέση μεταξύ της Ορθόδοξης Εκκλησίας και των πολιτών είναι περισσότερο εξατομικευμένη. Οι άλλες θρησκευτικές κοινότητες δεν έχουν παρόμοια προβλήματα, είναι μικρότερες, έχουν πιο συμπαγείς οργανώσεις και κατά συνέπεια είναι πιο εύκολο γι' αυτές να μεταφέρουν στους πιστούς το θρησκευτικό τους μήνυμα.

Το πρόβλημα με την Εκκλησία, σε ό,τι αφορά την αναζήτηση της πρέπουσας θέσης μέσα στην κοινωνία, καθώς επίσης και της αναζήτησης εκ μέρους των πιστών της ατομικής τους θέσης μέσα στην Εκκλησία, σήμερα είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα. Η Εκκλησία παίζει σημαντικό ρόλο στην επίλυση πολλών κοινωνικών προβλημάτων.

Η κατάκτηση της δημοκρατίας στη Σερβία έχει θέσει το ζήτημα της αντιμετώπισης της πραγματικότητας και της ανάληψης της ευθύνης για τα τελευταία πρόσφατα γεγονότα, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις πρόσφατες πολεμικές συρράξεις. Θα ήθελα να επισημάνω ότι εμείς στη Σερβία περιμέναμε παρόμοια διαδικασία να λάβει χώρα και σε άλλες χώρες που έχουν την ευθύνη για τα προαναφερθέντα γεγονότα. Δυστυχώς όμως, αυτό δεν έχει συμβεί.

Η διαδικασία αυτή, της «στροφής στην πραγματικότητα» που τώρα έχει φτάσει στο απόγειό της, δεν πρέπει να επηρεάσει σημαντικά τα θεμέλια της σερβικής κοινωνίας και του κράτους. Δυστυχώς, όμως, οι προσδοκίες μας έχουν μείνει ανεκπλήρωτες.

Η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία είναι ένας από τους θεσμούς, που έχουν υποστεί την πίεση, καμιά φορά δικαιολογημένη, αλλά τις περισσότερες φορές την άδικη πίεση που ασκείται από ορισμένους κύκλους δυτικού προσανατολισμού και τα ΜΜΕ στη χώρα μου. Το μίσος αυτών των κύκλων προς τους θρησκευτικούς θεσμούς του σερβικού λαού, πολλές φορές είναι τόσο ισχυρό και τόσο εμφανές, που μας αφήνει άφωνους. Και θα μπορούσα να αναφερθώ σε πολλά καθημερινά παραδείγματα, που δείχνουν ότι η εκτίμηση αυτή δεν είναι υπερβολική.

Επιτρέψτε μου να αναφερθώ στην εσκεμμένη κατάχρηση των γεγονότων για πολιτικούς σκοπούς, όπως ένα πρόσφατο γεγονός που αφορά έναν ιερέα της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, ο οποίος ευλόγησε τις παραστρατιωτικές μονάδες, οι οποίες αργότερα, όπως έγινε γνωστό, ανακατεύτηκαν στα εγκλήματα πολέμου εις βάρος του μουσουλμανικού πληθυσμού της Σερεμπρένιτσα στα μέσα της δεκαετίας του 1990-2000. Απ' αυτό όμως δεν προκύπτει ότι όλη η Ορθόδοξη Εκκλησία πρέπει να είναι υπεύθυνη για μια μεμονωμένη ενέργεια ενός ιερέα. Εκτός τούτου, η δήλωση αυτού του ιερέα έχει αγνοηθεί. Η δήλωση στην οποία εξήγησε ότι δεν ήταν σε θέση να προβλέψει ότι οι μονάδες αυτές αργότερα θα λάμβαναν μέρος σε εγκλήματα

πολέμου. Ταυτόχρονα θα ήθελα να επισημάνω ότι οι ιερείς στην Κροατία και οι Μουσουλμάνοι ιμάμηδες στην Βοσνία και στο Κόσοβο, είχαν και αυτοί ευλογήσει τους στρατιώτες τους, προτού να πάνε στη μάχη, συνεπώς, ορισμένοι απ' αυτούς είχαν ευλογήσει τους στρατιώτες τους πριν διαπράξουν εγκλήματα πολέμου εις βάρος των Σέρβων. Και, βεβαίως, το γεγονός αυτό αποσιωπάται.

Είναι πασιφανές, ότι αυτό συνιστά κίνδυνο χειραγώγησης των θρησκευτικών πεποιθήσεων σε ό,τι αφορά τους Σέρβους, που έχουν ήδη συγκεχυμένες αντιλήψεις για τη θρησκεία. Δεν είναι πρόθεσή μου να συζητήσω αυτή τη στιγμή το σοβαρό ζήτημα των διπλών μέτρων και σταθμών ή της φανερά άδικης μετάθεσης όλης της ευθύνης για την ανάφλεξη του πολέμου και για όλα τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν, στο σερβικό λαό και τη Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία.

Οι ίδιοι κύκλοι με πολύ μεγάλη επιρροή, προσπαθούν να διαμορφώσουν την κοινή γνώμη στη Σερβία, ώστε να καταδικάσει την οποιαδήποτε, ακόμη και την πιο θετική προσπάθεια της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας να προσεγγίσει το λαό, ενώ, από την άλλη, βλέπουν πολύ ευνοϊκά τη συχνά επιθετική δράση των αποκαλούμενων μικρών θρησκευτικών κοινοτήτων οι οποίες προσπαθούν να διεισδύσουν στο κενό θρησκευτικό χώρο του έθνους μας ύστερα από την πολύχρονη εξασθένηση του ορθόδοξου Χριστιανισμού.

Το πόσο μακριά πηγαίνει η δραστηριότητα αυτών των ομάδων που τις συνδέει το κοινό συμφέρον να διαλύσουν τη σερβική θρησκευτικότητα μπορεί να δει κανείς από τις πρόσφατες προσπάθειες τους να παρουσιάσουν τις τελευταίες μεμονωμένες πράξεις αντισημιτισμού στη Σερβία ως αποτέλεσμα του αυξανόμενου αντισημιτισμού μέσα στη σερβική Ορθοδοξία. Οφείλω να επισημάνω ότι οι πράξεις αντισημιτισμού στη Σερβία είναι πολύ λιγότερο σοβαρές και πολύ πιο σπάνιες σε σχέση με τις άλλες χώρες, ακόμη και τις δυτικοευρωπαϊκές. Το πιο επίσημο είναι ότι κολλούν ανοιχτά και ευθέως στην Ορθόδοξη Εκκλησία την ταμπέλα «εξτρεμιστική», «φονταμενταλιστική» ή ακόμη και «φασιστική».

Σε αυτές τις συνθήκες, παρά το γεγονός ότι υπάρχει μία θετική στάση για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων, η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία θα μπορούσε να κάνει πολύ περισσότερα. Οι άλλες κοινότητες πολλές φορές έχουν πλεονεκτήματα σε σχέση με τη Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία και υποφέρουν επίσης από τις κακές συνέπειες της κατάστασης που περιέγραψα πιο πάνω. Ασκούν μικρότερη επιρροή πάνω στο ποίμνιό τους σε σχέση με τις άλλες χώρες. Ο ρόλος τους είναι επίσης πολύ πιο περιορισμένος απ' αυτόν που τους αξίζει αντικειμενικά να παίξουν.

Σε τελική ανάλυση, είμαστε μάρτυρες της ολοένα και σαφέστερης ανάγκης για μια καινούρια ενότητα των χριστιανών, ούτως ώστε να ξεπεράσουμε τις διαφορές, τόσο τις καλές, όσο και τις κακές, που επηρέασαν τη μοίρα μας την τελευταία εκατονταετία. Η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία με επικεφαλής τον Πατριάρχη Παύλο, έχει μία σταθερή και αυστηρή θέση υπέρ της διατήρησης των παραδοσιακών αξιών και του ξεχωριστού χαρακτήρα του σερβικού λαού, όπως έχει διαμορφωθεί σε δύσκολες συνθήκες στη διάρκεια των αιώνων. Ίσως ακριβώς η επιθυμία να διατηρήσει τις ιδιαιτερότητές του και η ανάγκη να έχει το δικαίωμα στη διαφορετικότητα αποτελεί εμπόδιο για εκείνους που επιθυμούν να είναι η κυρίαρχη δύναμη μέσα στο παγκόσμιο θρησκευτικό χάος που θα προκαλούσε μια τέτοια ενοποίηση του Χριστιανισμού.

Η παγκοσμιοποίηση, ως η μέγιστη πρόκληση για τον σύγχρονο κόσμο, δεν μπορεί και δεν πρέπει να ζητά από τους ανθρώπους να παραιτηθούν από την ταυτότητά τους, τόσο τη θρησκευτική, όσο και την εθνική και ιστορική.

Και θα ήθελα επίσης να προσθέσω, ότι σε ό,τι αφορά την παγκοσμιοποίηση, χαίρομαι ιδιαίτερα για τη συνάντηση αυτή στη Γενεύη. Εχθές, κατά την εναρκτήρια συνεδρίαση, ακούσαμε ότι η Γενεύη είναι η έδρα πολλών διεθνών οργανισμών. Είναι ένας χώρος όπου λησμονούνται τα μίση, είναι ένα κέντρο ανεκτικότητας και διαφορετικότητας. Δεν θα ήθελα να θεωρήσετε ότι είμαι κακώς αναθρεμμένη αλλά θεωρώ ότι υπάρχει κάτι που δεν ταιριάζει σ' αυτή την ωραία εικόνα που παρουσιάζεται.

Έρχομαι για πρώτη φορά εδώ στη Γενεύη, και θα πρέπει να πω ότι δεν μπορούσα να μη σκεφτώ, ότι αυτή η μικρή ορθόδοξη Συνέλευση, εδώ στη Γενεύη, είχα επισκεφθεί τη Ρωσία και πολλές χώρες του κόσμου, ίσως δεν έχω δει πολλά Ορθόδοξα Κέντρα, αλλά όταν ανεγέρθη αυτό το Κέντρο, τότε η Γενεύη ήταν ήδη ένα κέντρο ανεκτικότητας. Τότε οι Ελβετικές αρχές επέτρεψαν να συγκεντρωνόμαστε εδώ, σαν να είμαστε σε καταφύγιο.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία, από τον 9^ο αιώνα, πάντα θεωρείται ένας μικρόκοσμος. Αν έτσι έχουν τα πράγματα, όλα αυτά τα λόγια περί ανεκτικότητας και περί διαφορετικότητας, είναι κενά περιεχομένου. Και θα ήθελα να θεωρήσω ότι δεν είναι ορθές οι πληροφορίες που έχω λάβει. Το πρόβλημα συνίσταται σε κάτι άλλο.

Θα πρέπει όλοι να διερωτηθούμε τι είναι αυτό, ποιο είναι το κόστος που θα πρέπει να αναλάβει η Ορθοδοξία για να προσαρμοστεί στο σύγχρονο κόσμο. Ποιο είναι το αντίτιμο που θα πρέπει να πληρώσει η Ορθοδοξία για την περιβόητη ανεκτικότητα και παγκοσμιοποίηση;

Ευχαριστώ.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστούμε, κα Κρούσκα. Επιτρέψτε μου να δώσω το λόγο στον Σύμβουλο της Δ.Σ.Ο. καθηγητή κ. Βαλέρι Αλεξέγιεφ.

Β.ΑΛΕΞΕΓΙΕΦ: Σεβασμιώτατοι, αξιότιμε κύριε Πρόεδρε και κύριε Γενικό Γραμματέα, αξιότιμοι σύνεδροι, κυρίες και κύριοι, αγαπητοί φίλοι και συνάδελφοι,

Επιτρέψτε μου να αναφερθώ στο κεντρικό θέμα της Ημερήσιας Διάταξης. Η Αγία Γραφή διδάσκει ότι η Βασιλεία των Ουρανών δεν απορρέει από αυτόν τον κόσμο. Εμείς όμως, οι Χριστιανοί, μιας και ζούμε σ' αυτό τον κόσμο, καλούμεθα να εκπληρώσουμε το πολιτικό μας καθήκον και να συγκεντρώσουμε χριστιανική αγάπη, να ακολουθήσουμε τους κανόνες της πνευματικής μας ζωής. Για μας, τους ορθόδοξους πολιτικούς και κοινωνικούς παράγοντες, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να ανταποκρινόμαστε και να αντιδρούμε άμεσα και σωστά σε όλες τις αλλαγές που συντελούνται στον κόσμο, να λαμβάνουμε αποφάσεις με σοφία και θάρρος, εκκινώντας από την σύγχρονη πραγματικότητα και τη χριστιανική διδασκαλία. Είναι πολύ σημαντικό να αντιληφθούμε πλήρως το βάθος των προκλήσεων που αντιμετωπίζει σήμερα ο Χριστιανισμός, των προκλήσεων που απορρέουν από τα μεγάλα πολιτικά σχέδια του σύγχρονου πολιτικού κόσμου. Να αντιληφθούμε σαφώς για ποιο λόγο και από ποιες δυνάμεις προωθούνται τα σχέδια της παγκοσμιοποίησης, και τι ρόλο θα παίξουν για την ανθρωπότητα στο απώτερο μέλλον οι Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης που δημιουργούνται αυτή τη στιγμή;

Το σύστημα των διεθνών σχέσεων που είχε δημιουργηθεί στις αρχές του 20ου αιώνα, έχει παρέλθει. Στις μέρες μας παρατηρούμε ένα νέο σχέδιο, το σχέδιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάτι που όχι μόνο αρνείται τις αποφάσεις που είχαν ληφθεί στη Γιάλτα και στο Πότσδαμ μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο σχετικά με τη σύγχρονη οργάνωση της Ευρώπης, αλλά οδηγεί και στην κατάργηση της ταυτότητας των λαών της ηπείρου. Ποια είναι η δική μας θέση επί του σημαντικότερου αυτού ζητήματος;

Πρέπει να είμαστε σε θέση να αναλύουμε ολόπλευρα τις σύγχρονες διαδικασίες που συντελούνται στον κόσμο και να είμαστε έτοιμοι να δώσουμε τη χριστιανική μας απάντηση για να επιλυθούν τα πλέον έντονα προβλήματα.

Μέχρι προσφάτως, δύο ιδεολογίες διεκδικούσαν την παγκόσμια κυριαρχία, τώρα όμως ο κόσμος γίνεται μονοπολικός και κυριαρχεί ολοένα και περισσότερο η φιλελεύθερη ιδεολογία, η οποία σε πολλές θέσεις της συνιστά μία πρόκληση για τη χριστιανική συνείδηση. Όπως επεσήμανε πρόσφατα ο Πατριάρχης Μόσχας και πασών των Ρωσιών Αλέξιος Β΄, «η ανεκτικότητα που έχει φτάσει σε βαθμό παραλόγου έχει ως αποτέλεσμα το ότι ένας πιστός χριστιανός δεν μπορεί να μιλήσει δημόσια γι' αυτά που θεωρεί αμαρτία και αρετή». Εμφανίζονται νέα φαινόμενα, ο άξονας της αντιπαλότητας μεταφέρεται πλέον από τον πολιτικό χώρο στον θρησκευτικό, πολιτισμικό και ηθικό. Έχουμε μια τεράστια σύγκρουση μεταξύ των αξιών των παραδοσιακών κοινωνιών και του παγκοσμιοποιημένου, ομοιογενοποιημένου κόσμου, στον οποίο ευνοχίζεται το χριστιανικό περιεχόμενο.

Διεξήχθησαν τα δημοψηφίσματα για το Σύνταγμα της ενωμένης Ευρώπης στη Γαλλία και στην Ολλανδία, όπου οι λαοί των χωρών αυτών στην ουσία απέρριψαν το σχέδιο δημιουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το υπάρχον μοντέλο. Κατά την άποψη πολλών εγκυρότατων ειδικών, η αιτία βρίσκεται στην κρίση ταυτότητας, και σ' αυτές τις χώρες, αλλά και σε όλη την Ευρώπη. Ωστόσο η ταυτότητα των λαών πάντα εδράζεται σε θρησκευτικές αξίες.

Αν οι συντάκτες και οι ιδεολόγοι του νέου Ευρωπαϊκού Συντάγματος, αγνόησαν συνειδητά την κάθε αναφορά στις χριστιανικές ρίζες του ευρωπαϊκού πολιτισμού σ' αυτό το κείμενο, αυτό όμως ήταν κάτι το οποίο δεν μπόρεσαν να αποδεχθούν οι λαοί.

Ο Πρόεδρος του Ιταλικού Κοινοβουλίου, ο κύριος Πιέρο Καζίνι, ο οποίος προσφάτως συναντήθηκε στη Μόσχα με τον Πατριάρχη Μόσχας και πασών των Ρωσιών Αλέξιο Β΄ δήλωσε ότι αυτό το κείμενο του νέου Συντάγματος στερείται πνευματικότητας, κάτι που αποτέλεσε και το κύριο αίτιο της μη αποδοχής του από τον πληθυσμό αυτών και των άλλων χωρών, επειδή «δεν εκφράζει τις καθολικές ευρωπαϊκές χριστιανικές αξίες» όλης της Ευρώπης. Την ίδια γνώμη έχει ο προκαθήμενος της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας ο οποίος συμφωνεί με τον Π.Καζίνι ότι το ευρωπαϊκό Σύνταγμα «δεν έχει ψυχή».

Ποια θα πρέπει να είναι η δική μας στάση απέναντι στη στάση των αδερφών μας, των χριστιανών των προτεσταντικών ομολογιών – των λουθηρανών, των αγγλικανών, των μεταρρυθμιστών και των άλλων που οι φιλελεύθερες ιδέες τους αποτέλεσαν τη βάση του καινούριου ευρωπαϊκού Συντάγματος και γι' αυτό η αποτυχία των δημοψηφισμάτων ήταν γι' αυτούς μια δύσκολη στιγμή; Πρόκειται να διοργανωθούν δημοψηφίσματα ακόμη σε 7 χώρες της Ευρώπης και οι συντάκτες του καινούριου Συντάγματος έχουν λίγες ελπίδες ότι θα το υποστηρίξουν παντού. Αυτό επιβεβαιώνεται από την απόφαση του βρετανικού κοινοβουλίου για την αναβολή επ' αόριστον του δημοψηφίσματος πάνω στο ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Αλλά, μαζί μ' αυτό, η απάντηση του Λονδίνου αποτελεί ένα ισχυρό πλήγμα κατά της ίδιας της κατασκευής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένης της οικονομικής της βάσης. Το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα χάνει το στήριγμα με τη μορφή της πανευρωπαϊκής πολιτικής ενότητας που θα έπρεπε να εξασφαλίσει ένα εγκεκριμένο από όλους ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Πολλοί εμπειρογνώμονες συνδέουν ξεκάθαρα την άνευ προηγουμένου πτώση της ισοτιμίας του ευρώ και την επιβράδυνση των ρυθμών ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας με το αόριστο μέλλον της Ευρώπης ως παράγοντα που καταστρέφει το όλο δόγμα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Έτσι, λοιπόν, είναι πασιφανές ότι αγνοώντας τη θέληση των λαών της ηπείρου κατά την

εκπόνηση του θεμελιώδους νόμου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βρεθήκαμε σε μία μεγάλη πολιτική κρίση.

Κατά πόσο όμως αυτό θα γίνει ένα μάθημα για τους ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι δεν λαμβάνουν υπόψη τη νοοτροπία, τα εθνικά συμφέροντα και τις παραδόσεις των λαών της ηπείρου, κάτι που το είδαμε προσφάτως, όταν επέβαλαν στο λαό της FYROM ένα δικό τους μοντέλο κρατικής οντότητας, όταν επέβαλαν δια της βίας δικά τους κριτήρια στο λαό του Μαυροβουνίου για να γίνει ένα δημοψήφισμα, προωθώντας αποκλειστικά τη δική τους λύση σχετικά με τη μελλοντική θέση του Κοσσυφοπεδίου;

Έχουμε μία άλλη άποψη γι' αυτά τα θέματα που βρίσκεται πολύ κοντά στις θέσεις των λαών των χωρών αυτών, και θα πρέπει να είμαστε σε θέση να την παρουσιάζουμε και να ζητούμε με μεγαλύτερο θάρρος από την διεθνή κοινή γνώμη, να λάβει υπόψη την άποψή μας.

Θα πρέπει να διατυπώσουμε με μεγαλύτερο θάρρος τις θέσεις μας και για άλλα επίκαιρα ζητήματα. Για παράδειγμα, φρονώ ότι θα πρέπει να έχουμε σαφέστερη άποψη, αναφορικά με τα αποτελέσματα του δημοψηφίσματος εδώ στην Ελβετία, στα πλαίσια του οποίου στην ουσία νομιμοποιήθηκε ο γάμος μεταξύ των ομοφυλοφίλων, κάτι που συνέβη πριν από λίγο καιρό και στη Μεγάλη Βρετανία. Μπορούμε άραγε να θεωρήσουμε αυτές τις χώρες χριστιανικές; Πρέπει να εκφράσουμε την άποψή μας, να βρούμε συμμάχους πάνω στα φλέγοντα αυτά ζητήματα.

Όπως και οι Ορθόδοξες Εκκλησίες, έτσι και το Βατικανό, αντιμετωπίζει με σκεπτικισμό την υπερβολική ανεκτικότητα των ευρωπαϊκών κοινωνιών για τα θέματα των ομοφυλοφιλικών γάμων τους οποίους καταδικάζει ξεκάθαρα ο Χριστιανισμός. Και ο νέος Πάπας της Ρώμης, ο Βενέδικτος 16^{ος}, δημοσίως κατέκρινε τους ομοφυλοφιλικούς γάμους. Θα πρέπει άραγε να έχουμε μία συντονισμένη άποψη με τον Πάπα της Ρώμης επί των ζητημάτων αυτών;

Πολύ σημαντική είναι η θέση της Καθολικής Εκκλησίας στην Ισπανία, η οποία κάλεσε το λαό να προβεί σε πολιτικές διαδηλώσεις κατά του νόμου για τους ομοφυλοφιλικούς γάμους, που ψηφίστηκε από το Κοινοβούλιο της χώρας. Ποτέ στο παρελθόν, η Εκκλησία της χώρας αυτής, δεν κάλεσε το λαό να αμφισβητήσει δημοσίως την εξουσία. Άρα πρόκειται για μία πολύ σοβαρή πρόκληση εκ μέρους του φιλελεύθερου κόσμου προς τον Χριστιανισμό.

Οι προκλήσεις αυτές προς τον Χριστιανισμό συνιστούν την εκδήλωση του εγωιστικού ανθρώπινου πνεύματος που αναζητά την απόλυτη ελευθερία σε όλα και απ' όλα. Η αναζήτηση αυτή της ελευθερίας στο πλαίσιο της περιβόητης πολιτικής ορθότητας οδηγεί στην κατάπτωση και τον εκφυλισμό των ηθών.

Εμείς οι χριστιανοί είμαστε αλληλέγγυοι και με τον μουσουλμανικό κόσμο, ο οποίος επίσης αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις εκ μέρους πολλών χωρών του NATO με επικεφαλής της Η.Π.Α., οι εκπρόσωποι των οποίων προσφάτως, σε χώρους εγκλεισμού Μουσουλμάνων, δημοσίως προσέβαλαν το ιερό βιβλίο των Μουσουλμάνων, το Κοράνιο. Οι σχετικές δημοσιεύσεις στο Newsweek, προκάλεσαν την έντονη αγανάκτηση των Μουσουλμάνων σε όλο τον κόσμο, κάτι που υπονόμωσε σημαντικά το κύρος των Η.Π.Α ως ηγέτη του δυτικού κόσμου. Βλέπουμε, λοιπόν, ότι η αμερικανικού τύπου παγκοσμιοποίηση, αποτελεί μια πρόκληση για τις παραδοσιακές αξίες των λαών.

Η αμερικανική παγκοσμιοποίηση είχε θεμελιωθεί θεωρητικά, κατά την κοινή άποψη, κατά κύριο λόγο από τη θεωρία του Χάντινγκτον για την σύγκρουση των πολιτισμών. Αυτή η θεωρία έχει γίνει πλέον μία καταστροφική πραγματικότητα. Οι διεθνικές και διαθρησκευτικές συγκρούσεις που δήθεν εδράζονται στη θεωρία του Χάντινγκτον οδήγησαν στο να γίνουν πρόσφυγες στις ίδιες τους τις χώρες, χιλιάδες

άνθρωποι και κατ' αυτόν τον τρόπο έχει επιδεινωθεί ακόμη πιο πολύ η κατάσταση στον πλανήτη, έχει γίνει εκρηκτική και απρόβλεπτη.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να επισημάνω μπροστά σ' αυτό το ακροατήριο ότι ο ίδιος ο Χάντιγκτον μάλλον δεν θα μπορούσε να προβλέψει το γεγονός ότι οι καθαρά επιστημονικές, πνευματικές του αναζητήσεις, στα χέρια των επιδέξιων πολιτικών και πολιτικών τεχνολόγων, θα μπορούσαν να αποτελέσουν το θεμέλιο για αιματηρές συρράξεις για πολύ πραγματιστικά συμφέροντα, π.χ., για την πρόσβαση μιας παγκόσμιας υπερδύναμης στα παγκόσμια αποθέματα πετρελαίου στη Μέση Ανατολή. Οι Ρώσοι διπλωμάτες γνωρίζουν πολύ καλά τον Χάντιγκτον, ο οποίος είναι επίτιμος διδάκτορας της Ρωσικής Διπλωματικής Ακαδημίας, και ο οποίος συνεργαζόταν πολύ στενά με αυτό το ίδρυμα και θα αντιμετώπιζε μάλλον με ειρωνεία τη σήμερα παγκοσμίως γνωστή θεωρία του, η οποία χωρίς τη θέλησή του, έγινε το ιδεολογικό άλλοθι για μια σειρά συρράξεις. Ωστόσο αλίμονο σ' αυτόν μέσω του οποίου έρχονται οι πειρασμοί στον κόσμο.

Θεωρώ, όμως, ότι σε αυτό το ακροατήριο είναι γνωστό ότι στις Η.Π.Α. πολύ ισχυροί νεοφιλελεύθεροι και νεοσυντηρητικοί κύκλοι με επιρροή, οι οποίοι κατά έναν παράδοξο τρόπο τώρα συνεργάζονται, έχουν αρχίσει πλέον με τη βοήθεια των πολιτικών τεχνολόγων να εφαρμόζουν ένα νέο σχέδιο, μια νέα φιλοσοφία του νέου μάντη της εποχής μας, του Αμερικανού θεωρητικού Αμίτα Ετσιόνι, ο οποίος την αναπτύσσει στο νέο του βιβλίο «Από την αυτοκρατορία στην κοινοπολιτεία». Στο βιβλίο του αυτό τεκμηριώνει ένα καινούριο δόγμα ότι τάχα έχει παρέλθει οριστικά η εποχή της εθνικής κυριαρχίας. Θεωρεί ότι οι Κυβερνήσεις των κυρίαρχων κρατών, δεν έχουν πλέον τη δυνατότητα να προσφέρουν στους πολίτες το πιο σημαντικό, χάριν του οποίου υπάρχουν, το δικαίωμα στη ζωή και στην ασφάλεια. Ο Αμίτα Ετσιόνι διακηρύσσει, ότι θα πρέπει να υπάρξει μια νέα παγκόσμια αρχιτεκτονική που δεν θα εδράζεται στην εθνική κυριαρχία, και η οποία θα πρέπει να αντικαταστήσει την παγκόσμια αντιτρομοκρατική συμμαχία, ούτως ώστε να μετατραπεί σε μία παγκόσμια Κυβέρνηση ασφαλείας. Γίνεται λόγος για τη δημιουργία ενός πανίσχυρου διεθνούς οργάνου, που θα είναι υπεύθυνο για τα πάντα, για παράδειγμα, για την αφαίρεση όλων των μέσων μαζικής καταστροφής από τις χώρες-παρίες, για ένα αξιόπιστο υπερεθνικό σύστημα προστασίας των πυρηνικών οπλοστασίων όλων των υπόλοιπων χωρών. Η ίδια αυτή παγκόσμια κυβέρνηση θα καταπιαστεί και με όλα τα άλλα προβλήματα του κόσμου που δεν μπορούν να λύσουν οι εθνικές κυβερνήσεις. Αυτό είναι το καινούριο δόγμα της παγκόσμιας πολιτικής που από μόνο του αποτελεί πρόκληση για όλη την ανθρωπότητα, καθώς η απόρριψη της εθνικής κυριαρχίας των λαών οδηγεί στην επιβολή της παγκόσμιας υπερδύναμης και την απώλεια της ταυτότητας των εθνών, την κατάργηση της πνευματικής και πολιτιστικής ιδιαιτερότητας των λαών, την περιθωριοποίηση και την υποβάθμιση του κοινωνικού συνόλου. Μια εσχάτη απάντηση σ' αυτό μπορεί να γίνει η παγκόσμια τρομοκρατία, πράγμα που, εδώ που τα λέμε, συμβαίνει.

Οι πόλεμοι και οι συγκρούσεις στην Παλαιστίνη, στο Κοσσυφοπέδιο, στο Ιράκ, στο Αφγανιστάν, αποτελούν μία σκληρή απάντηση σ' αυτή την ακρότητα. Γι' αυτό το λόγο, αυτές οι τοπικές συρράξεις διευρύνονται και θερίζουν χιλιάδες ανθρώπινες ζωές.

Όλες οι παγκόσμιες θρησκείες καταδικάζουν την τρομοκρατία. Η τρομοκρατία δεν είναι θρησκευτικό φαινόμενο, ούτε στο Χριστιανισμό, ούτε στο Ισλάμ, ούτε στο Βουδισμό δεν υπάρχει θέση για την τρομοκρατία. Οι ηγέτες όλων των παγκόσμιων θρησκειών τάσσονται κατά της βίας και θανάτων των άμαχων κατοίκων.

Και, βεβαίως, ο κίνδυνος βρίσκεται στην οργάνωση του σύγχρονου κόσμου με την προπαγάνδα της αυθαιρεσίας που εισχωρεί παντού, της αμαρτίας, του ψεύδους, της φετιχοποίησης του πρωτόγονου, την καλλιέργεια και ακόμη και τη θεοποίηση του χαμερπούς, του απεχθούς και του χυδαίου.

Έτσι, π.χ., η δημοκρατία επιβλήθηκε στην κοινωνία ως λατρεία. Ωστόσο ο Ρώσος φιλόσοφος Νικολάι Μπερντιάγιεφ είχε επισημάνει κάποτε ότι η δημοκρατία είναι αδιάφορη για το καλό και το κακό. Στη βάση της δημοκρατίας βρίσκονται οι αφηρημένες ανθρωπιστικές ιδέες με έμφαση στο πρωτεύον της ανθρώπινης βούλησης, η αγνόηση της βούλησης του Δημιουργού και του Σωτήρα του κόσμου. Σήμερα η δημοκρατία αντιμετωπίζει το δίλημμα, είτε να πορευθεί στο δρόμο του Χριστού, ή σε ένα δρόμο χωρίς Χριστό. Εδώ που τα λέμε, σ' αυτό ακριβώς βρίσκεται η βασική ουσία της διαμάχης στην Ευρώπη, όταν οι λαοί συζητούν το καινούριο Σύνταγμα της Ευρώπης, το οποίο απορρίφθηκε στη Γαλλία και την Ολλανδία.

Μια άλλη λατρεία είναι η ελευθερία του ατόμου που δεν περιορίζεται από κανένα πλαίσιο. Έχει όμως ενδιαφέρον ότι κατ' αυτόν ακριβώς τον τρόπο παραβιάζεται η απόλυτη ελευθερία του ανθρώπου την οποία τάχα καλείται να εξασφαλίσει ο ουμανισμός.

Ο κίνδυνος βρίσκεται στο ατελείωτο «κυνήγι της ελευθερίας». Εδώ υπάρχει πειρασμός να εφαρμόσουμε το μέτρο της δημοκρατίας και στην Εκκλησία. Δυστυχώς, τα περισσότερα ΜΜΕ κάνουν ακριβώς αυτό το πράγμα, λησμονώντας στο μεταξύ ότι ακριβώς η Εκκλησία καλείται από τη διδασκαλία της να κρίνει τον κόσμο. Ωστόσο πολλές φιλελεύθερες δυνάμεις εννοούν ως ελευθερία την ελευθερία από τις Εντολές του Θεού και ως εκδημοκρατισμό – την οικοδόμηση της κοινωνίας έξω από τις χριστιανικές αξίες, δηλαδή του λεγόμενου «μεταχριστιανικού κοινωνικού συνόλου».

Θα πρέπει να καταβάλουμε προσπάθειες, ούτως ώστε να γνωρίσει ο ευρύτερος κόσμος την ορθόδοξη άποψη για το θέμα της ελευθερίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Δεδομένου ότι κάτω από τα συνθήματα της ελευθερίας και του αγώνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα ορισμένα κράτη ιδιοποιούνται το δικαίωμα να κρίνουν και να καθορίζουν τις τύχες των άλλων χωρών και λαών, να επιβάλουν τον τρόπο ζωής και τις αξίες τους. Κατ' αυτόν τον τρόπο ετοιμάζεται το έδαφος για τον καθολικό έλεγχο της πανανθρώπινης συνείδησης, καθώς οι διαδικασίες της σύγχρονης παγκοσμιοποίησης στοχεύουν στο να «αναδομήσουν την ανθρώπινη ψυχή».

Οι προσπάθειες των οπαδών της παγκοσμιοποίησης αποβλέπουν στο να σβήσουν στις καρδιές και τα μυαλά των ανθρώπων τις παραδοσιακές πολιτιστικές αξίες με τη βοήθεια των σύγχρονων επιτευγμάτων στον τομέα των υπολογιστών, του γλωσσολογικού προγραμματισμού και της ψυχολογίας.

Ενώ παλιότερα ένας «ελεύθερος άνθρωπος» πάσχιζε να δαμάσει τη φύση, σήμερα οι προσπάθειές του αποβλέπουν στην αλλαγή και, στην ουσία, στη διάλυση της συνείδησης.

Βεβαίως, δεν υπάρχει τίποτα κακό στην καθεαυτό τεχνική πρόοδο. Τα μέσα εργασίας που δημιουργήσε ο άνθρωπος μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο για δημιουργικούς όσο και για καταστροφικούς στόχους. Ο άνθρωπος θα πρέπει να επιλέξει. Το ζήτημα έγκειται σε ποια πλευρά θα σταθεί ο άνθρωπος, στην πλευρά του Χριστού ή κατά του Χριστού; Η Εκκλησία τάσσεται κατά της κλωνοποίησης, των εκτρώσεων, της πορνογραφίας, της ευθανασίας, των ομοφυλοφιλικών γάμων, των εγχειρήσεων αλλαγής φύλου κτλ. Ωστόσο πολλοί άνθρωποι, κουφαμένοι από τις εξεζητημένες καμπάνιες δημοσίων σχέσεων, ψηφίζουν σε δημοψηφίσματα αντίθετα με τη διδασκαλία της εκκλησίας. Και η σύγχρονη κοινωνία, κατακρίνοντας τυπικά τις

πράξεις αυτές, δεν κάνει τίποτε το συγκεκριμένο για την εξάλειψη των απαράδεκτων από ηθική άποψη φαινομένων αυτών. Στην ουσία η πρόκληση έγκειται στο ότι η κοινωνία με τέτοια ηθική σκοτώνει τον εαυτό της.

Ο δάσκαλος της Εκκλησίας Τερτυλιανός είπε ότι η ανθρώπινη ψυχή είναι φύσει Χριστιανή και δεν μπορεί να ζήσει χωρίς τον Χριστό, χωρίς την αγάπη προς το Θεό και προς τον πλησίον. Χωρίς αυτό πέφτει σε αθυμία. Και ο Αγιαστής Λουκάς(Βόινο-Γιασενέτσκι) έλεγε ότι «αν ο άνθρωπος ζει στην ατμόσφαιρα των πολυάριθμων επουράνιων πνευμάτων του κακού, ανάμεσα σε πειρασμούς, ανάμεσα σε θλιβερά παραδείγματα της ατιμίας και διαφθοράς, στην ατμόσφαιρα των αχαλίνωτων ανθρώπινων παθών, αν ζει στην ατμόσφαιρα της ανοησίας και χυδαιότητας, δεν μπορεί αυτή η ατμόσφαιρα να μη μολύνει την ψυχή του. Και μολύνεται και η δύστυχη ψυχή και γίνεται η ίδια κατοικία των δαιμόνων».

Η ψυχή του ανθρώπου ηρεμεί μόνο στην αγκαλιά του Θεού. Ωστόσο ο σύγχρονος κόσμος δεν θέλει να βλέπει το σωτήριο Σταυρό του Κυρίου και γι' αυτό τα πνευματικά προβλήματα της σύγχρονης εποχής είναι τόσο φρικτά και μεγάλα. Διαφθείρουν τη νέα γενιά. Σήμερα οι μισοί άνθρωποι που πάσχουν από κατάθλιψη είναι έφηβοι και νέοι. Ο ίδιος ο εξουθενωτικός ρυθμός της ζωής, το κενό, η έλλειψη πνευματικότητας, η ανικανότητα να τα βγάλουν πέρα με τις δυσκολίες και τα προβλήματα της ζωής παρακινούν τους ανθρώπους να κάνουν αυτό το βήμα.

Τον τελευταίο καιρό ακούμε ακόμη καμιά φορά για το λεγόμενο σύνδρομο της χρόνιας κούρασης, όταν οι άνθρωποι δεν χαίρονται τη ζωή και γίνονται απαθείς. Αν παλιότερα η αρρώστια υπ.αρ.1 ήταν το έμφραγμα, σήμερα είναι η κατάθλιψη. Η αιτία είναι ότι οι άνθρωποι δεν αγαπούν ο ένας τον άλλον, δεν βλέπουν την εικόνα του Θεού στον εαυτό τους και στους άλλους.

Σήμερα άλλαξε και ο χαρακτήρας της λογοτεχνίας, η οποία σχεδόν πάντα είναι το βαρόμετρο της ηθικής ζωής της κοινωνίας. Τα τελευταία σαράντα χρόνια έχει αλλάξει το πνεύμα της. Σήμερα, η λογοτεχνία περιγράφει τον εσωτερικό κόσμο του ανθρώπου γεμάτο θλίψη, αθυμία, απογοήτευση και μελαγχολία. Η υπερβολικά ατομική, ιδιωτική ζωή των ανθρώπων με όλες της τις λεπτομέρειες πέρασε στις σελίδες της λογοτεχνίας. Η γενική αυτή τάση καταμαρτυρεί την αλλαγή των οριζόντων στον πνευματικό κόσμο. Οι σελίδες των έργων τέτοιων μεγάλων συγγραφέων της σύγχρονης εποχής, όπως ο Λ.-Φ.Σέλιν, Μ.Ουέλμπεκ, Τ.Μπουκόφσκι είναι γεμάτες απαισιοδοξία και απόγνωση. Έχοντας αναμφισβήτητο ταλέντο, χρησιμοποιούν αυτό το δώρο του Θεού, για να περιγράψουν τα πάθη του σύγχρονου ανθρώπου, που τον βαρύνουν οι αμαρτίες του, η απαισιοδοξία και η απόγνωση. Στην ουσία, οι αμαρτίες και τα σκοτεινά πάθη καλλιεργούνται από την λογοτεχνία. Και αυτό αποτελεί μια πρόκληση για τον Χριστιανισμό.

Στη Μόσχα, π.χ., κάθε χρόνο λαμβάνει χώρα η απονομή του βραβείου «Ντεμπούτο» για το καλύτερο έργο της λογοτεχνίας που έχουν γράψει οι νεαροί συγγραφείς. Και οφείλω να διαπιστώσω ότι οι περισσότεροι νεαροί συγγραφείς βλέπουν τη ζωή με μαύρα χρώματα και τα έργα τους διαπνέονται από την ίδια αισιοδοξία, από την αίσθηση ότι η ζωή δεν έχει νόημα. Τα προβλήματα αυτά επίσης έχουν ανάγκη από τη δική μας διερμήνευση.

Γι' αυτό το λόγο, όχι μόνο η Εκκλησία αλλά και οι Ορθόδοξοι πολιτικοί, βουλευτές, κοινωνικοί παράγοντες έχουν μια υπεύθυνη αποστολή. Θα πρέπει όλοι μας να προσπαθήσουμε να έχουμε μία συγκεκριμένη πολιτική βάσει των αξιών και των συμφερόντων της Ορθοδοξίας. Να συνδράμουμε στις Εκκλησίες στην κοινωνική τους αποστολή.

Σε συνάρτηση με αυτό, είναι πολύ σημαντική η διατήρηση της ειρήνης στον ορθόδοξο εκκλησιαστικό πνευματικό χώρο. Δυστυχώς, σήμερα πολλές κατά τόπους

Ορθόδοξες Εκκλησίες, αντιμετωπίζουν σχισματικές καταστάσεις. Και εμείς, παρά την 10ετή και πλέον λειτουργία της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας, δεν έχουμε δώσει την πρέπουσα προσοχή στα ζητήματα αυτά. Προκειμένου να είμαστε σε θέση να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις του σύγχρονου κόσμου, όλος ο ορθόδοξος κόσμος θα πρέπει να είναι ενωμένος, και θα πρέπει να τηρήσουμε «την ενότητα του Πνεύματος εν τω συνδέσμω της ειρήνης»(Εφ., δ', 3).

Τα πρόσφατα γεγονότα στο Πατριαρχείο των Ιεροσολύμων, έχουν ανησυχήσει όλον τον ορθόδοξο κόσμο. Μάλλον, είναι μεγάλη η ευθύνη των πολιτικών κύκλων για το σκληρό αυτό γεγονός. Δεν μπορεί να μας είναι αδιάφορη η τύχη καμιάς κατά τόπους Εκκλησίας. Θα πρέπει να εξετάσουμε το ζήτημα αυτό ενδελεχώς και να συνάγουμε συμπεράσματα. Μέχρι σήμερα δεν έχουν ξεπεραστεί ορισμένες διαθέσεις στην Ελλαδική Ορθόδοξη Εκκλησία. Και εδώ, όπως φαίνεται, η πολιτική συνισταμένη είναι επίσης αρκετά μεγάλη. Δεν ομαλοποιείται ούτε η διεκκλησιαστική κατάσταση στην Εσθονία. Έχει επιδεινωθεί το πρόβλημα που αφορά τη θέση της Εκκλησίας της FYROM.

Δεν είναι μόνο εκκλησιαστικά, αλλά και κοινωνικοπολιτικά προβλήματα και εμείς, οι Ορθόδοξοι πολιτικοί και κοινωνικοί παράγοντες, θα πρέπει να συμμετέχουμε άμεσα στην επίλυση αυτών των προβλημάτων, χωρίς να επεμβαίνουμε στην κανονική λατρευτική εσωτερική ζωή της Εκκλησίας, αλλά να τη βοηθήσουμε με πολιτικές και νομοθετικές μεθόδους αντιμετώπισης των προβλημάτων και ανωμαλιών.

Δυστυχώς, πολλά από τα επίμαχα προβλήματα των κατά τόπους εκκλησιών, έχουν προκληθεί από τον μαχόμενο και επιθετικό εθνικισμό, ο οποίος συνιστά μία φοβερή απειλή για την ενότητα της παγκόσμιας Ορθοδοξίας και την κεχαριτωμένη και σωτήρια ύπαρξη των ίδιων των κατά τόπους εκκλησιών. Ο εθνικισμός, ως σκουριά, διαβρώνει το σώμα και την ψυχή της Ορθοδοξίας, την στερεί από τις ζωογόνες της δυνάμεις.

Ο Χριστιανισμός κάποτε κατέστη η πιο δραστική απάντηση στην θανάσιμη πρόκληση του εθνικισμού, η οποία διατυπώθηκε, ως φωνή της σάρκας, του αίματος και του εδάφους. Η Εκκλησία απάντησε στη θανάσιμη αυτή πρόκληση, καλώντας τους λαούς να δημιουργήσουν μια κεχαριτωμένη Βασιλεία των Ουρανών. Τα εθνικά συμφέροντα δεν πρέπει να αποκρύπτουν από τους ανθρώπους την επιδίωξη της ενότητας εν τω Θεώ υπό τη σωτήρια σκέπη της χριστιανικής καθολικής διδασκαλίας που αρνείται κάθε διάσπαση κατ' αρχήν. Η διάσπαση με εθνικά κριτήρια αυτή τη στιγμή επιβάλλεται και πάλι πειστικά στους ανθρώπους και ο Χριστιανισμός θα πρέπει να απαντήσει στην πρόκληση αυτή.

Ο Κύριος δεν εγκαταλείπει την Εκκλησία του, γι' αυτό και παρά τις πολυάριθμες δυσκολίες η Ορθοδοξία αναζωογονείται και στη Ρωσία και σε άλλες χώρες. Είναι σημαντικό ότι εμφανίζονται νέοι σύμμαχοι της Ορθοδοξίας, περιλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών. Για το καινούριο αυτό φαινόμενο έκανα λόγο στο πρόσφατο συνέδριο στην Αθήνα. Έχουν εμφανιστεί πολλοί κοινωνικοί θεσμοί και ευεργέτες που βοηθούν την Εκκλησία στην κοινωνική της διακονία, η κίνησή μας πρέπει να είναι περισσότερο εμφανής σ' αυτό το χώρο. Θα πρέπει να ενισχύσουμε τις δυνάμεις μας, να οργανώσουμε καλύτερα τη δραστηριότητά μας. Νομίζω ότι η τωρινή Γενική Συνέλευση στο Σαμπεζύ θα αποτελέσει ένα σημαντικό ορόσημο στην κίνησή μας.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστούμε, κ. Αλεξέγιεφ, το λόγο έχει ο Βλαντιμίρ Βέλμαν, Βουλευτής του Εσθονικού Κοινοβουλίου.

B.BELMAN: Σεβασμιώτατε, αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αξιότιμε κύριε Γενικό Γραμματέα, αξιότιμοι συνάδελφοι,

Έτσι συνέβη που η ομιλία μου, μετά από τον προηγούμενο ομιλητή, θα είναι πολεμική εναντίον του. Διότι προσεγγίζω διαφορετικά τις διαδικασίες. Ας πάρουμε, για παράδειγμα, την κατάσταση που υφίσταται σήμερα στην Ενωμένη Ευρώπη. Δεν συμφωνώ ότι η μη επικύρωση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, συνέβη λόγω της πίστεως. Εκτός αυτού, δεν είμαι βέβαιος ότι οι άνθρωποι που ψήφισαν εναντίον του Συντάγματος, διάβασαν το Σύνταγμα. Δεν προήρχετο η άρνησή τους από τα χριστιανικά ήθη, το πρώτον.

Δεύτερον, πράγματι ζούμε σε έναν κόσμο όπου υπάρχουν αντίθετες κινήσεις. Από τη μία μεριά, ο κόσμος ανοίγεται, ενώνεται, από την άλλη, δεν θέλουμε να απολέσουμε την πολιτιστική και εθνική μας ταυτότητα. Είναι δυνατόν; Πιστεύω πως όχι μόνο είναι δυνατόν, αλλά είναι το μοναδικό το οποίο θα πρέπει να επιδιώκουμε.

Είμαι βέβαιος ότι τη σημερινή διαδικασία θα μπορούσαμε να την ονομάσουμε «αντιβαβυλώνεια διαδικασία».

Αν στο παρελθόν, εξαιτίας κάποιων παραπόνων εναντίον του μοναδικού Θεού, η ανθρωπότητα προσπάθησε να τον αγγίξει, και έτσι χωρίστηκε σε έθνη και γλώσσες, έτσι και εμείς θα πρέπει αυτή τη στιγμή να ενωθούμε για να αντικρούσουμε τις προκλήσεις τις οποίες δεν μπορούμε να αντικρούσουμε κατά μόνας.

Μιλώντας για τη μαζική κουλτούρα, εννοώ τον πολιτισμό του χάμπουργκερ. Αλλά από την άλλη πλευρά, κλείνουμε τα μάτια μας στο γεγονός ότι στην Ανατολή εμφανίζεται μία άλλη αυτοκρατορία, η οποία σε 20-30 χρόνια θα υπαγορεύει στον κόσμο τη θέλησή της.

Δεν είναι τυχαίο ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έλαβε μέτρα εναντίον της πλημμυρίδος των κινεζικών υφαντουργικών προϊόντων στην Ευρώπη.

Έγραφα ένα άρθρο, το οποίο το ονόμασα «Θα οδηγήσει στο Θεό η οδός που οδηγεί στο ναό;». Εάν ο άνθρωπος, στο δρόμο προς το Θεό, σταματήσει στην Εκκλησία και δεν πάει παραπέρα, πρόκειται για ένα αδιέξοδο. Η Εκκλησία είναι ένα σημείο, μία στάση στο δρόμο προς το Θεό. Και αυτό το οποίο συμβαίνει σήμερα στην Εκκλησία, είναι το ότι δυστυχώς η Χριστιανική Εκκλησία δεν μπορεί να ανταποκρίνεται στις προκλήσεις του κόσμου, να μιλήσει στη γλώσσα εκείνων οι οποίοι θέλουν να την ακούσουν, παράδειγμα, στους νέους.

Η Εκκλησία μας είναι – συγνώμη που θα το πω – πολλές φορές υπεροπτική, διότι δεν ακουμπά τα τραύματα για να θεραπεύσει τις ασθένειες. Αυτό συμβαίνει – και το λέω με οδύνη – σε πολλές Εκκλησίες, όπου υπάρχουν τα φαινόμενα των ομοφυλοφίλων κληρικών, των κληρικών που ασχολούνται με το εμπόριο καπνού και αλκοόλ.

Η Εκκλησία δεν βρίσκεται εκτός της κοινωνίας, η Εκκλησία βρίσκεται εντός της κοινωνίας και γι' αυτό υπόκειται και στις ασθένειες της κοινωνίας. Είναι σαν να λέει ο γιατρός στον ασθενή «να θεραπευθείς μόνος σου».

Στο τέλος, θα ήθελα να σας πω ένα καλό νέο. Από αυτό το βήμα, από το βήμα της Γενικής Συνελεύσεως, τα περασμένα έτη μα και σήμερα, πολλές φορές αναφερθήκαμε στα προβλήματα της Ορθοδόξου Εκκλησίας του Πατριαρχείου Μόσχας στην Εσθονία.

Θα ήθελα να σας πω για άλλη μία φορά, η εσθονική κοινωνία στο σύνολό της, είναι αρκετά ανεκτική. Το ότι στην Εσθονία τη δεκαετία του '40 υπήρχαν μερικές μονές, π.χ., η μονή της Πιούχτα που δεν τις κατέστρεψαν, μαρτυρεί ότι η κοινωνία αυτή καθαυτή είναι ανεκτική. Και τώρα, ένα άλλο παράδειγμα.

Για πρώτη φορά στη διάρκεια 100 ετών της ιστορίας του Τάλιν, συνεφωνήθη το σχέδιο ανεγέρσεως ενός νέου ορθοδόξου ναού στην μεγαλύτερη συνοικία του Τάλιν, όπου κατοικούν ρωσόφωνοι.

Η Αυτού Μακαριότης ο Πατριάρχης Μόσχας και πασών των Ρωσιών Αλέξιος Β΄, ο ένδοξος συμπατριώτης μας, που γεννήθηκε στην Εσθονία, εναπόθεσε το θεμέλιο λίθο. Υπάρχει ένα σχέδιο, υπάρχει ο τόπος, και τώρα θα αρχίσει η ανέγερση του ναού.

Νομίζω πως αυτό είναι η καλύτερη απάντηση για το πώς αντιμετωπίζει η Εσθονία, ακόμα και τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία. Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Και τέλος, το λόγο έχει ο Σύμβουλος του Δ.Σ.Ο. δόκτωρ Θεολογίας, κ. Κωνσταντίνος Μυγδάλης.

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Κυρίες και κύριοι βουλευτές, θα μιλήσω χωρίς κείμενο, προκληθείς αν θέλετε, από κάποιες απόψεις οι οποίες ακούστηκαν σήμερα, καθ' όλη τη διάρκεια της συνεδρίασης. Είσαστε όλοι σας εκλεκτά μέλη των κοινωνιών σας, εκλεγμένοι αντιπρόσωποι των Κοινοβουλίων σας, που σημαίνει ότι είσαστε όλοι σας άνθρωποι οι οποίοι κληθήκατε από τους λαούς σας, από τις κοινωνίες σας, να αντιμετωπίζετε τα καθημερινά και τα γενικότερα προβλήματα του τόπου σας. Αυτή είναι μία κυρίαρχη ιδιότητά σας, η οποία κυριαρχεί στην προσωπικότητά σας, στη ζωή σας, όλες τις ημέρες του χρόνου, όσο αυτό το αξίωμα.

Υπάρχει αυτή η οργάνωση, η Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας, η οποία εδώ και 13 χρόνια καλεί όλους εσάς – γιατί μόνο ο κ. Αλεξέγιεφ και εγώ δεν είμαστε βουλευτές, καθότι σύμβουλοι, μέσα από τις διαδικασίες και μέσα από τις ετήσιες Γενικές της Συνελεύσεις, και μέσα από τις δραστηριότητές της, να αναγνωρίσετε την κοινή μας παράδοση, την ορθόδοξη, να την ψηλαφίσουμε, να την επιβεβαιώσουμε και να την αναδείξουμε. Να πούμε, δηλαδή, σ' όλο τον κόσμο τι; Ότι εμείς είμαστε παιδιά ενός πολιτισμού, μιας θρησκείας, ενός Θεού, που έχουμε να πούμε σήμερα στην κοινωνία κάποια πράγματα, έχουμε να δώσουμε απαντήσεις. Και αυτό καλούμαστε να το κάνουμε μέσα σε ένα περιβάλλον το οποίο έχει πάρα πολλά προβλήματα.

Ο σύγχρονος κόσμος γενικά έχει προβλήματα. Όλες οι κοινωνίες έχουν τα προβλήματά τους. Εκτιμώ πως δεν προσφέρουμε, αν θέλετε, καμία υπηρεσία ιδιαίτερη, στην κοινή μας υπόθεση, αν καταστροφολογούμε, αν βλέπουμε διαρκώς ότι όλα χάνονται και όλα διαλύονται και όλα καταρρέουν και μέσα απ' αυτή την καταστροφολογική διάθεση αντί να αναζητούμε μία διέξοδο, ένα χαμόγελο, μία προοπτική προς τον κόσμο, απλά να ανακυκλώνουμε ο καθένας τα προσωπικά του, τα εθνικά του, τα τοπικά του, ή τα όποια άλλα προβλήματά του. Αυτό το κάνετε 365 μέρες το χρόνο. Η πρόσκληση η οποία γίνεται μέσα απ' αυτή την οργάνωση, έχει έναν άλλο χαρακτήρα, αν μου επιτρέψετε.

Έχει το χαρακτήρα του να πούμε προς τις τοπικές Εκκλησίες, παράδειγμα, οι οποίες έχουν τα δικά τους προβλήματα, έχουν αυτή την τοπική, αν θέλετε, διάσταση, να τους πούμε ότι εμείς είμαστε εδώ για να βγούμε πάνω απ' αυτά τα προβλήματα, για να αναδείξουμε το σύνολο της ορθόδοξης λογικής και προοπτικής, να δώσουμε μία μαρτυρία στον κόσμο, ότι μπορεί το μέλλον της ανθρωπότητας να βασίζεται και πάνω στις αρχές της Ορθοδοξίας. Να απαλείψουμε, αν θέλετε, να αμβλύνουμε τα προβλήματα που έχουν οι Εκκλησίες μέσα από τον τοπικό χαρακτήρα που έχει η κάθε μία. Προβλήματα τα οποία όλοι μας τα ξέρουμε και τα έχουμε καταγεγραμμένα.

Ακούστε τώρα και κάτι περισσότερο. Αυτή τη μαρτυρία πώς μπορούμε να τη δώσουμε; Μπορούμε να τη δώσουμε, αν αναδεικνύουμε εμείς, όχι τα δικά μας

κλειστά προβλήματα, αν αναδεικνύουμε τις όποιες προσπάθειες έχουν γίνει μέχρι σήμερα, και έχουν γίνει πολλές, ώστε να εκφράζεται η Ορθοδοξία ενιαία, να εκφράζεται συνολικά. Αυτά όμως, έχουμε ευθύνη εμείς, εσείς δηλαδή, να τα δείτε, να τα μάθετε, να τα πληροφορηθείτε, να τα αναδείξετε, να συμβάλετε θετικά στον προβληματισμό ο οποίος υπάρχει σήμερα σε όλη την ανθρωπότητα.

Γιατί έγινε η Συνέλευση εδώ, σ' αυτό το Κέντρο; Γιατί αποφάσισε η Γραμματεία να γίνει εδώ η Συνέλευση; Αποφάσισε για δύο λόγους. Γιατί εδώ είμαστε στο κέντρο του κόσμου, και πρέπει να δείξουμε σε όλους τους οργανισμούς ότι υπάρχουμε, ότι υφιστάμεθα, και ότι μαρτυρούμε μία παράδοση, ένα είναι αυτό. Και, δεύτερον, να αναδείξουμε έναν χώρο, αυτόν τον συγκεκριμένο, όπου εδώ έχουν τελεστεί πράγματα και θαύματα. Εδώ έχουν γίνει – τα είπαμε εχθές – προσυνοδικές διασκέψεις, έχουν υπάρξει κοινά, λαμπρά κείμενα όλων των Ορθοδόξων. Προσπάθειες ενιαίες, για να αναδειχτούν προβλήματα, να δοθούν απαντήσεις. Αυτά, κύριοι βουλευταί, πρέπει να τα γνωρίσετε. Πρέπει να τα ζήσουμε, πρέπει να γίνουν γνωστά σε όλους μας, για να μπορέσουμε να συμβάλουμε θετικά.

Θα σας πω τούτο. Ξέρετε γιατί η οργάνωση αυτή, που τη ζω 13 χρόνια, από τη γέννησή της, τώρα αποκτά ένα κύρος; Αποκτά ένα κύρος, γιατί οι Εκκλησίες καταλαβαίνουν ότι εμείς είμαστε πάνω από τον εκκλησιαστικό μικρόκοσμο. Ότι εμείς δυνάμεθα να είμεθα μία ενοποιός δύναμη, η οποία βγαίνει πάνω από τους τοπικισμούς και κινείται σε ένα οικουμενικό επίπεδο. Εάν αυτό το προνόμιο δεν το διευρύνουμε, εάν αυτό δεν το κάνουμε καθημερινή, συλλογική δουλειά, θα χάσουμε αυτή την θετική, την αναγνωρισμένη από τον κόσμο αντιμετώπιση που έχουμε σήμερα. Προβαίνουμε σε κάποιες δραστηριότητες, οι οποίες είναι πάρα πολύ σημαντικές.

Κάναμε ένα Συνέδριο μοναδικό. Φαντάζεστε ότι έχουν πολλοί οργανισμοί τη δυνατότητα να συνδιοργανώσουν με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που σημαίνει και καταβολή χρημάτων, συνέδριο παγκόσμιο; Πείτε μου, ποιοι το κάνανε αυτό; Εάν το κάνανε, το κάνανε διότι αυτοί οι άνθρωποι της Γραμματείας, αυτή η ηγεσία, έχει μία εικόνα και ξέρει πού μπορεί να πάει. Και ξέρει ότι υπάρχουν διεθνή fora μέσα από τα οποία μπορεί και πρέπει να καταθέσει αυτόν τον προβληματισμό.

Το γεγονός ότι μονογράφηκε μία συμφωνία με τα μουσουλμανικά Κοινοβούλια, και μακάρι να υπήρχε και αντίστοιχη συσσωμάτωση με Κοινοβούλια Καθολικών Χριστιανών ή με Κοινοβούλια Διαμαρτυρομένων Κοινοβουλευτικών, ή με Κοινοβούλια Ιουδαίων Κοινοβουλευτικών και να μονογράφονται αντίστοιχες συμφωνίες, γιατί; Γιατί πιστεύει αυτή η οργάνωση, που είναι βαθιά πολιτική, ότι εσείς, οι Βουλευτές, που έχετε μια κοινή παράδοση, συνεργαζόμενοι με άλλους Βουλευτές από άλλες παραδόσεις, μπορείτε να δώσετε μία διέξοδο στον κόσμο, σ' αυτά τα προβλήματα τα οποία υπάρχουν.

Νομίζω πως δεν αξίζει η Ορθοδοξία αυτή τη μιζέρια. Δεν της αξίζει και δεν της ανήκει. Δεν ξέρουμε τα τοπικά προβλήματα; Όλοι τα ξέρουμε. Δόξα τω Θεώ, αυτή η παγκοσμιοποίηση, που όλοι την καταριόμαστε, μας δίνει τη δυνατότητα να ανοίγουμε την τηλεόραση και να ξέρουμε τι συμβαίνει κάθε στιγμή, οπουδήποτε. Αλλά από εδώ μέσα να βγαίνει ένα μήνυμα. Να βγαίνει ένα μήνυμα, ότι αυτή η παράδοση μπορεί να αποτελέσει απάντηση στο αύριο, μέσα και σε συνεργασία με τον διεθνή περίγυρο ο οποίος υπάρχει. Γιατί αυτός είναι ο διεθνής περίγυρος, και μακάρι να μπορούσαμε να τον αλλάξουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σ' ευχαριστούμε, Κώστα. Νομίζουμε ότι πολλές από τις ιδέες σας και του καθηγητού κ. Αλεξέγιεφ, θα πρέπει να τεθούν στη βάση των αποφάσεών μας, τις οποίες θα συζητήσουμε αύριο, διότι μάλλον αποτελούν την κοινή μας θέση.

Αγαπητοί συνάδελφοι, σήμερα μίλησαν 15 ομιλητές. Όλοι όσοι ήθελαν. Υπάρχει πρόταση για σήμερα να διακόψουμε τη συζήτηση και να την συνεχίσουμε αύριο. Αντιρρήσεις υπάρχουν; Κανείς δεν επιμένει να μιλήσει σήμερα; Τότε, αγαπητοί μου φίλοι...

Τ.ΣΣΕΚΙΚΟΥΜΠΟ: Κύριε Πρόεδρε, όπως κατάλαβα, αύριο θα έχουμε τις αποφάσεις. Και εγώ κατέθεσα ορισμένες αποφάσεις για να συζητηθούν σήμερα. Και πιστεύω ότι για να αποδοθεί δικαιοσύνη, θα πρέπει τα σχέδια αυτά των αποφάσεων να συζητηθούν είτε σήμερα, είτε αύριο.

Σας ευχαριστώ.

Κ.ΜΥΓΛΑΛΗΣ: Κύριε βουλευτά, η Γραμματεία έλαβε το σχέδιο ψηφίσματος, το οποίο προτείνετε, και μαζί με όλα τα υπόλοιπα σχέδια, μοιράστηκε σε όλους τους συμμετέχοντες. Σας στάλθηκαν ταχυδρομικά ή με φαξ ή με e-mail όλα τα σχέδια που κατατέθηκαν. Το πρόγραμμα προβλέπει αύριο, αφού τα έχουν όλοι στα χέρια τους, να τοποθετηθούν και να πουν αν έχουν αντιρρήσεις για τα σχέδια των ψηφισμάτων.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Και έτσι, αγαπητοί μου φίλοι, διακόπτουμε τις εργασίες μας, επανερχόμεθα στο ξενοδοχείο και θα συναντηθούμε κατά τη διάρκεια της κρουαζιέρας στο πλοίο.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Καλή σας μέρα, κυρίες και κύριοι.

Συνεχίζουμε τις εργασίες μας. Εχθές είχαμε ολοκληρώσει τη συζήτηση επιτυχώς και το βράδυ είχαμε την ευκαιρία να κάνουμε μια καλή κρουαζιέρα. Ζητήσαμε βροχή από το Θεό. Ο Θεός μας έδωσε τη βροχούλα, αποτέλεσμα της οποίας είναι σήμερα η ατμόσφαιρα να είναι πιο δροσερή και να έχουμε καλύτερες συνθήκες για τις εργασίες μας. Και είμαστε όλοι έτοιμοι για το καινούριο στάδιο των εργασιών μας. Από κοινού με τον Γενικό Γραμματέα, αποφασίσαμε να αναδιοργανώσουμε, τρόπον τινά, το πρόγραμμα της σημερινής συνεδρίας. Θα αρχίσουμε από την απολογιστική έκθεση, αναφορικά με τη δραστηριότητα της Δ.Σ.Ο. για την περίοδο 2004-2005. Και θα ομιλήσει ο αξιότιμος κ. Γενικός Γραμματέας, Στυλιανός – Άγγελος Παπαθεμελής. Ας του δώσουμε λοιπόν το λόγο.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Νομίζω ότι μπορούμε να ενοποιήσουμε τον απολογισμό με τον προγραμματισμό, για να μην έχουμε δύο ομιλίες ξεχωριστές και να μπορούμε να κερδίσουμε και χρόνο.

Εγώ να ξεκινήσω από μερικές σύντομες σκέψεις. Πρώτον, μου έχει κάνει ιδιαίτερη αίσθηση μία κουβέντα του πάστορα Ντέσμοντ Τούτου, γιατί μιλούσαμε χθες εδώ για απογοήτευση και για τον πεσιμισμό. Όχι, είμαστε αισιόδοξοι. «Μας κάνει ιδιαίτερη αίσθηση το γεγονός», λέει ο Ντέσμοντ Τούτου, «...της δύναμης των ανθρώπων να συγχωρούν και να μετατρέπουν τον πόνο σε τραγούδι». Αυτό είναι πολύ μεγάλη υπόθεση.

Να πω ότι οι μεγάλοι Πατέρες της Εκκλησίας, οι τρεις Ιεράρχες, διακρίνονταν για την αρετή της ταπείνωσης, της αυτοκριτικής, σε καιρούς όπως ο 4^{ος} μεταχριστιανικός αιώνας που είναι ο Χρυσός Αιών της Εκκλησίας, αλλά δεν μας κάνει ιδιαίτερη αίσθηση να λέει ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος: «τα αρχέτυπα ηφάνισται», δηλαδή «τα παραδείγματα έχουν εξαφανιστεί από τον κόσμο», γι' αυτό ούτε οι νέοι μπορούν να θαυμάσουν ένα παράδειγμα.

Δεν μας κάνει αίσθηση η επισήμανση του Μεγάλου Βασιλείου, ότι έχουν ανατραπεί τα δόγματα της ευσεβείας, ότι βρίσκονται σε σύγχυση οι θεσμοί της Εκκλησίας, ότι η ιερατική σεμνότητα έχει φύγει, ότι λιγόστεψαν οι ποιμένοντες μετ' επιστήμης το ποίμνιον του Κυρίου, και τέλος ότι αμαυρώθηκε η ακρίβεια των Ιερών Κανόνων.

Και ακόμη, τέλος, μία ρήση του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, «τα της Εκκλησίας αποίμαντα, ο πλους εν νυκτί, πυρσός ουδαμού», δηλαδή δεν υπάρχουν ποιμένες άξιοι στην Εκκλησία, σε πολλές περιπτώσεις, και δεν υπάρχει φως, δεν υπάρχει φάρος και ο πλους γίνεται μέσα στη νύχτα.

Εάν οι μεγάλοι Πατέρες της Εκκλησίας μπορούν να εκφράζονται με τέτοια ταπείνωση στον καιρό τους, είμαι βέβαιος, σε καιρούς πολύ αγωνιστικότερους από τους σημερινούς, εμείς πρέπει να είμαστε εξ ίσου ταπεινοί.

Τέλος, και κλείνω αυτήν την εισαγωγή μου, μου έχει κάνει ξεχωριστή αίσθηση ότι ο Zbigniew Brzezinski, στο τελευταίο του βιβλίο, ο γνωστός άλλοτε σύμβουλος ασφαλείας του Προέδρου Κάρτερ και κορυφαίος στρατηγιστής στις Η.Π.Α., καλεί την Αμερικανική administration να εγκαταλείψει τον στόχο της παγκόσμιας κυριαρχίας, να εγκλωβωθεί τον στόχο της ηγεσίας σε έναν κόσμο ο οποίος θα συνιστά κοινότητα κοινών συμφερόντων όλων των ανθρώπων του πλανήτη.

Αυτές οι διατυπώσεις ταιριάζουν σε μας, ταιριάζουν στην χριστιανική μας πεποίθηση, ταιριάζουν εν πάση περιπτώσει σ' αυτό που αποτελεί και δική μας φροντίδα και έγνοια.

Αγαπητοί συνάδελφοι, νομίζω ότι η χρονιά που μας πέρασε, ήταν μία από τις πιο δραστήριες χρονιές που είχε η Οργάνωσή μας αυτά τα 13 χρόνια. Μετά την Συνέλευση στο Κίεβο το 2004, υλοποιήσαμε ένα πρόγραμμα δραστηριοτήτων, το οποίο ανταποκρίνεται πιστά προς το αυξανόμενο κύρος της Οργάνωσής μας. Οι δραστηριότητες αυτές έχουν μείζονα πολιτική εμβέλεια, και νομίζω ότι πολύ γρήγορα, αν συνεχίσουμε και κλιμακώσουμε αυτού του είδους τις δραστηριότητες, η Διεθνής Διακοινοβουλευτική των Ορθοδόξων θα είναι δακτυλοδεικτούμενη.

Οι δραστηριότητες αυτές, άγγιξαν τα όρια της αντοχής των δυνατοτήτων της Γραμματείας, ως λειτουργικής δομής και του προσωπικού που εργάζεται.

Όπως ξέρετε, μας έχει διαθέσει στην Διεθνή Γραμματεία των Αθηνών, ένα πρόσωπο, την κα Μήλιου, η οποία είναι ανώτερη υπάλληλος της Βουλής των Ελλήνων, έχει η ίδια η Γραμματεία προσλάβει δύο άλλα άτομα, και κατά περίπτωση μας διαθέτει και η Βουλή των Ελλήνων, εκτάκτως, δύο ακόμη πρόσωπα. Είμαστε μία Οργάνωση, η οποία ουσιαστικά κινείται εκ του μηδενός. Αλλά, ωστόσο, φαίνεται ότι η υπερεργασία την οποία καταβάλλουν τα προαναφερθέντα πρόσωπα, με επικεφαλής και εμπνευστή πάντοτε τον Σύμβουλο της Οργάνωσης, τον κ. Μυγδάλη, μπορούν και κατορθώνουν να έχουν τα αποτελέσματα τα οποία ψηλαφούμε όλοι μας.

Να αναφερθώ ότι σας έχει τεθεί υπ' όψιν για αποδοχή, ένα σχέδιο συμφώνου συνεργασίας μεταξύ της Κοινοβουλευτικής Ένωσης του Οργανισμού των κρατών – μελών της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης και της δικής μας Οργανώσεως, για έναν κοινοβουλευτικό Ισλαμο-Ορθόδοξο διάλογο. Το σχέδιο αυτό έχει υπογραφεί στην Αθήνα, από τον Γενικό Γραμματέα της Ισλαμικής πλευράς, τον κ. Αούφ, ο οποίος μας τιμά με την παρουσία του εδώ και τον ομιλούντα. Είχε προηγηθεί μία επίσκεψη των Συμβούλων Αλεξέγιεφ και Μυγδάλη στην Τεχεράνη, οι οποίοι στη συνέχεια παρακολούθησαν ως παρατηρητές μια συνεδρίαση της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης στη Βηρυτό.

Εν πάση περιπτώσει, το κείμενο συνεργασίας το οποίο σας έχουμε στείλει, είναι δημοσιευμένο και στο δικό μας bulletin, το παραδίδουμε προς συζήτηση. Αντανακλά την βούλησή μας για συνεργασία και τις αντικειμενικές και υποκειμενικές δυνατότητες που διαθέτουν σήμερα οι δύο πλευρές γι' αυτή τη συνεργασία.

Είχαμε πει και χθες, ότι αισθανόμαστε ως Οργάνωση ανοικτών οριζόντων, γι' αυτό και ξεκινούμε έναν διάλογο με τους Μουσουλμάνους συναδέλφους μας. Άλλωστε σ' αυτόν τον διάλογο η Ορθόδοξη Εκκλησία έχει προηγηθεί πάρα πολύ από τους πολιτικούς, και υπάρχουν ένα πλήθος συναντήσεων Ισλαμο-Ορθοδόξων διαλόγων. Ο Σεβασμιώτατος Δαμασκηνός, τον οποίο ετιμήσαμε προχθές το βράδυ, υπήρξε για πολλά χρόνια ο από πλευράς Ορθόδοξης Εκκλησίας συνομιλητής με το Ισλάμ.

Προβλέπεται μία παρουσία μας στη Γενική Συνέλευση της Ισλαμικής συνδιασκέψεως στην Κωνσταντινούπολη και στη συνέχεια η σύσταση μιας Συντονιστικής Επιτροπής Διακοινοβουλευτικού Ισλαμο-Ορθοδόξου Διαλόγου, η οποία θα αποτελείται από 14 μέλη, 7 από κάθε πλευρά, και θα συμπροεδρεύεται από τους Προέδρους ή τους Γενικούς Γραμματείς των δύο πλευρών.

Αυτή η Συντονιστική Επιτροπή, θα συνέλθει κατά πρώτον τον Ιούλιο, θα καθορίσει τα θέματα συζήτησης και λήψης αποφάσεων στο πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό τομέα, όπως επίσης και την παρακολούθηση της υλοποίησης των αποφάσεων που έχουν ληφθεί. Εμείς από την πλευρά μας,

προσβλέπουμε σ' αυτήν την συνεργασία, και νομίζουμε ότι θα είναι αμοιβαίως επωφελής και για τις δύο πλευρές.

Στην Αθήνα, συνήλθε τον Απρίλιο ένα διεθνές πολιτικό συνέδριο, το οποίο συνδιοργανώσαμε ως Διακοινοβουλευτική της Ορθοδοξίας, από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το θέμα του ήταν εξαιρετικά σημαντικό, «Έθνος – Θρησκείες – Ορθοδοξία και τα νέα ευρωπαϊκά δεδομένα». Οι ομιλητές οι οποίοι συνεισέφεραν εις την ανάλυση αυτού του θέματος υπήρξαν διακεκριμένοι και διαπρεπείς. Ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας ετίμησε το συνέδριο αυτό και εκήρυξε την έναρξή του.

Όλοι μας ξέρουμε ότι η έννοια του έθνους στη δική μας παράδοση των Ορθοδόξων, είναι πολύ σημαντική. Είναι, εκτός των άλλων, έννοια που προσδιορίζει τις σχέσεις των λαών μας με τις τοπικές Εκκλησίες, μέσα εις την προοπτική της ιστορίας.

Είναι γεγονός ότι η παγκοσμιοποίηση μισεί το έθνος και το έθνος-κράτος, επιθυμεί την αποδυνάμωση έως και την διάλυσή τους, διότι θέλει να τα υποκαταστήσει από άλλα κέντρα αποφάσεων και εξουσίας.

Είναι εξίσου γεγονός ότι τα έθνη-κράτη αμύνονται και όπως έλεγε προ καιρού ο Γάλλος σοσιαλιστής ηγέτης Λιονέλ Ζοσπέν την περίοδο της πρωθυπουργίας του εις την Γαλλία το έθνος είναι η πηγή όλων των αρετών για έναν λαό, για τους πολίτες ενός κράτους.

Η διοργάνωση αυτού του συνεδρίου βασίστηκε για πρώτη φορά, όχι σε πόρους εξ ολοκλήρου δικούς μας, αλλά κατά κύριο λόγο πόρους οι οποίοι αναζητήθηκαν σε χορηγούς. Νομίζω ότι η μέθοδος αυτή είναι μία μέθοδος που θα διευκολύνει, όσο τουλάχιστον τα οικονομικά της Οργάνωσης είναι οικονομικά περιόδου ισχνών αγελάδων.

Ο συνάδελφος κ. Γεωργακόπουλος, θα έχει την ευκαιρία μετά να αναλύσει αυτή την μεθοδολογία.

Κατά την περίοδο αυτή εκδώσαμε στην ελληνική γλώσσα τα πρακτικά του Συνεδρίου που πραγματοποιήσαμε τον Μάιο του 2004 στο Βόλο, με θέμα «Τα θρησκευτικά ως μάθημα ταυτότητας». Επίσης, με δικές μας δαπάνες μεταφράσαμε όλες τις εισηγήσεις στη ρωσική γλώσσα, και πρόκειται τους επόμενους μήνες να εκδοθούν από το Ίδρυμα Ενότητας Ορθοδόξων Λαών της Ρωσίας, στη ρωσική γλώσσα.

Αναπτύξαμε μία στενή συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο της Ελλάδος, που αποτελεί παρακλάδι του Ελληνικού Υπουργείου Παιδείας, με πολλά στοιχεία ανεξαρτησίας σκέψης και δράσεως, είναι κατά κάποιο τρόπο το think tank του Ελληνικού Υπουργείου Παιδείας για τα θέματα εκπαίδευσης. Η συνεργασία μας είναι γόνιμη και δημιουργική, και πιστεύουμε ότι θα συνεχιστεί. Κάναμε μάλιστα μία προσπάθεια, και στείλαμε επιστολές σε όλους σας, ζητώντας να μας φέρετε σε επαφή με ανάλογα ιδρύματα, με τα ανάλογα τμήματα των Υπουργείων Παιδείας, που ασχολούνται με τη διδακτική ύλη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Δυστυχώς, πολύ λίγοι από σας ανταποκριθήκατε σ' αυτό.

Υπάρχει σε εξέλιξη μία παλαιότερη πρωτοβουλία μας, για τη συνάντηση των Υπουργών Παιδείας των χωρών-μελών της Οργανώσεώς μας. Είχε την ευκαιρία ο Πρόεδρος, ο κ. Σεργκέι Ποπόφ, κατά την συνάντησή του με την Ελληνίδα Υπουργό Παιδείας, στα πλαίσια του Συνεδρίου των Αθηνών, να επαναφέρει το θέμα και να λάβει την δέσμευση της Υπουργού ότι θα καλύψει τις σχετικές δαπάνες. Είμαστε σε μία συνεννόηση για να οριστεί η ημερομηνία αυτής της συναντήσεως.

Υπάρχει ένα θέμα μείζονος ενδιαφέροντος, και αυτό είναι το θέμα της λειτουργίας των Επιτροπών. Όπως ξέρετε, συγκροτήθηκαν διάφορες Επιτροπές – θα

παρακαλούσα τους συναδέλφους να μη θορυβούν, να μη φωνάζουν πολύ ομιλώντας και καλύπτοντας τη φωνή του βήματος.

Κύριοι συνάδελφοι, προσέξτε αυτό το θέμα των Επιτροπών, διότι οι Επιτροπές είναι 6-7, δυστυχώς, καμία από τις Επιτροπές αυτές δεν λειτούργησε κατά τον διαρρέυσαντα χρόνο, μολονότι στο παρελθόν είχαμε λειτούργησει Επιτροπές και Ομάδες Επιστημονικές Εργασίας, οι οποίες απέδωσαν πολύτιμα συμπεράσματα, πολύτιμους φακέλους και για θέματα θρησκευτικής ελευθερίας, και για θέματα εκπαίδευσης και για θέματα σεκτών και καταστροφικών νεοφανών αιρέσεων κλπ., κλπ.

Είμαστε διατεθειμένοι να λειτούργησουμε αυτές τις Επιτροπές, αλλά θα πρέπει να πω ότι αν δεν αυξηθούν οι πόροι της Οργανώσεως, δεν θα μπορούμε να ανταποκριθούμε και στη συνέχεια σε αυτό το καθήκον.

Το ζήτημα είναι από πού θα βρούμε τους πόρους. Κατ' αρχήν, όπως ξέρετε, οι δαπάνες της Οργανώσεως καλύπτονται από τα δύο βασικά Κοινοβούλια, το Ρωσικό και το Ελληνικό, τα οποία συνεισφέρουν από 150.000 δολάρια ετησίως. Και επίσης, παλαιότερα και το Κυπριακό, το οποίο συνεισέφερε με μεγαλύτερη γενναιότητα, τώρα λίγο έχει συμμαζευτεί το ποσόν εις το μισό ή και κάτω του μισού. Εν πάση περιπτώσει, απ' όσο ξέρω, συνεχίζει να συνεισφέρει με 30.000 δολάρια.

Είχαμε πει για όλες τις άλλες χώρες, προαιρετικώς να συνεισφέρουν από 10.000 δολάρια η κάθε μία. Πρέπει να πω με λύπη ότι αυτή η προαίρεση δεν έχει εκδηλωθεί. Για την ώρα ρητορικά έχουν εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους η Βουλγαρία, η Ρουμανία και η Ουκρανία, αλλά όπως λέει και το εκκλησιαστικόν χωρίον του υμνωδού, «εν τη παλάμη και ούτω βοήσωμεν». Δηλαδή να πάρουμε τα λεφτά, και τότε θα χειροκροτήσουμε.

Επειδή εκείνος ο παλαιός Έλλην ρήτωρ, ο διάσημος Δημοσθένης έλεγε «δει δη χρημάτων και άνευ τούτων ουδέν εστί γενέσθαι των δεόντων», χρειάζονται τα λεφτά γιατί χωρίς τα λεφτά τίποτε δεν μπορεί να γίνει από αυτά που πρέπει, από τα δέοντα να γίνουν.

Γι' αυτό, θέλω να σας παρακαλέσω, θα σας τα πει με περισσότερη ωμότητα και ειλικρίνεια ο κ. Γεωργακόπουλος, εγώ βοηθάω και τα εξωραΐζω κάπως, αλλά πρέπει τα Κοινοβούλια κάθε χώρας, να βάλουν λιγάκι στο ταμείο τους το χέρι, και να ανταποκριθούν σε αυτή την υποχρέωση. Την οποία την λέμε μεν προαιρετική, διότι δεν θέλουμε να βάλουμε το μαχαίρι στο κόκαλο, αλλά εν πάση περιπτώσει αντιλαμβάνεστε τη σημασία της.

Το 2006 Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης – αυτός είναι ένας θεσμός ο οποίος είχε ξεκινήσει από την παλαιά ΕΟΚ, την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και είχε προέλθει από ελληνική πρόταση, η αείμνηστη, τότε Ελληνίδα Υπουργός Πολιτισμού Μελίνα Μερκούρη, διάσημη ηθοποιός του παγκόσμιου κινηματογράφου, είχε εισηγηθεί στην ΕΟΚ εκ περιτροπής μία πόλη εκάστης χώρας-μέλους, να ονομάζεται Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης. Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το 2006 είναι η πόλη των Πατρών, η πόλη στην οποία εμαρτύρησε ο Άγιος Απόστολος Ανδρέας και όπου εις τον Μητροπολιτικό Ναό φυλάσσεται και η κάρα του Αποστόλου. Εκεί πρόκειται να γίνουν διάφορες εκδηλώσεις.

Ο κ. Νικολόπουλος, που αυτή τη στιγμή λείπει από δω, ο συνάδελφός μας Αναπληρωτής Γραμματέας της Οργανώσεως, σε συνεργασία με τον κ. Μυγδάλη, έχουν προετοιμάσει ήδη με τις υπηρεσίες του Δήμου Πατρέων, τις προϋποθέσεις της λειτουργίας μιας εκθέσεως, η οποία θα είναι τελικώς από εικόνες και άλλα εικαστικά στοιχεία, τα οποία θα προέλθουν από την Ρωσία και ταυτόχρονα ενός Συνεδρίου με θέμα «Ο Βυζαντινός πολιτισμός και η συμβολή του στη διαμόρφωση της Ευρωπαϊκής Παιδείας», είναι αυτό που έλεγε ο μακαρίτης Νικολάι Γιόργκα, ο διατελέσας και

πρωθυπουργός προπολεμικά της Ρουμανίας, «Le Byzance après le Byzance» –Το Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο.

Δεν ξέρω αν έχω παραλείψει και κάτι, όσα έχω παραλείψει θα τα προσθέσετε εσείς. Αυτή ήταν μία σύντομη απολογιστική έκθεση και ταυτόχρονα μία σύντομη εισαγωγή στον προγραμματισμό της επόμενης χρονιάς.

Ευχαριστώ.

(Χειροκρότημα.)

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Έτσι, λοιπόν, αγαπητοί φίλοι, υπάρχει η πρόταση να ακούσουμε τον Ταμία μας και κατόπιν να συζητήσουμε τις δύο ομιλίες, όπως γίνεται συνήθως. Υπάρχουν αντιρρήσεις; Όχι. Τότε δίνω το λόγο στον κ. Γεωργακόπουλο, τον Ταμία μας.

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Συνήθως, κύριε Πρόεδρε, εγώ κάθε φορά παίζω το ρόλο του κακού. Αν λοιπόν θυμηθούμε την ταινία εκείνη, ότι ο καλός είστε εσείς, ο κακός είμαι εγώ, τότε πρέπει να πούμε ότι ο Γενικός Γραμματέας είναι ο «άσχημος». Αλλά ας έρθω στο θέμα.

Πρώτον, πριν προχωρήσω σε οτιδήποτε, σε κανένα άλλο απολογισμό, θέλω να συγχαρώ ιδιαίτερος τους συντάκτες και πάνω απ' όλα την καλλιτεχνική παρουσίαση και επίβλεψη του νέου περιοδικού. Όποιος γνωρίζει τα περιοδικά τα οποία είχαμε κυκλοφορήσει τις άλλες φορές, θα καταλάβει πόσο μεγάλη υπήρξε η αισθητική αναβάθμιση σ' αυτό το περιοδικό, αλλά και των κειμένων τα οποία είναι μέσα. Και θέλω από του βήματος της Γενικής μας Συνέλευσης, να ευχαριστήσω πραγματικά όλους αυτούς οι οποίοι συνέβαλαν, από τους συντάκτες, τον τυπογράφο μας, τον καλλιτεχνικό μας διευθυντή, τους πάντες. Δείχνει ότι η Οργάνωσή μας αναβαθμίζεται, όχι μόνο πολιτικά, όπως θα πω παραπέρα, αλλά και αισθητικά. Αυτό ήταν το ένα και έσπευσα να το κάνω από την αρχή.

Δεύτερον, θέλω πράγματι να συγχαρώ όσους συνέβαλαν για την προετοιμασία αυτού του Συνεδρίου στην Γενεύη και να τονίσω το πόσο σημαντικό είναι ότι η συνεδρίασή μας γίνεται στην Γενεύη. Δεν ήταν τυχαία η επιλογή, πιστεύω, όταν αποφασίσαμε πέρυσι να κάνουμε τη συνάντησή μας εδώ. Είχαμε ως στόχο – την πρώτη μέρα εφάνη ότι επετεύχθη αυτός ο στόχος και με το παραπάνω – την διεθνή αναγνώριση της Οργάνωσής μας. Να προσκαλέσουμε και να δούμε την αποδοχή την οποία θα είχε σε όλους αυτούς τους διεθνείς οργανισμούς οι οποίοι εδρεύουν στη Γενεύη, η Οργάνωσή μας. Απεδείχθη την πρώτη μέρα, ότι η αποδοχή ήταν σχεδόν καθολική. Σε όσους απευθυνθήκαμε, προσήλθαν, χαιρέτισαν και αναγνώρισαν το σημαντικό έργο το οποίο γίνεται από την οργάνωσή μας.

Αυτό δίνει και μία απάντηση σε κάποιου είδους μεμνιμοιρίες οι οποίες ακούστηκαν, οι οποίες πιστεύω ότι μπορεί να ακούγονται, αλλά δεν πρέπει να είναι αυτές οι οποίες θα προκαθορίζουν την πορεία της Οργάνωσης. Γιατί επιβάλλεται και η Οργάνωση αυτή έχει ανάγκη τη μεγαλύτερη αναγνώρισή της. Και όταν αναγνωριστεί και θα περάσει στα ΜΜΕ, θα έχει και μεγαλύτερη δημοσιότητα και μεγαλύτερη αναγνώριση και αποδοχή από την κοινωνία.

Το τρίτο, το οποίο θέλω να επισημάνω, που είπε και ο Γενικός Γραμματέας στον απολογισμό του, θέλω να πω δυο λόγια για το Συνέδριο των Αθηνών. Εγώ δεν θα σταθώ στα όσα ακούστηκαν εκεί, τα οποία θεωρώ, όχι απλώς σημαντικά, αλλά σημαντικότερα, πάρα πολύ σημαντικά, γιατί οι εισηγήσεις ήταν πολύ υψηλού επιστημονικού, αλλά και –θα έλεγα- πολιτικού επιπέδου, θέλω όμως να ευχαριστήσω ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης, τους χορηγούς αυτού του Συνεδρίου. Οι χορηγοί

ήταν η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία μας διέθεσε το Συνεδριακό της Κέντρο και ένα επίσημο δείπνο, η Αγροτική Τράπεζα, η οποία διέθεσε χρήματα, η Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία ήταν συνδιοργανώτρια του Συνεδρίου και διέθεσε ένα μέρος των χρημάτων του Συνεδρίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ελληνική Βουλή και το Πρακτορείο ΑΦΑΙΑ με το οποίο συνήθως κάνουμε τις συνεδριάσεις της Γενικής μας Συνέλευσης και των Επιτροπών.

Θέλω λοιπόν από του βήματος αυτού, να ευχαριστήσω και όλους αυτούς οι οποίοι συνέβαλαν στην άψογη συνεδρίαση, στην άψογη λειτουργία και οργάνωση αυτού του Συνεδρίου. Σας είπε ο Πρόεδρος ότι παρευρέθη ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, η Υπουργός Παιδείας και ο Α΄ Αντιπρόεδρος της Ελληνικής Βουλής, που σημαίνει ότι η Ελλάδα έδωσε ιδιαίτερο πολιτικό βάρος σ' αυτό το Συνέδριο.

Το τέταρτο στο οποίο θέλω να αναφερθώ, θέλω να κάνω μία πρόταση προς την Γενική Συνέλευση, και θα παρακαλέσω, κ. Πρόεδρε, αν με παρακολουθείτε, να πάρουμε απόφαση, έτσι ώστε να μπορέσουμε να προχωρήσουμε αυτή την πρόταση.

Προτείνω η Οργάνωσή μας, να κάνει αίτηση στην IPU, στην International Parliamentary Union για να γίνουμε μέλη ως παρατηρητής. Είναι το αντίστοιχο της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης, νομίζω ότι μπορούμε να δεχτούμε, από μία επαφή που έκανα τελευταία μια και βρέθηκα ως εκπρόσωπος του Ελληνικού Κοινοβουλίου στη Μανίλα των Φιλιππίνων που γινόταν η Γενική Συνέλευση, ότι μπορεί η Οργάνωσή μας να γίνει μέλος της IPU ως παρατηρητής. Και είναι πολύ σημαντικό να κάνουμε την παρουσία μας και εκεί, που είναι περίπου 140 Κοινοβούλια. Να δείξουμε ότι υπάρχει αυτή η οργάνωση, ότι λειτουργεί σε κοινοβουλευτικό επίπεδο και παράγει ένα σημαντικό και σπουδαίο έργο.

Και τώρα, κύριοι συνάδελφοι, να έρθω στον απολογισμό και στον προϋπολογισμό. Έχω και μία πρόταση για το πού πρέπει να γίνει η Γενική μας Συνέλευση, αλλά θα την κάνω στο τέλος.

Σας έχει μοιραστεί ο απολογισμός, ο οποίος, όπως έχουμε αποφασίσει, γίνεται με τη βοήθεια Ορκωτού Ελεγκτή, τον οποίο διορίζουμε κάθε χρόνο και κάνει έναν πλήρη έλεγχο των δαπανών της Οργάνωσής μας, και αναφέρεται αναλυτικά. Θα αναφέρομαι στο γενικό ποσό, δεν θα αναφέρομαι στα επί μέρους ποσά. Αν χρειαστεί κάποια διευκρίνιση, ευχαρίστως να σας την δώσω.

Ξεκινώ λοιπόν ότι η συνεργασία του Προέδρου της Γενικής Συνέλευσης, του Γενικού Γραμματέα, των Συμβούλων της Διεθνούς Συνέλευσης Ορθοδοξίας και των νέων μελών της Γραμματείας στην Αθήνα, στοίχισε 3.292 ευρώ. Πάντοτε μιλούμε για δαπάνες οι οποίες γίνονται από την 1^η Ιουνίου εκάστου έτους, μέχρι την 31^η Μαΐου. Επειδή η Γενική μας Συνέλευση είναι μέσα στον Ιούνιο και θα πρέπει η έκθεση του Ορκωτού Ελεγκτή να έχει τις δαπάνες μέχρι και 31 Μαΐου, αναφέρομαι πάντα σ' αυτές τις δαπάνες.

- Η 11^η Γενική Συνέλευση στο Κίεβο, στοίχισε συνολικά για εισιτήρια, ξενοδοχεία, γεύματα, έξοδα διερχομένων, έξοδα οργάνωσης, λοιπά έξοδα, 101.667,82 ευρώ.
- Η συνεργασία του Γενικού Γραμματέα, του Προέδρου της Γενικής Συνέλευσης στην Ελλάδα, για την κατάρτιση του προγράμματος των διεθνών δραστηριοτήτων –πάλι για τα ίδια – στοίχισε 7.991,42 ευρώ.
- Η συνάντηση των Συμβούλων της Συνέλευσης, του κ. Μυγδάλη και του κ. Αλεξέγιεφ, με τον Γενικό Γραμματέα της Ένωσης κρατών-μελών του Οργανισμού της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης στην Τεχεράνη, στοίχισε 4.909,79 ευρώ.
- Η συνεδρίαση της Διεθνούς Γραμματείας και των Προέδρων των Επιτροπών στην Αθήνα, στοίχισε 28.812 ευρώ.

- Η συμμετοχή των Συμβούλων Μυγδάλη και Αλεξέγιεφ στο Συνέδριο της Κοινοβουλευτικής Ένωσης των κρατών-μελών του Οργανισμού της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης στη Βηρυτό στοίχισε 3.516,20 ευρώ.
- Η επίσκεψη του Γενικού Γραμματέα της Κοινοβουλευτικής Ένωσης κρατών-μελών του Οργανισμού της Ισλαμικής Συνδιάσκεψης και η συνάντηση με τον Πρόεδρο της Γενικής Συνέλευσης και τον Γενικό Γραμματέα στην Αθήνα, τον Μάρτιο, στοίχισε 7.531,88 ευρώ.
- Το Διεθνές Πολιτικό Συνέδριο, με θέμα που είχαμε αποφασίσει πέρυσι στη Γενική μας Συνέλευση «Έθνος – Θρησκείες- Ορθοδοξία και τα νέα ευρωπαϊκά δεδομένα», σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή – όπως σας είπα – στην Αθήνα, πέραν των χορηγήσεων, στοίχισε 48.268,02 ευρώ.
- Τα έξοδα της Γραμματείας, μισθοί, εισφορές υπέρ ασφαλιστικών οργανισμών του προσωπικού της Γραμματείας, λοιπά έξοδα γραμματειακής υποστήριξης, ο διαχειριστικός έλεγχος που γίνεται, το Πληροφοριακό Δελτίο, η επιμέλεια της ιστοσελίδας μας και η εκπαίδευση των στελεχών, λοιπά αναλώσιμα, η συντήρηση του Internet, όλα αυτά μαζί στοίχισαν 66.245,43 ευρώ.

Σημειώνεται ότι από τον Ιούνιο του 2004, άλλαξε η εργασιακή σχέση με το προσωπικό της Γραμματείας. Επιπλέον, στο υπό έλεγχο χρονικό διάστημα, από 1.6.2004 – 31.5.2005 πληρώθηκαν τα κατωτέρω ποσά για:

- Την συνεδρίαση της Γραμματείας, των Προέδρων των Επιτροπών της Σ.Δ.Ο, τα Σεμινάρια «Ορθοδοξία και Παιδεία – Το μάθημα των Θρησκευτικών ως μάθημα ταυτότητας και πολιτισμού» που πραγματοποιήθηκε στο Βόλο από 14-17/5/2004, όπως αναφέρουμε και στην προηγούμενη έκθεσή μας στη σελ. 3. Εισιτήρια, ξενοδοχεία, γεύματα, διερμηνείες κλπ, όλα αυτά στοίχισαν 101.147,7 μείον την προκαταβολή την οποία την είχαμε παρουσιάσει στον περυσινό προϋπολογισμό, τις 40.000 ευρώ, 61.147,07 ευρώ.
- Η μετάφραση των κειμένων του περιοδικού, του bulletin, το 2004, 4.047,4 ευρώ.
- Η εκτύπωση και η βιβλιοδεσία των πρακτικών της 10ης Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης, 3.328 ευρώ.
- Η έκδοση του 6^{ου} bulletin, 21.806,4 ευρώ και
- Η προκαταβολή την οποία έχουμε δώσει για την διοργάνωση της παρούσης Γενικής Συνέλευσης, τα 55.000 ευρώ, τα οποία θα τα αφαιρέσουμε από του χρόνου, όταν θα κάνουμε τον απολογισμό μας.

Το γενικό σύνολο λοιπόν των πληρωμών που έγιναν από την 1/6/2004 μέχρι 31/5/2005 είναι 417.563,43 ευρώ. Όλες οι παραπάνω δαπάνες καλύπτονται από τα προβλεπόμενα νόμιμα παραστατικά. Ποια είναι τα νόμιμα παραστατικά; Είναι η απόφαση της Γραμματείας, συν όλα τα φορολογικά παραστατικά που επιβάλλεται να έχουμε στη διάθεσή μας. Για την εξόφληση όλων των δικαιολογητικών υπάρχει υπογραφή του Ταμία, του υποφαινόμενου, πριν εξοφληθούν.

Τα έσοδα της Διεθνούς Συνέλευσης Ορθοδοξίας, από συνδρομές των μελών της – τελειώσαμε από τα έξοδα, πάμε στα έσοδα – σύμφωνα με τους λογαριασμούς των καταθέσεων στην Τράπεζα και τις πληροφορίες που έδωσε η αρμοδία υπάλληλος της Βουλής, έχουν ως εξής:

- Είναι η συνδρομή της Ελλάδος για το 2004, 123.235 ευρώ,
- Είναι η συνδρομή της Κύπρου 29.970 δολάρια.
- Είναι η συνδρομή της Ελλάδος για το 2005 113.443,29 ευρώ και
- Η συνδρομή της Ρωσίας 149.954,02 δολάρια.

Αν βλέπετε ότι υπολείπονται 30 ή 45 δολάρια, αυτά είναι η προμήθεια την οποία κρατάει η τράπεζα. Το αναφέρουμε εδώ 39,48 ευρώ τα έσοδα, 30,4

αντιστοίχως. Το σύνολο λοιπόν των εσόδων, τα οποία είχαμε μέσα στην εξεταζόμενη περίοδο, είναι 236.680,29 ευρώ και 179.924,02 δολάρια. Με βάση τα παραπάνω έσοδα και έξοδα, η συμφωνία των λογαριασμών καταθέσεων στις τράπεζες από 1/6/2004 – 31/5/2005 έχει ως εξής:

Το υπόλοιπο το οποίο είχαμε στις 31/5/2004 ήταν 29.817,9 ευρώ. Η ανάληψη από το λογαριασμό και κατάθεση στο λογαριασμό ήταν 496.894,41 ευρώ μείον τις καταθέσεις των συνδρομών, όπως αναφέρονται προηγουμένως 236.680,29 μείον τις πληρωμές των εξόδων 353.933,6 ευρώ πλέον τις καταθέσεις που έγιναν στις 26/5/2005 1.484,38 ευρώ, είναι η χορηγία της ΑΤΕ, επιπλέον οι τόκοι που έχουν καταλογιστεί μέχρι τις 31/5/2005, το υπόλοιπο στις 31/5/2005 ήταν 414.465,35 ευρώ και σε δολάρια ο αντίστοιχος λογαριασμός στην Εθνική Τράπεζα ήταν 688.938,77 μείον 600.000 ευρώ, πλέον 179.000 ευρώ, μείον οι πληρωμές, 78.455,58 πλέον τους τόκους 44.000 ευρώ, υπόλοιπο 190.451,40 δολάρια.

Η κατάθεση η οποία αναφέρεται, τα 1.484,38 ευρώ, μείον τα έξοδα 3 ευρώ, αφορά τη χορηγία της Αγροτικής Τράπεζα για το Διεθνές Πολιτικό Συνέδριο που έγινε στην Αθήνα από 17-19/4/2004. Και σημειώνει ο Ορκωτός Ελεγκτής ότι αυτά είναι τα υπόλοιπα των λογαριασμών καταθέσεων, το επιβεβαίωσε και η Εθνική Τράπεζα με επιστολή της απευθείας σε εμάς. Με απευθείας επιστολή την οποία ζήτησε υπηρεσιακά ο Ορκωτός Ελεγκτής, επιβεβαιώνονται τα αντίστοιχα ποσά.

Όπως προκύπτει λοιπόν από τα παραπάνω, υπάρχει πλήρης συμφωνία των λογαριασμών των καταθέσεων στην Τράπεζα, με τα έσοδα και τα έξοδα της Διεθνούς Συνέλευσης Ορθοδοξίας.

Τελειώνοντας, σας γνωρίζουμε ότι είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε συμπληρωματική πληροφορία και τυχόν επεξήγηση, την οποία θα θέλατε. Μπορώ επίσης, αν θέλετε, να αναφέρω μερικά ποσά τα οποία τα είχαμε προϋπολογίσει πέρυσι, αλλά επειδή δεν έγιναν κάποιες Γραμματείες, όπως αναφέρθηκε ο Γενικός Γραμματέας, ή από κάποιες οικονομίες τις οποίες κάναμε, ήταν πιο οικονομική η διαχείριση την οποία κάναμε φέτος σε σχέση με τις Γραμματείες από 113.000 – διαβάζω τις χιλιάδες, να μη διαβάζω και τις δεκάδες – ξοδέψαμε 28.000, στη Γενική Συνέλευση από 144.000 ξοδεύτηκαν 101.000, στο Πολιτικό Συνέδριο στην Αθήνα από 53.000 που είχαμε προϋπολογίσει - 48.000 – εδώ θα είχαμε φύγει εκτός αν δεν είχαμε τις χορηγίες. Το περιοδικό μας, όπως σας είπα, μας στοίχισε κάτι παραπάνω από 12.500, τις 21.000, η έκδοση των πρακτικών από 8.000, 7.000.

Υπάρχει μία διαφορά στη δαπάνη για τους μισθούς, όπως σας εξήγησα, αυτή η δαπάνη οφείλεται στην αλλαγή του εργασιακού καθεστώτος που έγινε με τα στελέχη τα οποία χρησιμοποιούμε ως υπαλληλικό προσωπικό. Τα λειτουργικά έξοδα της Γραμματείας από 9.000, 7.000. Η αναβάθμιση της ιστοσελίδας μας έμεινε στις 2000 και από τα χρήματα τα οποία διαθέτουμε κάθε χρόνο 15.000 για τον Γενικό Γραμματέα και 15.000 για τον Πρόεδρο της Γενικής Συνέλευσης δαπανήθηκαν μόνο 16.400. Και, βεβαίως, οι δραστηριότητες της Γραμματείας και των Επιτροπών από 100.000 που είχαμε προϋπολογίσει, ήταν μόλις 10.000.

Όπως βλέπετε, γίνεται με την μέγιστη δυνατή φειδώ η διαχείριση όλων των χρημάτων. Αυτό όμως, όπως θα δείτε από την δαπάνη και σε σχέση με τα έσοδα, αν δεν υπάρξει μία πρόσθετη ροή εσόδων, δεν νομίζω ότι με τα περυσινά περισσεύματα θα μπορούμε να κάνουμε το θαύμα της λειτουργίας της Οργάνωσής μας, όπως λέει και ένα ανέκδοτο. Όταν, λέει, κάποτε διάβαζε το Ευαγγέλιο ένας νέος παπάς στην Εκκλησία, και έκανε λάθος αντί να πει με πέντε άρτους και δύο ψάρια ο Χριστός κατόρθωσε να χορτάσει 5.000 άτομα, το είπε ανάποδα. Είπε με 5.000 άρτους και 2.000 ψάρια, χορτάσε πέντε άτομα. Και πετάγεται ένας από το εκκλησίασμα και του λέει «παππούλη, αυτό το θαύμα το κάνω κι εγώ». Δεν είπε τίποτα ο παπάς, συνέχισε,

το είχε φυλάξει όμως. Την επόμενη χρονιά που ξαναήρθε η Κυριακή να διαβάσει το Ευαγγέλιο, το ξαναδιαβάζει, αλλά το είπε σωστά αυτή τη φορά ο παππούλης, οπότε βλέπει τον εκκλησιαζόμενο και του λέει: «φέτος το κάνεις το θαύμα;» -που τα διάβασε σωστά. Οπότε ο εκκλησιαζόμενος του λέει «με τα περυσινά περισσεύματα, παππούλη, κάνουμε και φέτος το θαύμα». Ε, με τα περυσινά περισσεύματα, μένει να κάνουμε το θαύμα για δύο ακόμη χρόνια. Αν δεν υπάρξουν λοιπόν, πρόσθετα έσοδα, φοβάμαι ότι θα αντιμετωπίσει έντονο οικονομικό πρόβλημα η Οργάνωσή μας.

Κύριε Γενικό Γραμματέα, τελειώνοντας, παρακαλώ με απόφασή σας να απαλλάξετε τον Ταμία από κάθε ευθύνη, μετά τον απολογισμό τον οποίο έκανα ενώπιόν σας, εκτός αν υπάρχουν, βεβαίως, παρατηρήσεις. Και κλείνοντας, θέλω να κάνω μία πρόταση, κύριε Πρόεδρε και κύριε Γενικό Γραμματέα και αγαπητοί συνάδελφοι, ότι θα πρέπει ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών κάποια στιγμή, πιστεύω εντός του φθινοπώρου, να συγκαλέσει την Επιτροπή είτε στη Μόσχα, είτε στην Κύπρο, είτε στην Αθήνα, οπωσδήποτε, να καθίσουμε να συζητήσουμε το τι μπορεί να γίνει, πώς μπορεί να εξοικονομηθούν κάποια χρήματα και να καθορίσουμε τον προϋπολογισμό με ευθύνη και με αποφασιστικότητα, έτσι ώστε να έχουμε μία πλήρη εικόνα.

Θα παρακαλέσω λοιπόν τον Πρόεδρο, και το λέω ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης, που έχει τη δυνατότητα να συγκαλέσει την Επιτροπή Οικονομικών, να συνέλθουμε. Και είπα ότι είμαστε διατεθειμένοι, όπου νομίζει ότι μπορεί να γίνει, είτε στη Μόσχα, είτε στη Λευκωσία, είτε στην Αθήνα, είτε οπουδήποτε αλλού εν πάση περιπτώσει, μια μέρα θα είναι αυτή, να πάμε, να συζητήσουμε, να αποφασίσουμε και να γνωρίζει και η Γραμματεία μετά, το πού βαδίζουν τα οικονομικά.

Και το τελευταίο το οποίο θέλω να κάνω, είναι μία ακόμα πρόταση. Είχαμε αποφασίσει στο παρελθόν, αγαπητοί συνάδελφοι, να κάνουμε μία Ολομέλεια, μία Γενική Συνέλευση στην Κωνσταντινούπολη, για πολλούς και ευνοήτους λόγους, που δεν χρειάζεται να εξηγήσω γιατί μπορούσε να γίνει αυτή η Γενική Συνέλευση εκεί. Δυστυχώς, δια πολλούς και ποικίλους πολιτικούς και άλλους λόγους, και θρησκευτικούς και ίσως και για την ασφάλεια αλλά και προστασία του Οικουμενικού Πατριαρχείου και τα σχετικά, ήταν να γίνει μία Γραμματεία στις 12/9/2001. Δεν έγινε τότε αν θυμάστε, γιατί την προηγούμενη είχε προηγηθεί η επίθεση στους δίδυμους πύργους της Νέας Υόρκης. Παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει εν τω μεταξύ, δεν κατορθώσαμε να εξασφαλίσουμε μία άνετη παρουσία μας εκεί.

Πιστεύω ότι επειδή το Βυζάντιο έπαιξε σημαντικό ρόλο στην διάδοση και στη διατήρηση της Ορθοδοξίας, μπορούμε να κάνουμε τη Γενική μας Συνέλευση του χρόνου, σε μία άλλη πόλη, η οποία ήταν άμεσα επηρεασμένη από το Βυζάντιο, και αν θέλετε μετέφερε και όλο τον διαλογισμό του Βυζαντίου στη Δύση. Εγώ δεν ξέρω άλλη πόλη απ' αυτή, τη Βενετία. Πιστεύω ότι θα είναι μία καλή προσπάθεια να δείξουμε και να μιλήσουμε και εκεί, στη Βενετία, στην Ετήσια Γενική μας Συνέλευση, το 2006.

Κύριοι συνάδελφοι, δεν ξέρω αν σας πήρα παραπάνω χρόνο απ' όσο έπρεπε, προσπάθησα όμως να είμαι αναλυτικός απ' ενός, περιεκτικός δε και να μην αφήσω κενά, όσον αφορά απ' ενός μεν τη διαχείριση των χρημάτων, απ' ετέρου δε την ενημέρωσή σας σχετικά με το πού πήγαν αυτές οι δαπάνες. Και πιστεύω πράγματι ότι έπιασαν τόπο, γιατί το χρόνο που πέρασε η Οργάνωσή μας έκανε άνοιγμα προς τα έξω και προς τον ισλαμικό κόσμο και έχουμε μία πάρα πολύ καλή συνεργασία, με τις 4-5 επαφές τις οποίες έχουμε κάνει με τον κ. Αούφ και με τον κ. Πείροβι, οι οποίοι συμμετείχαν και στο συνέδριο στην Αθήνα και στην Γενική μας Συνέλευση

σήμερα. Εγώ είχα την ευκαιρία να τους συναντήσω και στις Φιλιππίνες, και να έχουμε και εκεί μία ανταλλαγή απόψεων.

Φαίνεται λοιπόν, ότι αυτός ο διάλογος μπορεί να έχει πολύ θετικά αποτελέσματα, αλλά το σημαντικότερο, και το τονίζω αυτό, ήταν η διεθνής αναγνώριση την οποία αποκτούμε σιγά-σιγά, λόγω ακριβώς της Συνέλευσής μας στη Γενεύη.

Αν εκμεταλλευτούμε σωστά την παρουσία μας στη Γενεύη, θα μπορέσουμε να έχουμε διάυλο επικοινωνίας με όλες τις διεθνείς οργανώσεις και να γίνουμε και μέλη-παρατηρητές της Διεθνούς Κοινοβουλευτικής Ένωσης, στην οποία σας πληροφορώ – όπως σας είπα και προηγουμένως – μετέχουν πάνω από 140 Κοινοβούλια.

Κύριε Πρόεδρε, κύριε Γενικέ, από σας εξαρτάται να θέσετε το θέμα των προτάσεών μου σε ψηφοφορία και να πάρουμε μία απόφαση, έτσι ώστε να υποβάλουμε τη σχετική αίτηση. Σας ευχαριστώ πολύ. Αν υπάρχουν κάποιες ερωτήσεις, είμαι στη διάθεσή σας.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Θα ευχαριστήσουμε τον αγαπητό μας Ταμία, αξιότιμοι συνάδελφοι, έχετε ερωτήσεις; Ο κ. Ταράν από την Ουκρανία.

Β.ΤΑΡΑΝ: Πρώτα απ' όλα θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την λεπτομερή και επαγγελματική έκθεση που μας παρουσιάσατε. Πείτε μου λοιπόν, για πότε είναι η πρόταση να γίνει μία Γενική Συνέλευση στη Βενετία, είναι πολύ σημαντικό ούτως ώστε να προβλεφθεί αυτή η δαπάνη στον προϋπολογισμό, προκειμένου να συμβάλουν στο Ταμείο της Οργάνωσής μας, όχι μόνο η Ρωσία, η Ελλάδα και η Κύπρος, αλλά και άλλες χώρες. Είναι λοιπόν μία καλή αφορμή για κάτι τέτοιο. Ευχαριστώ.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Υπάρχει άλλος;

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Θέλω να συμπληρώσω σχετικά με την πληροφορία ότι και από την Ουκρανία κατετέθησαν κάποια χρήματα, φαίνεται ότι δεν έχουν έρθει στο λογαριασμό της Τράπεζας, προφανώς οφείλεται σε κάποια καθυστέρηση, γιατί αυτή την περίοδο έχουμε περίπου 15 μέρες απεργία των τραπεζών στην Ελλάδα. Είτε από την Ουκρανία, είτε λόγω των απεργιών στην Ελλάδα, δεν έχουν κατατεθεί ακόμα στο λογαριασμό, και γι' αυτό δεν τα ανέφερα αυτά, προς αποφυγήν κάθε παρεξήγησης. Το ότι θεωρείτε πολύ σημαντική την πρότασή μου για την Συνέλευση στη Βενετία, θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό αυτό και σας ευχαριστώ που αποδέχεστε την πρόταση.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ο κ. Κρούτοφ από τη Ρωσία.

Α.ΚΡΟΥΤΟΦ: Αξιότιμε κύριε Ταμία, δύο ερωτήματα. Πρώτον, πείτε μου παρακαλώ για ποιο λόγο δεν μπορούσατε να μας παρουσιάσετε στην αρχή των εργασιών τα έγγραφα που μας παρουσιάσατε σήμερα;

Και, δεύτερον, στην έκθεσή σας γίνεται λόγος για το ότι έχουν δαπανηθεί για την Γενική Συνέλευση 101.000 ευρώ στην Ουκρανία. Η χώρα που φιλοξένησε τότε την Γενική Συνέλευση, συμμετείχε καθόλου στις λειτουργικές δαπάνες για τη διοργάνωση; Λαμβάνεται καθόλου υπόψη η συμμετοχή της Ουκρανίας στην έκθεσή σας; Είχε καλύψει κάποιες δαπάνες τότε η Ουκρανία;

Και ένα τρίτο ερώτημα. Έλαβε καθόλου μέρος η Επιτροπή Οικονομικών στη σύνταξη αυτής της έκθεσης;
Ευχαριστώ.

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Εάν συμμετείχε η Ουκρανία. Οι δαπάνες τις οποίες κάνουν οι χώρες οι οποίες φιλοξενούν κάθε φορά την Γενική μας Συνέλευση, δεν θεωρούνται ως έσοδα της Οργάνωσης, αλλά είναι η φιλοξενία την οποία προσφέρει κάθε φορά όποια χώρα φιλοξενεί την Οργάνωσή μας. Και σε καμία χώρα, ούτε στη Ρωσία, ούτε στη Βουλγαρία που έχει γίνει Γενική Συνέλευση, ούτε στην Ελλάδα που έχουν γίνει αλληπάλληλες Γενικές Συνελεύσεις, δεν αναφέρονται αυτά τα οποία είναι ως φιλοξενία. Και γι' αυτό δεν αναφέρθηκε στον απολογισμό η όποια δαπάνη, την οποία δεν γνωρίζω και ποια ήταν η δαπάνη την οποία έκανε το Ουκρανικό Κοινοβούλιο το οποίο μας φιλοξένησε εκεί.

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Κύριε Γεωργακόπουλε, αν μου επιτρέπετε, το Κοινοβούλιο το Ουκρανικό διέθεσε την αίθουσα στην οποία έγινε η συνεδρίαση και έδωσε και μία δεξίωση του Προέδρου του Ουκρανικού Κοινοβουλίου.

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ανεξάρτητα από αυτό, όποια δαπάνη και αν έκανε, ως φιλοξενία, δεν αναφέρεται στον απολογισμό.

Δεύτερον, η έκθεση του Ορκωτού Ελεγκτή, όπως ξέρετε επειδή πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο πρόσφατη, ήρθε στα ελληνικά, καθυστέρησε μόνο στη μετάφραση που ετοιμάστηκε μόλις εχθές και γι' αυτό δεν σας δόθηκε από την πρώτη μέρα που ήρθατε εδώ, λόγω του ότι καθυστέρησαν και λόγω των απεργιών τις οποίες είχαν οι τράπεζες και δεν σας εδόθη από προχθές που είσαστε εδώ. Δεν υπήρχε κανένας άλλος λόγος για να μην σας δοθεί.

Και το τρίτο τι ήταν;

Α.ΚΡΟΥΤΟΦ: Συμμετείχε καθόλου η Επιτροπή Οικονομικών στη σύνταξη αυτής της απολογιστικής έκθεσης;

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν συμμετείχε η Επιτροπή Οικονομικών στη σύνταξη της απολογιστικής έκθεσης, δεν συνήλθε η Επιτροπή Οικονομικών, και συνήθως δεν χρειάζεται η συμμετοχή της Επιτροπής Οικονομικών στον απολογισμό. Στον προϋπολογισμό χρειάζεται, τον απολογισμό τον κάνει ο Ορκωτός Λογιστής και Εκτιμητής. Από την Γενική μας Συνέλευση στο Βουκουρέστι, έχουμε αποφασίσει ότι ο απολογισμός θα γίνεται από υπεύθυνο ελεγκτικό όργανο, εκτός της Οργάνωσης, και αυτό το κάνει – όπως σας είπα – ο Ορκωτός Ελεγκτής κ. Μπολολιάς.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ο κ. Κουάβας.

Α.ΚΟΥΑΒΑΣ: Καλό είναι που υπάρχουν οι λογαριασμοί, αλλά έχω μία ερώτηση. Δεν βλέπω τον προϋπολογισμό του 2004 – 2005 για να κάνουμε σύγκριση, ήταν εντάξει τα έξοδα με τον προϋπολογισμό που είχαμε κάνει; Υπάρχει surplus ή δεν υπάρχει surplus; Αυτό θα μας βοηθήσει στο να εγκρίνουμε τον προϋπολογισμό του 2005-2006. Ευχαριστώ πολύ.

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Έχω κάνει έναν προϋπολογισμό και απολογισμό, βάζοντας και τις δύο στήλες, όπως λέτε, για ίδια χρήση, επειδή όμως δεν έχει εγκριθεί από τον Ορκωτό Ελεγκτή, το έκανα μόλις χθες το βράδυ, μπορώ όμως να σας το

δείξω, είναι αυτό το οποίο σας διάβασα απολογιστικά, για να δείτε ακριβώς τι είναι. Αν το έχετε φωτοτυπήσει, δώστε, είναι στα ελληνικά. Αλλά από του χρόνου, επειδή το έχουμε αποφασίσει, όλες οι δαπάνες θα είναι κάθε μία με κωδικό, έτσι ώστε να ξέρουμε συνολικά. Έχουμε αποφασίσει να ετοιμάσουμε ένα μικρό λογιστικό σχέδιο, βάσει του οποίου θα έχετε μία πλήρη εικόνα για την κάθε μία δαπάνη.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ο συνάδελφος εννοεί όχι μόνο τον απολογισμό, εξ όσων κατάλαβα εγώ. Έχει υπόψη το εξής: ότι θα ήταν σκόπιμο να είχαμε εδώ ένα κείμενο που θα έλεγε πόσα είχαν προβλεφθεί να δαπανηθούν στον προηγούμενο προϋπολογισμό και πόσες ήταν οι τελικές δαπάνες, ούτως ώστε να κάνουμε αυτή τη σύγκριση.

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ακριβώς αυτό είναι, ο πίνακας αυτός που σας δίνω τώρα.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ήθελε να ξέρει πόσα είχαμε σχεδιάσει να δαπανήσουμε και πόσα τελικά δαπανήθηκαν, αν ορθώς κατάλαβα.

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Το έκανα πρόχειρα, επειδή δεν το είχε ο λογιστής, το έκανα όμως για ίδια χρήση και σας το διάβασα. Αλλά τώρα, εφόσον το θέλετε, να φωτοτυπηθεί και να διανεμηθεί.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Όχι, απλά θα πρέπει να μας πείτε, εμείς περιοριστήκαμε στον γενικό προϋπολογισμό ή τον ξεπεράσαμε κάπου;

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Λοιπόν, θα σας το διαβάσω. Το πρώτο νούμερο που θα δίνω θα είναι ο προϋπολογισμός 2004-2005 και το δεύτερο νούμερο, θα είναι ο απολογισμός για κάθε δαπάνη.

Για τις Γραμματείες είχαμε προϋπολογίσει 113.640 ευρώ, δαπανήσαμε 28.812 ευρώ λόγω του ότι δεν έγιναν Γραμματείες.

Για την Γενική Συνέλευση, είχαμε προϋπολογίσει 144.280 ευρώ, δαπανήσαμε 101.667,82 ευρώ.

Για το Πολιτικό Συνέδριο στην Αθήνα, είχαμε προϋπολογίσει 53.100, δαπανήθηκαν 48.268,02 ευρώ.

Για το περιοδικό μας είχαμε προϋπολογίσει 12.500 ευρώ, δαπανήσαμε 21.806,40 ευρώ.

Για τα πρακτικά της Γενικής Συνέλευσης. Ο προϋπολογισμός αφορά τα πρακτικά της 10ης Γενικής Συνέλευσης, είχαμε προϋπολογίσει 8.000 ευρώ, δαπανήσαμε 7.375,40 ευρώ.

Η δαπάνη για τους μισθούς, είχαμε προϋπολογίσει 24.000 ευρώ, δαπανήθηκαν 57.268,16 ευρώ, όπως σας τόνισα, λόγω της αλλαγής του εργασιακού καθεστώτος και των ασφαλιστικών και φορολογικών εισφορών που επιβαρύνθηκε η Οργάνωσή μας.

Λειτουργικά έξοδα Γραμματείας, 9.000 προϋπολογισθέντα, 6.962,37 δαπανηθέντα.

Αναβάθμιση της ιστοσελίδας μας, 2.000 προϋπολογισθέντα, 2.034,9 ευρώ δαπανηθέντα.

Στη διάθεση του Γενικού Γραμματέα και του Προέδρου της Γενικής Συνέλευσης 30.000 ευρώ προϋπολογισθέντα, 16.417,41 δαπανηθέντα.

Δραστηριότητες Γραμματείας και Επιτροπών, 100.200 προϋπολογισθέντα, 10.823,88 δαπανηθέντα.

Δηλαδή, είχαμε προϋπολογίσει 496.720 ευρώ και δαπανήσαμε 301.436,36 ευρώ.

Και σε δολάρια, είχαμε προϋπολογίσει 607.890,90 δολάρια και δαπανήθηκαν 368.900,83 δολάρια.

Όπως βλέπετε, υπάρχει μία σημαντική εξοικονόμηση, και αυτό οφείλεται αφ' ενός μεν στο ότι δεν υπάρχουν έσοδα, αφ' ετέρου δε στο ότι πολλές από τις δραστηριότητες οι οποίες είχαν προγραμματιστεί, δεν έλαβαν χώρα.

Ο προϋπολογισμός για τα αντίστοιχα κονδύλια 2005-2006 είναι 484.040 ευρώ ή 592.372,99 δολάρια. Πιστεύω ότι είναι πλήρης η εικόνα την οποία έχετε, κύριοι συνάδελφοι.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Εντάξει. Ερώτηση από την Εσθονία.

B.BELMAN: Αξιότιμοι συνάδελφοι, δεν ξέρω πώς εσείς, αλλά εγώ δεν αισθάνομαι και τόσο άνετα κατά τη συζήτηση αυτού του προβλήματος, διότι όλοι εμείς καταλαβαίνουμε πως στην Οργάνωση τα έσοδα τα πληρώνουν τρεις δωρητές, Ελλάδα, Ρωσία και Κύπρος. Και νομίζω πως δεν είναι σωστό το να συμμετέχουν στη συζήτηση αυτή, εκείνοι οι οποίοι συμμετέχουν μόνο στα έξοδα. Νομίζω θα πρέπει να ευχαριστήσουμε τη Γραμματεία, που με αυτά τα πενιχρά μέσα έκανε το ό,τι ήταν δυνατόν, και θα πρέπει λοιπόν και εμείς να συμβάλουμε αλληλέγγυα στα έξοδα του προϋπολογισμού.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστώ. Ο κ. Μπορίς Πλοχοτνιούκ.

Μ.ΠΛΟΧΟΤΝΙΟΥΚ: Δεν είμαι και τόσο σύμφωνος με τον συνάδελφο από την Εσθονία. Εφόσον έχει αρχίσει η συζήτηση για την αναγκαιότητα να συγκεντρώσουμε κάποιους πόρους, τότε ας δούμε πού πηγαίνουν τα χρήματα που συγκεντρώνονται. Υπάρχει τρόπος τινά, ένα γνωμικό στη Ρωσία: Μάζεψαν κάποια παιδιά σε μια κατασκήνωση, ήρθε μία επιτροπή εκεί και ρωτά: «Σας ταΐζουν καλά εδώ;». Τους απαντούν: «Ναι, ναι, μας ταΐζουν καλά, μένει και περίσσειμα». «Και πού πάει το περίσσειμα;» ρωτούν. «Το τρώμε το περίσσειμα και πάλι μένουμε νηστικοί». Αυτού του είδους περίπου είναι η έκθεση που ακούσαμε από τον αξιότιμο κ. Ταμιά.

Για ποιο λόγο είχαμε συγκροτήσει την Οικονομική Επιτροπή; Είμαι εδώ και ένα έτος μέλος αυτής της Επιτροπής. Εδώ και ένα έτος αναμένω υπομονετικά πότε θα έχουμε την έκθεση στην Επιτροπή μας. Ο Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής, 10 λεπτά πριν τη συνεδρίαση λαμβάνει το έγγραφο του Ορκωτού Λογιστή. Και μας καλεί ο αξιότιμος συνάδελφος, ο κ. Ταμιάς τώρα να υπερψηφίσουμε αυτή την έκθεση, χωρίς να γνωρίζουμε πλήρως τι συνέβη. Μόνος του νοικοκυρεύτηκε και σας έδωσε τα απαραίτητα στοιχεία, δεν άκουσα και καλώς τη μετάφραση, διότι ομιλούσε γρήγορα, και τώρα ζητούν από μένα, που είμαι ο Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής, κάπου εκεί το Νοέμβριο, να συγκεντρωθούμε κάπως ιδιαιτέρως και να συζητήσουμε πού πήγαν τα χρήματα.

Δεν συμφωνώ με αυτό τον τρόπο που τίθεται το ζήτημα και, αξιότιμοι φίλοι, θα ήθελα να καταγραφεί αυτό στα πρακτικά. Χρήματα ύψους 150.000 δολαρίων δεν είναι δικά μου χρήματα, δεν είναι ούτε χρήματα των κοινοβουλευτικών, είναι χρήματα του κράτους. Εμείς έχουμε μία επιτροπή οικονομικού ελέγχου στην Κρατική Δούμα, η οποία μπορούσε να επιτελέσει το ίδιο έργο με αυτό του Ορκωτού Λογιστή. Θα μπορούσαμε να αναθέσουμε σ' αυτή την Επιτροπή Οικονομικού Ελέγχου της Δούμας, να ελέγξει τον προϋπολογισμό που μας έχουν παρουσιάσει. Εδώ που τα λέμε, δεν είναι καν υπογεγραμμένος. Πιστεύω αυτό είναι ένδειξη ασέβειας προς το

πρόσωπό μου. Και δεν είναι σωστό, ο Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής να λαμβάνει αυτό το κείμενο 10 λεπτά πριν από την έναρξη της συνεδρίασης. Νομίζω ότι είναι τουλάχιστον ασέβεια, ή δεν ξέρω πώς αλλιώς να χαρακτηρίσω μια τέτοια συμπεριφορά.

Γι' αυτό το λόγο, θεωρώ ότι η έκθεση δεν θα πρέπει να εγκριθεί σήμερα, θα βρω τρόπους για να γίνει ένας ενδεδειγμένος οικονομικός έλεγχος, χωρίς τον Ορκωτό Λογιστή που αναφέρεται εδώ. Τάχα, οι τράπεζες επιβεβαιώνουν. Δεν ξέρω τι επιβεβαιώνουν οι Τράπεζες. Βλέπω όμως ότι η πρακτική που υπάρχει δεν είναι ορθή. Αν το προηγούμενο έτος για την Γενική Συνέλευση, δαπανήσαμε, σύμφωνα με τον απολογισμό, 100.000 ευρώ, για το επόμενο έτος σχεδιάζουμε δαπάνη 140.000 ευρώ. Έχουμε ένα καλό bulletin βεβαίως, ένα πολύ καλό περιοδικό. Έψαξα όμως στα περιεχόμενά του, και δεν είδα πόσα είναι τα αντίτυπα. Και στοιχίζει 21.000 ευρώ. Εδώ είμαστε 70 άτομα. Ακόμη και αν τα αντίτυπα είναι 100, ποιο είναι το αποτέλεσμα; 200 ευρώ για το κάθε αντίτυπο; Προκύπτει ένα πολύ ακριβό δελτίο.

Δεν θα προβώ σε άλλες αναλύσεις αυτού του είδους, οι οποίες τώρα δεν είναι σκόπιμες, αλλά θέλω να καταγραφεί στα πρακτικά η διαμαρτυρία μου, η αντίθεσή μου σ' αυτή την έκθεση.

Ο συνάδελφος από την Εσθονία είπε, ότι ντρέπεται που τίθεται αυτό το θέμα σε συζήτηση. Δεν πρέπει να ντρέπομαστε, είμαστε ορθόδοξοι. Ούτε πρέπει τώρα να λέμε συνέχεια στα νέα μέλη, δώστε χρήματα. Αν έχουν χρήματα οι άνθρωποι, βοηθούν. Θα πρέπει όμως όλα να γίνονται τίμια.

Έτσι, λοιπόν, προτείνω να μην εγκριθεί η έκθεση επί του προϋπολογισμού, αλλά να συνεχίσουμε τον έλεγχο του τρόπου εκτέλεσης του προϋπολογισμού, να ελέγξουμε την οικονομική πειθαρχία στην Οργάνωσή μας. Ευχαριστώ.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Έχω ένα ερώτημα, Μπορίς. Κατά την άποψή σας, ως Πρόεδρου της Οικονομικής Επιτροπής, η Γενική Συνέλευση πρέπει να εγκρίνει το σχέδιο του προϋπολογισμού για το επόμενο διάστημα;

Τώρα όμως, βλέπουμε την υπέρβαση δαπανών για συγκεκριμένα ζητήματα, ενώ εν τω συνόλω έχουμε εξοικονόμηση πόρων. Ποιος θα αναλάβει την ευθύνη για την υπέρβαση των δαπανών για ορισμένα ζητήματα, ποιος θα πρέπει να εγκρίνει αυτή την αύξηση των δαπανών; Αυτό γίνεται στη Γενική Συνέλευση. Μπορεί κάποιος ατομικά να αποφασίσει κάτι τέτοιο; Πρώτη φορά αντιμετωπίζω αυτό το ζήτημα.

Μ.ΠΛΟΧΟΤΝΙΟΥΚ: Κατά την προσωπική μου άποψη ως Πρόεδρου της Επιτροπής, έχουμε -για παράδειγμα- τον προϋπολογισμό της Ρωσίας, και όταν προτείνονται αλλαγές, αυτές οι αλλαγές πρέπει να εγκριθούν από την Κρατική Δούμα. Αν αυτό δεν είναι εφικτό, τότε ας υπάρχει τουλάχιστον η συζήτηση και η συμφωνία μεταξύ της Γραμματείας και της Οικονομικής Επιτροπής. Σας ρωτώ, πού πήγε το περίσσειμα; Τα τελειώσαμε όλα και μείναμε και νηστικοί. Έτσι ζούμε, λοιπόν.

Σ.ΦΥΤΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω να εξηγήσω...

Μ.ΠΛΟΧΟΤΝΙΟΥΚ: Έχετε ερωτήσεις προς εμένα; Για ποιο λόγο να ρωτάνε εμένα όμως;

Σ.ΦΥΤΤΗΣ: Στην προηγούμενη Γενική Συνέλευση σχηματίστηκαν διάφορες επιτροπές, μεταξύ των οποίων είναι η Επιτροπή Κανονισμού, η Επιτροπή Δημοσίων Σχέσεων, η Επιτροπή Οικονομικών και άλλες επιτροπές. Επικεφαλής αυτών των

Επιτροπών έχει επιλεγεί κάποιος βουλευτής από την Ορθοδοξία. Εγώ είμαι μέλος της Επιτροπής Οικονομικών και εσείς Πρόεδρος. Ποιος συγκαλεί τις συνεδρίες αυτών των επιτροπών; Ο Πρόεδρος. Εσείς συγκαλέσατε καμία συνεδρία, να μαζευτούμε κάπου να δούμε τα οικονομικά; Πρώτη ερώτηση.

Δεύτερον, όταν προϋπολογίζεται ένα ποσό και δεν ξοδεύεται, ασφαλώς δεν σημαίνει ότι κάποιος το «τρώει». Μένει στο ταμείο. Έχουν προϋπολογιστεί 500.000 ευρώ και έχουν ξοδευτεί 321.000 ευρώ, το υπόλοιπο μένει στο Ταμείο. Γι' αυτό και είπε ο κ. Γεωργακόπουλος, ότι με το περίσσειμα που έχουμε και κάτι από πέρυσι και κάτι που θα έρθει μέσα, αν δεν έρθουν άλλες εισφορές, έχουμε ένα με δύο χρόνια για να επιβιώσουμε.

Μετά, στο θέμα των Επιτροπών, απλώς ένα σχόλιο. Πρέπει οι πρωτοβουλίες να είναι στους Προέδρους των Επιτροπών. Αφού ενημερώσουν τη Γραμματεία, το Προεδρείο, να συγκαλούν συνεδρίες και να προχωρούν τα θέματα για τα οποία είναι αρμόδιες. Και γι' αυτό και εγώ λέω ότι αντί για 29.480 ευρώ που είναι προϋπολογισμένα φέτος για την επόμενη περίοδο, για δραστηριότητες της Γραμματείας και των Επιτροπών, το ποσό που πρέπει να προϋπολογιστεί, τουλάχιστον πρέπει να είναι ίσο με όσο έχει προϋπολογιστεί πέρυσι, και να δραστηριοποιηθούν οι Επιτροπές. Αυτό είναι που ήθελα να πω.

Ευχαριστώ.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ (απευθύνεται στον Μ.Πλοχοτνιούκ): Σου έκαναν μια ερώτηση. Γιατί δεν συγκάλεσες την Επιτροπή;

Μ.ΠΛΟΧΟΤΝΙΟΥΚ: Θα απαντήσω στο πρώτο ερώτημά σας. Δεν συγκάλεσα την Επιτροπή διότι προ 10 λεπτών έλαβα την έκθεση επί των οικονομικών. Πώς θα μπορούσα να συγκαλέσω την Επιτροπή; Θα δώσω την έκθεση στους δικούς μας Ορκωτούς Λογιστές. Έχουμε δική μας Επιτροπή οικονομικού ελέγχου στη Δούμα που είναι σε θέση να υπολογίσει τα πάντα και θα βγάλουμε ένα πόρισμα. Κατόπιν τούτου θα σας συγκεντρώσω όχι όμως σε στενό κύκλο, αλλά όλους το Νοέμβρη και τότε θα συζητήσουμε τι έχει γίνει εκεί σωστά και τι λάθος. Θα το πράξω οπωσδήποτε.

Ωστόσο, επαναλαμβάνω, διαφωνώ κατηγορηματικά, ότι μπορούμε να απαλλάξουμε τον Ταμία από κάθε ευθύνη με τη σημερινή μας απόφαση και ότι θα μπορούσαμε κάποτε στο μέλλον να το εξετάσουμε. Η ευθύνη ξεκινά από τη στιγμή που παίρνουμε την έκθεση. Να η απάντησή στο ερώτημά σας.

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Θα δώσω κάποιες διευκρινίσεις, και παρακαλώ πολύ να μου επιτρέψετε να είμαι όσο γίνεται πιο αναλυτικός, για να κατανοηθεί το πλαίσιο λειτουργίας και της Γραμματείας και των Επιτροπών.

Κατά πρώτο λόγο, κ. βουλευτά, το bulletin εκδίδεται σε 5.500 αντίτυπα και ταχυδρομείται σε όλον τον κόσμο, όπου υπάρχουν βουλευτές και σε όλα τα Κοινοβούλια, είναι 5.500 αντίτυπα.

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Περιμένετε να ακούσει.

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Θα το ακούει. Ένα λεπτό να δώσω κάποιες διευκρινίσεις, κ. Γεωργακόπουλε, νομίζω θα είναι κρίσιμο.

Νομίζω ότι γίνεται μία παρεξήγηση μεταξύ του όρου Επιτροπή Οικονομικών και Εξελεγκτική Επιτροπή. Αν δείτε δε τον εσωτερικό κανονισμό, αυτό είναι

πασιφανές, ότι η Επιτροπή Οικονομικών μεριμνά για τα έσοδα. Η Επιτροπή Οικονομικών δεν είναι Εξελεγκτική Επιτροπή, δεν υπάρχει Εξελεγκτική Επιτροπή.

Εκείνο το οποίο αποφασίστηκε στο Βουκουρέστι είναι, να πούμε το εξής: Υποβάλλεται από τον Γραμματέα ένα σχέδιο δραστηριότητας. Το σχέδιο αυτό συνοδεύεται από έναν προϋπολογισμό, που εκεί θα έπρεπε να υπάρχει παρέμβαση της Επιτροπής Οικονομικών, για να δει αν διασφαλίζει τις δαπάνες αυτού του προϋπολογισμού. Ο προϋπολογισμός αυτός εκτελείται από τον Ταμία με αποφάσεις της Γραμματείας. Και ο Ταμίας υποβάλλει τον απολογισμό του. Αυτό κάνουμε όλα αυτά τα χρόνια.

Η Επιτροπή Οικονομικών – επαναλαμβάνω – δεν έχει το ρόλο της Εξελεγκτικής Επιτροπής.

Σ.ΦΥΤΤΗΣ: Γιατί πήγατε στον Ορκωτό και δεν πήγατε στη Δούμα, αυτό ρωτάει.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ένα ερώτημα για σένα, Κώστα. Το γεγονός ότι η Οικονομική Επιτροπή, ασχολείται μόνο με τα έσοδα, αυτό είναι μία εξαιρετική περίπτωση. Δεν υπάρχει καμία τέτοια πρακτική, κανένα τέτοιο προηγούμενο στον κόσμο. Θα ήθελα να θέσω και το εξής ερώτημα. Για ποιο λόγο η Γραμματεία δεν εξέτασε και δεν ενέκρινε την πρόταση αύξησης των δαπανών σε ορισμένα ζητήματα, σε ορισμένα άρθρα; Ποιος ευθύνεται γι' αυτό; Πώς μπορεί να συμβαίνει κάτι τέτοιο; Μόνος του ο Ταμίας λαμβάνει τις αποφάσεις;

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Αν θέλετε να παρακολουθήσετε το συλλογισμό μου, κ. Γεωργακόπουλε, ένα λεπτό, έχετε απόλυτο δίκιο. Κύριε Πρόεδρε, γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι όλα αυτά εντάσσονται στην προσπάθεια εξοικονόμησης χρημάτων. Προβλέπεται μία Γραμματεία πριν από την Γενική Συνέλευση. Θεωρητικά, σε εκείνη την Γραμματεία, έρχεται και ο οικονομικός προγραμματισμός του έτους. Σ' αυτήν την Γραμματεία έπρεπε να εγκριθεί ο οικονομικός προγραμματισμός.

Εν πάση περιπτώσει όμως, όλα αυτά θα είχαν λυθεί αν βρίσκαμε πόρους, αν είχαμε ένα καλό ταμείο. Αν η Γραμματεία προσπαθεί με οποιοδήποτε τρόπο να εξοικονομήσει χρήματα, είναι λογικό να μη γίνονται όλες οι συνεδριάσεις των Γραμματειών, είναι λογικό να μη λειτουργούν οι Επιτροπές, όπως και όλα τα άλλα.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Κώστα, δεν μιλάμε γι' αυτό, δεν είχα αυτό υπόψη. Η απόφαση για τον διπλασιασμό των δαπανών σε σχέση με το προγραμματισμένο ελήφθη, ζητώ συγγνώμη, προ πέντε μηνών. Τότε κάναμε μια Γραμματεία και θα μπορούσε να τεθεί αυτό το ζήτημα χωριστά. Την ίδια εποχή, απ' ότι καταλαβαίνω, ελήφθη η απόφαση για την αύξηση των αμοιβών των συνεργατών. Δεν υπάρχει κάτι το φοβερό εδώ. Και αυτό το θέμα θα μπορούσε να τεθεί στην Γραμματεία, ούτως ώστε να είμαστε σήμερα σε θέση να πούμε σε όλους, ότι εδώ, επί αυτών των θεμάτων, υπάρχει απόφαση της Γραμματείας. Να πούμε σε όλους ότι η Γραμματεία έλαβε την απόφαση και όχι ο Ταμίας μόνος του. Νομίζω ότι αυτό είναι το αίσθημα των συναδέλφων, και δεν νομίζω ότι θα πρέπει να διατυπώνεται κάποια αντίρρηση επ' αυτού του αιτήματος. Αυτός είναι ο κανονικός τρόπος. Βεβαίως, και ο Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής είναι μέλος της Γραμματείας. Έτσι, λοιπόν, το ζήτημα δεν έχει να κάνει με το πόσοι είναι οι πόροι που έχουμε, αν είναι πολλοί ή λίγοι, εδώ πρόκειται περί οικονομικής πειθαρχίας, είναι ζήτημα άλλης τάξεως. Θα πρέπει να υπάρχει μία κοινή καλή βούληση. Αναθέσαμε στην Γραμματεία να ρυθμίζει την τρέχουσα δουλειά μας και να οργανώνει τη λειτουργία μας, έτσι δεν είναι; Έτσι. Η

Γραμματεία θα έπρεπε να είχε εξετάσει το θέμα αυτό, και να λάβει τη σχετική απόφαση. Τότε δεν θα υπήρχαν καθόλου ερωτήσεις.

Α.ΚΟΥΒΑΣ: Επειδή εγώ έθεσα το θέμα εξ αρχής, καταλαβαίνουμε ότι όταν δεν υπάρχει υπέρβαση των δαπανών, είναι καλό να τα κανονίζει όλα ο Ταμίας και να είναι νοικοκύρης, όπως λέμε στην καθομιλουμένη. Αλλά ο Ταμίας δεν έχει το δικαίωμα μόνος του, να ξοδέψει παραπάνω από ό,τι είχε αποφασίσει η Γενική Συνέλευση. Αυτή είναι η διαφορά μας. Υπάρχει ένα ποσό 10.000 ευρώ για ένα Συνέδριο. Δεν έχει το δικαίωμα μόνος του ένας άνθρωπος, να αποφασίσει να πληρώσει για εκείνο το Συνέδριο 20.000. Θα πρέπει να δεσμευθεί με τον αριθμό των 10.000. Εγώ δεν λέω ότι δεν δικαιούνται οι υπάλληλοι την αύξηση, αλλά ο μηχανισμός όπως έγινε, έγινε μόνο από έναν άνθρωπο, ο οποίος αποφάσισε μόνος του, απ' ό,τι φαίνεται, χωρίς την έγκριση της Γραμματείας. Πρώτον.

Δεύτερον, η Οικονομική Επιτροπή σε όλο τον κόσμο, είναι υπεύθυνη για τη σύνταξη και την έγκριση του προϋπολογισμού. Ναι μεν δεν έχει δικαίωμα να επιβλέψει τα έξοδα, γιατί αυτή είναι δουλειά της Γραμματείας, και δεν υπάρχει καμία αμφιβολία, απ' ό,τι διάβασα εδώ, ότι υπάρχει μία δραχμή που έφυγε χωρίς να υπάρχει απόδειξη. Μιλάμε για ένα έγκυρο audit office, ένα έγκυρο εξωτερικό ελεγκτή.

Κι εγώ είμαι αυτής της άποψης, ότι δεν πρέπει να δώσουμε, ούτε στη Βουλή των Ελλήνων, ούτε στη Δούμα, το δικαίωμα να εγκρίνει και να ελέγχει τα έξοδα. Είμαστε μία ανεξάρτητη οργάνωση, και έτσι θα πρέπει μόνο ο εξωτερικός ελεγκτής να ελέγχει τα λεφτά μας. Ευχαριστώ.

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, αν μου είχατε δώσει το λόγο από την αρχή, δεν θα είχαν δημιουργηθεί όλες αυτές οι συζητήσεις. Στον αγαπητό συνάδελφο και Πρόεδρο της Επιτροπής, θα πω και εγώ μία παροιμία, επειδή ξεκίνησε κι αυτός με μία ρώσικη παροιμία. «Εκεί που μας χρωστάγανε, μας πήραν και το βόδι». Γιατί το λέω αυτό: Αποκλειστική ευθύνη το ότι δεν έγινε ο προϋπολογισμός από την Επιτροπή και την Γραμματεία, αλλά έρχεται ως μία πρόταση του Γραμματέα, με εισήγηση δική μου, οφείλεται στο ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών δεν συγκάλεσε καθόλου την Επιτροπή Οικονομικών, έτσι ώστε να εισηγηθούμε την πρόταση αυτή και να αποφασίσουμε βάσει του σχεδιασμού που γίνεται από τον Γραμματέα και όπως προτάθη. Το ένα είναι αυτό.

Δεύτερον, όταν είπα να συνέλθει μέσα στο φθινόπωρο, μέσα στο Νοέμβριο, η Επιτροπή Οικονομικών, αυτό ετονίσθη για να μπει σε μία σειρά από δω και στο εξής, η Επιτροπή Οικονομικών, έτσι ώστε να συνέρχεται δύο ή τρεις φορές το χρόνο, για να έχει μία πλήρη εικόνα και ο Πρόεδρος και το μέλος και ο Ταμίας που μετέχουμε, έτσι ώστε να είναι όλα απόλυτα ηλεγμένα.

Τρίτον, ο Ταμίας δεν πληρώνει ούτε μία δραχμή με απόφαση δική του. Όλες οι πληρωμές οι οποίες γίνονται, έρχονται με απόφαση της Γραμματείας και υπογραφή του Γενικού Γραμματέα. Δεν υπάρχει ένα ευρώ που να έχει πληρωθεί από τον Ταμία, αν δεν υπάρχει απόφαση υπογεγραμμένη από τον Γραμματέα. Επομένως, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία στα όσα έχουν πει.

Όσον αφορά για τον έλεγχο των Ορκωτών Λογιστών, ελεγκτικά όργανα υπάρχουν παντού, και στην Ελληνική Βουλή, και στη Δούμα, και στις άλλες Βουλές. Δεν τίθεται τέτοιο θέμα.

Ο Ορκωτός Λογιστής – και το έχω εξηγήσει και βάσει αυτής της εξήγησης πήραμε την απόφαση στο Βουκουρέστι- έχει ποινικές ευθύνες, βάσει του νόμου, αν δεν κάνει σωστά τη δουλειά του. Δεν είναι όργανο ούτε του Ταμία, ούτε της Γραμματείας, ούτε της Δούμας, ούτε της Βουλής των Ελλήνων, είναι ανεξάρτητο

ελεγκτικό όργανο, και είναι υπεύθυνο απέναντι στη Δικαιοσύνη, αν δεν κάνει τον έλεγχο τον οποίο πρέπει. Και, όπως σας διάβασα την έκθεσή του, συμφωνεί μέχρι και την τελευταία δεκάρα στο ευρώ. Ό,τι δεν δαπανήθηκε, όπως ειπώθηκε από τον Σοφοκλή, είναι στο Ταμείο, δεν τα έφαγε κανένας Ταμίας, ούτε κανένας Γραμματέας, ούτε κανένα άλλο μέλος. Είναι απόλυτα συμφωνημένα τα έσοδα και οι δαπάνες. Επομένως, δεν τίθεται θέμα.

Εκτός των άλλων, αν τα δίνουμε να τα ελέγξει η Δούμα, όπως προτείνει ο κ. συνάδελφος, θα έπρεπε να μεταφραστούν εκατοντάδες παραστατικά στα ρώσικα. Καταλαβαίνετε λοιπόν πόση δαπάνη θα ήταν αυτή, να μεταφραστεί μέχρι και η τελευταία μικρή απόδειξη που μπορεί να πάρει κάποιος, για να μπορέσει να κάνει τον έλεγχο η Δούμα.

Τώρα, γιατί ο προϋπολογισμός ήταν από 101, 144, πάντοτε προϋπολογίζουμε κάποιες δαπάνες επιπλέον, για να υπάρχουν στο λογαριασμό μας, και αν δεν δαπανηθούν, παραμένουν στο ταμείο, όπως και πέρυσι είχαμε προϋπολογίσει 144.000 και δαπανήσαμε 101.000. Το ίδιο μπορεί να γίνει και φέτος, το ίδιο μπορεί να γίνει και του χρόνου.

Αρα, προφανώς, ο κ. συνάδελφος δεν έχει κατανοήσει πλήρως, γιατί νομίζω μετέχει για δεύτερη φορά στην Γενική Συνέλευση, πέρυσι μόλις είχε εκλεγεί, και φέτος δεν έχει κατανοήσει τη λειτουργία αυτού του οργάνου και της Επιτροπής, στο οποίο εγώ και μερικοί συνάδελφοι ακόμα εδώ, θητεύουμε 12-13 χρόνια.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο δημιουργήθηκε η παρεξήγηση και τον παρακαλώ να άρει τις επιφυλάξεις του, να εγκριθεί ο απολογισμός. Κανονικά θα έπρεπε να είναι απολογισμός της Επιτροπής Οικονομικών και όχι του Ταμία.

Επειδή όμως τον απολογισμό τον κάνει ο Ταμίας, και αναλαμβάνω την ευθύνη αυτού του απολογισμού, αν υπάρξει δυσπιστία της Γενικής Συνέλευσης, πρέπει να παραιτηθεί ο Ταμίας. Διαφορετικά δεν μπορεί να προχωρήσει η Συνέλευση.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Για να μην υπάρξει παρανόηση, ο Γραμματέας δεν εγκρίνει τις δαπάνες, κ. Γεωργακόπουλε. Ο Γραμματέας συγκεντρώνει τις δαπάνες και τις διαβιβάζει σε σας. Εσείς γνωρίζετε τη νομιμότητα των δαπανών, εσείς έχετε τη δυνατότητα ελέγχου της νομιμότητας των δαπανών. Ο Γραμματέας εδώ, απλώς τις διαβιβάζει με την υπογραφή του. Για να ξεκαθαρίσουμε, μη νομισθεί ότι αλλιώς, αν ο Γραμματέας εγκρίνει τις δαπάνες, τότε πρέπει να εφοδιαστώ με άλλες αρμοδιότητες.

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Γενικέ Γραμματέα, μη δημιουργούμε παρεξηγήσεις εκεί που δεν υπάρχουν.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Επειδή το είπατε, επέρριψε σε μένα την ευθύνη ο Ταμίας. Δεν εγκρίνω εγώ.

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Το είπα και το ξαναλέω. Υπάρχει απόφαση της Γενικής Συνέλευσης και της Γραμματείας, ότι εσείς δεν ελέγχετε τη νομιμότητα, ελέγχετε τη σκοπιμότητα των δαπανών που έρχονται στον Ταμία για πληρωμή. Η νομιμότητα, αν είναι νόμιμο το παραστατικό, αν η απόδειξη αυτή πάει ή δεν πάει στην εφορία, είναι δική μου δουλειά.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Έχει καλώς. Εδώ συμφωνούμε.

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Γι' αυτό τα υπογράφω. Εσείς όμως εγκρίνετε τη σκοπιμότητα των δαπανών. Η νομιμότητα είναι δική μου δουλειά, να κρίνω αν είναι νόμιμα και όχι ψεύτικα τα παραστατικά τα οποία έρχονται για πληρωμή.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Αξιότιμοι συνάδελφοι, θα ήθελα να με ακούσετε όλοι προσεκτικά. Σε καμία περίπτωση δεν αμφισβητούνται οι δαπάνες που έχουν γίνει, μιας και τεκμηριώνονται από τα απαραίτητα τραπεζικά έγγραφα, αποδείξεις κλπ. Αυτό πρέπει να γίνει σαφές. Όλες οι δαπάνες έχουν γίνει ορθώς, το έχουμε ελέγξει αυτό, υπάρχει πλήρης ταύτιση των καπικιών, των ευρώ, των λεπτών κλπ., που προβλέπονται και αυτών που έχουν γίνει. Το ζήτημα έχει να κάνει με το εξής: κατά την άποψή μας, μιας και ο προϋπολογισμός εγκρίνεται πάντα στην Γενική Συνέλευση, οι αλλαγές που γίνονται κατά την πορεία της εκτέλεσής του, σε διαφορετικά άρθρα του προϋπολογισμού, μπορούν να εγκριθούν στο μεσοδιάστημα των Γενικών Συνελεύσεων, μόνο από την Γραμματεία. Καταλάβατε περί τίνος πρόκειται; Όχι μόνο από τον Ταμία, αλλά από την Γραμματεία. Είχα υποβάλει την πρόταση, αν θυμάστε, ας έχει τη δυνατότητα ο Γενικός Γραμματέας να παίρνει κάποιες αποφάσεις για ένα ποσό ύψους, ας πούμε, 10.000 ευρώ. Αν προτείνονται αλλαγές μεγαλύτερου ύψους, ας συγκαλείται η Γραμματεία. Στα καταστατικά ορισμένων οργανώσεων υπάρχει αυτή η πρόβλεψη. Ωστόσο αν υπάρχουν υπερβάσεις, δεν μπορεί κανείς να ξοδεύει τα χρήματα. Υπάρχει αυστηρή οικονομική πειθαρχία. Δεν επιτρέπεται να καλυφθούν οι δαπάνες. Θα μπορούσατε να πάρετε τηλέφωνο ή να επικοινωνήσετε με το φαξ. Πρέπει να υπάρχει μια συλλογική απόφαση. Δεν μπορεί να τεθεί το ζήτημα «προλάβαμε-δεν προλάβαμε» στο πλαίσιο της οικονομικής πειθαρχίας.

Και, βεβαίως, τα λέω αυτά έχοντας υπόψη το μέλλον. Οι συνάδελφοι υποβάλλουν μια σωστή πρόταση. Εγκρίνουμε τον προϋπολογισμό. Ο Ταμίας δαπανά τα χρήματα στο πλαίσιο του προϋπολογισμού. Ο Γενικός Γραμματέας υπογράφει όλα τα οικονομικά έγγραφα. Αν προκύπτει η ανάγκη να ξεπεραστούν δαπάνες για ορισμένα άρθρα, πρέπει να υπάρχει μια συλλογική απόφαση της Γραμματείας. Τελεία και παύλα. Ο Ταμίας είναι εκτελεστικό όργανο και, φυσικά, πρέπει να λαμβάνει μέρος η Οικονομική Επιτροπή.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Θεωρώ, κ. Πρόεδρε, ότι αυτό προϋποθέτει και μία υπηρεσία ολόκληρη, η οποία πρέπει να λειτουργεί. Δηλαδή, νομίζετε ότι αυτό μπορεί να γίνει εκ των ενόντων, με τους απειροελάχιστους ανθρώπους τους οποίους έχουμε σήμερα, ή κρίνετε ότι πρέπει να προσλάβουμε έναν ή δύο λογιστές, οι οποίοι να κάνουν όλη αυτή τη δουλειά; Τότε τα λεφτά θα τα φάνε οι μισθοί των λογιστών. Δηλαδή, εντάξει, να κατανοούμεθα.

Είναι θετικά αυτά τα οποία είπε ο Πρόεδρος προηγουμένως, αλλά πώς θα γίνουν στην πράξη, από τους απειροελάχιστους υπαλλήλους που διαθέτει η Οργάνωση;

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Αξιότιμε κ. Γενικό Γραμματέα, θα σας το πω. Ασχολούμαι 35 χρόνια με τα οικονομικά θέματα, γνωρίζω λεπτομερώς τα ζητήματα αυτά. Γνωρίζω πολύ καλά τη λογιστική και ασχολούμαι με τα λογιστικά θέματα μόνος μου. Κατά τις εκλογές του τωρινού Προέδρου της Ρωσικής Ομοσπονδίας δούλεψα μόνος μου. Δεν έχω προσωπικό. Μόνος μου! Ήμουν αυτός που τηλεφωνούσα στους πάντες και ρύθμιζα τα πάντα. Μόνος μου για όλη τη Ρωσία. Δεν χρειαζόμαστε επιπλέον προσωπικό. Έτσι, π.χ., ανέκλυσε το πρόβλημα με το bulletin. Προβλέπονταν 10.000 -12.000, μας έστειλαν όμως αντίτυπα που στοιχίζουν 20.000.

Εδώ έχουμε μία υπέρβαση του ποσού. Δεν χρειάζεται κανένα προσωπικό γι' αυτό, κύριε Γενικό Γραμματέα. Σας αναφέρει ότι οι δαπάνες είναι μεγαλύτερες. Ποιος λαμβάνει την απόφαση; Ο Ταμίας δεν έχει τέτοιες αρμοδιότητες. Ή εσείς προσωπικά, ή η Γραμματεία. Ο Ταμίας μόνο εκτελεί τον προϋπολογισμό.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Στην περίπτωση της προηγούμενης απασχόλησής σας, ως υπερταμία του κ. Πούτιν, τις αποφάσεις τις παίρνατε εσείς. Αφήστε να τις παίρνω εγώ τώρα, ως Γραμματέας, για να μπορεί να διευκολυνθεί η κατάσταση.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Τότε θα πρέπει να πάρουμε απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως, ότι σε περίπτωση υπερβάσεως του προϋπολογισμού, λαμβάνει απόφαση είτε ο Γενικός Γραμματέας, είτε η Γραμματεία, αλλά όχι ο Ταμίας.

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν υπάρχει παρεξήγηση, ο Ταμίας – επαναλαμβάνω – δεν έλαβε καμία απόφαση για δαπάνη, έστω και ενός ευρώ. Έρχονται όλες οι δαπάνες, τη σκοπιμότητα των οποίων έχει εγκρίνει η Γραμματεία δια του Γενικού Γραμματέα. Εγώ έχω έγγραφο με την υπογραφή του Γραμματέα, που μου εγκρίνει τη σκοπιμότητα της δαπάνης.

Εγώ ελέγχω εάν είναι νόμιμο ή πλαστό το παραστατικό που μου φέρνουν να πληρώσω. Και τα νόμιμα παραστατικά, εφόσον έχει εγκριθεί η σκοπιμότητα της δαπάνης, τα πληρώνω. Δεν αποφασίζει ο Ταμίας ούτε για την αύξηση της δαπάνης, ούτε για την εκτέλεση μιας δαπάνης, η οποία είναι εκτός προϋπολογισμού. Παρακαλώ να μην υπάρχει παρεξήγηση.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σωστά, σωστά. Εμείς δεν κατηγορούμε κανέναν. Μιλάμε για άλλο πράγμα. Θέλουμε να νομιμοποιήσουμε αυτή την απόφαση, βάσει της αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως. Πού διαφέρουμε; Ας πάρουμε άπαξ δια παντός αυτή την απόφαση.

Δ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Θέλω να πω ότι έτσι γίνεται, δεν γίνεται διαφορετικά. Αυτό που λέτε εσείς, γίνεται.

Ι.ΚΟΤΛΙΑΡΟΦ: Αξιότιμοι συνάδελφοι, με τον κ. Γεωργακόπουλο είμαστε τα παλαιότερα μέλη της Συνελεύσεως. Λαμβάνουμε μέρος για 10η φορά στις Γενικές Συνελεύσεις, και λέμε συνεχώς ότι δεν έχουμε πόρους για τη διεξαγωγή της Συνελεύσεως. Σήμερα όμως, θα στηρίξω πλήρως τον κ. Πλοχοτνιούκ, διότι έχει λογική η σκέψη του. Για 5^η φορά, προτείνω να διεξάγουμε τη Γενική Συνέλευση στη Λευκορωσία, τον επόμενο χρόνο. Τις δαπάνες θα τις καλύψει η Βουλή μας. Θα κοστίσει όχι 140.000, αλλά μάλλον 5 φορές φθηνότερα. Τα έξοδα μετακίνησης 44.000, όπως και στην Ουκρανία. Βεβαίως, δεν έχω τίποτα εναντίον των συναδέλφων από την Ουκρανία, αλλά βλέπω τώρα αυτά τα οποία ξοδέψαμε για την 11η Γενική Συνέλευση. Αναλαμβάνουμε τα έξοδα της διερμηνείας, τα ξενοδοχεία και τα γεύματα. Αν λοιπόν διοργανώναμε τη Γενική Συνέλευση στο Μινσκ και όχι στο Κίεβο, θα εξοικονομούσαμε 50.000 ευρώ.

Και πάλι δεν έχω παράπονα σχετικά με την Ουκρανία, καταλαβαίνω ότι τότε πήραμε αυτή την απόφαση. Γι' αυτό, λοιπόν, αν θέλουμε να συνεχίζουμε να ζούμε και να δουλεύουμε, ας ζήσουμε ανάλογα με τις δυνατότητες μας, ας μη σκορπίζουμε τα λεφτά στον άνεμο. Μας λένε ότι ο μετασοβιετικός χώρος πρέπει να διδαχθεί από την Ευρώπη. Και στην Ευρώπη πάντα διεξάγονται οι μειοδοτικοί διαγωνισμοί. Ορίστε, θα σας παρουσιάσω τις δαπάνες του κοινοβουλίου και της Κυβέρνησής μου.

Αν θέλετε τη Βενετία, ας αποφασίσουμε σχετικά με τη Βενετία. Διότι στο Κίεβο λίγο έλειψε να διαλυθεί τη Συνέλευσή μας, όταν απαιτήσαν από την κάθε χώρα, να πληρώσει 10.000 ευρώ. Καταλαβαίνω, αλλά θα πληρώσουν από 10.000 ευρώ η Λιθουανία, η Λετονία, η Εσθονία, η Μολδαβία, η Αρμενία και η Γεωργία; Ποιο είναι το νόημα; Πιστεύω ότι δεν πρέπει να εγκρίνουμε αυτό το άρθρο του προϋπολογισμού, διότι προτείνω για 5 συνεχή έτη και μου λένε ότι δεν έφτασε η ώρα. Πότε όμως θα φτάσει αυτή η στιγμή για τη Λευκορωσία; Κάντε ό,τι καταλαβαίνετε. Ας πάμε στο Σικάγο, εδώ που τα λέμε, πολύ ωραία θα' ταν. Μου άρεσε πάρα πολύ. Αλλά τότε, μάλλον, δεν θα μας φτάσουν όλα μας τα έσοδα. Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Αξιότιμε συνάδελφε από τη Λευκορωσία, είναι πολύ ενδιαφέρουσα η πρότασή σας και θα ήθελα να δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή σ' αυτήν. Σαν οικονομολόγος σας λέω όμως ότι δεν γίνεται να ψηφίσουμε έναν προϋπολογισμό κατά το ήμισυ, τον εγκρίνουμε στο σύνολό του. Επομένως, ή τον εγκρίνουμε ή δεν τον εγκρίνουμε. Θα πρέπει να τον εγκρίνει η Γενική Συνέλευση.

Α.ΚΡΟΥΤΟΦ: Συμφωνώ με τον συνάδελφο από τη Λευκορωσία, ότι τα χρήματα που έχουμε θα πρέπει να τα μετράμε και να τα μετράμε με λογικό τρόπο. Είναι εύκολο να πεις ότι είχες 20.000 ευρώ και τα ξόδεψες όλα και έχεις αντίστοιχα παραστατικά. Ένα πράγμα είναι αυτό. Και άλλο πράγμα είναι να πεις ότι είχες 20.000 ευρώ και σου έμειναν 10.000. Από την άλλη πλευρά, βλέπω 3 άτομα δειπνούν με 200 ευρώ και 3 άτομα με 2000 ευρώ. Δηλαδή, προκύπτουν ερωτήματα. Πώς εμείς, οι Ορθόδοξοι Βουλευτές, αντιμετωπίζουμε αυτά τα μικροποσά τα οποία έχουμε και θα πρέπει να απλώνουμε το πάπλωμά μας ανάλογα με το μισθό μας, με τα έσοδά μας. Ας ξοδέσουμε 60.000 από τις 100.000 που έχουμε προϋπολογίσει. Θα είναι ευχάριστο για όλους, θα είναι καλό, θα κάνουμε οικονομία.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Η παρατήρηση είναι πολύτιμη, προτείνω να τη λάβουμε υπόψη μας, αλλά νομίζω ότι θα πρέπει να εγκρίνουμε τον προϋπολογισμό. Ζητάει το λόγο ο συνάδελφος από την Ουκρανία. Εδώ ασκήθηκε κριτική σχετικά με την Ουκρανία, ας απολογηθεί, λοιπόν.

Β.ΤΑΡΑΝ: Αγαπητοί φίλοι, δεν θα λάμβανα το λόγο, αν δεν ασκούσατε κριτική στην Ουκρανία. Λοιπόν, τα πράγματα έχουν ως εξής: η 11^η Γενική Συνέλευση στο Κίεβο - 33.000 για τα ξενοδοχεία, 16.000 για το φαγητό. Εγώ όταν ερχόμουν εδώ κοίταζα τα έξοδα, επικυρωμένα από τον Πρόεδρο του Ανωτάτου Σοβιέτ της Ουκρανίας, τα ποσά είναι περίπου τα ίδια. Είμαι βαθύτατα πεπεισμένος ότι σε αυτά τα ποσά το 90% είναι τα έξοδα της Ουκρανίας. Αν δεν είναι έτσι, τότε δείξτε μας τα παραστατικά για τα ξενοδοχεία όπου έμειναν οι συμμετέχοντες. Τι ποσό ξοδεύτηκε εκεί;

Λοιπόν, ας μας στείλει η Γραμματεία αυτές τις πληροφορίες ή ας μας τις δώσει εδώ. Διότι όταν θα μιλάμε με τον Πρόεδρο του Ανωτάτου Σοβιέτ της Ουκρανίας, να μη του πω ότι η Ουκρανία δεν πλήρωσε αρκετά και μου πει: «Για δεσ, πόσα έχουμε πληρώσει.»

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Όχι ότι δεν πλήρωσε αρκετά, απλώς δεν πλήρωσε. Τα πλήρωσε όλα η Δ.Σ.Ο. Ξέρω τι έχετε πληρώσει. Πληρώσατε τις μετακινήσεις και τις ξεναγήσεις και όλα τα υπόλοιπα τα πλήρωσε η Δ.Σ.Ο.

Β.ΤΑΡΑΝ: Θα ήθελα να δω αυτά τα παραστατικά. Ίσως, όμως η Ουκρανία πλήρωσε για πολλά χρόνια μπροστά. Απλά θα ήθελα να δω τη λεπτομερή ανάλυση αυτού του ποσού, είναι μια εύλογη απαίτηση. Δηλαδή στο ποσό των 33.000, πόσα είναι τα χρήματα της Ουκρανίας και πόσα της Δ.Σ.Ο;

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σταματήστε. Εδώ δεν υπάρχουν καθόλου χρήματα της Ουκρανίας, σας απαντώ ευθύς αμέσως. Μηδέν. Η Ουκρανία κατέβαλε μηδέν, διότι εδώ υπάρχουν μόνο χρήματα τα οποία καταβλήθηκαν επίσημα στο λογαριασμό της Δ.Σ.Ο. ως έσοδα. Η Ουκρανία δεν κατέθεσε ούτε ένα καπίκι στο λογαριασμό της Δ.Σ.Ο. Γι' αυτό δεν μπορούν εδώ να λαμβάνονται υπόψη τα χρήματα της Ουκρανίας. Αν, λοιπόν, δαπανήσατε, δαπανήσατε αυτόνομα και εδώ τα χρήματά σας δεν λαμβάνονται υπόψη. Γι' αυτό, ίσως ξοδέψαμε το ίδιο ποσό στα ξενοδοχεία, στα γεύματα, 50-50, μπορεί να υπάρχει και ένα τέτοιο ενδεχόμενο.

Β.ΤΑΡΑΝ: Ναι, κοιτάζτε, μπορεί όμως να μην είναι 50-50, αλλά 40-60., θα ήθελα όμως να έχω ακριβή στοιχεία διότι θα μιλήσω με τον Πρόεδρο του Ανωτάτου Σοβιέτ της Ουκρανίας. Και αν, όπως λέτε, απ' αυτό το ποσό των 30.000, το 50 % είναι δικά μας χρήματα, είναι ήδη 10.000. Θα ήθελα να δω τα παραστατικά. Ευχαριστώ.

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Κύριε βουλευτά, τα χρήματα τα οποία αναφέρονται μέσα στον απολογισμό για τη Συνέλευση της Ουκρανίας, είναι χρήματα τα οποία κατέβαλε το Ταμείο της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας. Τα παραστατικά τα είδε ο Ορκωτός Λογιστής, τα ήλεγξε και τα ενέκρινε ως έξοδα.

Το Κοινοβούλιο της Ουκρανίας έδωσε δωρεάν την αίθουσα, ο Πρόεδρος του Ουκρανικού Κοινοβουλίου έδωσε μία δεξίωση προς τιμή των συνέδρων και διέθεσε τα πούλμαν για να μας μεταφέρουν στο ξενοδοχείο από το αεροδρόμιο και για τις βόλτες τουριστικού χαρακτήρα τις οποίες κάναμε μέσα στην Ουκρανία. Αυτά προφανώς δεν αναφέρονται μέσα στις δαπάνες, διότι δεν υπήρξαν, δεν μπήκαν σαν έσοδα. Αυτά ήταν προσφορά, bonus του Ουκρανικού Κοινοβουλίου.

Σ.ΦΥΤΤΗΣ: Ίσως να μην λάβατε υπόψη την εισήγησή μου, ότι ο προϋπολογισμός για τις δραστηριότητες της Γραμματείας και των Επιτροπών της Διακοινοβουλευτικής πρέπει να τροποποιηθεί και να ανέλθει τουλάχιστον στο περσινό ποσόν που είχε προϋπολογισθεί. Θα ήθελα να υπενθυμίσω στους συναδέλφους, όσους ενδιαφέρονται να δουν, ότι σ' αυτό το περιοδικό, στην πίσω σελίδα, είναι γραμμένες 8 Επιτροπές, οι οποίες έχουν σχηματιστεί στην περσινή Γενική Συνέλευση, εξ αρχής, με βάση το Καταστατικό.

Επιτροπή Οικονομικών, Επιτροπή Κανονισμού, Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Επιτροπή Κοινωνικής Δραστηριότητας, Επιτροπή Παιδείας, Επιτροπή Πολιτισμού, Επιτροπή Βιοηθικής, Επιτροπή Διεθνούς Πολιτικής. Κάθε Επιτροπή έχει έναν Πρόεδρο. Εγώ αντιλαμβάνομαι ότι ο Πρόεδρος μπορεί να συγκαλεί την Επιτροπή της οποίας είναι επικεφαλής, αφού συνεννοηθεί με την κεντρική Γραμματεία, σε κάποιο χώρο που θα αποφασιστεί να τη συγκαλεί, για να την δραστηριοποιήσει. Η αδράνεια λοιπόν που επέδειξαν οι Επιτροπές αυτές, πλην – απ' ό,τι καταλαβαίνω – της Επιτροπής Οικονομικών που συνήλθε μία φορά στην Αθήνα, οφείλεται εν μέρει στην αδιαφορία τους αλλά και στα οικονομικά προβλήματα.

Νομίζω όμως, ότι εφόσον υπάρχει το οικονομικό, να ανεβάσουμε τον προϋπολογισμό τουλάχιστον στο περσινό επίπεδο και να καλέσουμε τους Προέδρους να δραστηριοποιηθούν. Μόνον έτσι η Οργάνωσή μας θα δείξει δραστηριότητα και οι διάφορες Επιτροπές θα δείξουν έργο, για να μην έχουμε παράπονα του χρόνου.

Επομένως, ζητώ και πάλι το ποσόν του προϋπολογισμού, αντί 29.480 να ανέβει όπως ήταν προηγουμένως. Και κριτική θα κάνουμε του χρόνου, αν δεν δραστηριοποιηθούν οι Πρόεδροι και τα μέλη αυτών των 8 Επιτροπών, που έχουν θεσπισθεί.

Ευχαριστώ πολύ.

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Θα μου επιτρέψετε, κ. βουλευτά, να πω ότι είναι η μόνη χρονιά που δεν λειτούργησαν οι Επιτροπές. Και δεν λειτούργησαν κάτω από δύο σκεπτικά. Είχε μεγάλες εκδηλώσεις η Γραμματεία, που ήταν επιβαρημένα τα έξοδα και το προσωπικό της, και δεύτερον και σημαντικό: Θέσατε ένα θέμα το οποίο θα μου επιτρέψετε να το φτάσω στο βάθος του. Θα μου επιτρέψετε να είμαστε ειλικρινείς μεταξύ μας, και εγώ σαν Σύμβουλος να θέσω υπόψη σας τι συνέβαινε.

Είναι οι Επιτροπές μηχανισμοί αυτοζύμωσης μεταξύ των κ.κ. βουλευτών; Το εάν βγάζει η Επιτροπή Βιοηθικής, για παράδειγμα, ένα κείμενο βιοηθικής, που θεωρείται μέγιστης αξίας, που έχουν δουλέψει επιστήμονες πίσω απ' αυτό, που έχουν φαγωθεί ώρες και χρήματα, και αυτό το ντοκουμέντο περνιέται στο bulletin και τελειώσει εκεί η ιστορία, και λήγει εκεί, μα επιτρέψτε μου να πω ότι είναι μάταιη η λειτουργία των Επιτροπών. Πρέπει να υπάρχει μία συνέχεια.

Και ο Γραμματέας, σε παλιότερες συνεδριάσεις, το έχει θέσει επανειλημμένα. Πήραν οι κ.κ. συνάδελφοί σας τις αποφάσεις της Επιτροπής Βιοηθικής, για παράδειγμα, να τις μεταφέρουν στα Κοινοβούλια τους; Ζητήσαμε να πραγματοποιηθούν εκδηλώσεις από τα τοπικά Κοινοβούλια για να αναδειχτούν οι αποφάσεις των Επιτροπών.

Ζητήσαμε, σας παρακαλούμε πολύ, οργανώστε στη χώρα σας μία παρουσία μιας ημέρας, να έρθουν τρεις άνθρωποι της Επιτροπής, να εξηγήσουν σε ένα κοινό της χώρας σας, τι σημαίνει αυτή η απόφαση της Επιτροπής. Δηλαδή να σας την προβάλλουν, να σας την προτείνουν.

Αλλιώς, κ. βουλευτά, επιτρέψτε μου να πω, ότι μένουν για εσωτερική κατανάλωση αυτές οι αποφάσεις, τις βάζουμε σε ένα bulletin και δεν έχει καμία ουσία. Είναι πολύ καλύτερα η Γραμματεία να αφιερώνει τα χρήματα τα οποία έχει σε γενικότερες εκδηλώσεις άλλου χαρακτήρα, παρά να λειτουργεί Επιτροπές οι οποίες είναι για εσωτερική κατανάλωση. Υπάρχει μία ευθύνη συνολική γι' αυτό το πράγμα.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Κώστα, δεν απάντησες στο πιο σημαντικό ερώτημα. Ο κοινοβουλευτικός εδώ, πρότεινε να επανέλθουμε σε ό,τι αφορά το προβλεπόμενο ποσό για το έργο των Επιτροπών, στο προπέρσινο επίπεδο. Έχεις κάποια αντίρρηση επ' αυτής της πρότασης;

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Προκειμένου να γίνει τι; Να συνεδριάσει μία Επιτροπή για να κάνει τι; Τι μέλλον έχει το κείμενο της συνεδρίασης μιας Επιτροπής; Γι' αυτό αναρωτιέμαι, κ. Πρόεδρε.

Σ.ΦΥΤΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, στη χώρα μου υπάρχει μία παροιμία που λέει «Απ' όπ' δε θέλει να πα στο μύλο, δέκα μέρες κοσκινίζει», δηλαδή δεν ξέρω πώς να το μεταφράσω, γιατί έχουμε αυτές τις Επιτροπές; Γιατί τις προβλέπει το Καταστατικό; Για να συνεδριάζουν, να βρουν κάποιες εισηγήσεις, να βρουν κάποια αποτελέσματα, να προωθήσουν κάποιο συνέδριο, κάποιες επαφές, κάποια νέα πρωτοβουλία προς την Γραμματεία, προς όλη την Οργάνωση.

Αν είναι να τις αχρηστεύσουμε, εγώ δεν έχω κανένα πρόβλημα. Πρέπει να φύγω. Δεν μπορεί να έχεις εδώ, π.χ., Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Κωνσταντίν Ζατουλίν, Ρωσική Ομοσπονδία, Πρόεδρος, Νικόλας Κότσιρας, Επιτροπή

Βιοηθικής, και να μην τους δίνεις τη δυνατότητα να συνεδριάσουν και να αποφασίσουν κάποια πράγματα. Η συνεδρίαση δεν είναι για να βγάλουν κείμενο για να μπει στο bulletin, είναι για να δραστηριοποιήσουν την Οργάνωση σε όλα αυτά τα θέματα. Επιτροπή Οικονομικών, Επιτροπή Κανονισμού, Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Επιτροπή Κοινωνικής Δραστηριότητας, Επιτροπή Παιδείας, Επιτροπή Πολιτισμού, Επιτροπή Βιοηθικής, Επιτροπή Διεθνούς Πολιτικής, δεν είναι για να βγάζουν κείμενα, κακώς το ερμηνεύει έτσι ο κ. Κώστας. Είναι για να δραστηριοποιήσουν την οργάνωση σε διάφορους τομείς, αυτό ήθελα να πω.

Α.ΚΑΡΡΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω να συμπληρώσω κάτι, με την άδειά σας. Αυτό που ήθελα να πω είναι ότι υπήρξε μία εισήγηση από πλευράς του κ. Μυγδάλη, τι να συνεδριάσουν οι Επιτροπές, δεν έχουν θέμα.

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Όχι ότι δεν έχουν θέμα, δεν έχουν συνέχεια.

Α.ΚΑΡΡΑΣ: Δεν έχουν συνέχεια. Εν πάση περιπτώσει. Κανένας δεν έχει δικαίωμα να αμφισβητήσει την ύπαρξη και λειτουργία των Επιτροπών, προκύπτουν από το Καταστατικό και αυτό δεν μπορεί να το ανατρέψει κανένας. Επομένως, οι Επιτροπές υπάρχουν. Υπήρξαν πράγματι, και συμφωνώ με τον κ. Μυγδάλη, το θέμα είναι ότι δεν συνεδριάζουν οι Επιτροπές. Και γιατί; Υπάρχει εισήγηση από πλευράς του συναδέλφου μου, του κ. Σοφοκλή Φυττή να λειτουργήσουν οι Επιτροπές και να εγκρίνουμε προϋπολογισμό.

Αν, επομένως, εμείς σαν Γενική Συνέλευση, πληροφορήσουμε τον κάθε Πρόεδρο της κάθε Επιτροπής ότι για τον επόμενο χρόνο έχεις αυτό το budget, αυτό το ποσό δηλαδή, και καλείσαι μέσα σε αυτό το ποσό να δραστηριοποιήσεις την Επιτροπή σου, νομίζω ότι θα πετύχουμε τη δραστηριοποίηση των Επιτροπών. Διότι ο κάθε Πρόεδρος θα γνωρίζει πόσα χρήματα έχει, τι μπορεί να παράξει, αν μπορεί να βρει Κοινοβούλιο να τον φιλοξενήσει.

Ο φίλος από τη Λευκορωσία μας είπε πολλές φορές «μα γιατί δεν έρχεστε στη Λευκορωσία;». Προφανώς – και είμαι βέβαιος – ότι θα υπάρχουν και άλλα Κοινοβούλια, να φιλοξενήσουν τη λειτουργία μιας Επιτροπής. Άρα, αν αποφασίσουμε να βάλουμε το συγκεκριμένο ποσό, να το επιμερίσουμε στις Επιτροπές, νομίζω ότι θα είναι ένα κίνητρο να λειτουργήσουν οι Επιτροπές.

Όμως, κ. Πρόεδρε, αυτά τα είπα παρεμπιπτόντως. Διαδικαστικά, επί του θέματος που συζητούμε, νομίζω ότι πλατειάζουμε και δεν μένουμε στο θέμα. Το θέμα ήταν η έκθεση του Ταμιά για το διαχειριστικό έλεγχο της περασμένης χρονιάς και σ' αυτό έπρεπε να μείνουμε. Αν δεν υπάρχει αμφισβήτηση για το περιεχόμενο αυτής της διαχείρισης, τότε πρέπει να το εγκρίνουμε, να τελειώνουμε.

Αν υπάρχουν θέματα λειτουργίας της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης, ως προς το ποιοι αποφασίζουν, πότε αποφασίζουν, αν καθοδηγείται ο Ταμίας από την Οικονομική Επιτροπή, αν η Γραμματεία έχει την ευθύνη και όχι ο Γραμματέας, αυτά είναι θέματα λειτουργικότητας, που εισηγούμαι – με όλο το σεβασμό – ότι μπορεί να τα εξετάσει σε πρώτο βαθμό η Γραμματεία και στη συνέχεια να τα εγκρίνει η Γενική Συνέλευση. Αλλά δεν μπορούμε να τα εμπλέκουμε όλα μαζί, μέσα στο θέμα που συζητούμε, που αφορά τη διαχείριση.

Ο φίλος από τη Λευκορωσία, μέσα σ' αυτό το κεφάλαιο, προσπάθησε να μας πείσει να πάμε στη Λευκορωσία. Είναι ένα άλλο θέμα, που μπορούμε να το συζητήσουμε όταν μπει το θέμα πού θα κάνουμε την επόμενη Γενική μας Συνέλευση. Τώρα όμως, ενώπιόν μας υπάρχει μόνο η διαχείριση του Ταμιά. Αν έχουμε σοβαρές

ενστάσεις επί της διαχείρισεως, να τις πούμε, αν δεν έχουμε να την εγκρίνουμε. Και αν υπάρχουν άλλα θέματα, να τα συζητήσουμε μετά.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Α.ΚΟΥΒΑΣ: Λοιπόν, έχω τρεις προτάσεις. Συμφωνώ με τον συνάδελφο ότι πρέπει να τελειώσουμε και προτείνω να εγκρίνουμε τον απολογισμό του εξωτερικού ελεγκτή και να τελειώσουμε μ' αυτό το θέμα.

Το δεύτερο, έχω μία πρόταση για τον προϋπολογισμό. Βλέπω στο άρθρο 10 ότι 30.000 ευρώ τίθενται στη διάθεση του Γενικού Γραμματέα και του Προέδρου της Γενικής Συνέλευσης γι' αυτό το χρόνο. Δεν συμφωνώ με αυτό το άρθρο και λέω να αλλάξουμε την ονομασία, ή να προσθέσουμε «δια την ενεργοποίηση των επιτροπών». Αυτό το ποσό να διατεθεί για την ενεργοποίηση των Επιτροπών. Όχι, εγώ θέλω να προσθέσω και τα 30.000, θέλω να μεταφέρω και τα 30.000 και έτσι το συνολικό ποσό για την ενεργοποίηση των Επιτροπών γίνεται 59.480 ευρώ.

Ευχαριστώ.

Μ.ΠΛΟΧΟΤΝΙΟΥΚ: Αξιότιμοι φίλοι, συνάδελφοι, κατάλαβα θαυμάσια, είναι το πρώτο έτος που είμαι εδώ στην Γενική Συνέλευση, ότι δεν τα έχω ξεκαθαρίσει ακόμα όλα. Δεν μπορώ να αποδεχθώ τον ισχυρισμό του κ. Κώστα Μυγδάλη ότι θα πρέπει η Επιτροπή Οικονομικών να είναι υπεύθυνη μόνο για τα έσοδα. Θα το ξανακοιτάξω άλλη μια φορά στο Καταστατικό. Αν και σύμφωνα με τη διαδικασία, ο κ. Κώστας Μυγδάλης δεν έχει δικαίωμα να λάβει μέρος στη συζήτηση αυτού του θέματος, είναι απλά σύμβουλος. Γι' αυτό ας είμαστε συγκεκριμένοι. Ναι, μπορείς να δώσεις μια συμβουλή, δεν μπορείς όμως να λες στον Πρόεδρο της Οικονομικής Επιτροπής, ότι είναι υπεύθυνος μόνο για τα έσοδα. Ναι, είμαι υπεύθυνος για τα έσοδα, μου το ανέθεσε ο Πρόεδρος. Δύο μήνες περιδιάβαινα τη Δούμα και αναζητούσα 150.000 δολάρια. Τα βρήκα. Τι προσπάθειες, όμως, κατέβαλα για να τα εξοικονομήσω και πού πήγαν. Εγώ επιτέλεσα το έργο μου.

Σε ό,τι αφορά τα έξοδα, αν η σεβαστή Γενική Συνέλευση, λάβει μία συλλογική απόφαση, ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής επί των Οικονομικών δεν έχει ουδεμία σχέση στο θέμα των εξόδων, αυτό είναι δικαίωμά σας. Τότε, εγώ μάλλον θα λάβω κάποιες αποφάσεις.

Αλλά το να δηλώνουμε σήμερα ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής των Οικονομικών είναι υπεύθυνος μόνο επί των εσόδων και όλα τα άλλα θα πρέπει να διανεμηθούν με κάποιο μυστικό τρόπο, αν μου επιτρέπετε, έζησα σχεδόν 60 χρόνια και είδα πολύ μεγαλύτερους οικονομολόγους από τον κ. Κώστα Μυγδάλη. Σας ευχαριστώ.

Β.ΤΑΡΑΝ: Συγγνώμη, μάλλον με βαρεθήκατε σήμερα, αλλά πολύ γρήγορα, και παρακαλώ να το καταγράψετε στα πρακτικά. Εγώ προσωπικά, ιδίως όμμασι, είδα στον προϋπολογισμό του Ανωτάτου Σοβιέτ της Ουκρανίας, τις δαπάνες για τη διεξαγωγή της 11^{ης} Γενικής Συνελεύσεως στο Κίεβο. Γιατί, όταν λέμε εδώ ότι για τα ξενοδοχεία και τα γεύματα δόθηκαν μόνο χρήματα της Δ.Σ.Ο., χωρίς την Ουκρανία, τότε έχω μία μεγάλη παράκληση προς την Γραμματεία. Παρακαλώ να μας στείλετε τις αποδείξεις, τα παραστατικά για τα ξενοδοχεία, για τα εστιατόρια κλπ., έτσι ώστε εμείς να μπορέσουμε να κάνουμε τις εσωτερικές μας έρευνες, για το πού πήγαν τα χρήματα. Ή τα έφαγε κάποιος στο Κίεβο, ή ... Πού πήγαν τα χρήματα που χορήγησε η Ουκρανία; Ευχαριστώ.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Βίكتور, δεν κατάλαβες καλά. Σου ειπώθηκε ότι επί των εξόδων της Δ.Σ.Ο. λήφθηκαν υπόψη τα ποσά που κατέβαλε μόνο η Δ.Σ.Ο. Αυτό που κατέβαλε η Ουκρανία, δεν μπορεί να υπολογιστεί. Αν καταβλήθηκαν δύο φορές, είναι άλλο θέμα, εδώ όμως πρόκειται για κάτι άλλο.

Μ.ΠΑΠΑΣ: Θα ήθελα να συγχαρώ όλους όσοι είναι εδώ, που βρήκαν το χρόνο να έρθουν εδώ, να συγχαρώ τους οργανωτές και να απολογηθώ στον κλήρο μας, που έπρεπε να παραμείνει σε όλη αυτή τη συζήτηση. Σας ευχαριστώ για την παροχή της αιθούσης.

Ξέρω μία φράση που λέει ότι «ο εχθρός δεν βρίσκεται στο δωμάτιο». Νομίζω ότι υπάρχουν άξιες ερωτήσεις, νομίζω ότι μπορούν να απαντηθούν, και νομίζω ότι αργούμε, καθυστερούμε. Πιστεύω ότι υπάρχουν πολλοί ομιλητές που έχουν πολύτιμα πράγματα να πουν, βλέπω ότι το έμβλημά μας αφαιρέθηκε, αυτό σημαίνει ότι η μάχη μπορεί να ξεκινήσει. Ίσως μάλλον θα πρέπει να επανατοποθετήσουμε το έμβλημά μας, για να μη λησμονούμε το αντικείμενο αυτής της Γενικής Συνελεύσεως.

Όλα όσα ειπώθηκαν, είναι εν μέρει ορθά. Πιστεύω ότι όσοι δεν ήρθαν εδώ για τον διάλογο, θα πρέπει να συνεδριάσουν κάπου αλλού. Διότι υπάρχουν ακόμη 10 ομιλητές, θα ήθελα να ακούσω τι θέλουν να πουν, και νομίζω ότι θα πρέπει να συγκρατήσουμε το πνεύμα αυτής της Συνελεύσεως. Να ευχαριστήσουμε τους οργανωτές για την υπέροχη εργασία που πραγματοποίησαν.

Σας ευχαριστώ.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Αξιότιμοι συνάδελφοι, θα ήθελα εν τάχει να σας πω τα εξής: Πρώτον, υπάρχει πρόταση να εγκριθεί η απολογιστική έκθεση και για τα έσοδα και για τα έξοδα. Δεύτερον, υπήρξε η πρόταση να εξετάσουμε, το υπογραμμίζω, το σχέδιο προϋπολογισμού για την επόμενη περίοδο μειώνοντας το αποθεματικό που διαχειρίζεται ο Γενικός Γραμματέας και ο Πρόεδρος, για να υπάρξει επιπλέον ποσό για το έργο των Επιτροπών. Ορθώς έχω καταλάβει την πρότασή σας, εγώ αυτή τη στιγμή συνοψίζω αυτά που ειπώθηκαν. Μια στιγμή, παρακαλώ.

Μ.ΠΛΟΧΟΤΝΙΟΥΚ: Υπέβαλα την πρόταση να μην εγκριθεί η έκθεση επί του προϋπολογισμού.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ναι, υπήρξε και τέτοια πρόταση. Η πρώτη όμως πρόταση ήταν να εγκριθεί. Γι' αυτό και θα ψηφίσουμε με βάση τη σειρά που κατατέθηκαν οι προτάσεις. Και υπάρχει ακόμα κάτι, ένα τρίτο που το έθεσε ο Πρόεδρος. Να επιτρέψουμε στην Γραμματεία και στον Γενικό Γραμματέα, σε περίπτωση σκοπιμότητας και αναγκαιότητας, να λαμβάνουν αυτόνομες αποφάσεις, αναφορικά με την αναγκαιότητα να αυξηθούν οι δαπάνες για κάποια άρθρα του προϋπολογισμού, που δεν οδηγούν όμως στη συνολική αύξηση των δαπανών του προϋπολογισμού. Αν όμως δεν μπορεί να το κάνει η Γραμματεία, τότε ο Γενικός Γραμματέας αναλαμβάνει ατομικά την ευθύνη.

Α.ΚΟΥΒΑΣ: Την τρίτη πρόταση πρέπει να την επαναλάβετε, γιατί δεν την καταλάβαμε. Με την πρώτη και δεύτερη δεν έχουμε πρόβλημα.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Η τρίτη πρόταση έχει ως εξής: Παρακαλώ να με ακούσετε με προσοχή. Να δοθεί στην Γραμματεία και στον Γενικό Γραμματέα το δικαίωμα, σε περίπτωση που οι δαπάνες για ορισμένα άρθρα του προϋπολογισμού πρόκειται να ξεπεράσουν το προβλεπόμενο ποσό, να λαμβάνουν τις σχετικές αποφάσεις.

Α.ΚΡΟΥΤΟΦ: Ο Ταμίας είπε ότι...

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Κύριε Κρούτοφ, δεν σας έδωσα το λόγο, όταν σας τον δώσω, τότε θα ομιλήσετε.

Πρέπει να υπάρξει μια απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Και τώρα θα ψηφίσουμε. Έτσι, λοιπόν, υπήρξε η πρόταση να εγκριθεί η έκθεση και η πρόταση να μην εγκριθεί. Ψηφίζουμε κατά σειρά υποβολής των προτάσεων, σύμφωνα με τη δημοκρατία. Να ομιλήσετε επί του σκεπτικού της προτάσεως, ορίστε.

Κ.ΖΑΤΟΥΛΙΝ: Από τις διευκρινίσεις που θα πάρω, θα εξαρτηθεί πώς θα ψηφίσω. Προτείνετε να υπερψηφιστεί το σχέδιο του προϋπολογισμού ως έχει. Εδώ όμως, σ' αυτό το σχέδιο, δεν λαμβάνεται υπόψη η πρόταση για την εσωτερική αναδιάρθρωση των δαπανών, με ενίσχυση των δαπανών για τις Επιτροπές. Υπήρξε μία τέτοια πρόταση. Αν λοιπόν ψηφίζουμε τώρα το σχέδιο του προϋπολογισμού, ψηφίζουμε άραγε ταυτόχρονα και αυτή την πρόταση; Ή δεν ψηφίζουμε αυτή την πρόταση; Να τι ήθελα να ρωτήσω.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Διευκρινίζω, λοιπόν. Θα ψηφίσουμε τώρα και για τις τρεις προτάσεις. Δεν μπορούμε, δεδομένων των οικονομικών μας πόρων, να θέσουμε το ζήτημα της αύξησης του προϋπολογισμού. Δεν έχουμε πόρους. Το συνολικό ποσό των δαπανών θα μείνει αναλλοίωτο. Σωστά. Συνάδελφοι, ποιος είναι υπέρ της έκθεσης για την εκτέλεση του προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους; Ποιος είναι υπέρ της έκθεσης; Παρακαλώ να ψηφίσετε.

Β. ΑΛΕΞΕΓΙΕΦ: Προσέξτε, η κάθε αντιπροσωπεία έχει μία ψήφο, γι' αυτό παρακαλώ τις εθνικές αντιπροσωπείες στο εσωτερικό τους, να καταλήξουν σε μία συναινετική στάση.

Κ.ΖΑΤΟΥΛΙΝ: Αυτό όμως σημαίνει ότι πρέπει να γίνει κάποιο διάλειμμα για να συγκεντρωθούν τα μέλη των εθνικών αντιπροσωπειών.

Β.ΑΛΕΞΕΓΙΕΦ: Ναι, χρειάζεται ένα διάλειμμα.

Κ.ΖΑΤΟΥΛΙΝ: Ας κάνουμε ένα διάλειμμα και όλα θα διασαφηνιστούν.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σύμβουλοι, μην μας μπερδεύετε. Θα ψηφίσουμε τώρα.

Κ.ΖΑΤΟΥΛΙΝ: Ο κύριος Αλεξέγιεφ σωστά είπε ότι η κάθε αντιπροσωπεία πρέπει να έχει μία ψήφο. Ας κάνουμε, λοιπόν, ένα διάλειμμα, η κάθε αντιπροσωπεία θα τα συζητήσει όλα και τότε θα ψηφίσουμε.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Καλώς, διάλειμμα 15 λεπτών.

.....

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Αγαπητοί συνάδελφοι, συνεχίζουμε τις εργασίες μας. Είχαμε συζητήσει δύο βασικά ζητήματα, θελλωδώς τρόπον τινά. Τώρα, θα πρέπει να εγκρίνουμε την έκθεση του Γενικού Γραμματέα, και κατόπιν αυτού θα πρέπει να

εγκρίνουμε τις δαπάνες και τον προϋπολογισμό. Παρακαλώ, σε ό,τι αφορά το σκεπτικό.

Κ.ΖΑΤΟΥΛΙΝ: Θα ήθελα να πω μόνο δυο λόγια, σε συνάρτηση με το ότι στην έκθεση του κ. Γενικού Γραμματέα, και όπως βλέπουμε στον προϋπολογισμό, υπάρχει ένα επαναλαμβανόμενο ζήτημα που αφορά στις Επιτροπές. Παραμονές της Γενικής Συνέλευσης όλοι λάβαμε μία επιστολή του Γενικού Γραμματέα, στην οποία επιστολή ασκεί κριτική στην αδράνεια των Επιτροπών. Θα ήθελα εξ αφορμής αυτού του γεγονότος, να πω τα εξής:

Νομίζω ότι πολλοί από τους παρευρισκόμενους εδώ, συμμετείχαν στην Γενική Συνέλευση στο Κίεβο, όταν κατά την έγκριση του προϋπολογισμού, είχα λάβει το λόγο και είπα ότι αν το τρέχον έτος χρηματοδοτείται το έργο μόνο 2 Επιτροπών μεταξύ των 8, μπορούμε εκ προοιμίου να είμαστε σίγουροι ότι οι υπόλοιπες Επιτροπές θα έχουν μεγάλες δυσκολίες στο έργο τους. Σήμερα μας αναφέρουν ως παράδειγμα τη δουλειά εκείνων των δύο Επιτροπών οι οποίες ήταν οι μόνες που έχουν χρηματοδοτηθεί. Σε ό,τι αφορά τη δική μας Επιτροπή, την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η Γραμματεία γνωρίζει ότι κατόπιν παρακλήσεως της ίδιας της Γραμματείας, εμείς αναβάλαμε για το επόμενο φθινόπωρο τις εκδηλώσεις στο πλαίσιο ενός σεμιναρίου για το δικαίωμα θρησκευτικής ελευθερίας στις εμπόλεμες περιοχές.

Υπάρχει εδώ η άποψη των μελών της Επιτροπής, οι οποίοι συνεννοήθηκαν μεταξύ τους και προτίθενται να το διοργανώσουν τον Σεπτέμβριο ή τον Οκτώβριο. Ανέλαβα την ευθύνη να καλύψουμε εμείς τις δαπάνες για το σεμινάριο αυτό, με εξαίρεση την κάλυψη των δαπανών μετάβασης στη Μόσχα, μιας και προτείνεται το σεμινάριο αυτό να γίνει στο έδαφος της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Σας ενημερώνω λοιπόν επ' αυτού, και να έχετε υπόψη ότι είχα ήδη ενημερώσει την Γραμματεία κατά τη συνεδρίασή της στην Αθήνα.

Είμαι έτοιμος να υπερψηφίσω την έκθεση του Γενικού Γραμματέα. Δεν θα ήθελα όμως αρχικά να δημιουργούμε δυσκολίες, χωρίς να ακούμε τα άλλα μέλη της Γενικής Συνέλευσης, και μετά να τα κατηγορούμε, χωρίς αυτά να είναι υπεύθυνα. Σας ευχαριστώ.

Α.ΚΡΟΥΤΟΦ: Αξιότιμε κ. Πρόεδρε, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη, την οποία δεν έχουμε αλλάξει, πριν από τις εκθέσεις έχουμε τη συζήτηση και την έγκριση των ψηφισμάτων.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Αγαπητέ συνάδελφε, έκανα μια ειδική αναφορά στο θέμα στην αρχή της σημερινής συνεδρίασης. Πρότεινα να αρχίσουμε από τον απολογισμό του Γενικού Γραμματέα και την έγκριση του προϋπολογισμού και στη συνέχεια να συζητήσουμε τα ψηφίσματα. Ίσως φταίω που δεν έθεσα την πρότασή μου σε μια ξεχωριστή ψηφοφορία. Κανένας όμως δεν εξέφρασε αντίρρηση και δεν επέμενε να αλλάξει η πρότασή μου. Γι' αυτό και νομίζω ότι δεν είναι σκόπιμο τώρα να παραιτηθούμε από την απόφαση που είχαμε λάβει αρχικώς και θα συνεχίσουμε σ' εκείνο το πνεύμα πάνω στο οποίο έχουμε συμφωνήσει. Παρακαλώ τον κ. Κρούτοφ... Τι προτείνεις; Να το θέσουμε σε ψηφοφορία; Είναι πλέον αργά για να ψηφίσουμε. Ποιος είναι κατά της αποφάσεως του Προέδρου; Και ποιος είναι υπέρ της προτάσεως του κ. Κρούτοφ, να συζητήσουμε τώρα τα ψηφίσματα; Τέρμα. Το θέτω σε ψηφοφορία ακριβώς μ' αυτή τη διατύπωση. Ποιος είναι υπέρ;

Ακολουθεί ψηφοφορία με ανάταση

.....

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Είναι πασιφανής η στάση της Ολομέλειας. Ευχαριστώ.

Αξιότιμοι συνάδελφοι, έχουμε κατ' ουσίαν μόνο μία πρόταση, να εγκρίνουμε την έκθεση του Γενικού Γραμματέα για το έργο μας το προηγούμενο έτος. Έτσι, λοιπόν, μία ψήφος σε κάθε αντιπροσωπεία. Ποιος είναι υπέρ της εκθέσεως του Γενικού Γραμματέα; Παρακαλώ τις αντιπροσωπείες να ψηφίσουν.

Ακολουθεί ψηφοφορία με ανάταση

.....

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ψηφίζουν οι αντιπροσωπείες.

Ποιος ψηφίζει λευκό; Η Αρμενία. Ποιος άλλος; Σας ευχαριστώ. Ποιος είναι κατά;

Με μία λευκή ψήφο της Αρμενίας. υπερψηφίζεται και εγκρίνεται η έκθεση του κ. Γενικού Γραμματέα για την προηγούμενη περίοδο.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Κατ' αυτόν τον τρόπο, με μια λευκή ψήφο εγκρίνεται η έκθεση του Γενικού Γραμματέα. Κύριε Γενικό Γραμματέα, θα θέλατε να πείτε κάτι επί αυτού;

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Ο εκπρόσωπος της Αρμενίας να μας εξηγήσει, γιατί ρίχνει λευκό.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Όχι, δεν ψήφισε κατά, απλά ψηφίζει λευκό, είναι δικαίωμά του.

Α.ΚΡΟΥΤΟΦ: Τώρα υπερψηφίσαμε την έκθεση του Γενικού Γραμματέα. Θα ήθελα όμως ο κύριος Πρόεδρος να μας πει τώρα ποια είναι τα αποτελέσματα του ψηφίσματός μας πάνω στο Κοσσυφοπέδιο. Αποταθήκαμε και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και στο ΝΑΤΟ, τι αποφάσεις λαμβάνουν ούτως ώστε να βελτιώσουν την κατάσταση εκεί;

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστώ, θα σας ενημερώσουμε επ' αυτού στο τέλος. Όταν θα ξεκινήσουμε την εξέταση των ψηφισμάτων, τότε να μας το θυμίσεις, Κώστα. Έχουμε μια παράκληση να ενημερώσουμε τη Συνέλευση για τα προηγούμενα ψηφίσματα της Γενικής Συνέλευσης του Κιέβου. Όχι τώρα, αλλά μετά την ολοκλήρωση της συζήτησης των οικονομικών θεμάτων. Εντάξει; Καλώς. Έχουμε τρεις προτάσεις επί της οικονομικής εκθέσεως για την προηγούμενη περίοδο και επί του σχεδίου προϋπολογισμού για την επόμενη περίοδο. Πού είναι όμως ο Ταμίας μας;

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Είχε κάποιο ραντεβού, φανταζόταν ότι η ψηφοφορία θα τελείωνε πιο νωρίς, και δεν μπορούσε να το παραλείψει. Ζητά συγνώμη, δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς. Αν υπάρχουν κάποιες διευκρινίσεις που θέλετε, είμαστε εδώ να τις δώσουμε.

Κ.ΖΑΤΟΥΛΙΝ: Λυπούμαι, αλλά βάσει του κειμένου της ημερήσιας διατάξεως, από τις 12 μέχρι τις 13.30 προβλέπεται η συζήτηση της εκθέσεως του Γενικού Γραμματέα και της οικονομικής εκθέσεως. Ξεκινήσαμε κατά μία ώρα νωρίτερα την εξέταση του

οικονομικού απολογισμού, και εγώ έπεσα θύμα αυτού, δεν το ήξερα, δεν μπόρεσα να παρευρεθώ εδώ το πρωί, ήξερα όμως ότι η συζήτηση θα άρχιζε στις 12.00.

Αυτό δεν σημαίνει ότι ο Ταμίας μας δεν είχε ενημερωθεί εκ των προτέρων για την ημερήσια διάταξη. Όρισε κάποια συνάντηση γι' αυτή την ώρα. Αυτό σημαίνει ότι δεν σέβεται τα ίδια του τα καθήκοντα.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Κατανοητό, μπορούμε να δεχθούμε ή να μη δεχθούμε τη συγνώμη του.

Συνεπώς, έχουμε τρεις προτάσεις:

- η πρώτη να εγκρίνουμε την έκθεση,
- η δεύτερη να εγκρίνουμε την έκθεση με ορισμένες παρατηρήσεις οι οποίες είναι οι εξής:
  - Πρώτη παρατήρηση, να αυξηθεί το αντίστοιχο άρθρο του προϋπολογισμού για τις Επιτροπές στο ύψος των 20.000-30.000 ευρώ.
  - Δεύτερη παρατήρηση: είδαμε ότι οι αποφάσεις για την αλλαγή του προϋπολογισμού που έχουμε εγκρίνει δεν λαμβάνονται πάντοτε ορθώς. Γι' αυτό το λόγο, υπάρχει η πρόταση, εμείς, η Γενική Συνέλευση, να εξουσιοδοτήσουμε την Γραμματεία και τον Γενικό Γραμματέα, στα πλαίσια του εγκεκριμένου συνολικού ποσού, να κάνουν αλλαγές εσωτερικού χαρακτήρα αναδιαρθρώνοντας τις δαπάνες στο πλαίσιο του προϋπολογισμού. Και το τρίτο. Επειδή δεν είναι ξεκάθαρη η κατάσταση σχετικά με την Οικονομική μας επιτροπή, μάλλον έχει γίνει λάθος, καθώς ο προϋπολογισμός για το επόμενο έτος θα πρέπει να εξετάζεται προκαταρκτικά από την ίδια την Οικονομική επιτροπή και να κατατίθεται στην Ολομέλεια, εξ ονόματος της Οικονομικής Επιτροπής. Αν και, εδώ που τα λέμε, η Οικονομική Επιτροπή θα έπρεπε να εξετάζει και την οικονομική έκθεση για την προηγούμενη περίοδο. Σε ό,τι αφορά όμως τον έλεγχο που μπορούν να κάνουν κάποιες εξελεγκτικές επιτροπές ή υπηρεσίες κοινοβουλίων κλπ., δεν είναι δυνατόν να ελέγχει κάποιος άλλος μια αυτόνομη, αυτόνομη οργάνωση, εκτός από την ίδια την οργάνωση. Σε κάθε οργάνωση υπάρχει πάντα μία Εξελεγκτική Επιτροπή. Αν στη Δ.Σ.Ο. δεν υπάρχει Εξελεγκτική Επιτροπή, αυτό είναι παράβαση. Πρέπει να διενεργείται εσωτερικός έλεγχος. Παράλληλα όμως πρέπει να διενεργείται έλεγχος από ανεξάρτητους Ορκωτούς Λογιστές. Το βασικότερο που επισημαίνουμε είναι ότι το σχέδιο του προϋπολογισμού για τον επόμενο χρόνο, θα πρέπει να εξετάζεται προκαταρκτικά.
  - Και υπήρξε και μία τρίτη πρόταση - να μην εγκριθεί ο προϋπολογισμός. Παρακαλώ, υπάρχουν κάποια ερωτήματα;

Μ.ΠΛΟΧΟΤΙΝΙΟΥΚ: Αξιότιμοι συνάδελφοι, αποσύρω την πρότασή μου περί της μη εγκρίσεως της οικονομικής εκθέσεως, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι σήμερα δύο φορές... – δεν θα πω καμιά κακιά κουβέντα – υποβάλλω μία άλλη πρόταση, να θέσουμε το ερώτημα περί της αντιστοιχίας της θέσεως του Ταμία και να τον απελευθερώσουμε από τη θέση του αυτή, δια την επίδειξη ασέβειας ενώπιον της Γενικής Συνελεύσεως.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Δεν κατάλαβα, Μπορίς. Στην αρχή εγκρίνουμε τον προϋπολογισμό. Στοπ, στοπ, στοπ! Άρα λοιπόν μένουν δύο προτάσεις. Ή να εγκρίνουμε την έκθεση και τον προϋπολογισμό χωρίς παρατηρήσεις, ή να τους εγκρίνουμε λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις. Μετά από αυτό, θα

μπορέσουμε να εξετάσουμε το ζήτημα περί των προσώπων. Πρώτα όμως θα πρέπει να επιλύσουμε το κεντρικό θέμα της ημερησίας διατάξεως.

Α.ΚΟΥΒΑΣ: Με όλο τον σεβασμό, κ. Πρόεδρε, έχουμε μπλέξει δύο θέματα - τη δική μου πρόταση και του συναδέλφου της Κύπρου. Όχι, εγκρίναμε την έκθεση του Γενικού Γραμματέα. Θα πρέπει όμως, όπως είπε ο Κύπριος συνάδελφός μας, να υιοθετήσουμε και την έκθεση του εξωτερικού ελεγκτή. Πρέπει να το καταγράψουμε στα πρακτικά. Και κατόπιν αυτού θα περάσουμε στον προϋπολογισμό και τις παρατηρήσεις.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστώ για τη διόρθωση. Σωστή παρατήρηση υπέρ ημών. Λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, θα πρέπει να επικυρώσουμε την οικονομική έκθεση της προηγούμενης περιόδου. Υπάρχουν άλλες προτάσεις;

Κ.ΖΑΤΟΥΛΙΝ: Μία άλλη πρόταση συνίσταται στο να επικυρώσουμε αυτή την έκθεση, αλλά με επιφυλάξεις, διότι στη διάρκεια αυτής της συνεδρίασης πέντε συνάδελφοι και συγκεκριμένα ο συνάδελφός μας από την Ουκρανία υπέβαλαν ερωτήματα στα οποία δεν δόθηκαν απαντήσεις. Επικυρώνοντας την έκθεση αυτή, συμφωνούμε ότι, αν παραστεί ανάγκη, ο επιπρόσθετος έλεγχος ορισμένων θέσεων αυτής της εκθέσεως, μπορεί να διεξαχθεί με τις δυνάμεις της Οικονομικής Επιτροπής. Δηλαδή, είναι θέμα της Οικονομικής Επιτροπής σε ποιον θα τον αναθέσει, ωστόσο θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να επανέλθει σ' αυτή την έκθεση, διότι προκύπτουν κάποιες αμφιβολίες και ερωτήσεις, σχετικά με τα έξοδα του περασμένου έτους.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Δεν μπορεί να γίνουν αυτά τα πράγματα. Να είμαστε λιγάκι σοβαροί.

Ν.ΚΟΤΣΙΡΑΣ: Τέθηκε μία πρόταση από τον Ταμία. Θα πρέπει πρώτα απ' όλα να συζητήσουμε αυτή την πρόταση. Αλλά κατατέθηκε μία πρόταση περί του Ταμία. Η πρώτη πρόταση ήταν του Ταμία, να αποδεχούμε την έκθεσή του. Θα πρέπει να ψηφιστεί η πρόταση αυτή, μετά από 3 ώρες συζητήσεων, και αν δεν εγκριθεί αυτή η πρόταση, θα μπορεί κάποιος άλλος να υποβάλει μία άλλη πρόταση. Αν όμως αυτή η πρόταση γίνει αποδεκτή, τότε δεν έχει νόημα να δεχθούμε άλλες προτάσεις.

Άρα, λοιπόν, εγώ προτείνω να ψηφίσουμε περί της αποδοχής της εκθέσεως του Ταμία.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Έχουμε υπερψηφίσει ήδη την πρόταση του Ταμία. Μου κάνει αίσθηση ότι ξανατίθεται το θέμα. Αλλά αν ξανατίθεται το θέμα, να τεθεί προς ψήφιση.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Όχι, δεν ψηφίσαμε, διότι διεξήχθη συζήτηση σχετικά με την έκθεση. Δεν μπορεί να υπάρξουν κάποιες αυτόματες αποφάσεις. Δεν μπορούμε σιωπηρώς να αποδεχούμε την έκθεση. Λοιπόν, ποιος είναι υπέρ της αποδοχής της οικονομικής εκθέσεως της Δ.Σ.Ο. για την προηγούμενη περίοδο; Αυτή ήταν η πρώτη πρόταση. Ποιος είναι υπέρ; Ποιος είναι κατά; Ποιος ψηφίζει λευκό;

Ακολουθεί ψηφοφορία με ανάταση

.....
Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Έτσι, λοιπόν, η οικονομική έκθεση επικυρώνεται.

Τρίτη ερώτηση, σε ό,τι αφορά τον προϋπολογισμό.

Κ.ΖΑΤΟΥΛΙΝ: Όχι, δεν γίνεται έτσι. Ας ψηφίσουμε ώστε να μπορέσουμε σε περίπτωση ανάγκης να διενεργήσουμε έλεγχο. Και εγώ τάχθηκα υπέρ της επικύρωσης της έκθεσης.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Κύριε Ζατούλιν, έχετε άδικο από οικονομική άποψη. Η έκθεση είτε εγκρίνεται, είτε δεν εγκρίνεται. Δεν μπορούμε να εγκρίνουμε την έκθεση με αλλαγές. Δεν νομίζω ότι αυτό υπάρχει πουθενά στην οικονομική πρακτική. Θα σημειώσουμε τις παρατηρήσεις σας στα πρακτικά. Και τις θέσεις σας περί του Ταμίου.

Κ.ΖΑΤΟΥΛΙΝ: Είπε όμως ότι μόλις επικυρώσουμε την έκθεση, απαλλάσσεται από κάθε ευθύνη. Το είπε ή όχι;

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Λοιπόν, κ. Ζατούλιν, η έκθεση έχει ήδη εγκριθεί.

Κ.ΖΑΤΟΥΛΙΝ: Μπορείτε να μου απαντήσετε στο ερώτημά μου;

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Όχι, έχουμε ήδη ψηφίσει.

Κ.ΖΑΤΟΥΛΙΝ: Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, είμαστε όλοι κοινοβουλευτικοί και δεν χρειάζεται να σφετερίζεστε αρμοδιότητες. Υπερψήφισα την έκθεση. Δεν έχω αντιρρήσεις πάνω σ' αυτήν, δεν την κοιτάξα. Πρέπει να σας πω ότι δεν την έλεγα. Άκουσα όμως τις αμφιβολίες των βουλευτών, και σας παρακαλώ η εργασία πάνω στη διευκρίνηση της εκθέσεως να συνεχιστεί από την Οικονομική Επιτροπή. Δεν υπάρχει κάτι το ασυνήθιστο σ' αυτό. Είναι μια επιπρόσθετη αίρεση που συνοδεύει την επικύρωση της έκθεσης. Δεν θα εισηγούμουν αυτό το σημείο, αν ο Ταμίας δεν έλεγε απ' αυτό το βήμα ότι η επικύρωση της έκθεσης σημαίνει ότι δεν φέρει πλέον ουδεμία ευθύνη. Αν το είπε, πρέπει να ψηφίσουμε πάνω σ' αυτό.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Λοιπόν, εγκρίναμε την έκθεση. Ο κ. Ζατούλιν υπέβαλε ακόμη μία πρόταση - να δοθεί το δικαίωμα στην Οικονομική Επιτροπή, εάν υπάρξουν ερωτήματα στις αντιπροσωπείες, να δώσει τις απαραίτητες εξηγήσεις.

Σ.ΦΥΤΤΗΣ: Ο συνάδελφος κ. Ζατούλιν από τη Ρωσία, προτείνει κάτι που ήδη προβλέπεται στο νόμο. Εμείς σαν Γενική Συνέλευση, εγκρίναμε τη διαχείριση όπως την έκανε ο Ταμίας. Σύμφωνα με το νόμο, και τον Ελλαδικό νόμο, εάν προκύπτει κατάχρηση ή παραποίηση εγγράφων ή οποιαδήποτε άλλη ατασθαλία, υπέχει ποινική ευθύνη και αυτός που την έκανε και ο Ορκωτός Λογιστής που έκανε την έρευνα. Άρα, είναι ελεύθερος ο καθένας μας, ύστερα από την έγκριση, αν ανακαλύψει οτιδήποτε που είναι λάθος, που είναι παράβαση, που είναι παράνομο, να το δώσει σε όποια αρχή θέλει, ακόμα και της Ρωσίας, ή της Κύπρου ή όποιας άλλης χώρας θέλει ή να το καταγγείλει στην επόμενη Γενική Συνέλευση.

Αλλά σύμφωνα με το Καταστατικό μας, έχει εγκριθεί η διαχείριση ως ορθή, αυτό έχει τελειώσει οριστικά. Ο καθένας μας όμως είναι ελεύθερος να ανακαλύψει οτιδήποτε για οποιοδήποτε και να το παρουσιάσει είτε στις αρμόδιες Αρχές, είτε στην επόμενη Γενική Συνέλευση.

Μ.ΚΡΟΥΣΚΑ: Μία μικρή παρατήρηση. Θα ήθελα, όταν τίθεται κάτι προς ψηφοφορία, να είναι σαφές για το τι ψηφίζουμε και να δώσετε λίγο καιρό, ούτως

ώστε να ακούσουμε τη μετάφραση. Διότι οφείλω να σας πω ότι πολλές φορές δεν γνωρίζω τι ψηφίζουμε. Διότι έγινε πάρα πολύ γρήγορα και η ερώτηση δεν ήταν σαφής.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Για εκείνους που δεν άκουσαν το ερώτημα του κ. Ζατούλιν. Ο συνάδελφός μας από την Ουκρανία, είπε ότι έχει αμφιβολίες σχετικά με την έκθεση, σε ό,τι αφορά τα έξοδα της Γενικής Συνελεύσεως, η οποία έλαβε χώρα στην Ουκρανία. Όλοι άκουσαν αυτή την παρέμβαση. Γι' αυτό, ο κ. Ζατούλιν υπέβαλε την πρότασή του. Εάν αυτά τα ερωτήματα παραμείνουν, η Επιτροπή επί των Οικονομικών μπορεί να επανέλθει σε αυτή την οικονομική έκθεση και να εξετάσει την ορθότητα των εξόδων πάνω σε ορισμένα άρθρα. Αυτό πρότεινε ο κ. Ζατούλιν. Ο κύριος Σ.Φυττής από την Κύπρο είπε ότι η Επιτροπή έχει το δικαίωμα αυτό αυτοδικαίως, στα πλαίσια του Καταστατικού μας, και δεν χρειάζεται μία επιπλέον επικύρωση. Όμως, εφόσον ο βασικός μας Σύμβουλος μας είπε ότι η Οικονομική Επιτροπή δεν είναι υπόλογη για τα έξοδα αλλά μόνο για τα έσοδα, θα πρέπει να το συζητήσουμε. Παρακαλώ να το σχολιάσει ο κ. Κώστας Μυγδάλης.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Αμφισβήτησε τα στοιχεία που αφορούν τις δαπάνες που έγιναν στο Κίεβο. Με ποια στοιχεία; Έχει στοιχεία; Επεκαλέσθη κανένα στοιχείο; Διότι με αυτή τη λογική ο καθένας μας μπορεί να αμφισβητήσει τα πάντα. Δεν μπορούμε να κινούμε μία ολόκληρη Συνέλευση, να απασχολείται με υποθέσεις εργασίας. Έχει κάποιο στοιχείο στα χέρια του να μας το καταθέσει για να θεωρήσουμε σοβαρή την αμφισβήτηση που κάνει. Αλλιώς δεν είναι σοβαρή, και δεν πρέπει μία Συνέλευση να απασχολείται ατελείωτες ώρες με πράγματα, τα οποία είναι αστεία ως γελοία.

Μ.ΝΤΑΟΥΝΤ: Αγαπητέ Πρόεδρε, είμαστε κοινοβουλευτικοί, σε τελική ανάλυση. Μετά την ψηφοφορία δεν νομίζω ότι είναι σκόπιμο να συνεχίσουμε το διάλογο. Έτσι, λοιπόν, σας ζητώ να σταματήσουμε το διάλογο και να συνεχίσουμε τη δουλειά μας.

Β.ΤΑΡΑΝ: Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, η ουκρανική αντιπροσωπεία δεν θέλει να κατηγορήσει κανέναν. Θέλουμε μόνο ένα πράγμα - να γνωρίζουμε την αλήθεια. Δεν μπορεί κάποιος να πληρώσει δύο φορές για ένα ξενοδοχείο.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Κάντε μία επερώτηση στη Βουλή της Ουκρανίας και ρωτήστε αν δαπάνησε, τι δαπάνησε, πού το δαπάνησε, πώς το δικαιολογεί, τι σχέση έχει με εμάς αυτό;

Β.ΤΑΡΑΝ: Δεν σας διέκοψα. Θα ήθελα μόνο να μας στείλουν τα παραστατικά και τις αποδείξεις. Δεν ήθελα να κατηγορήσω κανέναν. Ευχαριστώ.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Με συγχωρείς, Βίκτωρ, αλλά δεν έχεις δίκιο, δεν είμαστε υπόλογοι σε κανέναν και δεν θα στείλουμε σε κανέναν κανένα έγγραφο, το καταλαβαίνεις; Είναι μία δική μας εσωτερική υπόθεση. Ορθώς ο Γενικός Γραμματέας έθεσε το ζήτημα. Αν υπάρχουν αμφιβολίες, να απευθυνθείς στις δικές σου υπηρεσίες. Είναι πολύ απλό να το κάνεις.

Κ.ΖΑΤΟΥΛΙΝ: Μα πώς μπορεί να το κάνει;

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Έχει αμφιβολίες που προς το παρόν δεν επιβεβαιώνονται.

Κ.ΖΑΤΟΥΛΙΝ: Όχι, μα πώς είναι δυνατό. Αφού η έκθεση έχει εγκριθεί και με βάση αυτά τα έγγραφα...

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Στοπ! Κώστια, δεν έχει έρθει, δυστυχώς, η Αικατερίνα Σαμόλικ, η οποία είναι επικεφαλής της Ουκρανικής αντιπροσωπείας και μέλος της Γραμματείας. Θα πρέπει να συναντήσει την κα Σαμόλικ και να συζητήσει μαζί της αυτά τα θέματα. Γνωρίζει ενδελεχώς όλα τα σχετικά ζητήματα. Γιατί να το συζητήσουμε τώρα;

Β.ΤΑΡΑΝ: Δεν θα ζητήσω ξανά το λόγο, ωστόσο όμως στην προηγούμενη Γενική Συνέλευση η κα Σαμόλικ είπε «Ακολουθήστε όλοι το παράδειγμα της Ουκρανίας. Κάλυψε όλες τις δαπάνες για τα γεύματα και τα ξενοδοχεία. Και τότε τη χειροκροτήσατε όλοι και δεν προέκυψε κανένα ερώτημα.

Ταυτόχρονες συζητήσεις εκτός μικροφώνου.

Σ.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Δεν το είπε τότε η κυρία Σαμόλικ.

Γ.ΑΠΟΣΤΟΛΙ: Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε. Θα ήθελα να πω ότι κανένας δεν έχει το μονοπώλιο στην αλήθεια. Ο καθένας έχει ένα επιχείρημα και έχει και δικαίωμα στην ψήφο, έχει μία ψήφο. Όταν τελειώνουν τα επιχειρήματα, αρχίζουμε την ψηφοφορία. Είμαστε κοινοβουλευτικοί. Φοβάμαι ότι αυτή η συνάντηση στο τέλος χάνει την αξία της. Έχουμε ψηφίσει ήδη δυο τρεις φορές, και τώρα θα πρέπει να συνεχίσουμε με άλλα θέματα. Ευχαριστώ πολύ.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ζητώ συγγνώμη, λοιπόν. Θα πρέπει να λειτουργήσουμε με βάση τις δημοκρατικές διαδικασίες. Έχουμε εγκρίνει την οικονομική έκθεση. Έχει κατατεθεί μια συμπληρωματική πρόταση, σε περίπτωση που υπάρχουν επίμαχα ζητήματα, να δοθεί η δυνατότητα στην Οικονομική Επιτροπή να εξετάσει αυτά τα ζητήματα. Είναι κατανοητό, συνάδελφοι, αυτό; Υπάρχουν αντιρρήσεις;

Ακολουθεί ψηφοφορία με ανάταση

.....

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Δεν βλέπω να υπάρχει καμία αντίρρηση. Εγκρίνεται, λοιπόν. Έτσι λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, τώρα το πιο ενδιαφέρον – πρέπει να εγκρίνουμε το σχέδιο προϋπολογισμού για το επόμενο έτος.

Υπάρχουν δύο προτάσεις εδώ.

- Πρώτον, να εγκρίνουμε τον προϋπολογισμό χωρίς τις παρατηρήσεις.
- Δεύτερη πρόταση: να εγκρίνουμε τον προϋπολογισμό με τις παρατηρήσεις – τροπολογίες.

Έχω διατυπώσει τις παρατηρήσεις αυτές. Παρακαλώ.

Μ.ΠΛΟΧΟΤΝΙΟΥΚ: Ευχαριστώ για την εμπιστοσύνη προς την Οικονομική Επιτροπή, σας διαβεβαιώ ότι στο μέλλον θα προσπαθήσουμε να μην επιτρέψουμε να γίνονται τέτοιες παραβάσεις. Θα εξετάζουμε και θα ελέγχουμε τα πάντα εκ των προτέρων, θα εξοικονομούμε τον πολύτιμο χρόνο σας.

Προτείνουμε να εξετάσουμε τον προϋπολογισμό του επόμενου έτους με παρατηρήσεις. Προβλέπεται μια πολύ σημαντική συνεδρίαση – η συνάντηση των Υπουργών Παιδείας. Πρόκειται για μια μεγάλη δαπάνη ύψους σχεδόν 100.000 ευρώ. Έχω μια πρόταση προς την Γραμματεία. Η Ρωσία ενδιαφέρεται πολύ να πραγματοποιηθεί αυτή η συνάντηση. Αλλά για να μην κάνουμε άσκοπες ενέργειες, θα πρέπει να επιβεβαιώσουμε τη συγκατάθεση των Υπουργών Παιδείας ή των Αναπληρωτών Υπουργών, και μόνο κατόπιν της απάντησης των Υπουργών Παιδείας να συζητήσουμε αν θα το πράξουμε αυτό ή όχι. Διότι, η Επιτροπή Οικονομικών δεν κρίνει σκόπιμη τη δαπάνη χρημάτων για μία συνάντηση αξιωματούχων δευτερευούσης σημασίας. Ευχαριστώ.

Προεδρέων Σ.ΠΟΠΟΦ: Παρακαλώ, αξιότιμε συνάδελφε.

Σ.ΦΥΤΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η εισήγησή μας αφορά τον προϋπολογισμό και είναι συγκεκριμένη. Σύμφωνα με το Καταστατικό της Οργάνωσής μας, λειτουργούν Επιτροπές, όπως είναι η Επιτροπή Οικονομικών, η Επιτροπή Παιδείας, Βιοηθικής, Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ.ο.κ. Συνολικά έχουμε 8 Επιτροπές.

Φαίνεται από τα προηγούμενα χρόνια μέχρι σήμερα, ότι οι Επιτροπές δεν έχουν επιτελέσει έργο. Η δική μας σκέψη και επομένως η εισήγησή μας, είναι ότι επειδή όλα κινούνται με χρήματα, ενδεχομένως δεν διετεθήσαν χρήματα για τη δραστηριότητα των Επιτροπών και επομένως τη δυνατότητα της εμπλοκής περισσότερων συναδέλφων εις την δραστηριότητα της Δ.Σ.Ο.

Προτείνουμε λοιπόν να δοθούν κίνητρα εις τις Επιτροπές, και προτείνουμε όπως στον προϋπολογισμό προβλέπεται ξεχωριστό κονδύλι συνολικά, για όλες τις Επιτροπές και το ποσό αυτό να επιμεριστεί σε κάθε Επιτροπή. Έτσι ώστε ο κάθε Πρόεδρος Επιτροπής, η κάθε Επιτροπή, να γνωρίζει ποιο είναι το οικονομικό μέγεθος το οποίο μπορεί να χρησιμοποιήσει, ποιο είναι το budget δηλαδή, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιήσει για τη λειτουργία της Επιτροπής.

Νομίζουμε ότι αν δοθεί αυτή η δυνατότητα, είναι ένα ισχυρό κίνητρο να κινητοποιήσει τις Επιτροπές, οι οποίες θα μπορούν να εξασφαλίζουν και τη συνεργασία των οικείων Κοινοβουλίων, ιδιαίτερα του Προέδρου ή των μελών των Επιτροπών. Δεν προεξοφλώ ότι θα υπάρξει επιτυχία, αλλά πιστεύω ότι αν δοθούν κίνητρα, υπάρχει και η προσδοκία να επιτελεσθεί ένα συγκεκριμένο έργο.

Επειδή όμως θα είναι άδικο να πούμε, π.χ., έχουμε 8 Επιτροπές, δίνουμε 10.000 ευρώ για κάθε Επιτροπή, ενδεχομένως αυτό να είναι άδικο, δεν έχουμε προγραμματίσει σαν Γενική Συνέλευση πού θέλουμε να δώσουμε προτεραιότητα τον επόμενο χρόνο, γι' αυτό για φέτος εισηγούμαι όπως η Γραμματεία σε προσεχή συνεδρία, αποφασίσει πού θέλουμε να δώσουμε έμφαση για τον επόμενο χρόνο και ανάλογα με την έμφαση που θέλουμε να δώσουμε, π.χ., αν είναι η Παιδεία, να βάλουμε περισσότερα χρήματα στην Παιδεία. Αν είναι τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, θα βάλουμε περισσότερα χρήματα στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αν είναι η Βιοηθική, μπορούμε να βάλουμε περισσότερα χρήματα στη Βιοηθική, στο Περιβάλλον, ανάλογα με τις προτεραιότητες.

Έτσι, λοιπόν, η κάθε Επιτροπή θα έχει συγκεκριμένο κονδύλι, το οποίο θα χρησιμοποιήσει για την επόμενη χρονιά και στον απολογισμό της επόμενης χρονιάς ο κάθε Πρόεδρος Επιτροπής θα κάνει απολογισμό και για τα χρήματα που χρησιμοποίησε, αλλά και για το έργο που έχει επιτελέσει. Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε.

Κ.ΖΑΤΟΥΑΙΝ: Είμαι απόλυτα σύμφωνος με τον αξιότιμο Κύπριο Βουλευτή και στηρίζω την πρότασή του. Στην πρόταση αυτή με ενοχλεί μόνο μία πλευρά. Δηλαδή, ότι προτείνεται να παραπέμψουμε στην επόμενη συνεδρίαση της Γραμματείας τη συζήτηση περί των προτεραιοτήτων και των συγκεκριμένων ποσών που θα κατανεμηθούν στις διάφορες Επιτροπές.

Νομίζω ότι μπορούμε να το διευκολύνουμε λαμβάνοντας υπόψη τις συμπληρώσεις που έγιναν. Στον παρόντα προϋπολογισμό έχουμε 18.000 για τις εργασίες των Επιτροπών. Ακούσαμε σήμερα ότι υπάρχει πιθανότητα αυξήσεως του ποσού αυτού. Ας πούμε ότι θα είναι 40.000. Οι οκτώ επιτροπές θα πρέπει να έχουν ισομερώς από 5.000 ευρώ η κάθε μία. Ας είναι στη διάθεση της Γραμματείας, πρέπει να δαπανώνται κατόπιν υπόδειξης του Προέδρου και σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής. Δεν θέλουμε χρήματα εν τη παλάμη. Εννοείται πως όλα τα χρήματα θα είναι στο λογαριασμό της Δ.Σ.Ο. Ωστόσο τα μέλη των επιτροπών πρέπει να φύγουν από το συνέδριο γνωρίζοντας ότι το επόμενο έτος θα έχουν τη δυνατότητα να δαπανήσουν 5.000 ευρώ για τους σκοπούς και τους στόχους της Επιτροπής.

Σ.ΦΥΤΤΗΣ: Αξιότιμοι συνάδελφοι, αν θυμάστε, ο πρώτος που επεσήμανε την ανάγκη δραστηριοποίησης των Επιτροπών, ήμουν εγώ. Και ανέφερα και εισηγούμαι ότι εφόσον ο περυσινός προϋπολογισμός, το κεφάλαιο 11 – Δραστηριότητα Γραμματείας και Επιτροπών της Διακοινοβουλευτικής, ήταν 100.200 ευρώ, και ξοδεύτηκαν 10.823 και φέτος μπαίνει στον προϋπολογισμό 29.480, εισηγήθηκα όπως ξαναμπει το ίδιο ποσό, όπως πέρυσι. Υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Δηλαδή να ξαναμπει το ποσό 100.200 ευρώ. Αυτό το 40.000 που λέει ο συνάδελφος, δεν καταλαβαίνω από πού θα μπει. Εγώ επιμένω ότι πρέπει να ξαναμπουν οι 100.200. Διαιρούμενο δια των 8 Επιτροπών, και εγώ επιμένω ότι πρέπει να διαιρεθεί, και ο κάθε Πρόεδρος, η κάθε Επιτροπή, να έχει υπόψη της τη δραστηριοποίησή της, ότι έχει 100.200 ευρώ δια 8, που σημαίνει 12.500 ευρώ.

Θα πει, π.χ. ο κ. Κότσιρας, έχω στη διάθεσή μου γι' αυτό το χρόνο 12.500 ευρώ, για να δραστηριοποιήσω την Επιτροπή μου και να δημιουργήσω έργο το οποίο θα παρουσιάσω στην επόμενη Συνέλευση, πάνω στο θέμα που μου ανατέθηκε. Αν δεν του φτάνουν για τη δραστηριότητά του, θα «σκιστεί», να το πω ελληνικά, να βρει και λεφτά από τη Βουλή του, από άλλες πηγές. Ή, π.χ., η κα Μαρία Πάπας, που είναι για τη Διεθνή Πολιτική, θα ξέρει και θα λογοδοτήσει, τι τα έκανε αυτά τα λεφτά. Βεβαίως, πάντοτε σε συνεργασία με την Γραμματεία, διότι λέει εδώ ότι είναι Επιτροπές της Διεθνούς Γραμματείας, θα είναι σε συνεργασία και υπό έλεγχο βάσει κοινών αποφάσεων. Δεν θα δουλέψουν ανεξάρτητα. Δεν θα συγκαλεί ο κ. Κότσιρας στην Αυστραλία τις Επιτροπές του διότι έτσι το σκέφτηκε. Θα συνεργαστεί με τον Πρόεδρο, τον Γραμματέα, την Γραμματεία, θα θέτει τις σκέψεις του υπόψη της Γραμματείας.

Έτσι, λοιπόν, η εισήγησή μου είναι, ότι το ποσό θα πρέπει να είναι όπως πέρυσι, να κατανεμηθεί, να ξέρει η κάθε Επιτροπή το αναλογούν σ' αυτή ποσό, και σε συνεργασία να βάλει τις σκέψεις κάτω. Ο λόγος που επιμένω είναι ότι αυτές οι Επιτροπές, με βάση το Καταστατικό, δημιουργήθηκαν για να δραστηριοποιηθούν, για να εξαπλωθεί η Οργάνωσή μας. Να δραστηριοποιηθεί, να δείξει σε διάφορες Βουλές και Κυβερνήσεις, ότι εκτός από τα γενικά θέματα που συζητούμε, υπάρχουν και θέματα της Επιτροπής Κανονισμού, Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Κοινωνικής Δραστηριότητας, Παιδείας, Βιοηθικής κλπ. Αυτή είναι η εισήγησή μου. Ευχαριστώ.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Για να τελειώσουμε, στις 2.30 τα λεωφορεία φεύγουν. Πρέπει να περάσουν όλα τα ψηφίσματα. Παρακαλώ τους συναδέλφους να μιλούν λιγότερο. Μερικοί έχουν ομιλήσει 50 φορές από το πρωί.

Α.ΚΡΟΥΤΟΦ: Ένα ερώτημα. Είχαμε προβλέψει 144.000 ευρώ για την Γενική Συνέλευση, δαπανήσαμε 101.000 ευρώ, η Λευκορωσία προτείνει να εξοικονομήσουμε κάποιους πόρους. Προτείνω να εξετάσουμε αυτό το ζήτημα. Η Γραμματεία προτείνει τη Βενετία. Για ποιο λόγο; Μήπως επειδή από τη Βενετία ξεκίνησε η Δ΄ Σταυροφορία, που κατέστρεψε το Βυζάντιο και την Κωνσταντινούπολη; Προκύπτουν ερωτήματα εδώ και θα ήθελα να έχω μία απάντηση τώρα και όχι στο μέλλον, κ. Πρόεδρε.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σε σένα ασκούν κριτική, Κώστα.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Μπορεί η πρόταση να υπεβλήθη για να πάμε να καταλάβουμε και να εκδικηθούμε την Δ΄ Σταυροφορία.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Αξιότιμοι συνάδελφοι, ας είμαστε σοβαροί. Εξ όσων έχω καταλάβει, κανείς δεν επιμένει να εγκρίνουμε τον προϋπολογισμό χωρίς τις παρατηρήσεις. Όλοι αναγνωρίζουν ότι υπάρχουν κάποιες παρατηρήσεις, εκτός, βεβαίως, του Ταμιά. Υπάρχει κάποιος που θέλει να εγκριθεί ο προϋπολογισμός χωρίς τις παρατηρήσεις; Υπάρχει πρόταση να το ψηφίσουμε σαν πακέτο. Το ξαναδιευκρινίζω. Εγκρίνουμε το συνολικό ποσό του προϋπολογισμού, πρώτον. Δεύτερον, λέμε ότι μπορούμε να περιορίσουμε τις δαπάνες για την Γενική Συνέλευση κατά 30.000 ευρώ και να τις μεταφέρουμε στο άρθρο 11 που αφορά στο έργο των Επιτροπών, ούτως ώστε το ποσόν να αυξηθεί και να γίνει 48.000. Κατά την άποψή μου, δεν είναι ρεαλιστικό να επανέλθουμε στο ποσό του προηγούμενου έτους, που ήταν 100.000. Θα πρέπει να είμαστε πραγματιστές. Επιμένει κάποιος στο ποσό των 100.000; Ανεβάζουμε το ποσό που αναφέρεται στις Επιτροπές στο ύψος των 48.000 ευρώ. Τώρα, αν υπάρξει σκοπιμότητα για κάποιες αλλαγές στο πλαίσιο του προϋπολογισμού, εξουσιοδοτούμε την Γραμματεία και τον Γενικό Γραμματέα και όχι τον Ταμιά να κάνουν τις απαραίτητες ενέργειες, θα είναι πλέον αρμοδιότητα του Γενικού Γραμματέα και της Γραμματείας.

Β.ΤΑΡΑΝ: Σας ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε. Εδώ θα έκανα και την εξής επισήμανση. Αν υπάρχει σκοπιμότητα, να γίνουν και επαναληπτικοί έλεγχοι.

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Για ποιο λόγο αναφέρεστε στους ελέγχους; Εδώ εγκρίνουμε τον προϋπολογισμό, δεν βλέπω γιατί δεν καταλαβαίνετε, όταν θα έρθει το επόμενο έτος, τότε θα ακούσουμε την πρότασή σας για το ζήτημα των ελέγχων. Απευθύνομαι σε όλες τις αντιπροσωπείες, έχουν κατανοήσει όλοι τι τίθεται προς ψηφοφορία; Πρώτον, είναι το συνολικό ποσό των 484 χιλιάδων. Δεύτερον, είναι η αναδιάρθρωση της εσωτερικής κατανομής των δαπανών, η οποία προβλέπει 48.000 ευρώ για τις Επιτροπές. Και, τρίτον, η Γραμματεία και ο Γενικός Γραμματέας, εξουσιοδοτούνται, αν υπάρχει σκοπιμότητα, να κάνουν τις απαραίτητες αλλαγές στις δαπάνες.

Ποιος είναι υπέρ, λοιπόν, αυτής της πρότασης, όπως έχει διατυπωθεί;

Ακολουθεί ψηφοφορία με ανάταση

.....

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Σας ευχαριστώ. Ποιος είναι κατά; Ποιος ψηφίζει λευκό;

Ακολουθεί ψηφοφορία με ανάταση

.....

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Ποιος είναι κατά; Η Ουκρανία; Ψηφίζετε λευκό; Βίκτωρ, τα έχουμε ήδη καταγράψει όλα στα πρακτικά. Δεν γίνεται έτσι.

Ομόφωνα υπερψηφίστηκε το σχέδιο του προϋπολογισμού, με τις παρατηρήσεις

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Λοιπόν, ομόφωνα έχουμε υπερψηφίσει τον προϋπολογισμό με παρατηρήσεις.

(Χειροκρότημα.)

Προεδρεύων Σ.ΠΟΠΟΦ: Κύριε Γενικό Γραμματέα, να προεδρεύσετε κατά την εξέταση των ψηφισμάτων.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Ψηφίσματα. Θα ξεκινήσω από το ψήφισμα της Παλαιστίνης, διότι έχει ένα προσωπικό πρόβλημα ο συνάδελφος, ο οποίος θέλει να μιλήσει. Αυτά έχουν διανεμηθεί, είναι στα χέρια σας. Πάρτε το λόγο.

Μ.ΝΤΑΟΥΝΤ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Γενικό Γραμματέα της παρούσης Συνελεύσεως, Σεβασμιότατοι, συνάδελφοι και καλεσμένοι,

Είναι μεγάλη τιμή για μένα να είμαι μαζί σας σήμερα, να σας παρουσιάσω μία εικόνα των βασάνων του λαού μου στην Παλαιστίνη και την τραγωδία την οποία αντιμετωπίζει ο λαός μας από την κατοχή.

«Ενώ έχουμε λίγο φως και μικρή ελπίδα για την εφαρμογή της ειρηνευτικής διαδικασίας, οι μπουλντόζες του τρόμου του Ισραήλ, συνεχίζουν τις πρακτικές τους, ξεριζώνοντας δέντρα, καταστρέφοντας σπίτια, δημεύοντας γη, για την εξάπλωση των εποίκων και συνεχίζουν να ανυψώνουν τον τοίχο των διακρίσεων στη χώρα μας, ο οποίος θα καταπιεί το 58% από τη γη μας.

Γνωρίζουμε τις σοβαρές δυσκολίες, τις οποίες συνεχίζει να αντιμετωπίζει ο παλαιστινιακός λαός στα κατεχόμενα, συμπεριλαμβανομένης της Ιερουσαλήμ, εκφράζουμε τις ανησυχίες μας για την ανθρωπιστική και κοινωνικοοικονομική κατάσταση του παλαιστινιακού λαού, ως αποτέλεσμα της ευρείας καταστροφής των περιουσιών και της υποδομής που προκαλεί το Ισραήλ. Τη δύναμη κατοχής, όπως επίσης και ως αποτέλεσμα των αυστηρών περιορισμών στην ελευθερία της μετακινήσεως των προσώπων και των αγαθών, κλείνοντας τα σημεία ελέγχου.

Εκφράζουμε την ανησυχία μας, ειδικότερα για την εξάπλωση των εποικιστικών δραστηριοτήτων και την αποίκηση της παλαιστινιακής γης εκ μέρους του Ισραήλ και για την ανέγερση του τείχους στις κατεχόμενες παλαιστινιακές περιοχές, συμπεριλαμβανομένων και των Ιεροσολύμων, τα οποία προστατεύονται από τον διεθνή νόμο, τον οποίο παραβιάζει το Ισραήλ.

Ανησυχούμε επίσης και για τις συνέπειες των παρανομιών των Ισραηλινών κατά των δικαιωμάτων του παλαιστινιακού λαού, συμπεριλαμβανομένης της αυτοδιαθέσεως και της βελτιώσεως του επιπέδου διαβιώσεώς τους.

Το τείχος και οι έποικοι επηρεάζουν αρνητικά το βιοτικό επίπεδο των Παλαιστινίων και τους απομονώνουν από τον υπόλοιπο κόσμο.

Καλωσορίζοντας τις δημοκρατικές εκλογές της Παλαιστινιακής Αρχής το 2002 και την εκλογή του Προέδρου Μαχμούτ Αμπάς, εκφράζουμε την υποστήριξή μας για τις δημοκρατικές εκλογές του Παλαιστινιακού Συμβουλίου και τις δημοκρατικές διαδικασίες εν μέσω του παλαιστινιακού λαού, για την ανάπτυξη της δημοκρατίας του παλαιστινιακού λαού.

Καλωσορίζουμε τη συμφωνία του Σαρμ Ελ Σείχ.

Επίσης, καλωσορίζουμε και τις ..... »

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Τα ψηφίσματα είναι στη διάθεση των συναδέλφων από μέρες, το ξέρουν το ψήφισμα και νομίζω ότι μπορείτε να σταματήσετε εδώ, αν συμφωνείτε κι εσείς. Το διαβάζουμε, το έχουμε όλοι μπροστά μας, στη γλώσσα μας.

Α.ΚΟΥΑΒΑΣ: Να τονίσουμε την αναγκαιότητα να δοθούν στους Παλαιστίνιους προσβάσεις των συνόρων, διεθνές αεροδρόμιο, διεθνές λιμάνι, διεθνή σύνορα, τα οποία θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη της οικονομίας. Είναι κάτι, το οποίο μπορεί να είναι αποδεκτό και είναι λογικό.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Θέλω να παρακαλέσω τους συναδέλφους, οι οποίοι επιθυμούν να λάβουν το λόγο, να παραιτηθούν από το λόγο – ακούστε με πρώτα και μετά, δεν μπορώ να σας υποχρεώσω με το ζόρι να παραιτηθείτε – να θέσω το ψήφισμα σε ψηφοφορία. Τι θέλετε να πείτε;

Τι να κάνουμε, να αλλάξουμε το ψήφισμα τώρα; Είστε υπέρ του ψηφίσματος. Εντάξει. 2.30' θα φύγουν τα πούλμαν. Έχουμε Γενική Συνέλευση, κάνουμε καταχρήσεις.

Α.ΚΟΥΑΒΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κ. Πρόεδρε. Εγώ συμφωνώ με όλο το κείμενο που διάβασε ο συνάδελφος, αλλά φαίνεται πως έχουμε βγει έξω από το ορθόδοξο πνεύμα, στην Εκκλησία της Παλαιστίνης και της Ιορδανίας, υπάρχει ένα μεγάλο πρόβλημα, στο οποίο πρέπει να αναφερθούμε σαν Ορθόδοξοι Βουλευτές. Και γι' αυτό προτείνω να προστεθεί μια συγκεκριμένη παράγραφος στο κείμενο. Επομένως, ως Ορθόδοξοι Βουλευτές, καλούμε τους Ορθόδοξους Παλαιστίνιους Βουλευτές, να ασκήσουν πίεση στην Παλαιστινιακή Κυβέρνηση και στον Παλαιστίνιο Πρόεδρο, να εφαρμόσει τις αποφάσεις της Συνόδου και να μην επεμβαίνει στις εσωτερικές υποθέσεις της Εκκλησίας. Θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε για την άμεση συνεργασία σας, η οποία βεβαίως θα διευθετήσει και θα θέσει στην ορθή οδό, όλα αυτά τα ζητήματα.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Το θέμα το οποίο έθεσε ο συνάδελφος, είναι βεβαίως σοβαρό, αλλά μπαίνει στα εσωτερικά της Εκκλησίας. Αν κάποιες κυβερνήσεις ασχολούνται με αυτά, κακώς ασχολούνται, αλλά δεν θέλουμε να μπούμε τώρα στα εσωτερικά του Πατριαρχείου των Ιεροσολύμων. Έχει επιληφθεί η μείζων και υπερτελής Σύνοδος, από κει και πέρα, οι Κυβερνήσεις του Ισραήλ, της Ιορδανίας και της Παλαιστίνης, που έχουν σχέση με τη λειτουργία του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, θα πρέπει να σεβαστούν τους εκ παραδόσεως θεσμούς, οι οποίοι ισχύουν 1700 χρόνια, από τον 3ο – 4ο αιώνα. Κατά συνέπεια να μη μπούμε σ' αυτά τα πράγματα.

Το ερώτημα που θέτω είναι αν εγκρίνετε το ψήφισμα το οποίο προτείνουν οι Παλαιστίνιοι συνάδελφοι, ή δεν εγκρίνετε. Εγκρίνετε; Σηκώστε χέρια να δούμε. Υπάρχει κάποιος ο οποίος δεν συμφωνεί; Δεν συμφωνούν η Αυστραλία, οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ουγκάντα.

Συγγνώμη, ξαναθέτω το ερώτημα, γιατί μπορεί να μην ακούστηκε. Ποιοι εγκρίνουν το ψήφισμα, όπως το έχουν στα χέρια τους; Εντάξει. Ποιοι δεν εγκρίνουν το ψήφισμα;

Ακολουθεί ψηφοφορία με ανάταση

.....

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Η Αυστραλία, η Αμερική, η Εσθονία. Ποιοι ψηφίζουν λευκό; Κανείς. Να καταγραφεί ότι η Αυστραλία, οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Εσθονία ψηφίζουν κατά. Εγκρίνεται κατά πλειοψηφία.
Υπάρχει ένα άλλο ψήφισμα, το οποίο είναι της Οργανώσεώς μας.

Μ.ΝΤΑΟΥΝΤ: Το προηγούμενο έτος είχαμε υιοθετήσει ένα ψήφισμα επί του παλαιστινιακού, και εκπλήσσομαι που η Γραμματεία στην Αθήνα είχε αλλάξει κάποια άρθρα, κάποια σημεία του ψηφίσματος. Θα πρέπει να σεβόμαστε την απόφαση, την ετυμηγορία των συναδέλφων μας, ώστε να μην γίνονται κάποιες αλλαγές στην πορεία.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Δεν γνωρίζω τίποτε απολύτως, δεν ξέρω αν ξέρει κανείς. Πάντως, τουλάχιστον σε ό,τι με αφορά, δεν έχω συμπράξει σε αλλαγή του ψηφίσματος όπως ψηφίστηκε, ούτε θα το κάνω για κανένα ψήφισμα. Προχωρώ λοιπόν, το επόμενο ψήφισμα αφορά το κυπριακό πρόβλημα, το γνωρίζετε. Ψηφίζετε το κυπριακό; Είναι κανείς που δεν το ψηφίζει; Όχι.

Ακολουθεί ψηφοφορία με ανάταση

.....

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Ομοφώνως εγκρίνεται το κυπριακό ψήφισμα.
Υπάρχει ένα ψήφισμα από τον συνάδελφο της Ουγκάντα. Λοιπόν, αυτό το ψήφισμα της Ουγκάντα, είναι γνωστό, να μη το διαβάζουμε. Συμφωνείτε; Συμφωνούμε όλοι με το ψήφισμα της Ουγκάντα;

Ακολουθεί ψηφοφορία με ανάταση

.....

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Συμφωνούμε όλοι με το ψήφισμα της Ουγκάντα, δεν υπάρχει άρνηση.
Και υπάρχει μία σύνοψη συμπερασμάτων των συζητήσεών μας, αυτό είναι το σχέδιο ψηφίσματος της 12^{ης} Συνόδου της Δ.Σ.Ο., το διαβάσαμε. Συμφωνούμε;

Α.ΚΡΟΥΤΟΦ: Εδώ, ίσως υπάρχει ένα λάθος στη μετάφραση, στο σημείο 1, στην τελευταία πρόταση της πρώτης παραγράφου, εκεί που γίνεται αναφορά στην «αναγέννηση των χριστιανικών αξιών», αντί των ανθρωπιστικών, να γίνει «των χριστιανικών». Έγινε κατανοητή αυτή η πρόταση; Εκεί που γίνεται αναφορά στην αναγκαιότητα αναγέννησης των ανθρωπιστικών αξιών, να αναγραφεί «των χριστιανικών».

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Δεν είναι μετάφραση, το πρωτότυπο είναι ρωσικό, άρα πρωτοτύπως έτσι εγράφη.

Α.ΚΡΟΥΤΟΦ: Επόμενη παρατήρηση, στο σημείο 2, εκεί που λέγεται ότι δεν οδηγεί στην επιδείνωση. Αντιθέτως, οδηγεί στην επιδείνωση. Πρέπει να αλλάξει η διατύπωση. Προτείνω να απαλειφθεί το σημείο 3. Να απαλειφθεί το σημείο 3, διότι επαναλαμβάνεται στο σημείο 5. Γίνεται λόγος περί του ίδιου πράγματος στο σημείο 3 και στο σημείο 5.

Σήμερα, στις εισηγήσεις μας, κάναμε λόγο για την παγκοσμιοποίηση, γι' αυτή τη διαδικασία η οποία επηρεάζει τα μέγιστα την πνευματική ζωή, οδηγεί σε μία πνευματική ένδεια, γι' αυτό και θεωρώ ότι θα πρέπει να συμπεριληφθούν σ' αυτό το κείμενο συμπερασμάτων δύο ακόμα σημεία.

Πρώτον, οι ορθόδοξοι Χριστιανοί υπερασπίζονται το δικαίωμα στην ελευθερία πίστεως, στα πλαίσια της Αγίας, Συνοδικής και Αποστολικής τους Εκκλησίας τους, και απορρίπτουν κάθε προσπάθεια αντικατάστασης της Ορθόδοξης Εκκλησιολογίας από τον θρησκευτικό συγκρητισμό.

Και, δεύτερον, υποστηρίζουμε τη διδασκαλία στα ρωσικά σχολεία, των θεμελίων του Ορθόδοξου πολιτισμού, καθώς επίσης και την ισοτιμία θρησκευτικής ορθόδοξης και κοσμικής εκπαίδευσης στη Ρωσία.

Για μας, έχει μεγάλη σημασία, και νομίζω ότι θα πρέπει να τα λάβουμε αυτά υπόψη στη διαρκή μας προσπάθεια γι' αυτή τη ζητούμενη αλλαγή στο ρωσικό σύστημα εκπαίδευσης.

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Θέλω να πω ότι είναι ένα καλό κείμενο που το συνέταξε ο αγαπητός κ. Αλεξέγιεφ και το οποίο όμως ίσως χρειάζεται να συμπληρωθούν 2-3 πράγματα. Να τα πάρουμε υπόψη μας αυτά, να το ξανακοιτάξουμε λίγο με τον κ. Αλεξέγιεφ, για να το αναδιαμορφώσουμε, επειδή είναι συμπερασματικού χαρακτήρα κείμενο, να βάλουμε κάποια πράγματα επιπλέον μέσα.

Νομίζω όμως ότι, κ. βουλευτά, δεν μπορεί να γίνει αναφορά σε μία ειδική χώρα, στα σχολεία της Ρωσίας, ή σε κάτι άλλο της Ελλάδος, η διακήρυξη πρέπει να είναι γενικού χαρακτήρα.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Μπορούμε να πούμε, στα σχολεία των πατρίδων μας, των χωρών – μελών.

Α.ΚΡΟΥΤΟΦ: Όχι, όχι, δεν εμπλεκόμαστε στα εσωτερικά ζητήματα, απλά υποστηρίζουμε την προσπάθεια της ορθόδοξης κοινότητας και της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας σ' αυτό το θέμα.

Σ.ΠΟΠΟΦ: Τι πρότεινε ο κ. Γενικός Γραμματέας. Πρότεινε τα εξής: το τελικό ψήφισμα πρέπει να έχει γενικό χαρακτήρα. Η σκέψη σου μπορεί να διατυπωθεί ως μια έκκληση γενικής φύσεως αναφορικά με τη σπουδαιότητα της ορθόδοξης θρησκευτικής παιδείας. Έχεις αντίρρηση; Θα έχει το ίδιο περιεχόμενο, θα απευθύνεται όμως όχι μόνο στη Ρωσία, αλλά σε όλες τις χώρες, κάνουμε λόγο για τη σπουδαιότητα της θρησκευτικής Ορθόδοξης παιδείας. Νομίζω ότι είναι μια καλή πρόταση και την υπερψηφίζω. Και σε ό,τι αφορά τις προτάσεις σας, που είναι συντακτικού χαρακτήρα, θα τις λάβουμε υπόψη στην Γραμματεία, θα κάνουμε τις απαραίτητες αλλαγές.

Α.ΚΡΟΥΤΟΦ: Καλώς. Δεν έχω αντίρρηση.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Να διορθώσουν φραστικά το κείμενο. Υπάρχει ακόμα το ψήφισμα της Ουγκάντα. Το ψηφίσαμε; Κύριε Φυττή, το ψηφίσαμε.

Σ.ΦΥΤΤΗΣ: Δεν υπάρχει καμία ένσταση σ' αυτή τη φρασεολογία που είναι εδώ, όμως δεν μου δίνει την εντύπωση ότι είναι ψήφισμα. Είναι τρεις σοβαρές, σωστές διαπιστώσεις. Γι' αυτό λέω ότι παρακαλώ την Γραμματεία να κάνει μία διόρθωση, πού θα σταλεί, διότι είναι κάτι που συμφωνούμε όλοι, αλλά δεν είναι ψήφισμα αυτό.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Να το διαμορφώσει με τις ιδέες που έχει. Έχει καλώς, εντάξει.

Ο κ. Αλεξέγιεφ.

Β.ΑΛΕΞΕΓΙΕΦ: Δύο λόγια θέλω να πω. Έχει μείνει ένα μικρό θέμα, αλλά είναι αναγκαίο να το θίξω. Στη σημερινή Γενική μας Συνέλευση, με πολλή χαρά, βλέπουμε πολλούς νέους κοινοβουλευτικούς, οι οποίοι συμμετέχουν στις εθνικές αντιπροσωπείες, έχοντας αντικαταστήσει άλλους συναδέλφους τους. Τους συναντήσαμε και θα είναι σκόπιμο να συμπεριλάβουμε ορισμένους απ' αυτούς στις επιτροπές της Δ.Σ.Ο. Θα διαβάσω και, αν δεν έχετε αντιρρήσεις, κατόπιν αυτού θα ψηφίσουμε.

Έτσι, λοιπόν, οι βουλευτές κ. Μινασιάν από την Αρμενία και ο κ. Νταχντούχ από τη Συρία επιθυμούν να συμμετάσχουν στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Στην Επιτροπή Κοινωνικής Δραστηριότητας, στη θέση του αποχωρήσαντος κ. Βλαντ Ναντέζντε, πού όλοι πολύ καλά γνωρίζαμε, να συμμετάσχει ο κ. Αντέα Πέτρου από τη Ρουμανία και στη θέση του κ. Πέτρου Σιλβέστρου από την Μολδαβία, στην ίδια Επιτροπή, να συμμετάσχει ο κ. Στεπάν Γιεσίρ. Στην Επιτροπή Παιδείας επιθυμεί να συμμετάσχει ο κ. Ζρεϊκάτ από την Ιορδανία, και στην Επιτροπή Βιοηθικής, αν δεν υπάρχει αντίρρηση από την ωραία αυτή κυρία, θα παρακαλούσαμε να συμμετάσχει η κα Νινό Νακασίτζε. Υπάρχουν αντιρρήσεις. Τότε σας συγχαίρουμε, αγαπητοί φίλοι.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Αυτό που ελέγχθη εις βάρος του κ. Μυγδάλη, φυσικά και πρέπει να ανακληθεί, διότι εμείς εδώ είμαστε μία οικογένεια. Έχουμε τους κυρίους Αλεξέγιεφ και Μυγδάλη από την αρχή της λειτουργίας της Συνέλευσης, και φυσικά είναι άνθρωποι με εμπειρία και γνώση. Δεν διόρισε, βέβαια, κανέναν ο κ. Αλεξέγιεφ, ανέγνωσε έναν κατάλογο.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Ο συνάδελφος της Εσθονίας.

Β.ΒΕΛΜΑΝ: Αξιότιμοι συνάδελφοι, δεν καταλαβαίνω τι συμβαίνει τώρα εδώ. Δεν ψηφίσαμε ακόμη για το τελικό κείμενο των συμπερασμάτων. Ενδιαμέσως αρχίσαμε να συζητάμε οργανωτικά ζητήματα. Όταν συζητούσαμε τον προϋπολογισμό, η Αρμενία ψήφισε λευκό και σχεδόν της ζήτησαν να εξηγήσει γιατί ψηφίζει λευκό. Ήρθα εδώ να δικαιολογήσω τη στάση μου απέναντι στο ψήφισμα για το παλαιστινιακό. Δεν το ψήφισα, επειδή ήμουν κατά. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν αναγνωρίζω την ύπαρξη του προβλήματος στην Παλαιστίνη, αλλά είμαι υπέρ του γεγονότος ότι ως ένας υπερκοινοβουλευτικός θεσμός δεν θα πρέπει να σερνόμαστε πίσω από τα μεμονωμένα Κοινοβούλια όσο καλές και να είναι οι προθέσεις τους. Το ψήφισμα αυτό είναι άκρως πολιτικό κείμενο του Παλαιστινιακού Κοινοβουλίου και δεν κρίνω σωστό να υποστηρίξουμε ένα τέτοιο ψήφισμα.

Ευχαριστώ.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Ο συνάδελφος κ. Καρράς από την Κύπρο, έθεσε το εξής θέμα: όταν προηγουμένως ζήτησε και έλαβε το λόγο από τον Πρόεδρο ο κ. Μυγδάλης και μίλησε, ο κ. Πλοχοτνιούκ από τη Ρωσική Δούμα, του αμφισβήτησε το δικαίωμα να μιλάει. Τώρα μίλησε ο κ. Αλεξέγιεφ, σύμβουλος, όπως και ο κ. Μυγδάλης.

Ερωτάται ο κ. Πλοχοτνιούκ, ανακαλεί αυτό που είπε εις βάρος του κ. Μυγδάλη, ή καταγγέλλει και τον κ. Αλεξέγιεφ, διότι μίλησε;

Μ.ΠΛΟΧΟΤΝΙΟΥΚ: Αξιότιμοι συνάδελφοι, σας επιβεβαιώνω ότι και ο κ. Μυγδάλης και ο κ. Αλεξέγιεφ έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν το λόγο, έχουν δικαίωμα να ομιλούν, αλλά ο κ. Μυγδάλης δεν έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στη συζήτηση οικονομικών θεμάτων και να υποδεικνύει στον Πρόεδρο της Οικονομικής Επιτροπής πώς πρέπει να φέρεται. Το επιβεβαιώνω.

Δεύτερον, είχα θέσει σε ψηφοφορία το ζήτημα να άρουμε την εμπιστοσύνη στο πρόσωπο του Ταμιά για ένδειξη ασέβειας προς την Δ.Σ.Ο., μας και δεν παρουσιάστηκε και δεν ακούστηκε η πλήρης έκθεση, δηλαδή πήραμε όλες τις αποφάσεις απουσία του Ταμιά.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Έγινε η ψηφοφορία, τελείωσε.

Μ.ΠΛΟΧΟΤΝΙΟΥΚ: Ζητώ τώρα να τεθεί σε ψηφοφορία η άρση της εμπιστοσύνης προς τον Ταμιά. Τώρα συζητούσαμε θέματα στελέχωσης της Δ.Σ.Ο. Και αυτό είναι ένα ζήτημα στελέχωσης.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Είναι εκτός διαδικασίας αυτό το οποίο λέτε τώρα, δεν μπορεί να τεθεί σε ψηφοφορία, έχει τελειώσει η Συνέλευση, αυτή τη στιγμή αγγέλλουμε το τέλος της Συνελεύσεως

Μ.ΠΛΟΧΟΤΝΙΟΥΚ: Αυτή τη στιγμή εξετάζουμε ζητήματα στελέχωσης της Οργάνωσής μας. Προτείνω να άρουμε την εμπιστοσύνη στο πρόσωπο του Ταμιά.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Τότε, δεν θα τελειώσουμε ποτέ. Ο κ. Μυγδάλης, εφόσον κατά τον κ. Πλοχοτνιούκ έχει το δικαίωμα να ομιλεί, δεν μπορεί να του στερήσουμε το δικαίωμα να ομιλεί, ούτε μπορούμε να του υπαγορεύσουμε τι θα λέει, ούτε πώς θα το λέει, είναι δική του ευθύνη, έχει το δικαίωμα να το πει όπως εκείνος κρίνει ότι πρέπει να το πει.

Έχουμε ένα άλλο θέμα τώρα, έχουμε το θέμα του πού θα γίνει η επόμενη Γενική Συνέλευση. Υπάρχουν προτάσεις;

Α.ΚΡΟΥΤΟΦ: Έχω ένα διαδικαστικό ζήτημα.

Σ.ΠΟΠΟΦ: Περίμενε, Αλέξανδρε, δεν σου έδωσα το λόγο.

Α.ΚΡΟΥΤΟΦ: Υποσχεθήκατε ότι θα μου πείτε πώς εκτελούνται τα ψηφίσματά μας. Δυστυχώς, δεν το άκουσα. Αυτό είναι το πρώτον. Δεύτερον, αν είναι να θυμώσουμε, να θυμώσουμε. Διότι ξαφνικά θύμωσαν με τον κ. Πλοχοτνιούκ, ο Ταμίας όμως έδειξε ασέβεια και εγκατέλειψε θρασύτατα την αίθουσα και γι' αυτό δεν λέει κανείς τίποτα.

Σ.ΠΟΠΟΦ: Κώστα, μπορείς να μας δώσεις πληροφορίες σχετικά με τα ψηφίσματα της ουκρανικής Συνελεύσεως.

Κ.ΜΥΓΔΑΛΗΣ: Εμείς αποστέλλουμε όλα τα ψηφίσματα, τα οποία εγκρίνονται εδώ, και τα συμπεράσματα της κάθε Συνέλευσης, στους διεθνείς οργανισμούς, υπάρχει μία κατάσταση περί τους 10-15, αν δεν κάνω λάθος. Αυτή είναι η πρακτική που ακολουθούμε εδώ και χρόνια. Αυτό κάνουμε. Δεν ξέρω αν πρέπει να κάνουμε κάτι άλλο.

Ταυτόχρονες συγκεχυμένες συζητήσεις

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Περιμένετε απαντήσεις; Με συγχωρείτε. Ή για πρώτη φορά ασχολείστε με τα θέματα αυτά και σας κάνει εντύπωση, δηλαδή έχετε την ψευδαίσθηση ότι κάθονται οι οργανισμοί και για όλα τα ψηφίσματα που τους στέλνουμε μας γράφουν την απάντηση, ότι έλαβαν το ψήφισμα και το εγκρίνουν με ιδιαίτερη χαρά;

Εντάξει, εμείς κάνουμε τη δουλειά μας, διαμαρτυρόμαστε, στέλνουμε μία καταγγελία, ή στέλνουμε ένα αίτημα. Από κει και πέρα, δεν είμεθα υπεύθυνοι για το τι θα κάνει ο παραλήπτης, ευθύνεται ο παραλήπτης. Αν ο Ο.Η.Ε. αδιαφορεί γι' αυτά τα οποία του σημειώνουμε στα ψηφίσματα, αν η Ε.Ε. αδιαφορεί, αν συμβαίνει το ένα, αν συμβαίνει το άλλο, τότε τι να πούμε εμείς; Θα υποχρεώσουμε με το ζόρι αυτούς για να κάνουν το καλό; Δεν μπορούμε να τους υποχρεώσουμε, αλλά εμείς θα συνεχίσουμε να τους το υπενθυμίζουμε, ότι πρέπει να κάνουν έτσι, ότι πρέπει να λειτουργήσουν μ' αυτό τον τρόπο, για να είναι σωστοί, τίμιοι, δίκαιοι, κλπ.

Μήπως υπάρχουν προτάσεις για την επόμενη Συνέλευση.

Α.ΚΟΥΒΑΣ: Ευχαριστώ, κ. Πρόεδρε. Εγώ προτείνω η 13^η Γενική Συνέλευση να πραγματοποιηθεί στο Αμάν της Ιορδανίας, και αυτό για πολλούς λόγους. Πρώτα, εμείς είμαστε η μεγαλύτερη χριστιανική ομολογία ανάμεσα σε όλα τα χριστιανικά δόγματα της περιοχής. Δεύτερον, ζούμε σε μία περιοχή που είναι πλειοψηφία οι αδελφοί μας Μουσουλμάνοι, και η Ιορδανία έχει επιδείξει επί 10 χρόνια, με το θέμα των συνομιλιών Χριστιανών – Μουσουλμάνων, πολύ προοδευτική θέση. Τρίτον, η Ιορδανία θα είναι η πιο φτηνή χώρα για να γίνει βάση των οικονομικών περιστάσεων που έχουμε.

Εμείς θα προσπαθήσουμε, σαν Ιορδανοί Βουλευτές, να εξοικονομήσουμε πάρα πολλά, από πλευράς αιθούσης, φαγητών κλπ. Νομίζω ότι το μόνο που θα πληρώσετε είναι τα εισιτήρια, και θα έχετε μειωμένες τιμές, ειδικά για την Ιορδανική Βουλή, στα ξενοδοχεία, τα οποία ξενοδοχεία πέντε αστέρων δεν θα κοστίζουν παραπάνω από 90 ευρώ τη νύχτα. Και έτσι το κονδύλιο που εγκρίναμε στον προϋπολογισμό, προβλέπει 200 ευρώ για κάθε βράδυ.

Ελπίζω και ζητώ από τους συναδέλφους μου, να δεχθούν την πρότασή μου, να γίνει η 13^η Γενική Συνέλευση στην Ιορδανία.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Λαμβάνουμε σοβαρά υπόψη μας την πρόταση και τα θετικά στοιχεία, τα οποία μας εκθέσατε μέχρι τώρα.

Ο συνάδελφος κ. Νταούντ.

Μ.ΝΤΑΟΥΝΤ: Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε, πιστεύω πως τώρα είναι η ώρα να επισκεφθούμε την Παλαιστίνη, και εγώ αναλαμβάνω την πλήρη ευθύνη, να καλύψουμε το κάθε έξοδο από το αεροδρόμιο μέχρι το αεροδρόμιο. Διότι χρειαζόμαστε να είμαστε αυτόπτες μάρτυρες και όχι απλώς να ακούμε. Είναι μεγάλη τιμή για μένα, εξ ονόματος του Παλαιστινιακού Κοινοβουλίου, να διοργανώσουμε την επόμενη Γενική Συνέλευση στην Παλαιστίνη, αν δεν είναι δυνατόν στα

Ιεροσόλυμα, στη Βηθλεέμ και οι αντιπροσωπείες πρέπει να πληρώσουν μόνο τα εισιτήρια.

Επισκέψεις, μεταφραστές κλπ., όλα αυτά θα καλυφθούν. Πρέπει να βοηθήσουμε την Κύπρο, την Ουγκάντα, τις περιοχές όπου υπάρχει ένταση. Πιστεύω ότι οι συνάδελφοί μου θα με στηρίξουν. Θα είμαι έτοιμος να υποδεχθώ όλους τους φίλους μας στην Παλαιστίνη, και θα σας προσφέρουμε τα πάντα, θα αναλάβουμε εμείς όλα τα έξοδα από το αεροδρόμιο μέχρι το αεροδρόμιο, για 4-5 ημέρες, όσες αποφασίσετε. Πρέπει να επισκεφθούμε όλες τις περιοχές.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Θα μελετήσουμε και τη δεύτερη αντιπρόταση.

Μ.ΝΤΑΟΥΝΤ: Έχοντας πλήρη σεβασμό, θα πρέπει να επισκεφθούμε τον τόπο της Γεννήσεως του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού. Σας ευχαριστώ, είστε όλοι ευπρόσδεκτοι.

Ε.ΤΣΙΚΒΙΝ: Σεβασμιώτατε, κύριε Πρόεδρε, κύριε Γενικό Γραμματέα, αδελφοί και αδελφές, έχω και εγώ μια πρόταση σχετικά με την επόμενη Γενική Συνέλευση. Θα ήθελα να στηρίξω την πρόταση του συναδέλφου μας από τη Λευκορωσία, ώστε η επόμενη Γενική Συνέλευση να διοργανωθεί στη Λευκορωσία. Πιστεύω ότι δεν χρειάζεται να μιλήσουμε επί μακρόν, το πόσο σημαντικό θα είναι το γεγονός αυτό για τη θρησκευτική ζωή που αναγεννιέται στη Λευκορωσία.

Υποβλήθηκε η πρόταση για τη διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης στη Βενετία. Ίσως θα ήταν καλύτερα να διοργανώσουμε μία διάσκεψη στη Βενετία, δεν γνωρίζω, βέβαια, το θέμα, θα μπορούσα μάλλον να προτείνω το εξής: «Η Χριστιανική κληρονομιά του Κοσσυφοπεδίου και του Μετοχίου - κοινή ευθύνη».

Πέρυσι, λάβαμε μία απόφαση στο Κίεβο, περί της καταστάσεως στο Κοσσυφοπέδιο και το Μετόχιο, αλλά δυστυχώς η κατάσταση στην περιοχή εκείνη δεν βελτιώθηκε. Οι κάτοικοι, πρώτα απ' όλα, οι ορθόδοξοι κάτοικοι δεν έχουν κανένα από τα βασικά δικαιώματα. Η διεθνής κοινότητα λέει κυνικά ότι ζούνε στους σερβικούς θύλακες. Αλλά ουσιαστικά είναι φυλακές, ή καλύτερα να πούμε στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Οι άνθρωποι δεν έχουν δικαίωμα στη μετακίνηση, στην ιατρική περίθαλψη, δεν έχουν ούτε το δικαίωμα να εργάζονται στη γη τους, διότι όταν προσπαθούν να φύγουν από το χωριό τους, θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή τους.

Σ.Α.ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Τι προτείνουμε για την επόμενη Γενική Συνέλευση, αυτά που λέτε είναι σοβαρά και σωστά, αλλά είστε εκτός θέματος. Πέστε μας μία πρόταση για το πού να γίνει η επόμενη Γενική Συνέλευση.

Η Κύπρος θέλει να την κάνει την Γενική Συνέλευση;

Ε.ΤΣΙΚΒΙΝ: Σας είπα, δεν θέλω πλέον να μιλήσω, φοβάμαι όμως πως θα ολοκληρώσετε τη Συνέλευση, χωρίς να μιλήσουμε για το σχέδιο της εργασίας μας.

Θέλω η διάσκεψη, τον προϋπολογισμό της οποίας έχουμε εγκρίνει, να έχει ως θέμα «Η Χριστιανική κληρονομιά του Κοσσυφοπεδίου και του Μετοχίου – η κοινή ευθύνη». Και σε αυτή τη διάσκεψη θα ήταν καλό να προσκαλέσουμε τους διεθνείς οργανισμούς, την UNESCO, και θα μπορούσε να λάβει χώρα στη Βενετία, επειδή γνωρίζω πως η Ιταλική Κυβέρνηση δεν αδιαφορεί γι' αυτό το θέμα. Πέρυσι, στο Κοσσυφοπέδιο καταστράφηκαν πλέον των 20 εκκλησιών και μονών, και εμείς ως ορθόδοξοι δεν μπορούμε να παραμείνουμε αδιάφοροι. Σας ευχαριστώ.

Σ.ΠΟΠΟΦ: Αξιότιμοι συνάδελφοι, έχουμε ήδη 4 κατατεθειμένες προτάσεις, αναφορικά με τον τόπο διεξαγωγής της επόμενης Γενικής Συνέλευσης:

- η Βενετία,
- η Ιορδανία,
- η Λευκορωσία, και
- η Παλαιστίνη.

Σήμερα δεν μπορούμε να λάβουμε μία καταληκτική απόφαση. Πρώτα απ' όλα, υπάρχει το εξής ζήτημα: παρ' όλο το σεβασμό μου προς τους συναδέλφους, είχαμε διάφορες συζητήσεις, επαφές με τους Λευκορώσους, με τους Ιορδανούς, τους Παλαιστίνιους. Θα πρέπει να έχουμε ένα επίσημο έγγραφο, μία επίσημη πρόσκληση από την ηγεσία των Κοινοβουλίων, η οποία θα μας δίνει εγγυήσεις για κάποιες δαπάνες που θα αναλάβει το Κοινοβούλιο, καθώς επίσης να υπάρχει μία επίσημη πρόσκληση από την ηγεσία των Κοινοβουλίων. Το λέω αυτό με κάθε σεβασμό προς όλους τους κοινοβουλευτικούς, θα πρέπει όμως να έχουμε ένα επίσημο έγγραφο ανά χείρας. Θα πρέπει να υπάρξει μία επίσημη πρόσκληση από τα Κοινοβούλια των χωρών, όπου θα υπάρξουν κάποιες οικονομικές εγγυήσεις, τι θα αναλάβει το κάθε Κοινοβούλιο, όπως έπραξε και η Ουκρανία. Έτσι, λοιπόν, μιας και σήμερα δεν είναι εφικτό να λάβουμε κάποια απόφαση, προτείνω όλες οι χώρες που επιθυμούν να μας προσκαλέσουν, να διατυπώσουν και να αποστείλουν μία επίσημη πρόσκληση, και στην επόμενη συνεδρίαση της Γραμματείας, θα λάβουμε την τελική απόφαση. Η συνεδρίαση της Γραμματείας θα γίνει τον Σεπτέμβριο.

Και, τελειώνοντας, θα ήθελα, αξιότιμοι συνάδελφοι, να ευχαριστήσω όλους τους συμμετέχοντες και καλεσμένους. Θα ήταν επίσης ορθό να διατυπώσουμε για ακόμη μια φορά, τις ευχαριστίες μας προς τη Διεύθυνση του Ορθόδοξου Κέντρου όπου συνεδριάζουμε, η οποία για τρεις μέρες έχει διαμορφώσει τις πλέον άρτιες συνθήκες για γόνιμες εργασίες. Ας τους χειροκροτήσουμε.

(Χειροκρότημα.)

Επίσης, θα ήθελα να εκφράσω εγκάρδιες ευχαριστίες προς την Γραμματεία, προς τους διερμηνείς και προς τους Συμβούλους μας. Παρά τις παρατηρήσεις που έχουν γίνει, πρέπει να τους ευχαριστήσουμε. Προσπαθήσαμε να εξετάσουμε όλα τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Η κριτική είναι κάτι καλό, κάτι πολύτιμο, καταμαρτυρεί την ύπαρξη και τη ζωτικότητα της Οργάνωσής μας. Όλοι θέλουμε να ενισχυθεί η ενεργητικότητά της, θέλουμε όλοι να υπάρξει πολύ πιο σημαντική αντίδραση στις αποφάσεις μας. Αυτό όμως εξαρτάται πλέον από τον καθένα μας. Απευθύνομαι σε όλους τους συνέδρους, μετά την επιστροφή τους στη χώρα τους, επισήμως να ενημερώσουν τις ηγεσίες των Κοινοβουλίων τους για το έργο μας, για τα θέματα που συζητήσαμε, να τους δείξουν τα σχετικά έγγραφα, ούτως ώστε οι κοινοβουλευτικοί των χωρών σας, να γνωρίζουν σαφώς τι εστί Δ.Σ.Ο.

Και κάτι ακόμα: στα Κοινοβούλιά σας υπάρχουν αρκετοί ορθόδοξοι κοινοβουλευτικοί, οι οποίοι είναι μέλη άλλων διεθνών διακοινοβουλευτικών θεσμών - της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης, της PAPSEC, του Ο.Α.Σ.Ε., της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του ΝΑΤΟ και άλλων.

Θα ήταν ορθό οι συνάδελφοί σας, που συμμετέχουν σ' αυτούς τους θεσμούς, να προσπαθήσουν να προωθήσουν τις αποφάσεις που λαμβάνονται εδώ, τις ιδέες που διατυπώνονται εδώ, σε άλλους διεθνείς διακοινοβουλευτικούς θεσμούς, ούτως ώστε να υπάρχει μία πιο ισχυρή ανταπόκριση στα κείμενα που ψηφίζουμε.

Εύχομαι σε όλους καλή υγεία, κάθε επιτυχία στο έργο σας, υπέρ της πίστεώς μας, υπέρ της Ορθοδοξίας. Ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας, εις το επανειδείν.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

ΨΗΦΙΣΜΑ

ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

Η Διακοινοβουλευτική Συνέλευση της Ορθοδοξίας:

Συνεχίζοντας να παρακολουθεί τις εξελίξεις που παρουσιάζονται στην πορεία του Κυπριακού προβλήματος,

Ανησυχώντας για την διαιώνιση και εδραίωση της κατοχής τμήματος της νήσου από τουρκικά στρατεύματα, καθώς και των τετελεσμένων που εξακολουθούν να δημιουργούνται, καθιστώντας την εξεύρεση λύσης ολοένα και δυσκολότερη,

Ανησυχώντας ιδιαίτερα από την πρόσφατη εντατικοποίηση της παράνομης εκμετάλλευσης των Ελληνοκυπριακών περιουσιών στα κατεχόμενα εδάφη και τη συνεχιζόμενη παράνομη κάθοδο σ' αυτά εποίκων από την Τουρκία, που δυσχεραίνουν ακόμα περισσότερο τις προσπάθειες επίλυσης του προβλήματος.

Έχοντας υπόψη προηγούμενα σχετικά ψηφίσματα της από την ίδρυση της ΔΣΟ και εντεύθεν, καθώς και τα σχετικά ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και άλλων διεθνών οργανισμών,

Έχοντας υπόψη την ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση από 1 Μαΐου 2004, καθώς και την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας,

Σημειώνοντας και τις πιο πρόσφατες εξελίξεις στην προσπάθεια αναζωογόνησης του διαλόγου υπό την αιγίδα του ΟΗΕ με σκοπό την εξεύρεση μιας δίκαιης, λειτουργικής και βιώσιμης λύσης του Κυπριακού,

Ψηφίζει τα ακόλουθα:

- *Εκφράζει ξανά την ανησυχία της για τη συνεχιζόμενη de facto διαίρεση της νήσου,*
- *Εκφράζει την ικανοποίηση της για την πρόσφατη επανάληψη των προσπαθειών του ΟΗΕ με σκοπό την επανέναρξη του διαλόγου για την εξεύρεση λύσης στο Κυπριακό,*
- *Εκφράζει την πεποίθηση της ότι μια συμφωνημένη λύση, ως αποτέλεσμα διαλόγου χωρίς ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα και έξωθεν επιβολές, για την οποία θα αποφανθούν οι δύο κοινότητες χωρίς πιέσεις και που θα λαμβάνει υπόψη τις προσδοκίες και ανησυχίες και θα κατοχυρώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα και των δύο κοινοτήτων, θα αποτελέσει τη δικαιότερη, λειτουργικότερη και βιωσιμότερη λύση του προβλήματος, υπό τη μορφή διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας, βασισμένης στα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ και συνάδουσας με το κοινοτικό κεκτημένο,*
- *Ενθαρρύνει και υποστηρίζει κάθε προσπάθεια που αποβλέπει σ' αυτή τη μορφή λύσης και καλεί όλους τους εμπλεκόμενους να συμβάλουν ουσιαστικά και*

θετικά προς αυτή την κατεύθυνση.

- *Καλεί ιδιαίτερα την Τουρκία να συμμορφωθεί πλήρως με τα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ, τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της οποίας επιδιώκει να καταστεί πλήρες μέλος, τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων*

Δικαιωμάτων και άλλων διεθνών σωμάτων και οργανισμών, σεβόμενη και τα ανθρώπινα δικαιώματα ολόκληρου του Κυπριακού λαού, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, αποδεικνύοντας έτσι και την προσήλωση της στις αρχές και το πνεύμα που διέπουν την Ενωμένη Ευρώπη.

- *Εκφράζει τη βεβαιότητα* ότι η επανένωση της νήσου θα επιτρέψει στις δύο κοινότητες να απολαύσουν τα οφέλη της ένταξης στην Ε.Ε. σε ένα ειρηνικό και ασφαλές πλαίσιο και στην κοινή τους πατρίδα να διαδραματίσει πλήρως το ρόλο της ως γέφυρα διαλόγου μεταξύ Ευρώπης και ευρύτερης Μέσης Ανατολής και μεταξύ διαφορετικών θρησκειών και πολιτισμών, με σκοπό την προώθηση της σταθερότητας και της περαιτέρω ανάπτυξης της Μεσογείου σε όλους τους τομείς.

Γενεύη, 25 Ιουνίου 2005

ΨΗΦΙΣΜΑ

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΑΚΟ-ΙΣΡΑΗΛΙΝΟ ΖΗΤΗΜΑ

Η Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας:

- Γνωρίζοντας τις σοβαρές δυσκολίες που συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν οι Παλαιστίνιοι πολίτες στα κατεχόμενα Παλαιστινιακά εδάφη συμπεριλαμβανομένης της ανατολικής Ιερουσαλήμ,
- Εκφράζοντας την ανησυχία της για τις φρικτές ανθρωπιστικές και κοινωνικοοικονομικές συνθήκες του Παλαιστινιακού λαού, αποτέλεσμα της εκτεταμένης καταστροφής ιδιοκτησίας και υποδομής που έχει προκαλέσει το Ισραήλ, η δύναμη κατοχής, καθώς επίσης και της επιβολής αυστηρών περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων και αγαθών χρησιμοποιώντας περιορισμούς, ελέγχους και οδοφράγματα,
- Εκφράζοντας την ανησυχία της ειδικότερα για τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες εποικισμού του Παλαιστινιακού εδάφους από το Ισραήλ και την ανέγερση του τείχους στα κατεχόμενα Παλαιστινιακά εδάφη, το οποίο συμπεριλαμβάνει την ανατολική Ιερουσαλήμ, παραβιάζοντας το διεθνές δίκαιο και αψηφώντας τη Συμβουλευτική Γνώμη της 9ης Ιουλίου 2004 του διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης και τα σχετικά ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών,
- Ανησυχώντας επίσης για το συλλογικά καταστρεπτικό αντίκτυπο τέτοιων παράνομων ισραηλινών πολιτικών και πρακτικών στα δικαιώματα των παλαιστινίων πολιτών, συμπεριλαμβανομένου, μεταξύ άλλων, του δικαιώματός τους στην αυτοδιάθεση, λατρεία, εκπαίδευση, υγεία και ένα ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο,
- Εκφράζοντας τη σοβαρή ανησυχία της εν προκειμένω για το σοβαρό αντίκτυπο που θα έχει το τείχος και οι εποικισμοί στον τουρισμό, την οικονομική κατάσταση και βιοτικό επίπεδο του Παλαιστινιακού λαού στη Βηθλεέμ και την ανατολική Ιερουσαλήμ, οι οποίες είναι περιτοιχισμένες και απομονωμένες από τα υπόλοιπα κατεχόμενα Παλαιστινιακά εδάφη,
- Καλωσορίζοντας τη διεξαγωγή δημοκρατικών προεδρικών εκλογών από την Παλαιστινιακή Εθνική Αρχή στις 9 Ιανουαρίου 2005 και την εκλογή του Προέδρου Mahmoud Abbas,
- Εκφράζοντας την υποστήριξή της για την πραγματοποίηση των δημοκρατικών εκλογών του Παλαιστινιακού Νομοθετικού Συμβουλίου και για τις δημοκρατικές διαδικασίες του Παλαιστινιακού λαού για την ενίσχυση των εθνικών τους θεσμών,
- Χαιρετίζοντας τη Σύνοδο Κορυφής στο Sharm el-Sheikh και τους όρους που τέθηκαν μεταξύ της Παλαιστινιακής και Ισραηλινής πλευράς,
- Γνωρίζοντας την πρόθεση απόσυρσης των Ισραηλινών δυνάμεων από τη Λωρίδα της Γάζας και τον εποικισμό τεσσάρων περιοχών στη βόρεια Δυτική Όχθη, και εκφράζοντας την υποστήριξη της για το σημαντικό αυτό μέτρο,
- Υπογραμμίζοντας τη σημασία της ασφάλειας και ευημερίας όλων των πολιτών σε όλη την περιοχή της Μέσης Ανατολής,
- Γνωρίζοντας την ανάγκη επίτευξης μίας τελικής και ειρηνικής διευθέτησης του Παλαιστινιακού ζητήματος, του πυρήνα σύγκρουσης μεταξύ Αράβων και

Ισραηλινών, και επιβεβαιώνοντας την υποστήριξή της στις ειρηνευτικές διαδικασίες για την επίτευξη μιας δίκαιης, διαρκούς και συνεκτικής ειρήνης και σταθερότητας στη Μέση Ανατολή,

- Χαιρετίζοντας τις πρωτοβουλίες και προσπάθειες της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των εκκλησιών υπέρ της ειρηνευτικής διαδικασίας,

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

- Επιβεβαιώνει την ανάγκη για την ειρηνική διευθέτηση του Παλαιστινιακού ζητήματος σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και των εντεταμένων προσπαθειών από όλους τους τομείς της διεθνούς κοινότητας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας πολιτών προς την κατεύθυνση αυτή,
- Επιβεβαιώνει την υποστήριξή της για τις ειρηνευτικές διαδικασίες στη Μέση Ανατολή, συμπεριλαμβανομένου του οδικού χάρτη, και τις προσπάθειες ώστε να επιτευχθεί η λύση δύο κρατών με την εδραίωση ενός ανεξάρτητου, κυρίαρχου, βιώσιμου και εδαφικά παρακείμενου κράτους της Παλαιστίνης, δίπλα στο Ισραήλ, εν ειρήνη και ασφάλεια, βάσει των συνόρων πριν το 1967,
- Τονίζει την ανάγκη για μια δίκαιη επίλυση του προβλήματος των Παλαιστινίων προσφύγων σύμφωνα με το ψήφισμα 194 της Γενικής Συνέλευσης (III),
- Ζητά από το Ισραήλ να σταματήσει τις ενέργειες εποικισμού και την κατασκευή του τείχους στα κατεχόμενα Παλαιστινιακά εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της ανατολικής Ιερουσαλήμ, σύμφωνα με τις νομικές της υποχρεώσεις βάσει του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, όπως αναφέρεται στη Συμβουλευτική Γνώμη της 9 ης Ιουλίου 2004 του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, και σύμφωνα με τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας και της Γενικής Συνέλευσης,
- Επίσης ζητά από το Ισραήλ να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που ανέλαβε κατά τη Σύνοδο Κορυφής στο Sharm el-Sheikh, συμπεριλαμβανομένης της απόσυρσης των δυνάμεών του στις θέσεις προ του Σεπτεμβρίου 2000 και την απελευθέρωση των Παλαιστινίων φυλακισμένων και κρατουμένων,
- Περαιτέρω ζητά από το Ισραήλ να καταργήσει τα σημεία ελέγχου και οδοφράγματα και να άρει τους περιορισμούς που έχει επιβάλει στην ελεύθερη μετακίνηση προσώπων και αγαθών, εντός και εκτός των κατεχόμενων Παλαιστινιακών εδαφών, συμπεριλαμβανομένης της ανατολικής Ιερουσαλήμ
- Απαιτεί το Ισραήλ να εξασφαλίσει την ελευθερία πρόσβασης στους Αγίους Τόπους μέσα στα κατεχόμενα Παλαιστινιακά εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της ανατολικής Ιερουσαλήμ και της Βηθλεέμ, και να σεβαστεί το δικαίωμα λατρείας όλων των Παλαιστινίων χωρίς περιορισμούς,
- Ζητά από το Ισραήλ να σεβαστεί τις συμφωνίες που έχει συνάψει με την Παλαιστινιακή εθνική αρχή, συμπεριλαμβανομένου του πρωτοκόλλου του Παρισιού και των διατάξεων που αφορούν στη διευκόλυνση του τουρισμού και της μετακίνησης τουριστών, συμπεριλαμβανομένων των Αγίων Τόπων, της ανατολικής Ιερουσαλήμ και της Βηθλεέμ, οι οποίες υφίστανται τεράστιες οικονομικές απώλειες ως αποτέλεσμα των περιορισμών που επιβάλλονται στην ελευθερία μετακίνησης, του τείχους και των εποικισμών,

- Βεβαιώνει την ανάγκη για πλήρη απόσυρση από τη Γάζα, συμπεριλαμβανομένου του περάσματος προς και από τη Λωρίδα της Γάζας, για την αποκατάσταση της ασφαλούς μετακίνησης μεταξύ της Λωρίδας της Γάζας και της Δυτικής Όχθης, και την ανθρωπιστική βοήθεια,
- Υπογραμμίζει την ανάγκη παραχώρησης στους Παλαιστίνιους άλλων μέσων πρόσβασης των συνόρων (αεροδρομίου, λιμανιού) προκειμένου να ενισχυθεί η ανάπτυξη της οικονομίας και να εξασφαλιστεί η ελεύθερη διακίνηση των εισαγόμενων και εξαγόμενων προϊόντων από και προς τις Παλαιστινιακές αγορές,
- Ζητά από τη διεθνή κοινότητα, συμπεριλαμβανομένου του Κουαρτέτου, να καταβάλει όλες τις απαραίτητες προσπάθειες για τη συνέχιση της ειρηνευτικής διαδικασίας και την επίτευξη μιας τελικής ειρηνικής διευθέτησης,
- Παροτρύνει για τη συνεχή διεθνή βοήθεια προς του Παλαιστίνιους πολίτες και την ηγεσία τους κατά τη διάρκεια αυτής της κρίσιμης περιόδου,
- Επιβεβαιώνει την υποστήριξη και την αλληλεγγύη της προς τους Παλαιστίνιους και τη σθεναρή υποστήριξη του δικαιώματός τους για αυτοδιάθεση και για το ανεξάρτητο κράτος της Παλαιστίνης με την ανατολική Ιερουσαλήμ ως πρωτεύουσα.

Γενεύη, 25 Ιουνίου 2005

Το παρόν ψήφισμα υιοθετήθηκε από όλο το σώμα πλην της κας Maria Pappas, Γραμματέα Οικονομικών της τοπικής κυβέρνησης του Σικάγο των ΗΠΑ, του βουλευτή κ. Nicholas Kotsiras από την Αυστραλία και του βουλευτή κ. Vladimir Velman από την Εσθονία.

ΨΗΦΙΣΜΑ

- Ο φυλετισμός και ο ρατσισμός είναι ανηθικότητες που προσβάλλουν όχι μόνο την ανθρωπότητα αλλά και τον Θεό. Αυτές οι ανηθικότητες προκάλεσαν ορισμένες από τις μεγαλύτερες τραγωδίες στην ιστορία του ανθρώπου, συγκεκριμένα, την εκμηδένιση μέσω της γενοκτονίας και την υποβάθμιση του ατόμου από τον συνάνθρωπό του. Αυτό αποτελεί μια ακραία προσβολή της ανθρωπότητας και συγκεκριμένα των αρχών της ορθόδοξης εκκλησίας αλλά και γενικότερα του χριστιανισμού.
- Η Επιστημονική και τεχνολογική πρόοδος έχει διευρύνει την κατανόηση της φύσης και του κόσμου από τον άνθρωπο για τη βαθύτερη εκτίμηση του Θεού. Ταυτόχρονα, η επιστημονική υπεροχή προσδίδει περηφάνια και εξαλείφει οποιαδήποτε αμφιβολία για την κατανόηση του πανταχού παρόντος και πανίσχυρου Θεού από τον άνθρωπο. Αυτό έχει θέσει μία σοβαρή ηθική και πνευματική πρόκληση στην ορθοδοξία και σε όλες τις χριστιανικές αρχές.
- Παρατηρείται πρωτοφανής εξάπλωση των θρησκευμάτων και θρησκευτικών λατρειών οι οποίες διαβρώνουν το χριστιανισμό μέσω του συμβιβασμού των ηθών και της θρησκευτικής αίρεσης. Οι θρησκευτικές λατρείες πολύ συχνά έχουν αξιώσεις συναναστροφής και συναδελφικότητας στο ορθόδοξο δόγμα των εκκλησιών και των πρακτικών αλλά στην πραγματικότητα είναι καθαρή ιεροσυλία. Αυτό αποτελεί μια μετωπική επίθεση όχι μόνο στον Χριστιανισμό αλλά και στον Θεό.

Γενεύη, 25 Ιουνίου 2005

ΨΗΦΙΣΜΑ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Εμείς, μέλη της Γενικής Συνέλευσης που συνήλθε στη Γενεύη (Συνομοσπονδία της Ελβετίας), από τις 23 ως τις 25 Ιουνίου 2005:

Έχοντας λάβει υπ' όψιν τις εισηγήσεις που κατέθεσαν ομιλητές από διάφορες χριστιανικές εκκλησίες, ομολογίες και θρησκευτικές συσσωματώσεις, όπως επίσης και τις εισηγήσεις και τοποθετήσεις των βουλευτών που πήραν μέρος στην Γενική Συνέλευση εκπροσωπώντας περί τα 30 κοινοβούλια,

Έχοντας συζητήσει τα επίκαιρα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ορθόδοξη κοινότητα στο σύγχρονο κόσμο, καθώς και τους τρόπους επίλυσης των σύνθετων αντιθέσεων και προκλήσεων της καινούριας εποχής,

Χαιρετίζοντας τη δραστηριοποίηση του διεθνούς και του διαθρησκειακού διαλόγου, την ενδυνάμωση των σχέσεων της Δ.Σ.Ο. με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την Κοινοβουλευτική Ένωση του Οργανισμού Ισλαμικής Συνδιάσκεψης και το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών,

Διαδηλώνοντας την ανάγκη να στηριζόμαστε πιο γερά στις χριστιανικές κοινωνικο-ηθικές αξίες προκειμένου να ξεπεραστεί η κρίση στη διεθνή πολιτική:

1. Καλούμε τα κοινοβούλια και τις Κυβερνήσεις και τις Κατά Τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες σε στενή συνεργασία, ώστε να ενισχύσουμε την επιρροή που ασκεί η πνευματική εμπειρία της Ορθοδοξίας στην κοινωνική ζωή, να πετύχουμε συγκεκριμένα κοινωνικά σημαίνοντα αποτελέσματα και να αποκαταστήσουμε τις ανθρωπιστικές ανθρώπινες αξίες.
2. Εφιστούμε την προσοχή των παγκόσμιων πολιτικών κέντρων που αναζητούν τρόπους για να ξεπεραστούν οι οικουμενικές απειλές και προκλήσεις, στο ότι οφείλουν να παραιτηθούν από το διαχωρισμό των θρησκειών και εθνών σε «ανεκτικά» και «εξτρεμιστικά», καθώς αυτό οδηγεί στην κλιμάκωση της βίας στον κόσμο.
3. Διαπιστώνουμε την ανάγκη να ενισχύσουμε το ρόλο της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης και την επίδραση των εθνικών κοινοβουλίων για το διακανονισμό των σύνθετων ενδοεκκλησιαστικών αντιθέσεων που τα τελευταία χρόνια απασχόλησαν τον ορθόδοξο κόσμο.
4. Εργαζόμαστε στην κατεύθυνση ώστε να καταστήσουμε πιο δυναμική τη συμμετοχή της Δ.Σ.Ο. στα διεθνή πολιτικά και θρησκευτικά φόρα, στις διεθνείς οργανώσεις και ενώσεις, καθώς και στη διμερή συνεργασία με τις ανάλογες πολιτικές και κοινωνικές οργανώσεις ούτως ώστε να αναδείξουμε τα μακράιωνα πολιτιστικά και πνευματικά θεμέλια της Ορθοδοξίας και να ενδυναμώσουμε τις σχέσεις μεταξύ των λαών που βιώνουν την ορθόδοξη παράδοση.
5. Υποστηρίζουμε τις προσπάθειες των Ορθοδόξων Χριστιανών που υπερασπίζονται το δικαίωμά τους να διακηρύττουν ελεύθερα την πίστη τους στην Ορθόδοξη Εκκλησία ως Μία, Αγία, Συνοδική και Αποστολική Εκκλησία, χωρίς να τους επιβάλλονται οι προσπάθειες παραποίησης των αρχών της Ορθόδοξης εκκλησιολογίας. Το ίδιο δικαίωμα προφανώς αναγνωρίζουμε σε κάθε θρησκευόμενο άνθρωπο

6. Υποστηρίζουμε την ανάγκη διδασκαλίας στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση του μαθήματος των «θρησκευτικών» ως μάθημα ταυτότητας και ως σημαντικό μέρος επιμόρφωσης και γνωριμίας των σπουδαστών με τις αξίες του παγκόσμιου πολιτισμού.

Γενεύη, 25 Ιουνίου 2005

ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΔΙΑΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ
ΟΡΘΟΛΟΞΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΗΣ 12ΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ,
ΓΕΝΕΥΗ, 23-26 ΙΟΥΝΙΟΥ 2005

Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης: Sergei Popov (Ρωσία)
Γενικός Γραμματέας: Στυλιανός-Άγγελος Παπαθεμελής (Ελλάδα)

Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας: Νικόλαος Νικολόπουλος (Ελλάδα)

Ταμίας: Δημήτριος Γεωργακόπουλος (Ελλάδα)

Σύμβουλοι: Δρ. Κώστας Μυγδάλης (Ελλάδα), Καθ. Valery Alekseen (Ρωσία)

Διεθνής Γραμματεία ΔΣΟ:

Boris Plokhotniouk (Ρωσία)
Αντώνης Καράς (Κύπρος)
Gafo Apostoli (Αλβανία)
Nicholas Kotsiras (Αυστραλία)
Alexandrs Bartashevics (Λετονία)
Katerina Samoilyk (Ουκρανία)

Επιτροπές Διεθνούς Γραμματείας

• **Επιτροπή Οικονομικών**

Πρόεδρος: Boris Plokhotniouk (Ρωσία)

Μέλη: Δημήτριος Γεωργακόπουλος (Ελλάδα)
Σοφοκλής Φυττής (Κύπρος)

• **Επιτροπή Κανονισμού**

Πρόεδρος: Γεώργιος Δεικτάκης (Ελλάδα)

Μέλη: Alexandr Kroutov (Ρωσία)
Eugeniusz Czykwin (Πολωνία)

• **Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων**

Πρόεδρος: Konstantin Zatoulin (Ρωσία)

Μέλη: Ghazi Hanania (Παλαιστίνη)
Vladimir Velman (Εσθονία)
Mkrtich Minasyan (Αρμενία)
Basile Dahdouh (Συρία)

• **Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων**

Πρόεδρος: Andea Petru (Ρουμανία)

Μέλη: Niko Faber (Αλβανία)
Ion Varta (Μολδαβία)

- **Επιτροπή Παιδείας**

Πρόεδρος: Igor Kotlyarov (Λευκορωσία)

Μέλη: Ευαγγελία Σχοιναράκη-Ηλιάκη (Ελλάδα)

Mihailo Bauer (Ουκρανία)

Audeh Quawas (Ιορδανία)

- **Επιτροπή Πολιτισμού**

Πρόεδρος: Borislava Kruska (Σερβία και Μοντενέγκρο)

Μέλη: Svetlana Okruzhnaya (Λευκορωσία)

Heimar Lenk (Εσθονία)

Valery Kotovich (Καζακστάν)

- **Επιτροπή Βιοηθικής**

Πρόεδρος: Nicholas Kotsiras (Αυστραλία)

Μέλη: Nino Nakashidze (Γεωργία)

Kiril Miltchev (Βουλγαρία)

- **Επιτροπή Διεθνούς Πολιτικής**

Πρόεδρος: Maria Pappas (ΗΠΑ)

Μέλη: Theodore Ssekikubo (Ουγκάντα)

Bishara Daud (Παλαιστίνη)